

Rocznik Statystyczny

Województwa
Świętokrzyskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W KIELCACH
STATISTICAL OFFICE
IN KIELCE

Statistical Yearbook

Świętokrzyskie
Voivodship

2014

URZĄD STATYSTYCZNY W KIELCACH
STATISTICAL OFFICE IN KIELCE

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE ŚWIĘTOKRZYSKIE
VOIVODSHIP*

2014

ROK XL KIELCE

YEAR XL KIELCE

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Agnieszka Piotrowska-Piątek

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Beata Bielewicz-Kosińska

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz, Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk, Małgorzata Sobieraj,
Olga Szymocha, Anna Drecka, Mateusz Orzechowski

SEKRETARZ *SECRETARY*

Bożena Molus

**REDAKCJA MERYTORYCZNA *EDITORS AND TECHNICAL*
I TECHNICZNA *SUPERVISION***

Zespół pracowników Świętokrzyskiego
Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu
Statystycznego w Kielcach

*Team of Świętokrzyski
Centre for Regional Studies
of Statistical Office in Kielce*

PROJEKT OKŁADKI *COVER DESIGN*

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-0100

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję „Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2014”, który jest kompleksowym opracowaniem charakteryzującym sytuację społeczno-gospodarczą naszego województwa. Jego dopełnienie stanowi publikacja zatytułowana „Województwo Świętokrzyskie 2014 - Podregiony, Powiaty, Gminy”.

„Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2014” w 23 działach tematycznych zawiera informacje m. in. z zakresu: demografii, rynku pracy, gospodarki, finansów publicznych, kultury i oświaty, poziomu życia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacony został ilustracją graficzną w postaci wykresów ukazujących wybrane tendencje rozwojowe poprzez dynamiczne ujęcie zjawisk.

Oddając do rąk Państwa niniejszą publikację, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje oraz wnioski, które stanowią cenną inspirację w kształtowaniu i wzbogacaniu treści opracowania.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Kielcach
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, grudzień 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Kielce is pleased to present the next edition of the „Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship 2014”, which is the complex elaboration characterizing the social – economic situation of our voivodship. It constitutes the addition to the publication „Świętokrzyskie Voivodship 2014 – Subregions, Powiats, Gminas”.

The „Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship 2014” contains in 23 subject matter chapters, i. a., information concerning: population, labour market, economy, public finance, culture and education, living standard of the population and public safety. Statistical material has been enriched with graphical illustrations in the form of charts depicting selected development trends by means of the dynamic presentation of the phenomena.

In presenting You this very publication, I would like to express our gratitude to all persons and institutions for their assistance in providing information and suggestions, which are a valuable inspiration in shaping and enriching its contents.

Director
of the Statistical Office in Kielce
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, December 2014

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2012 r. Ważniejsze dane o województwie
II. (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013).....

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo. Łowiectwo. Leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

<i>Preface</i>	3
<i>List of tables</i>	5 - 20
<i>List of charts</i>	21
<i>Symbols. Abbreviations</i>	22 - 23
<i>General notes</i>	24 - 30

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2012</i>	31 - 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013)</i>	38 - 65

CHAPTERS

<i>Geography</i>	66 – 69
<i>Environmental protection</i>	70 – 92
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	93 – 98
<i>Public safety. Justice</i>	99 – 106
<i>Population. Religious denominations</i>	107 – 137
<i>Labour market</i>	138 – 174
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	175 – 192
<i>Household budgets</i>	193 – 200
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	201 – 214
<i>Education</i>	215 – 255
<i>Health care and social welfare</i>	256 – 274
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	275 – 290
<i>Science and technology. Information society</i>	291 – 307
<i>Prices</i>	308 – 312
<i>Agriculture. Hunting. Forestry</i>	313 – 344
<i>Industry and construction</i>	345 – 361
<i>Transport and communications</i>	362 – 368
<i>Trade and catering</i>	369 – 374
<i>Finances of enterprises</i>	375 – 390
<i>Public finance</i>	391 – 398
<i>Investments. Fixed assets</i>	399 – 407
<i>Regional accounts</i>	408 – 413
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	414 – 422

Strona
Page

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa.....	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	66
Powierzchnia i granice w 2013 r.	<i>Area and borders in 2013.....</i>	2	66
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	67
Najwyższe szczyty górskie	<i>The highest mountain peaks</i>	4	67
Większe sztuczne zbiorniki wodne i stopnie wodne.....	<i>Major artificial reservoirs and falls.....</i>	5	67
Większe rzeki.....	<i>Principal rivers.....</i>	6	68
Temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2013, 1971-2013).....	<i>Air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2013, 1971-2013).....</i>	7	69
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usło- necznienie i zachmurzenie (1971-2000, 1991- 2000, 2001-2010, 2013)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insola- tion and cloudiness (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2013)</i>	8	69
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	70
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wyko- rzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2014).....	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2014).....</i>	1 (9)	77
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as re- claimed and managed land (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (10)	79
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (11)	79
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (12)	80
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania sta- wów rybnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling fish ponds (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (13)	80
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (14)	81
Jednostki odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (15)	81
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (16)	82

		Tablica Table	Strona Page
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (17)	83
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (18)	84
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (19)	85
Świątokrzyski Park Narodowy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Świątokrzyski National Park (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12 (20)	85
Rezerwaty przyrody (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (21)	86
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2012, 2013)...</i>	14 (22)	86
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (23)	87
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (24)	88
Odpady według rodzajów w 2013 r.	<i>Waste by type in 2013</i>	17 (25)	88
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	18 (26)	89
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013) ..	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	19 (27)	90
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	20 (28)	92
Wpływy z opłat i kar na Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Receipts from fees and fines for Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (29)	92
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	93
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (30)	95
Gminy w 2013 r.	<i>Gminas in 2013.....</i>	2 (31)	95
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2013 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2013</i>	3 (32)	96
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2013.....</i>	4 (33)	96
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (34)	98

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	99
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (35)	102
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (36)	104
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (37)	104
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (38)	105
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (39)	105
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (40)	106
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ.	CHAPTER V. POPULATION.		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	107
Ludność (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (41)	111
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (42)	112
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (43)	113
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (44)	114
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (45)	114
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (46)	115
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (47)	116
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (48)	117
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2013 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2013</i>	9 (49)	118
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2013 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2013</i>	10 (50)	120
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	11 (51)	120

		Tablica Table	Strona Page
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2013 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2013</i>	12 (52)	121
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (53)	122
Urodzenia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Births (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (54)	122
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (55)	123
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (56)	123
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	17 (57)	124
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	18 (58)	125
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	19 (59)	126
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (60)	128
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (61)	129
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	22 (62)	129
Prognoza ludności (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050).....	<i>Population projection (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23 (63)	130
Kościóły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Churches and religious associations (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	24 (64)	132
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	25 (65)	134
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	26 (66)	135
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	27 (67)	136
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	28 (68)	137
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	138
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2012, 2013).....	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2012, 2013)</i>	1 (69)	146
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2013 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2013 – on the LFS basis</i>	2 (70)	147

	Tablica Table	Strona Page
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (71) 148
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (72) 149
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (73) 150
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Full- and part-time employment (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (74) 151
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Hires (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (75) 152
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Terminations (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (76) 153
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (77) 155
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2013 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2013</i>	10 (78) 156
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	11 (79) 158
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12 (80) 158
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (81) 159
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (82) 161
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (83) 161
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (84) 162
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Contact mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	17 (85) 165
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013)</i> ...	18 (86) 168
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	19 (87) 169
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2013 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2013</i>	20 (88) 171
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (89) 172
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	22 (90) 173
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Compensations of occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	23 (91) 174

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	175
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2012, 2013)	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (92)	179
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012	2 (93)	180
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012	3 (94)	182
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed by occupational groups for October 2012	4 (95)	184
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	Average gross wages and salaries for October 2012	5 (96)	188
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylovych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2012	6 (97)	190
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2012, 2013)	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2012, 2013)	7 (98)	192
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2012, 2013)	Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2012, 2013)	8 (99)	192
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	193
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2012, 2013)	Households (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (100)	197
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2012, 2013)	2 (101)	197
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2012, 2013)	3 (102)	198
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2012, 2013)	4 (103)	199
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (104)	200
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2012, 2013)	6 (105)	200

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	201
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2012, 2013).....	Water-line and sewerage systems (2010, 2012, 2013).....	1 (106)	205
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2012, 2013).....	2 (107)	206
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2010, 2012, 2013).....	3 (108)	206
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2012, 2013)	House-heating (2005, 2010, 2012, 2013)	4 (109)	207
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2012, 2013)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (110)	207
Odpady komunalne (2005, 2010, 2012, 2013).....	Municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013).....	6 (111)	208
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2012, 2013).....	Liquid waste (2005, 2010, 2012, 2013).....	7 (112)	208
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013).....	8 (113)	209
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2012, 2013) ...	Urban transport (2005, 2010, 2012, 2013).....	9 (114)	209
Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2012, 2013)	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2012, 2013)	10 (115)	210
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2012, 2013).....	11 (116)	210
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2012, 2013)...	Dwellings in dwelling stocks a fitted with installations (2005, 2010, 2012, 2013).....	12 (117)	211
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2013 r.....	Housing allowances paid out in 2013.....	13 (118)	211
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2012, 2013)	14 (119)	212
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2012, 2013).....	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2012, 2013).....	15 (120)	212
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013).....	Dwellings completed (2005, 2010, 2012, 2013)....	16 (121)	213
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2012, 2013).....	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2012, 2013).....	17 (122)	214
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	215
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	Education by level (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	1 (123)	221
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	2 (124)	224
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	3 (125)	228
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	4 (126)	229

	Tablica Table	Strona Page
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	5 (127) 230
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	6 (128) 232
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	7 (129) 232
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)....</i>	8 (130) 233
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (131) 234
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (132) 235
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	11 (133) 236
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	12 (134) 237
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	13 (135) 237
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	14 (136) 238
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	15 (137) 240
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	16 (138) 242
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	17 (139) 242
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	18 (140) 243
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	19 (141) 243
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	20 (142) 243
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	21 (143) 244
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	22 (144) 245
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	23 (145) 245

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	24 (146) 246
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	25 (147) 247
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	26 (148) 248
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	27 (149) 249
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	28 (150) 250
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13).....	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2012/13).....</i>	29 (151) 251
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	30 (152) 252
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Postgraduate studies by fields of education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	31 (153) 252
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	32 (154) 254
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	33 (155) 255

DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x 256
Pracownicy medyczni (2012, 2013).....	<i>Medical personnel (2012, 2013).....</i>	1 (156) 262
Lekarze specjaliści (2012, 2013).....	<i>Doctors specialists (2012, 2013).....</i>	2 (157) 263
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2012, 2013).....	<i>Out-patient health care (2012, 2013).....</i>	3 (158) 264
Stacjonarna opieka zdrowotna (2012, 2013).....	<i>In-patient health care (2012, 2013).....</i>	4 (159) 265
Szpitale ogólne (2012, 2013).....	<i>General hospitals (2012, 2013).....</i>	5 (160) 266
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (161) 267
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (162) 267
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2012, 2013).....	<i>Blood donation (2000, 2005, 2012, 2013).....</i>	8 (163) 268
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (164) 269
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (165) 270
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (166) 271
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Family foster care (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	12 (167) 271
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	13 (168) 272

		Tablica Table	Strona Page
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (169)	272
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (170)	273
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (171)	274
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT			
CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT			
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	275
Kultura			
Culture			
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (172)	278
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (173)	278
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	3 (174)	279
Muzea (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Museums (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (175)	279
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (176)	280
Galerie sztuki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (177)	280
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (178)	281
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2012, 2013)	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres (2005, 2009, 2012, 2013)</i>	8 (179)	281
Kina stałe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (180)	282
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (181)	282
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	11 (182)	282
Turystyka			
Tourism			
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12 (183)	283
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (184)	285
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (185)	286
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (186)	286
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (187)	287
Sport			
Sport			
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012)</i>	17 (188)	288
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012</i>	18 (189)	289
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010</i>	19 (190)	290

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	General notes	x	291
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2012, 2013)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (191)	296
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2012, 2013)	Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2012, 2013)	2 (192)	297
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	Expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]	3 (193)	298
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2012, 2013]	4 (194)	299
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2012, 2013]	5 (195)	299
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]	6 (196)	300
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2012, 2013)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2012, 2013)	7 (197)	300
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2013 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2013	8 (198)	301
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2011–2013	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2011–2013	9 (199)	302
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]	10 (200)	303
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]	11 (201)	304
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2012, 2013)	Domestic inventions and utility (2005, 2010, 2012, 2013)	12 (202)	306
Spółeczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2012, 2013)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2012, 2013)	13 (203)	306
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013)	Purpose of using the internet by enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)	14 (204)	306

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	General notes	x	308
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2012, 2013).....	1 (205)	309
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2012, 2013).....	Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2012, 2013).....	2 (206)	309
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013).....	3 (207)	312
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2012, 2013).....	Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2012, 2013).....	4 (208)	312
DZIAŁ XV. ROLNICTWO. ŁOWIECTWO. LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE. HUNTING. FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes	x	313
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013).....	Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013).....	1 (209)	319
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2012, 2013).....	Agricultural land area by land type (2010, 2012, 2013).....	2 (210)	321
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012, 2013).....	Farms by area groups (2010, 2012, 2013).....	3 (211)	321
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2011, 2012]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2011, 2012]	4 (212)	322
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2011, 2012].....	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2011, 2012].....	5 (213)	322
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2012, 2013).....	Sown area (2005, 2010, 2012, 2013).....	6 (214)	324
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2012, 2013).....	Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	7 (215)	325
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2012, 2013).....	Area, production and yields of field vegetables (2006-2010, 2010, 2012, 2013).....	8 (216)	326
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	Area, production and yields of tree fruit (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	9 (217)	327
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2012, 2013).....	Area, production and yields of berry fruit (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	10 (218)	328
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2012, 2013).....	Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2012, 2013).....	11 (219)	329
Drób (2005, 2010, 2012, 2013).....	Poultry (2005, 2010, 2012, 2013).....	12 (220)	330
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2012, 2013).....	Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2012, 2013).....	13 (221)	330
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2012, 2013).....	Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2012, 2013).....	14 (222)	331
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2012, 2013).....	Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2012, 2013).....	15 (223)	331
Ciągniki rolnicze (2010, 2013).....	Agricultural tractors (2010, 2013).....	16 (224)	332

	Tablica Table	Strona Page
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13).....</i>	17 (225) 332
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	18 (226) 333
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	19 (227) 334
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Organic farms (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	20 (228) 335
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Major game species (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (229) 335
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/2006, 2010/2011, 2012/2013, 2013/2014).....	<i>Shoot of main game species (2005/2006, 2010/2011, 2012/2013, 2013/214).....</i>	22 (230) 336
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	23 (231) 336
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Forest land (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	24 (232) 337
Powierzchnia lasów (2009-2013).....	<i>Forest areas (2009-2013).....</i>	25 (233) 338
Zasoby drzewne na pniu (2009-2013).....	<i>Growing stock of standing wood (2009-2013).....</i>	26 (234) 340
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	27 (235) 342
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Removals (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	28 (236) 343
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	29 (237) 344
Pożary w lasach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Forest fires (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	30 (238) 344
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 345
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Sold production of industry [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	1 (239) 348
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	2 (240) 350
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (241) 351
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (242) 352
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (243) 354

	Tablica Table	Strona Page
Budownictwo		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	6 (244)	356
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	7 (245)	356
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	8 (246)	358
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2012, 2013)	9 (247)	359
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	10 (248)	361
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ		
	Construction	
	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	
	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	
	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	
	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	
	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	
	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 362
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (249) 364
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hard surface public (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (250) 364
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (251) 365
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (252) 365
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (253) 366
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (254) 366
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2012, 2013)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2012, 2013).....</i>	7 (255) 367
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Basic postal services (2005, 2010, 2012, 2013) ...</i>	8 (256) 368
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (257) 368
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	General notes	x 369
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	1 (258) 372
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	2 (259) 372
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	3 (260) 372
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (261) 373
Gastronomia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Catering (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (262) 373
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012)	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012).....</i>	6 (263) 374
Targowiska (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (264) 374

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	375
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2012, 2013)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (265)	380
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2012, 2013)	2 (266)	381
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2012, 2013)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2012, 2013)	3 (267)	382
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)	4 (268)	383
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (269)	384
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2000, 2005, 2012, 2013)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)	6 (270)	386
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2012, 2013)	Initial capital of companies (2005, 2010, 2012, 2013)	7 (271)	388
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013)	Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013)	8 (272)	390
 DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	 CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	391
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013)	Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (273)	393
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	Revenue of local self-government entities budgets by division in 2013	2 (274)	395
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013)	Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013)	3 (275)	396
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2013	4 (276)	397
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2012, 2013)	Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2012, 2013)	5 (277)	398
 DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	 CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	399
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	Investment outlays (current prices) [2010, 2012, 2013]	1 (278)	403
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2012, 2013]	2 (279)	404
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2012, 2013]	3 (280)	405

		Tablica Table	Strona Page
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013]	4 (281)	406
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013]...	5 (282)	407
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	408
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Gross domestic product (current prices) [2010, 2011, 2012]	1 (283)	412
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2011, 2012]	2 (284)	413
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2011, 2012)	Nominal income in the households sector (2010, 2011, 2012)	3 (285)	413
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	414
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2012, 2013)	Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (286)	415
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)	2 (287)	416
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2012, 2013)	3 (288)	418
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)	4 (289)	419
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (290)	421

SPIS WYKRESÓW**LIST OF CHARTS**

		Strona Page
Podział administracyjny województwa świętokrzyskiego w 2013 r.	<i>Administrative division of Świętokrzyskie voivodship in 2013</i>	30
Podział województwa świętokrzyskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	<i>Division of the Świętokrzyskie voivodship according to the Nomenclature of the Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)</i>	31
Ludność według płci i wieku w 2013 r.	<i>Population by sex and age in 2013</i>	98
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0	<i>Life expectancy at 0 age</i>	99
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by section</i>	134
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	134
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship</i>	135
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2013 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2013</i>	214
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	214
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2013/14	<i>Education by educational level in the 2013/14 school year</i>	215
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2013 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2013</i>	344
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2012 r.	<i>Structure of market agricultural output in 2012</i>	344
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	345
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita</i>	398
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activity (current prices)</i>	398
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2013 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2013</i>	399

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 28. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 28.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	<i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	kg	= kilogram <i>kilogram</i>
mln	= milion <i>million</i>	dt	= decytona <i>deciton</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	t	= tona <i>tonne</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
egz	= egzemplarz	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
kpl	= komplet	m	= metr <i>metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
g	= gram <i>gram</i>		

ha	= hektar <i>hectare</i>	kl.	= klasa
km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>	m.st.	= miasto stołeczne
l	= litr <i>litre</i>	nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	poz.	= pozycja
dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>	pkt	= punkt
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	ust.	= ustęp
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	i in.	= i inni
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the rest</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
PJ	= petadžul <i>petajoule</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tzw.	= tak zwany
d	= doba	ww.	= wyżej wymieniony
24h	= 24 hours	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
r.	= rok	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
t/r	= ton rocznie	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautes Européennes</i>
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007 w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004 wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Zmiany te powodowały również brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, który obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administracyjnych i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact it introduced scope-related changes, i. e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas, steam and air conditioning supply as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) według sektorów własności:

- sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

3) according to ownership sectors:

- *public sector* — *grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),*
- *private sector* — *grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
 - 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
 - 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
 - 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
 - 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.
8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla lat 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 106). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.
- 1) *the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) replacing the classification valid until 30 VI 2010;*
 - 2) *the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), replacing the classification used until 31 XII 2008;*
 - 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
 - 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*
 - 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.*
8. *Information on voivodship as well as by **urban** and **rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for years 2000 and 2001, which was given according to administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 106). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) dla lat 2001–2005,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,*
 - *2000 constant prices (2000 average current prices) for 2001–2005,*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006,*

11. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

Note. Calculations were made on the basis of for the years 2000–2008 - the results of Population and Housing Census of 2002; since 2010 results of Population and Housing Census 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007
 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 2

		sekcje sections
<p>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę</p> <p style="text-align: center;">X</p>		<p>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych</p> <p><i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i></p>
<p>Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja</p> <p style="text-align: center;">X</p>		<p>Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją</p> <p><i>Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i></p>
<p>Handel; naprawa pojazdów samochodowych</p> <p><i>Trade; repair of motor vehicles</i></p>		<p>Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle</p> <p><i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i></p>
<p>Zakwaterowanie i gastronomia</p> <p><i>Accommodation and catering</i></p>		<p>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</p> <p><i>Accommodation and food service activities</i></p>
<p>Obsługa rynku nieruchomości</p> <p style="text-align: center;">X</p>		<p>Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości</p> <p><i>Real estate activities</i></p>
<p>Administrowanie i działalność wspierająca</p> <p style="text-align: center;">X</p>		<p>Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</p> <p><i>Administrative and support service activities</i></p>
		działy divisions
<p>Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny</p> <p><i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i></p>		<p>Produkcja wyrobów z drewna oraz z korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania</p> <p><i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i></p>
<p>Produkcja wyrobów z metali</p> <p><i>Manufacture of metal products</i></p>		<p>Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń</p> <p><i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i></p>
<p>Produkcja maszyn i urządzeń</p> <p style="text-align: center;">X</p>		<p>Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana</p> <p><i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i></p>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 2 (cont.)

działy (dok)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery.</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

**PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE DIVISION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN 2013
As of 31 XII**

 KIELCE miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

 granice województwa
voivodship border

 granice powiatów
powiat borders

 granice gmin
gmina borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

Stan w dniu 31 XII 2013 r.

*DIVISION OF THE ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)
As of 31 XII 2013*

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu

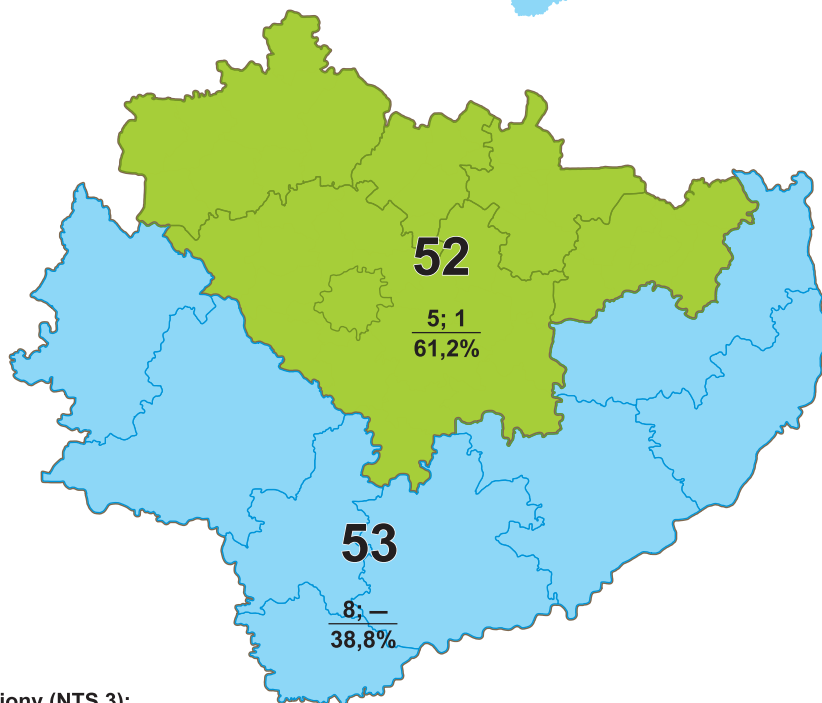
13; 1

*Number of powiats; number
of cities with powiat status*

Udział w ogólnej liczbie ludności w %

3,3%

*Share in total number
of population in %*

Podregiony (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

52 kielecki

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

kielecki	(19)
konecki	(8)
ostrowiecki	(6)
skarżyski	(5)
starachowicki	(5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Kielce	(1)
--------	-----

53 sandomiersko-jędrzejowski

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

buski	(8)
jędrzejowski	(9)
kazimierski	(5)
opatowski	(8)
pińczowski	(5)
sandomierski	(9)
staszowski	(8)
włoszczowski	(6)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

a Odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share voivodship.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	11711	3,7	Area in km ²
Powiaty	314	13	4,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2479	102	4,1	Gminas
Miasta	908	31	3,4	Towns
Miejscowości wiejskie	52543	2492	4,7	Rural localities
Sołectwa	40583	2132	5,3	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	49,5	2,4	4,9	particulates
gazowych	217492,0	11523,6	5,3	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3264	115	3,5	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2405	80	3,3	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	35	4,3	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130593,3	4438,1	3,4	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9473,8	169,7	1,8	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	10851,2	737,4	6,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,7	14,9	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3059,3	79,8	2,6	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,6	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1063698	29202	2,7	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	276,3	229,9	83,2	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,1	75,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.
 a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38495,7	1268,2	3,3	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23257,9	567,8	2,4	urban areas
wieś	15237,8	700,4	4,6	rural areas
w tym kobiety	19866,1	649,0	3,3	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	108	87,8	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	58	59	102,4	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,5	-2,7	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-2,2	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13919,8	454,0	3,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3659,40	3165,93	86,5	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2157,9	90,1	4,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	16,6	123,1	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	287651,3	13151,9	4,6	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	132916,0	5165,2	3,9	sewerage distribution ^c
gazowej	139797,1	4038,3	2,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13852,9	433,0	3,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	359,9	341,4	94,9	per 1000 population
izby: w tysiącach	52874,9	1626,6	3,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1373,5	1282,5	93,4	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1012888,8	31891,0	3,1	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	26311,8	25145,9	95,6	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)				
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	145,1	2,9	2,0	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,8	2,3	60,5	<i>dwellings</i>
izby	16,1	11,4	70,8	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	394,2	269,6	68,4	<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego				
EDUCATION^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2152,6	66,8	3,1	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1124,0	37,5	3,3	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	195,4	5,9	3,0	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	547,1	19,6	3,6	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych	6,0	0,1	1,5	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	515,9	19,9	3,9	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,6	0,3	2,1	<i>general art^f</i>
policealnych	279,0	9,1	3,3	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach	1297,1	37,5	2,9	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	753	731	97,1	<i>per 1000 children aged 3-6</i>
OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII				
HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ</i>
lekarze	85246	2790	3,3	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12322	449	3,6	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	200587	7400	3,7	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19529	557	2,9	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	966	25	2,6	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,8	6,2	3,3	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	12221	410	3,4	<i>Generally available pharmacies^l</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 215. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c — łącznie z uczniami: c — szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d — uzupełniających liceów ogólnokształcących, e — techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. i łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 12 na str. 258.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 215. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c — e Including students: c — special job-training schools, d — supplementary general secondary schools, e — supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Including children attending for all school year in the units performing health care activities. h including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. i Include interns; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 12 on page. 258.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		

Polska = 100
Poland = 100

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8112	274	3,4	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	130976,8	4335,3	3,3	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	822	28	3,4	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	29043,8	639,7	2,2	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	469	13	2,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	36936,6	679,1	1,8	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys. miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	679,4	14,2	2,1	Tourist accommodation establish- mentsa in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	23401,1	448,7	1,9	tourists accommodated

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14409,9	488,1	3,4	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10313,0	328,7	3,2	sown area ^c
grunty ugorowane	446,5	13,9	3,1	fallow land
uprawy trwałe	412,2	39,5	9,6	permanent crops
w tym sady	362,6	38,4	10,6	of which orchards
ogrody przydomowe	31,8	1,5	4,9	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,3	104,5	3,3	meadows and pastures

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)
AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)

				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				
zboża	7479,5	248,5	3,3	cereals
ziemniaki	337,0	16,9	5,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	142,1	13,0	9,2	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28455,1	722,5	2,5	cereals
ziemniaki	7110,9	284,5	4,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4003,9	319,3	8,0	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	38,0	29,1	76,6	cereals
ziemniaki	211	169	80,1	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9177,2	329,5	3,6	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

				Sold production of industry (current prices):
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				
w milionach złotych	1182963,9	23556,2	2,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30724	18544	60,4	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	275680,1	3892,7	1,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	7160	3064	42,8	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION	
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska = 100		
	total	Poland = 100		
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII				
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	286004,3	13478,0	4,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	87,0	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	19389,4	594,8	3,1	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3242,5	123,1	3,8	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7884	273	3,5	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach	5829,9	144,9	2,5	in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4916,5	130,3	2,6	of which standard main line per 1000 population
	151,4	114,3	75,5	
HANDEL — stan w dniu 31 XII				
TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	353562	12345	3,5	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	109	103	94,5	Population per 1 shop
Targowiska stałe	2207	82	3,7	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE				
PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	80043,4	3209,2	4,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3099	2999	96,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	79442,5	3154,1	4,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3076	2948	95,8	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64216,6	1025,5	1,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5067	5121	101,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	64952,6	1062,8	1,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5125	5308	103,6	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23077,6	1009,0	4,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	894	943	105,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	22916,5	1025,6	4,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	887	958	108,0	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	16120,7	639,6	4,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	419	504	120,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	16527,0	734,3	4,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	429	578	134,7	per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	231155,5	4948,2	2,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6005	3902	65,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	3064148,1	81174,4	2,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	79597	64006	80,4	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)				<i>Entities of the national economy in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	4070259	109882	2,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	122759	3274	2,7	<i>private sector</i>
	3947500	106608	2,7	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2012 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2012				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1615894	40126	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	41934	31459	75,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1431872	35556	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	103022	78932	76,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	984424	28813	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	25547	22589	88,4	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
					POWIERZCHNIA AREA
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	11691	11708	11710	11711
					STAN ENVII
	Pobór wody – w % poboru ogółem				
	– na cele:				
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	91,3	83,9	87,0	88,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	5,3	7,2	5,3	4,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	94	78	91	106
5	w tym do produkcji przemysłowej	87	67	80	95
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:				
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	95,0	94,6	84,3	77,4
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,2	0,7	.
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	41,2	47,4	52,4	52,7
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				
9	pyłowych	8,8	4,5	4,0	3,2
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	85,5	60,7	84,3	79,5

a Z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Ludność korzystająca – na podstawie
a From own intakes. *b* Water withdrawal at intakes before entering the water network. *c* Population connected to –

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
 number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

11711	11711	11711	11711	Area in km ² (as of 31 XII)	1
I OCHRONA ŚRODOWISKA					
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal	
				– for purposes of:	
				production ^a (excluding agriculture,	
90,7	90,4	90,2	90,1	hunting and forestry and fishing)	2
4,0	4,1	4,5	4,5	exploitation of water supply network ^b	3
				Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ²	
118	116	110	105	in dam ³	4
108	106	100	95	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater	
				discharged into waters or into the ground:	
67,8	74,1	67,6	61,4	treated in % of requiring treatment	6
2,1	1,7	2,1	2,8	untreated per 1 km ² in dam ³	7
				Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	
48,9	51,1	53,6	56,3		8
				Emission of air pollutants from plants	
				of significant nuisance to air quality	
				in thous. t:	
2,8	2,7	2,7	2,4	particulates	9
78,1	87,8	77,8	70,0	gases (excluding carbon dioxide)	10

szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.
 estimated data, the total population - based on balances.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
------	------------------	------	------	------	------

STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL

	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanie- czyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	99,4	99,7	99,8	99,8
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	25,4	32,3	36,1	39,5
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunal- nych) ^a na 1 km ² w t	164,0	136,5	182,3	212,1
14	Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	180	144	162	163
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
15	służące ochronie środowiska	5,9	5,2	4,4	5,4
16	służące gospodarce wodnej	2,5	2,7	1,1	1,2
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
17	w % powierzchni ogólnej	50,2	61,9	63,9	64,6
18	na 1 mieszkańca w m ²	4501	5644	5882	5952

BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC

	Przestępstwa stwierdzone przez policję ^c w zakończonych postępowaniach przygo- wawczych:				
19	w liczbach bezwzględnych	33160	39944	34606	35619
20	na 10 tys. ludności	254,4	310,5	271,7	280,2
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję ^c w %	61,3	68,5	77,3	79,1

a Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 73 . *b* Dane szacunkowe; w 2000 r. określane katalogu odpadów. *c* Do 2012 r. łącznie z prokuraturą.

a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 73 . *b* Estimated data; in 2000 in the catalogue of waste. *c* Until 2012 including prosecutor's office.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
ŚRODOWISKA (dok.) PROTECTION (cont.)					
				<i>Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:</i>	
99,8	99,8	99,8	99,8	<i>particulates</i>	11
46,5	42,5	47,2	43,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	12
				<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^a per 1 km² in t</i>	13
167,7	160,3	196,1	379,0	<i>Municipal waste collected ^b (during the year) per capita in kg</i>	14
155	153	142	134	<i>Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:</i>	
8,7	11,8	10,6	14,9	<i>in environmental protection</i>	15
1,8	1,3	1,0	1,6	<i>in water management</i>	16
				<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>	
64,5	64,5	64,5	64,9	<i>in % of total area</i>	17
5893	5912	5931	5996	<i>per capita in m²</i>	18
PUBLICZNE SAFETY					
				<i>Ascertained crimes by the police ^c in completed preparatory proceedings:</i>	
33382	34321	31691	29202	<i>in absolute numbers</i>	19
259,8	268,1	248,5	229,9	<i>per 10 thous. population</i>	20
				<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police ^c in %</i>	21
78,4	79,9	77,4	75,1		

jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę
defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
LUDNOŚĆ ^a					
POPULATION ^a					
22	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1302,7	1285,0	1272,8	1270,1
23	miasta	599,4	583,5	576,2	573,7
24	wieś	703,3	701,5	696,6	696,4
25	w tym kobiety	666,4	658,1	653,1	651,8
26	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	105	105	105	105
27	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	111	110	109	108
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
28	przedprodukcyjnym	319,6	264,3	241,6	235,4
29	produkcyjnym	767,0	802,4	806,5	806,9
30	poprodukcyjnym	216,0	218,3	224,8	227,8
31	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,5	6,7	6,5
32	Rozwody na 1000 ludności	0,5	0,7	1,0	0,8
33	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,6	8,9	9,9	10,0
34	Zgony ^a na 1000 ludności	10,2	10,5	10,8	10,8
35	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,6	-1,7	-0,9	-0,8
36	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,6	5,9	4,7	4,2
37	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,6	-1,7	-1,8	-1,7
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
38	mężczyźni	70,5	70,6	71,2	71,7
39	kobiety	78,6	80,2	80,7	81,1
RYNEK LABOUR					
Pracujący ^{ca} (stan w dniu 31 XII):					
40	w tysiącach	594,2	434,8	468,9	451,7
41	w tym kobiety	289,3	202,9	214,1	207,4
42	na 1000 ludności	456,2	338,4	368,4	355,6
43	w sektorze prywatnym w %	.	76,7	78,5	77,8
według rodzajów działalności w %:					
44	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	31,7
45	przemysł i budownictwo	.	.	.	23,7
46	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	.	.	.	19,3
47	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a oraz pozostałe usługi ^e	.	.	.	25,3

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 107. b Łącznie ze zgonami niemowląt pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Pod pojęciem „Administrowanie i działalność wspierająca”, „ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia oraz „Pozostała działalność usługowa”.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 107. b Including infant private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — Census 2010. f e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
1282,5	1278,1	1274,0	1268,2	Population (as of 31 XII)	22
579,0	575,5	572,1	567,8	urban areas	23
703,6	702,6	701,9	700,4	rural areas	24
656,1	653,8	651,6	649,0	of which females	25
105	105	105	105	Females per 100 males (as of 31 XII)	26
110	109	109	108	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	27
				Population of age (as of 31 XII):	
234,2	228,7	224,0	219,3	pre-working	28
815,9	811,1	805,2	797,9	working	29
232,5	238,4	244,8	251,1	post-working	30
6,1	5,4	5,3	4,6	Marriages per 1000 population	31
1,2	1,0	1,6	1,1	Divorces per 1000 population	32
9,7	9,1	9,0	8,4	Live births per 1000 population	33
10,9	10,7	10,9	11,2	Deaths ^v per 1000 population	34
-1,2	-1,7	-1,9	-2,7	Natural increase per 1000 population	35
6,3	6,0	3,6	4,9	Infant deaths per 1000 live births	36
				Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	37
-2,0	-1,8	-1,7	-2,2		
				Life expectancy at the moment of birth:	
71,8	72,0	72,7	72,8	males	38
80,9	81,3	81,5	81,5	females	39

PRACY
MARKET

				Employed persons ^{ca} (as of 31 XII):	
458,4	462,8	455,6	454,0	in thousands	40
215,5	217,0	216,5	219,3	of which women	41
357,4	362,1	357,6	358,0	per 1000 population	42
78,6	79,5	79,7	80,1	in private sector in %	43
				by kind of activities in %:	
32,7	32,4	32,8	33,0	agriculture, forestry and fishing	44
23,6	23,7	22,9	22,2	industry and construction	45
				trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	46
18,8	19,1	18,7	18,5		
				financial and insurance activities; real estate activities and other services	47
25,0	24,8	25,6	26,4		

c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnieniem Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań "pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „spoleczne”; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”

deaths. c By actual workplace and kind of activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
------	------------------	------	------	------	------

RYNEK
LABOUR

	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
48	w tysiącach	.	69,4	76,0	70,5
49	na 1000 ludności	.	53,9	59,7	55,4
	w budownictwie:				
50	w tysiącach	.	13,5	19,2	20,5
51	na 1000 ludności	.	10,5	15,1	16,1
52	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	118,5	117,8	77,7	83,8
53	2000 = 100	100,0	99,4	65,6	70,8
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
54	kobiety	53,0	51,3	54,9	50,0
55	w wieku do 25 lat	30,1	23,9	20,9	21,9
56	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	49,4	53,2	43,2	31,7
57	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	2078	1070	178	179
58	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	16,6	20,6	13,7	15,1

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES. SOCIAL

59	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1717,85	2042,43	2548,80	2681,61
60	2000 = 100	100,0	118,9	148,4	156,1
61	w tym: w przemyśle	.	2126,97	2677,07	2754,89
62	w budownictwie	.	1655,24	2178,43	2258,00

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, *a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural*

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PRACY (dok.)
MARKET (cont.)

				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
67,3	69,2	66,6	64,5	<i>in thousands</i>	48
52,4	54,1	52,2	50,8	<i>per 1000 population</i>	49
				<i>in construction:</i>	
19,8	21,0	19,4	16,8	<i>in thousands</i>	50
15,4	16,4	15,2	13,2	<i>per 1000 population</i>	51
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII)</i>	52
82,1	83,2	86,7	90,1	<i>in thous.</i>	
69,3	70,2	73,2	76,1	<i>2000 = 100</i>	53
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
50,2	51,6	49,1	48,6	<i>women</i>	54
22,3	21,9	20,8	20,0	<i>aged up to 25 years</i>	55
30,7	35,1	36,8	38,2	<i>out of work for longer than 1 year</i>	56
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII)</i>	57
190	213	218	149	<i>per a job offer</i>	
15,2	15,2	16,0	16,6	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	58

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SECURITY BENEFITS

2793,23	2941,38	3070,29	3165,93	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	59
162,6	171,2	178,7	184,3	<i>2000 = 100</i>	60
2813,80	2998,26	3150,44	3210,70	<i>of which: in industry</i>	61
2348,52	2471,24	2568,43	2546,93	<i>in construction</i>	62

w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

was used for calculation, estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
------	------------------	------	------	------	------

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES. SOCIAL

63	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	336,3	318,4	317,2	317,0
64	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	229,0	227,3	236,1	238,9
65	rolników indywidualnych	107,2	91,1	81,1	78,1
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
66	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	764,69	1010,88	1225,89	1328,03
67	rolników indywidualnych ^a	575,32	736,04	835,31	887,94

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA.
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.

	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
68	wodociągowej	9289,1	11195,0	11902,1	12143,1
69	kanalizacyjnej ^b	1476,8	2689,0	2953,2	3040,7
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
70	w hektometrach sześciennych	38,0	31,4	31,2	31,3
71	na 1 mieszkańca w m ³	29,1	24,4	24,5	24,6
	energii elektrycznej w miastach ^c :				
72	w gigawatogodzinach	314,6	332,7	353,4	355,5
73	na 1 mieszkańca w kWh	523,7	568,6	611,9	618,3

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do c W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)
SECURITY BENEFITS (cont.)

310,9	307,4	306,0	302,5	Average number of retirees and pensioners in thous.	63
				receiving retirement and other pensions paid by	64
235,8	235,1	235,4	234,4	the Social Insurance Institution	
75,1	72,4	70,4	68,1	farmers	65
				Average monthly gross retirement and other pension	
				in zł:	
1416,62	1494,87	1583,00	1675,09	paid by the Social Insurance Institution	66
930,42	960,41	1029,82	1094,62	farmers ^a	67

MIESZKANIA
DWELLINGS

				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
12425,6	12812,5	12987,0	13151,9	water supply	68
3383,8	4246,6	4803,7	5165,2	sewerage ^b	69
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
31,4	34,1	34,1	33,6	in cubic hectometre	70
24,4	26,6	26,7	26,5	per capita in m ³	71
				electricity in urban areas ^c :	
362,5	358,7	355,1	355,3	in gigawatt hour	72
624,1	621,4	619,1	623,7	per capita in kWh	73

świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno- Rentowego. b Łącznie z kolektorami gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

system fund and to benefits from the Pension Fund. b Including collectors. c In 2000 excluding households, whose

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:				
74	w tysiącach	395,2	414,5	420,2	422,0
75	na 1000 ludności	303,4	322,5	330,1	332,3
76	izby na 1000 ludności	1000,7	1176,0	1205,4	1215,0
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności				
77		18127	22777	23528	23743
78	przeciętna 1 mieszkania	59,7	70,6	71,3	71,5
	Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:				
79	w tysiącach	1,8	2,1	2,7	1,9
80	na 1000 ludności	1,4	1,6	2,1	1,5
81	izby na 1000 ludności	6,5	7,7	10,8	7,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności				
82		143,8	172,2	243,5	168,7
83	przeciętna 1 mieszkania	102,2	104,4	116,3	113,3
EDUKACJA ^b EDUCATION ^b					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
84	podstawowych ^d	111,1	89,0	76,4	73,8
85	gimnazjach	40,8	55,6	48,1	45,6
86	zasadniczych zawodowych ^e	18,5	6,9	8,0	7,9
87	liceach ogólnokształcących ^f	32,1	25,7	24,2	23,5
88	liceach profilowanych	x	6,5	1,4	0,8
89	technikach ^f	37,9	22,2	23,9	23,5
90	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,3	0,4	0,3	0,2
91	policealnych	4,3	6,7	10,8	9,0
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
92	podstawowych	19,4	16,7	14,0	13,5
93	gimnazjów	x	18,5	16,5	15,6
94	zasadniczych zawodowych ^e	6,0	2,2	2,4	2,5
95	liceów ogólnokształcących ⁱ	7,2	8,2	8,1	7,8
96	liceów profilowanych	x	2,4	0,8	0,5
97	techników ⁱ	8,0	4,8	4,7	5,2
98	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,0	0,1	0,1	0,1
99	policealnych	1,8	2,0	2,6	2,5
100	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,4	13,7	12,6	12,4

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 213. c Bez szkół dla przedszkolnego. e, f Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: e — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, obejmując absolwentów klasy VIII i VI. i łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Based on balances. b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 213. c Excluding schools e, f Since 2004/05 school year including: e — special job-training schools, f — supplementary schools: general secondary grade. i Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary special job-training schools.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
MIESZKANIA (dok.)					
DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks ^a (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):	
				dwelling stocks:	
425,4	428,1	430,6	433,0	in thousands	74
331,7	334,9	338,0	341,4	per 1000 population	75
1239,9	1254,1	1267,5	1282,5	rooms per 1000 population	76
				useful floor area of dwellings in m ² :	
24210	24516	24813	25146	per 1000 population	77
73,0	73,2	73,4	73,7	average per dwelling	78
				Dwellings completed:	
				dwelling stocks:	
2,3	3,0	3,1	2,9	in thousands	79
1,8	2,3	2,4	2,3	per 1000 population	80
8,3	11,1	11,6	11,4	rooms per 1000 population	81
				useful floor area of dwellings in m ² :	
189,8	250,6	268,4	269,6	per 1000 population	82
107,1	108,2	110,5	119,4	average per dwelling	83
I WYCHOWANIE					
				Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year) in thous.:	
71,6	70,0	68,4	66,8	primary ^d	84
43,3	41,3	39,2	37,5	lower secondary	85
7,6	7,1	6,6	5,9	basic vocational ^e	86
22,7	22,0	20,6	19,6	general secondary ^f	87
0,7	0,5	0,3	0,1	specialized secondary	88
22,7	21,2	20,5	19,9	technical secondary ^f	89
0,2	0,2	0,3	0,3	general art ^g	90
8,8	9,8	10,7	9,1	post-secondary	91
				Graduates in schools ^c in thous.:	
12,9	11,9	11,8	.	primary	92
14,5	14,2	13,6	.	lower secondary	93
2,6	2,5	2,2	.	basic vocational ^e	94
7,5	7,5	7,0	.	general secondary ⁱ	95
0,2	0,2	0,1	.	specialized secondary	96
5,6	5,3	4,9	.	technical secondary ⁱ	97
0,1	0,0	0,0	.	general art ^g	98
2,3	2,6	3,0	.	post-secondary	99
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population	100
12,4	12,2	11,3	.		

dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania *f* — z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

for adults, except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. and technical secondary respectively. *g* Leading to professional certification. *h* Data include graduates of 8th and 6th since 2006/07 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
EDUKACJA ^a					
EDUCATION ^a					
101	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	53,9	64,0	54,5	53,0
102	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	9,5	15,5	13,5	14,1
103	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	14,6	10,0	8,8	8,2
104	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,7	4,3	2,2	2,2
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
105	miejsca w przedszkolach w tys.	18,2	16,3	17,3	18,1
106	dzieci ^d w tys.:	26,6	23,1	25,2	27,3
107	w przedszkolach	18,2	15,7	17,7	18,3
108	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,4	7,4	7,3	7,8
109	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	300	322	389	406
OCHRONA ZDROWIA ^e					
HEALTH CARE ^e					
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):					
110	lekarze	2685	2559	2603	2644
111	lekarze dentyści	387	312	353	377
112	pielęgniarki ^g	6952	6385	6503	6721
113	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,7	45,0	49,0	49,7
114	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1507,0	1884,5	2100,3	2037,4
115	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	168	449	473	475
116	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	297	331	393	396

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 213. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 — z nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek — zespołami wychowania przedszkolnego i punktami leczniczą (do 2011/12 określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej); w roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi nymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. f Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie niarstwa. h Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 213. b Including branch sections, basic Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. c From the previous academic year, including entities excluded in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2010/11 institution); in 2013/14 school year including children attending for all school year in the units performing health care working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse for newborns. i See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 5 on page 255.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.) (cont.)					
50,9	46,6	42,3	38,0	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	101
15,5	15,6	14,4	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	102
8,2	8,0	8,3	6,8	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	103
2,2	2,4	2,4	.	Graduates of schools for adults in thous.	104
19,8	21,0	22,0	23,9	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	105
29,9	32,8	34,0	37,5	children ^d in thous.:	106
19,8	20,9	22,0	23,7	in nursery schools	107
8,1	10,6	10,3	11,2	in pre-primary sections in primary schools	108
421	425	435	461	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	109

I POMOC SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

2692	2730	2800	2790	Medical personnel ^f (as of 31 XII): doctors	110
436	442	449	449	dentists	111
6755	6739	7274	7400	nurses ^g	112
50,3	50,4	51,7	50,3	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous. population	113
2009,6	2050,4	2248,7	2249,6	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	114
497	538	540	557	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)	115
403	427	417	410	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	116

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 18 na str. 217. ^d Od roku 2008/09 łącznie przedszkolnymi; od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^e Od 2012 r. łącznie z danymi, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ^g Łącznie z magistrami pielęgnarskimi. Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 5 na str. 255.

organizational units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the and in 2000 — the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 18 on page 217. ^d Since 2008 /09 excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until 2011/12 defined as health care activities). ^e Since 2012 including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^f Since 2005 practice. ^g Including master nurses. ^h Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
------	------------------	------	------	------	------

OCHRONA ZDROWIA^a
HEALTH CARE^a

117	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4386	3882	3239	3207
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
118	lekarskie	5,5	6,0	6,7	6,5
119	stomatologiczne	0,6	0,7	0,7	0,8
120	Dzieci w żłobkach ^b i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^c do lat 3	11,7	9,1	12,8	13,6

KULTURA.
CULTURE.

121	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	318	300	296	296
122	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3442	3435	3512	3510
123	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności	170	165	141	140
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:				
124	na 1000 ludności	3188	2964	2542	2632
125	na 1 czytelnika	18,7	18,0	18,0	18,8
126	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,9	1,0	1,0	1,0
127	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^d na 1000 ludności	214	241	242	240
128	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	20	22	27	24
129	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	303	419	542	661

a Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. b Łącznie z oddziałami żłobkowymi, zami organizowanymi w plenerze.

a Since 2012 including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Including nursery wards, events.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I POMOC SPOŁECZNA (dok.)
AND SOCIAL WELFARE (cont.)

				Population (as of 31 XII) per 1 generally available	117
3182	2993	3055	3093	pharmacy	
				Consultations provided within the scope of out-patient	
				health care per capita:	
6,2	6,4	6,5	6,7	medical	118
0,8	0,8	0,8	0,8	dental	119
				Children in nurseries ^b and children's clubs (as of 31	120
13,5	18,7	25,7	33,9	XII) per 1000 children up to age 3 ^c	

TURYSTYKA
TOURISM

291	289	275	274	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	121
				Public library collections (as of 31 XII) per 1000	122
3465	3479	3411	3418	population in vol.	
137	140	141	140	Public library borrowers per 1000 population	123
				Public library loans in vol.:	
2624	2724	3059	2743	per 1000 population	124
19,1	19,5	21,8	19,6	per borrower	125
				Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII)	126
1,5	1,5	1,4	1,4	per 1000 population	
				Audience in theatres and music institutions ^d	127
244	187	193	206	per 1000 population	
24	24	24	28	Museums with branches (as of 31 XII)	128
312	483	454	504	Museum and exhibition visitors per 1000 population	129

c Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. d Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z impre-

c Until 2010 excluding children's clubs. d Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE*MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP*

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
KULTURA. CULTURE.					
130	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	24	14	11	11
131	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,5	4,5	4,0	4,2
132	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	259	351	455	524
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
133	radiowi	225	216	161	152
134	telewizyjni	215	207	155	147
135	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	162	119	123	143
136	w tym hotele	18	31	41	52
137	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	75,6	64,8	74,5	86,1
138	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	202,9	229,8	277,9	302,0
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b					
139	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	710,3	574,8	596,0	596,6
	w tym w dobrej kulturze rolnej w %
141	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de}				
	w tys. ha	485,8	377,1	392,6	374,4
	w tym w %:				
142	zboża podstawowe (łącznie z mieszkankami zbożowymi)	64,1	71,4	73,2	72,7
143	w tym: pszenica	20,4	19,4	18,4	20,6
144	żyto	15,2	10,4	9,8	8,9
145	ziemniaki	15,1	8,0	7,7	6,9
146	buraki cukrowe	2,3	2,4	1,5	1,6

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

TURYSTYKA (dok.)
TOURISM (cont.)

10	10	12	13	Fixed cinemas (as of 31 XII)	130
				Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000	131
4,0	3,8	5,1	5,3	population	
427	479	559	535	Audience in fixed cinemas per 1000 population	132
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
148	147	149	151	radio	133
143	142	143	145	television	134
				Tourist accommodation establishments ^a	135
162	194	206	215	(as of 31 VII)	
66	69	73	82	of which hotels	136
				Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous.	137
95,4	97,8	103,2	111,7	population	
316,4	342,5	345,3	353,2	Tourists accommodated per 1000 population	138

I LEŚNICTWO
AND FORESTRY

516,3	514,3	498,6	499,4	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	139
97,4	96,3	98,2	97,7	of which in good agricultural condition in %	140
326,3	327,6	304,9	328,7	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	141
				of which in %:	
72,2	72,5	73,1	71,7	basic cereals (including cereal mixed)	142
21,1	21,2	23,4	23,4	of which: wheat	143
7,1	6,6	6,5	6,9	rye	144
6,3	6,6	6,7	5,1	potatoes	145
1,6	1,4	1,0	1,3	sugar beets	146

gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 5 na str.312. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez

of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 5 na str. 312. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
ROLNICTWO AGRICULTURE					
	Zbiory w tys. t:				
147	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	685,5	729,6	889,6	776,1
148	w tym: pszenica	255,4	219,2	258,7	253,1
149	żyto	134,7	89,4	93,6	76,9
150	ziemniaki ^a	1283,7	515,3	544,3	446,2
151	buraki cukrowe	412,9	306,7	239,6	276,1
	Plony z 1 ha w dt:				
152	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,0	27,1	31,0	28,5
153	w tym: pszenica	25,7	30,0	35,7	32,8
154	żyto	18,2	22,7	24,3	23,1
155	ziemniaki ^a	175	170	181	173
156	buraki cukrowe	378	417	419	475
	Zwierzęta gospodarskie ^b :				
	bydło (stan w czerwcu):				
157	w tysiącach sztuk	259,1	193,3	178,8	171,6
158	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	36,5	34,7	31,0	29,7
159	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):				
	w tysiącach sztuk	402,6	454,2	420,2	389,3
160	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	56,7	81,6	72,8	67,3
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :				
161	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	100,6	172,2	174,1	181,9
162	mleka krowiego w l	746,5	667,4	612,8	618,7

^a Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Od 2010 r. bez gruntów rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, króliczgoi dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2010 excluding kitchen gardens. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Since 2010 excluding land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", slaughter warm weight.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (cd.)
AND FORESTRY (cont.)

				<i>Crop production in thous. t:</i>	
605,9	674,6	643,0	670,7	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	147
193,2	217,8	223,4	239,8	<i>of which: wheat</i>	148
50,5	48,8	45,4	50,8	<i>rye</i>	149
339,7	431,3	410,2	284,5	<i>potatoes ^a</i>	150
263,7	291,4	170,2	232,4	<i>sugar beets</i>	151
				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
25,7	28,4	28,8	28,4	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	152
28,0	31,3	31,4	31,2	<i>of which: wheat</i>	153
21,9	22,7	22,9	22,5	<i>rye</i>	154
164	200	199	169	<i>potatoes ^a</i>	155
516	655	584	527	<i>sugar beets</i>	156
				<i>Livestock ^b:</i>	
				<i>cattle (as of June):</i>	
182,0	175,4	170,1	165,3	<i>in thousand heads</i>	157
35,2	34,1	34,1	33,1	<i>per 100 ha of agricultural land ^c in heads</i>	158
				<i>pigs (as of the end of July):</i>	
383,1	319,5	239,7	227,1	<i>in thousand heads</i>	159
74,2	62,1	48,1	45,5	<i>per 100 ha of agricultural land ^c in heads</i>	160
				<i>Production per 1 ha of agricultural land ^c:</i>	
				<i>of animals for slaughter in terms of meat</i>	161
196,7	214,8	239,9	191,0	<i>(including fats and pluck) ^g in kg</i>	
709,1	746,5	628,8	535,5	<i>of cows' milk in l</i>	162

posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków ust. 5 na str.312. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego,

of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land item 5 on page 312. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE*MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP*

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
ROLNICTWO ^a AGRICULTURE ^a					
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :				
163	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	51,5	56,9	72,7	142,1
164	ziemniaki w kg	7,7	2,7	2,6	3,2
165	buraki cukrowe w kg	581,9	689,1	415,1	477,4
166	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	36,3	100,5	108,5	123,6
167	mleko krowie w l	250,1	328,3	297,2	292,5
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:				
168	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	66,8	84,2	105,7	83,1
169	wapniowych	37,2	82,1	9,9	4,8
170	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	9,5	14,2	14,7	14,7
171	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	320,4	329,5	333,0	332,9
172	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	314,4	323,2	326,5	326,4
173	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3
174	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	26,9	27,6	27,9	27,9
175	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	232,8	279,0	289,7	309,6

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 5 na str. 312. c Dotyczy mięsa: gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 5 on year. e In 2010 data of the Agricultural Census.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (dok.)
AND FORESTRY (cont.)

				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b:</i>	
104,7	90,4	143,5	106,0	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	163
7,0	6,3	11,9	15,8	<i>potatoes in kg</i>	164
510,7	501,4	339,4	534,3	<i>sugar beets in kg</i>	165
152,0	145,6	157,3	160,0	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg</i>	166
312,0	315,5	334,3	325,6	<i>cows' milk in l</i>	167
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:</i>	
86,4	93,1	94,8	126,2	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	168
10,1	4,4	8,0	22,9	<i>lime</i>	169
				<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII)</i>	170
16,1	.	.	16,3	<i>per 100 ha of agricultural land be in units</i>	
333,6	334,3	334,8	336,0	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	171
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
327,1	327,8	328,2	329,5	<i>in thousand hectares</i>	172
0,3	0,3	0,3	0,3	<i>per capita in ha</i>	173
27,9	28,0	28,0	28,1	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	174
321,0	351,0	356,6	367,8	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	175

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność wołowego, cielecego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct
page 312. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
------	------------------	------	------	------	------

PRZEMYSŁ
INDUSTRY

	Produkcja sprzedana przemysłu:				
176	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	15785,1	22821,6	19991,5
177	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	102,5	93,1
178	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	131,0	122,0
179	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	227549	300102	283700
180	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	12271	17919	15726

BUDOWNICTWO
CONSTRUCTION

	Sprzedż produkcji budowlano-montażowej ^a				
	(ceny bieżące):				
181	w milionach złotych	.	2368,4	4225,3	4000,9
182	w tym sektor prywatny w %	.	98,1	98,4	98,6
183	na 1 mieszkańca w zł	.	1841	3318	3147

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :				
184	w kilometrach	722	707	707	722
185	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,2	6,0	6,0	6,2
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
186	w kilometrach	11332	12084	12525	12974
187	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	97,1	103,2	107,1	110,8
	Samochody osobowe zarejestrowane ^c :				
188	w tysiącach sztuk	324,2	377,7	502,3	517,0
189	na 1000 ludności	249	294	395	407

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej c Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

a Realized by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje including having temporary permission given at the end of the year.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

				<i>Sold production of industry:</i>	
20769,9	24124,2	24102,4	23556,2	<i>in million zlotys (current prices)</i>	176
105,9	109,6	99,3	100,9	<i>previous year = 100 (constant prices)</i>	177
129,2	141,6	140,6	141,9	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	178
308557	348435	361980	367719	<i>per employee in zl (current prices)</i>	179
16166	18845	18896	18544	<i>per capita in zl (current prices)</i>	180

				<i>Sales of construction and assembly production ^a</i>	
				<i>(current prices):</i>	
4662,5	4654,4	4445,7	3892,7	<i>in million zlotys</i>	181
99,4	99,5	98,9	97,8	<i>of which private sector in %</i>	182
3629	3636	3485	3064	<i>per capita in zl</i>	183

— stan w dniu 31 XII

— as of 31 XII

				<i>Railway lines operated - standard gauge ^b:</i>	
722	721	721	696	<i>in kilometres</i>	184
6,2	6,2	6,2	5,9	<i>per 100 km² of total area in km</i>	185
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
13067	13435	13603	13478	<i>in kilometres</i>	186
111,6	114,7	116,2	115,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>	187
				<i>Registered passenger cars ^c:</i>	
539,7	563,2	578,7	594,8	<i>in thousand units</i>	188
421	441	454	469	<i>per 1000 population</i>	189

Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. c Since 2011

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS					
190	Placówki dla usług pocztowych ^a : w liczbach bezwzględnych	299	312	311	309
191	na 100 tys. ludności	23,0	24,3	24,4	24,3
192	Telefoniczne łącza główne ^b : w tysiącach	289,2	316,2	256,9	235,3
193	na 1000 ludności	218,6	246,1	201,9	185,2
HANDEL TRADE					
194	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): w milionach złotych	7382,1	9877,3	12693,9	12052,2
195	na 1 mieszkańca w zł	5663	7678	9967	9481
196	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	14,6 ^c	12,0	15,1	14,1
197	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	89 ^c	107	84	90
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin^e					
Dochody:					
198	w milionach złotych	1207,8	1837,6	2431,6	2674,0
199	na 1 mieszkańca w zł	1109	1706	2777	2508
Wydatki:					
200	w milionach złotych	1256,4	1825,0	2408,5	2918,5
201	na 1 mieszkańca w zł	1153	1694	2255	2737
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
202	w milionach złotych	388,8	507,6	745,7	806,9
203	na 1 mieszkańca w zł	1818	2428	3626	3938
Wydatki:					
204	w milionach złotych	414,0	548,0	741,3	888,9
205	na 1 mieszkańca w zł	1936	2622	3604	4339
Budżety powiatów					
Dochody:					
206	w milionach złotych	556,9	612,4	815,4	938,5
207	na 1 mieszkańca w zł	511	568	763	880
Wydatki:					
208	w milionach złotych	558,1	628,1	804,5	966,7
209	na 1 mieszkańca w zł	512	583	753	907
Budżet województwa					
Dochody:					
210	w milionach złotych	189,4	172,6	478,5	783,7
211	na 1 mieszkańca w zł	145	134	376	617
Wydatki:					
212	w milionach złotych	189,0	171,6	374,1	754,3
213	na 1 mieszkańca w zł	145	133	294	593

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą badania sklepów; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9 na str. 369. d Przeliczeń danych na

Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym. e Bez dochodów

a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of the see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on page 369. d Calculations of data per capita for 2000 are according to administrative division obligatory in a given period. e Excluding revenue and expenditure of gminas which

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)					
— as of 31 XII (cont.)					
308	305	307	273	Postal service offices ^a :	190
24,0	23,9	24,1	21,5	in absolute numbers	191
				per 100 thous. population	
224,7	185,9	158,2	144,9	Fixed main line ^b :	192
175,2	145,4	124,2	114,3	in thousands	193
				per 1000 population	
				Retail sales (current prices):	
12681,4	13252,7	14030,6	14795,1	in million zlotys	194
9870	10353	11000	11647	per capita in zł	195
11,2	12,7	11,7	12,3	Shops (as of 31 XII) in thous.	196
115	101	109	103	Population (as of 31 XII) per 1 shop	197
PUBLICZNE^d					
FINANCE^d					
				Budgets of gminas^e	
				Revenue:	
3179,1	3103,9	3127,4	3209,2	in million zlotys	198
2939	2879	2912	2999	per capita in zł	199
				Expenditure:	
3644,2	3334,8	3184,6	3154,1	in million zlotys	200
3369	3094	2965	2948	per capita in zł	201
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
918,2	1029,9	981,6	1025,5	in million zlotys	202
4521	5094	4875	5121	per capita in zł	203
				Expenditure:	
982,9	1129,7	1094,0	1062,8	in million zlotys	204
4840	5588	5433	5308	per capita in zł	205
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1003,1	1030,7	990,3	1009,0	in million zlotys	206
927	956	922	943	per capita in zł	207
				Expenditure:	
1076,0	1063,6	1019,8	1025,6	in million zlotys	208
995	987	949	958	per capita in zł	209
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
520,8	516,0	593,1	639,6	in million zlotys	210
405	403	465	504	per capita in zł	211
				Expenditure:	
560,9	529,6	688,3	734,3	in million zlotys	212
437	414	540	578	per capita in zł	213

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody 1 mieszkańca za 2000 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey; based on the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census 2002 are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
214	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące): w milionach złotych	2750,8	2987,5	5583,4	6179,6
215	na 1 mieszkańca w zł	2110	2322	4384	4861
216	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): w milionach złotych	.	.	59153,9	62652,7
217	na 1 mieszkańca w zł	.	.	46445	49286
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGION ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGION REGISTER ^b					
218	Ogółem: w tysiącach	89,1	104,4	108,4	105,7
219	na 10 tys. ludności	684	813	852	832
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
220	w tysiącach	16,6	20,1	21,2	21,4
221	1999 = 100	108,0	130,5	137,8	138,9
w tym:					
222	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5
223	spółki handlowe	2,6	4,0	4,4	4,6
224	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,4	0,5	0,5	0,6
225	spółki cywilne	7,4	7,0	7,1	7,0
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
226	w tysiącach	72,5	84,3	87,2	84,3
227	1999 = 100	110,3	128,3	132,7	128,3
228	na 10 tys. ludności	557	656	685	664
RACHUNKI REGIONAL					
229	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	19463	24816	34048	34785
230	na 1 mieszkańca ^c w zł	14931	19291	26733	27010
231	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	100,6	106,4	99,1
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
232	w milionach złotych	17315	21864	29805	30913
233	na 1 mieszkańca ^c w zł	13283	16996	23402	24003
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
234	w milionach złotych	15469	18826	23322	24151
235	na 1 mieszkańca ^c w zł	11867	14635	18312	18752
236	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	100,1	103,5	99,7

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób na str. 408.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	
6745,4	6710,1	6492,5	4948,2	<i>in million zlotys</i>	214
5250	5242	5090	3902	<i>per capita in zł</i>	215
				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
65481,3	71407,9	77766,4	81174,4	<i>in million zlotys</i>	216
51056	55870	61041	64006	<i>per capita in zł</i>	217
— stan w dniu 31 XII					
— as of 31 XII					
108,7	105,9	108,1	109,9	<i>Total: in thousands</i>	218
848	829	848	866	<i>per 10 thous. population</i>	219
				<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
22,1	22,5	23,9	24,7	<i>in thousands</i>	220
143,4	146,3	155,2	160,4	<i>1999 = 100</i>	221
				<i>of which:</i>	
0,5	0,5	0,5	0,5	<i>co-operatives</i>	222
4,8	4,9	5,2	5,6	<i>commercial companies</i>	223
0,6	0,6	0,6	0,6	<i>of which with foreign capital participation</i>	224
7,1	7,3	7,4	7,5	<i>civil law partnerships</i>	225
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
86,7	83,4	84,2	85,2	<i>in thousands</i>	226
131,8	126,9	128,1	129,6	<i>1999 = 100</i>	227
676	653	661	672	<i>per 10 thous. population</i>	228
REGIONALNE ACCOUNTS					
				<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
37087	39355	40126	.	<i>in million zlotys</i>	229
28866	30743	31459	.	<i>per capita in zł</i>	230
				<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	231
.	102,8	100,2	.	<i>- previous year = 100</i>	
				<i>Gross value added (current prices):</i>	
32664	34593	35556	.	<i>in million zlotys</i>	232
25423	27023	27876	.	<i>per capita in zł</i>	233
				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
26514	27929	28813	.	<i>in million zlotys</i>	234
20637	21817	22589	.	<i>per capita in zł</i>	235
				<i>Gross real disposable income in the households sector - previous year = 100</i>	236
.	100,6	99,2	.		

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne do działu "Rachunki regionalne", ust. 12

private farms in agricultural. c See general notes to chapter "Regional accounts", item 12 on page 408.

DZIAŁ I GEOGRAFIA CHAPTER I GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Gowarczów	51°21'		<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Kazimierza Wielka	50°11'		<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Secemin	19°42'		<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
wschodnia)	Zawichost	21°52'		<i>longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ		1°10'	128,7	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód		2°10'	152,6	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2013 R. Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2013. As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	11710		<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	782	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	33	4,2	lubelskie
łódzkim	163	20,8	łódzkie
małopolskim	185	23,7	małopolskie
mazowieckim	203	26,0	mazowieckie
podkarpackim	82	10,5	podkarpackie
śląskim	116	14,8	śląskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyższy położony punkt – szczyt Łysica	Bodzentyn	611,8	<i>Highest point – Łysica peak</i>
Najniższy położony punkt – Dolina Wisły	Tarłów	127,5	<i>Lowest point – Vistula valley</i>
Najwyższa położona miejscowość – Huta Szklana	Bieliny	462,1	<i>Highest locality – Huta Szklana</i>
Najniższa położona miejscowość – Ostrów	Tarłów	128,0	<i>Lowest locality – Ostrów</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 4. NAJWYŻSZE SZCZYT GÓRSKIE
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYT GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Pasma górskie Mountain range	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>
Łysica	Góry Świętokrzyskie	611,8

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 5. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FALLS	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m <i>Maximum height of accumulation or fall in m</i>
zbiornik Cedzyna	Lubrzanka	1973	1554	0,640	260,00
zbiornik Borków	Czarna Nida	2004	685,6	0,357	245,50
zbiornik Szymanowice	Koprzywianka	2003	980	0,506	186,00
zbiornik Starachowice	Kamienna	1952	550	0,518	210,47
zbiornik Maleniec	Czarna Konecka	lata 70	106,1	0,100	210,50
zbiornik Rejów	Kamionka	.	1165	0,300	244,85
zbiornik Solec-Zdrój	Rzoska	2001	76	0,053	177,65

Źródło: dane Świątokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.
Source: data of the Świętokrzyski Board of Melioration and Water Installations.

TABL. 6. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a RIVERS ^a	Długość w km Length in km		Odbiornik ^b Recipient ^b
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship	
Wisła	1047,0	141,0	Morze Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>
Pilica	319,0	7,5	Wisła
Nida + Nida Biała	151,2	151,2	Wisła
Kamienna	138,3	118,5	Wisła
Koprzywianka	65,9	65,9	Wisła
Czarna Nida	63,8	63,8	Nida
Nidzica	62,9	31,6	Wisła
Czarna Staszowska	61,0	61,0	Wisła
Mierzawa	56,1	50,7	Nida
Opatówka	51,5	51,5	Opatówka
Bobrza	50,4	50,4	Czarna Nida
Wschodnia	49,0	49,0	Czarna Staszowska
Czarna Włoszczowska	43,1	43,1	Pilica
Łososina	38,6	38,6	Nida Biała
Lubrzanka	36,0	36,0	Czarna Nida
Świślina	30,8	30,8	Kamienna

a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. *b* Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: dane Świątokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.

a Listed according to hydrographic order. *b* River or reservoir into which the water flows.

Source: data of the Świętokrzyski Board of Melioration and Water Installations.

TABL. 7. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme tempera- tures
		1971 –2000	1991 –2000	2001 –2010	2013	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2013						
Kielce	260	7,4	7,7	8,1	8,1	36,4	-33,9	70,3

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecz- nienie w h Insola- tion in h	Średnie zachmurze- nie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2013			
		średnie ^b		average ^b		2013		
Kielce	260	600	627	659	592	2,8	1599	5,8

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o nową ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Nowa ewidencja gruntów wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V—VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A new land register introduced differences in regard to scope in relation to previous years, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text in the Journal of Laws No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V—VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment of waste water treatment plants concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewerage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial

morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, od-tuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoe-fektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiając-ych zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowa-dzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemiczne-go).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ście-ków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią ka-nalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie doty-czą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczają-cych ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych w uzgodnieniu z Ministrem Środowiska na podsta-wie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek okre-

sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewerage network).

Data concerning the **population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

5. Information regarding the sources and amounts of **industrial atmospheric pollutant emissions** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established in the agreement the Minister of the Ministry of Environment on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates

ślonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Dane o odpadach do 2012 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.), natomiast dane za **2013 r.** opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 XII 2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z Katalogiem odpadów wprowadzonym w życie dnia 1 I 2002 r. Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Wszystkie poniższe definicje zgodne są z zapisami w Ustawie z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Odzysk odpadów polega w pierwszej kolejności na przygotowaniu odpadów przez ich posia-

defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Data on waste in 2012 have been elaborated on the basis of the Act of 27 IV 2001 on waste (unified text: Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243 with later amendments), whereas data for the **2013** have been elaborated on the basis of the Act of 14 XII 2012 on waste (Journal of Laws 2013 item 21, with later amendments).

Information regarding waste was compiled with the Catalogue of Waste introduced by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment (Journal of Laws 2001 No. 112, item 1206).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

All definitions mentioned below on the Act of 14 XII 2012 on Waste.

Waste shall mean any substance or object in which the holder there of discards or intends or is required to discard.

Recovery of waste in the first place is the

dacza do ponownego użycia lub poddaniu recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych – poddaniu innym procesom odzysku.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Przez **magazynowanie odpadów** rozumie się czasowe przechowywanie odpadów obejmujące wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów oraz magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. **Ochrona przyrody i krajobrazu** polega na tworzeniu parków narodowych i rezerwatów przyrody, uznaniu za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody i ich skupień, wprowadzeniu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt zagrożonych w swym bycie lub rzadko występujących, tworzeniu parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony, jak: stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne.

Parki narodowe są najwyższą formą ochrony przyrody tworzoną w celu zachowania w niezmie-

preparation of the holder of waste for reuse or recycling submission, and if this is not possible due to technical reasons, or is not justified for reasons of environmental or economic – subjecting other recovery processes.

Waste disposal means any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which include: preliminary storage of waste by their producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. **Nature and landscape protection** consists in creating national parks and nature reserves, acknowledging individual natural objects or their clusters as natural monuments, introducing protection for endangered or rare species of flora and fauna, creating scenic parks, protected landscape areas and other forms of protection such as: documentation sites, natural and scenic complexes and ecological areas.

National parks are the highest form of environmental protection, created for the purpose of maintaining the most valuable natural areas.

A **nature reserve** is an area in which defined

nionym stanie najbardziej cennych fragmentów przyrody.

Rezerwat przyrody jest obszarem, na którym zachowane są w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych lub krajobrazowych.

Parki krajobrazowe są przestrzennie wydzielonymi obszarami o ściśle określonych granicach, poddany ochronie ze względu na nieprzeciętne właściwości naturalne środowiska przyrodniczego oraz wysokie walory estetyczne i turystyczne krajobrazu. Na terenie parku obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji, które powodują degradację środowiska.

Obszar chronionego krajobrazu jest przestrzennie wydzieloną jednostką o ściśle określonych granicach, poddaną ochronie ze względu na mało zniekształcone środowisko przyrodnicze, zachowujące zdolności równowagi biologicznej. Na obszarach chronionego krajobrazu zabronione jest fizyczne i chemiczne zanieczyszczanie środowiska.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska chronione ze względu na szczególne wartości naukowe, kulturowe, historyczno-pamiętkowe oraz swoiste cechy krajobrazu.

9 Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z **kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska**, a także innych kwot ustalonych przez terenowe

species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value, are maintained in their natural or insignificantly altered ecosystems.

Scenic parks are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the outstanding properties of their natural environment as well as the high aesthetic and tourist value of the landscape. Investment activities which result in a degradation of the natural environment are prohibited in these parks.

Area of protected landscape are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the relatively unchanged natural environment and capable of maintaining a biological balance. Physical and chemical pollution of the natural environment is prohibited in these areas.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons.

Natural and scenic complexes are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene pools and settlement typology, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, etc.

Nature monuments are individual natural objects, or their clusters, protected due to their scientific, cultural, historic and commemorative values as well as due to their unique landscape characteristics.

9. Ecological funds are funds created from income originating from **fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it**, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing sewage into water or the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, **finances for violating the requirements of environmental protection** as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connect-

organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszków przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

10. Dane o wydatkach inwestycyjnych i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską (EUROSTAT).

ed with environmental protection and water management.

10. Data regarding investment expenditures and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union (EUROSTAT).

TABL. 1 (9). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014		2005	2014	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2013 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2013</i>	na 1000 miesz- kańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	1170790	1171050	1171050	0	908,5	923,4	Total area^b
Użytki rolne	765204	756171	750089	-967	593,8	591,4	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	571701	552475	542544	-1433	443,6	427,8	<i>arable land</i>
sady	19085	28986	32918	409	14,8	26,0	<i>orchards</i>
łąki trwałe	96549	95349	94444	-298	74,9	74,5	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	45202	44036	43376	-148	35,1	34,2	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	25754	27958	29075	288	20,0	22,9	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	2959	3772	4108	193	2,3	3,2	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	3954	3595	3624	22	3,1	2,9	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze-							<i>Forest land as well as</i>
wione i zakrzewione	337359	344510	348234	639	261,8	274,6	<i>woody and bushy land</i>
las	327068	332089	334796	411	253,8	264,0	<i>forests</i>
grunty zadrzewione							
i zakrzewione	10291	12421	13438	228	8,0	10,6	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	8050	8148	8614	-140	6,2	6,8	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi płynącymi	6061	6987	7807	220	4,7	6,2	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi	1989	1161	807	-360	1,5	0,6	<i>surface standing</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2013. b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 December for 2004 and 2013, respectively. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 1 (9). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWODZTWA (dok.)

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE (cont.)

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014		2005	2014	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2013 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2013</i>	na 1000 miesz- kańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>			
Grunty zabudowane							<i>Built-up and urbanized</i>
i zurbanizowane	48048	51834	53953	492	37,3	42,5	<i>areas</i>
tereny mieszkaniowe	5455	7567	8775	102	4,2	6,9	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	3309	3709	3775	22	2,6	3,0	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	3274	4115	4445	68	2,5	3,5	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane							<i>urbanized non- built-up</i>
niezabudowane	811	920	944	-6	0,6	0,7	<i>areas</i>
tereny rekreacji i wypoczynku	1684	1552	1561	-9	1,3	1,2	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	31319	31696	32149	340	24,3	25,3	<i>transport areas</i>
drogi	26235	26641	27161	366	20,4	21,4	<i>roads</i>
kolejowe	4815	4861	4786	-27	3,7	3,8	<i>railway</i>
inne ^c	269	194	202	1	0,2	0,2	<i>others^c</i>
użytki kopalne	2196	2275	2304	-25	1,7	1,8	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	298	325	371	0	0,2	0,3	<i>Ecological arable lands</i>
Nieuzytki	9153	8855	8603	-17	7,1	6,8	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	2679	1207	1186	-7	2,1	0,9	<i>Miscellaneous land^d</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2013. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust.1 na str. 70. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 December for 2004 and 2013, respectively. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes, item 1 on page 70. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2926	3383	3422	3445	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2862	3326	3400	3422	devastated
zdegradowane	64	57	22	23	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	34	29	25	42	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	-	17	25	10	agricultural
leśne	34	12	-	14	forest
zagospodarowane	32	-	8	15	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 3 (11). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	941,1	1403,5	1301,1	1240,5	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Producyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	789,3	1272,7	1173,1	1117,6	90,1	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	777,5	1263,5	1164,6	1109,4	89,4	surface
podziemne	6,9	6,6	6,2	6,0	0,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	84,0	75,0	70,0	66,0	5,3	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	67,8	55,8	58,1	57,0	4,6	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	11,0	0,7	1,3	1,5	0,1	waters: surface
podziemne	56,9	55,2	56,8	55,5	4,5	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 4 (12). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³			
OGÓŁEM	914,3	1385,6	1284,9	1224,8	100,0	TOTAL
Przemysł	787,6	1269,5	1171,2	1115,8	91,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	787,6	1268,2	1170,2	1114,8	91,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,0	75,0	70,0	66,0	5,4	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,7	41,1	43,7	43,0	3,5	Exploitation water network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 5 (13). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE**
ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE
AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	-	-	-	-	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	2532	2927	2905	2426	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	84030	75031	69978	65955	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	-	-	-	-	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	-	-	-	-	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	84030	75031	69978	65955	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	33,2	25,6	24,1	27,2	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 6 (14). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	825,9	1334,2	1233,4	1159,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	795,2	1301,3	1201,0	1157,6	99,8	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	774,0	1258,5	1159,2	1105,6	95,3	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,6	32,9	32,5	34,3	3,0	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	51,9	75,7	74,2	86,3	7,4	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	49,1	51,4	50,2	52,9	4,6	treated
mechanicznie	15,4	14,8	16,2	17,7	1,5	mechanically
chemicznie ^b	0,2	3,0	0,8	0,3	0,0	chemically ^c
biologicznie	19,0	20,2	6,4	6,7	0,6	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	14,4	13,3	26,7	28,3	2,4	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,8	24,4	24,0	33,3	2,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,8	24,3	24,0	33,3	2,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	-	0,0	-	-	-	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 7 (15). JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	70	69	76	70	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	40	34	40	37	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków o wystarczającej przepustowości	37	27	30	27	possessing wastewater treatment plants with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	35	22	26	22	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	2	5	4	5	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	3	7	10	10	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)
	30	35	36	33	

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 8 (16). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	41	18	1	19	3	<i>Number</i>
	2010	41	24	2	14	1	
	2012	46	27	2	16	1	
	2013	42	24	1	16	1	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	108,4	86,1	1,9	18,2	2,2	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	211,2	198,7	6,8	5,6	0,0	
	2012	219,4	203,3	10,3	5,7	0,0	
	2013	216,4	200,3	10,3	5,7	0,0	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	2005	93	-	x	60	33	<i>Number</i>
	2010	108	-	x	71	37	
	2012	110	-	x	76	34	
	2013	115	-	x	80	35	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	229,3	-	x	109,3 ^b	120,0	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	231,0	-	x	116,4 ^b	114,7	
	2012	214,6	-	x	49,1	165,5	
	2013	215,8	-	x	47,9	167,9	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2005	47,4	-	x	23,8	23,6	<i>Population connected to wastewater treatment</i>
w % ludności ogółem ^{cd}	2010	49,5	-	x	25,8	23,7	
	2012	53,6	-	x	13,8	39,8	<i>plants in %</i>
	2013	56,3	-	x	14,3	42,1	<i>of total population^{cd}</i>

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - dane szacunkowe, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 28.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment.

c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

d See general notes, item 12 on page 28.

TABL. 9 (17). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	64	77	81	81	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	55	64	67	68	<i>particulates</i>
gazowych	7	6	6	6	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	12	10	13	14	<i>particulates</i>
gazów	15	11	12	13	<i>gases</i>
emisji	55	63	66	67	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	4,5	2,8	2,7	2,4	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	3,5	1,8	1,7	1,4	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	60,7	78,1	77,8	70,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	22,4	17,2	14,1	10,6	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	20,4	40,5	43,2	41,2	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	17,3	19,4	19,6	17,1	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	1330,4	1499,6	1534,0	1501,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	29,0	67,9	69,7	54,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	32,3	46,5	47,2	43,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 10 (18). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNICIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT
NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	--	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	161	40	431	29	50	21
TOTAL	2010	158	56	480	26	24	19
	2012	176	59	491	24	23	12
	2013	148	59	480	22	23	7
Skuteczność: Efficiency:							
niska low	2005	8	7	23	-	7	x
	2010	19	6	37	-	-	x
	2012	20	6	31	-	-	x
	2013	8	6	21	-	-	x
średnia moderate	2005	40	11	68	-	12	x
	2010	41	16	55	-	6	x
	2012	47	17	41	-	6	x
	2013	47	17	41	-	6	x
wysoka high	2005	113	22	340	29	17	x
	2010	98	34	388	26	18	x
	2012	109	36	419	24	17	x
	2013	97	36	426	22	17	x

PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h

WASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	3474	1338	16297	8591	622	4595
TOTAL	2010	3125	1925	10364	8763	236	4631
	2012	3074	2123	8972	10092	151	159
	2013	2910	2124	10263	9414	157	139
Skuteczność: Efficiency:							
niska low	2005	229	125	201	-	33	x
	2010	239	104	304	-	-	x
	2012	288	104	275	-	-	x
	2013	130	104	242	-	-	x
średnia moderate	2005	618	641	1756	-	434	x
	2010	677	377	1034	-	82	x
	2012	664	444	554	-	77	x
	2013	626	444	595	-	77	x
wysoka high	2005	2627	572	14340	8591	155	x
	2010	2209	1444	9026	8763	154	x
	2012	2122	1575	8143	10092	74	x
	2013	2154	1576	9426	9414	80	x

TABL. 11 (19). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	725285,9	755759,1	755645,9	760462,4	64,9	5996,2	TOTAL
Parki narodowe	7626,4	7626,4	7626,4	7626,4	0,7	60,1	National parks
Rezerваты przyrody	2882,6	3820,8	3819,9	3819,7	0,3	30,1	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	126808,9	126539,1	126537,4	125460,3	10,7	989,2	Landscape parks ^b
Obszar chronionego krajobrazu ^b	587572,1	617100,4	616986,4	622866,9	53,2	4911,3	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	24,1	25,3	26,7	30,2	0,0	0,2	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	53,8	103,9	103,9	104,2	0,0	0,8	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	318,0	543,2	545,2	554,6	0,0	4,4	Ecological arable lands

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 75. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 8 on page 75. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 12 (20). **ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY**
 Stan w dniu 31 XII
ŚWIĘTOKRZYSKI NATIONAL PARK
 As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				
	Świętokrzyskiego Parku Narodowego		Świętokrzyski National Park		otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b	razem total	
2005	7626,4	7212,0	1715,2	1696,6	20780,4
2010	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4
2012	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4
2013	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park in boundaries of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 13 (21). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

L A T A REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		Y E A R S RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	69	2882,6	50,8	TOTAL
	2010	72	3820,8	-	
	2012	72	3819,9	-	
	2013	72	3819,7	-	
Faunistyczne		2	766,4	-	- Fauna
Krajobrazowe		2	64,5	-	- Landscape
Leśne		22	1169,9	-	- Forest
Torfowiskowe		3	457,5	-	- Peat-bog
Florystyczne		4	40,0	-	- Flora
Wodne		1	413,0	-	- Water
Przyrody nieożywionej		27	807,8	-	- Inanimate nature
Stepowe		10	100,1	-	- Steppe
Słonoroślowe		1	0,6	-	- Halophyte

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (22). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	460	713	710	709	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	233	501	497	495	Individual trees
Grupy drzew	82	69	68	68	Tree clusters
Aleje	5	16	15	15	Alleys
Głazy narzutowe	36	37	36	35	Erratic boulders
Skalki, grotty, jaskinie i inne	104	90	94	96	Stones, grottos, caves and others

TABL. 15 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
 LANDSCAPE PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
				w ha	in ha
OGÓŁEM	2005	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
TOTAL	2010	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
	2012	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
	2013	128137,1	64638,5	54959,7	2435,1
Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich					
Parków Krajobrazowych		118972,0	58922,5	51590,7	2380,7
Nadnidziański Park Krajobrazowy		23164,0	2270,0	18253,2	347,5
Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy		21407,0	19513,0	1664,0	230,0
Cisowsko-Orłowski Park Krajobrazowy		20693,0	13214,0	6246,0	1066,0
Chęciński-Kielecki Park Krajobrazowy		19779,0	7423,0	9652,2	157,0
Sieradowicki Park Krajobrazowy		12106,0	9803,0	1890,0	413,0
Szaniecki Park Krajobrazowy		10915,0	1091,5	8830,2	54,6
Kozubowski Park Krajobrazowy		6613,0	2513,0	4047,1	16,6
Jeleniowski Park Krajobrazowy		4295,0	3095,0	1008,0	96,0
Zespół Nadpiliczyńskich Parków Krajobrazowych		9165,1	5716,0	3369,0	54,4
Przedborski Park Krajobrazowy		9165,1	5716,0	3369,0	54,4

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 16 (24). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	51	64	65	79	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1598,6	1963,8	2296,9	4438,1	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	1136,0	1902,9	1876,8	2276,3	recovered
unieszkodliwione	426,3	15,6	395,7	2077,4	treated
w tym składowane ^b	245,5	13,5	257,0	1989,9	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	36,3	45,3	24,4	84,4	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	71,1	96,9	81,7	51,3	recovered
unieszkodliwione	26,7	0,8	17,2	46,8	treated
w tym składowane ^b	15,4	0,7	11,2	44,8	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	2,3	2,3	1,1	1,9	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane ^c (stan w końcu roku) w tys. t	17753,8	14778,1	13385,5	46306,2	Waste landfilled up to now ^c (end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	257,0	1506,6	312,1	546,3	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	122,9	110,2	138,7	287,9	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,3	2,0	-	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 73. b Na terenach własnych zakładów i innych. c Nagromadzone na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 6 on page 73. b On own plant grounds and other.

c Accumulated on own plant grounds.

TABL. 17 (25). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku		Odpady dotychczas składowane ^b - stan w końcu roku Waste landfilled up to now ^b - end of year	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	4438,1	2276,3	46306,2	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	57,9	50,8	13381,3	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapieniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	27,3	27,3	27,0	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	-	-	-	Coal fly ash
Zużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	505,7	443,5	0,6	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 73. b Nagromadzone na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 6 on page 73. b Accumulated on own plant grounds.

TABL. 18 (26). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	154823,6	584296,4	689353,5	737361,8	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	23164,1	93090,1	372824,2	488462,2	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	7227,8	31980,5	349034,1	416007,3	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	117558,2	461776,7	237039,1	185853,0	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	17194,0	251018,9	34962,4	42220,1	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	95268,0	202104,3	189396,2	126683,4	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	9916,1	15883,3	74241,1	43133,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	901,4	1604,0	675,0	3978,4	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	-	164,0	-	546,9	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2402,8	3142,0	12997,7	12433,0	removal and treatment of waste ^b reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	176,0	-	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1987,4	2898,8	772,8	338,8	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	79548,2	122191,9	63406,4	79775,2	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	30275,9	53084,1	31091,9	42126,4	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	3145,9	1368,7	816,1	6891,0	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	35570,9	4515,6	6837,8	8114,1	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	4287,3	66,3	273,1	2439,3	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	6268,2	63157,2	24387,5	20204,4	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

b Industrial and municipal.

TABL. 19 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	406	-	600	2065	<i>particulates</i>
gazowych	401	-	-	750	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage network in km discharging:</i>
ścieki	336,0	420,0	462,6	225,2	<i>wastewater</i>
wody opadowe	5,7	16,3	6,5	24,2	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	5	4	3	3	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	5	4	3	3	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	2	1	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	2	2	1	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	-	-	1	<i>with increased biogene removal^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	2899	3173	666	1438	<i>capacity of treatment plants in m³/24 h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	2799	3173	666	1438	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	2080	1995	38	160	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	719	1178	628	853	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	100	-	-	425	<i>with increased biogene removal^a</i>

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 19 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI
OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Wastewater management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	6	535	1017	1225	facilities
przepustowość w m ³ /d	9	708	1145	1467	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	-	1	-	facilities
przepustowość w m ³ /d	50	-	17	-	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	1	-	-	1	facilities
wydajność w t/r	72150	-	-	2800	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	-	-	-	1	facilities
powierzchnia w ha	-	-	-	0,9	area in ha
wydajność w t/r	-	-	-	2000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	6	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA					
<i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	465	1591	1818	1446	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1577	1200	1383	150	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	241,0	360,9	172,2	169,1	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	374,0	-	46,7	400,0	Capacity of water reservoirs in hm ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	6,5	-	1,0	4,6	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,3	20,4	4,9	3,2	Flood embankments in km

TABL. 20 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA****I GOSPODARKI WODNEJ**

*FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT FUND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓLEM	34125,2	68396,5	49747,9	48696,1	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3798,1	6934,4	5605,3	9116,8	18,7	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	25212,7	57340,0	40413,1	31924,8	65,6	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	2004,0	2109,2	2051,1	5101,2	10,5	Waste management
Pozostałe	3110,4	2012,9	1678,4	2553,2	5,2	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 21 (29). **WPLYWY Z OPLAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA****I GOSPODARKI WODNEJ**

*RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT FUNDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Oplaty za korzystanie ze środowiska	30646,9	59164,3	61415,2	27282,7	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6890,5	11256,1	11582,4	5848,3	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	20522,3	31862,7	35064,7	15078,0	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2154,3	15585,2	14137,9	5554,7	Waste management
Kary za nieprzebranie przepisów ochrony środowiska	231,8	285,4	59,3	115,0	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	58,9	0,2	26,1	13,6	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	101,7	31,5	2,7	-	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2011 aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelné i centralne organy administracji:
 - instytucje naczelné i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration:
 - principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
 - foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
 - territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
 - b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
 - c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal councils.**
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (30). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powiaty	13	13	13	13	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	1	1	1	1	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	102	102	102	102	<i>Gminas</i>
miejskie	5	5	5	5	<i>urban</i>
wiejskie	72	71	71	71	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	25	26	26	26	<i>urban-rural</i>
Miasta	30	31	31	31	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	2543	2821	2490	2492	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	2128	2131	2131	2132	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (31). GMINY W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2013
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a							300,0 km ² i więcej and more
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM	102	-	4	39	42	9	6	2	-
TOTAL									
2500— 4999	28	-	-	16	11	1	-	-	-
5000— 7499	21	-	-	9	9	3	-	-	-
7500— 9999	17	-	1	6	9	1	-	-	-
10000— 14999	18	-	-	7	7	4	-	-	-
15000— 19999	7	-	-	-	5	-	2	-	-
20000— 39999	7	-	1	-	-	-	4	2	-
40000— 99999	3	-	2	1	-	-	-	-	-
100000—199999	1	-	-	-	1	-	-	-	-
200000 i więcej and more	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km² oraz o liczbie ludności poniżej 2500.

^a Gminas with area below 5,0 km² or population below 2500 did not appear.

TABL. 3 (32). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2013

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM TOTAL	14	-	-	1	2	8	2	-	1
Poniżej 50000 <i>Below</i>	3	-	-	-	1	2	-	-	-
50000— 74999	3	-	-	-	-	3	-	-	-
75000— 99999	5	-	-	-	1	2	2	-	-
100000—149999	1	-	-	-	-	1	-	-	-
150000—199999	1	-	-	1	-	-	-	-	-
200000 i więcej <i>and more</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	1

TABL. 4 (33). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2013

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina</i> <i>councils</i> ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in</i> <i>cities with powiat</i> <i>status</i>	rad powiatów <i>powiat</i> <i>councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional</i> <i>council</i>	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	1576	25	261	30	TOTAL
w tym kobiety	358	7	51	5	of which women

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

18—29 lat	39	-	1	-	18—29 years
30—39	221	6	26	5	30—39
40—49	415	5	57	3	40—49
50—59	559	11	117	11	50—59
60 lat i więcej	342	3	60	11	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (33). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2013 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina</i> <i>councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in</i> <i>cities with</i> <i>powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat</i> <i>councils</i>	sejmiku wojewódzkiego <i>voivodship</i> <i>regional</i> <i>council</i>	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	538	25	206	26	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	607	-	48	2	<i>Post-secondary and</i> <i>secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	380	-	6	2	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	51	-	1	-	<i>Lower secondary and</i> <i>primary</i>

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	76	10	115	26	<i>Managers</i>
Specjaliści	304	14	77	2	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel	225	1	15	-	<i>Technicians and asso-</i> <i>ciate professionals</i>
Pracownicy biurowi	112	-	18	-	<i>Clerical support</i> <i>workers</i>
Pracownicy usług i sprzedawcy	128	-	8	-	<i>Service and sales</i> <i>workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	433	-	19	-	<i>Skilled agricultural, forestry</i> <i>and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	133	-	3	-	<i>Craft and related trades</i> <i>workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	88	-	1	1	<i>Plant and machine</i> <i>operators, and</i> <i>assemblers</i>
Pracownicy przy pra- cach prostych	30	-	-	-	<i>Elementary</i> <i>occupations</i>
Sily zbrojne	3	-	-	-	<i>Armed forces</i> <i>occupations</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 93; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 93; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (34). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
OGÓŁEM	11518	13843	13483	13451	2581,18	3487,23	3764,01	3867,08	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa	3455	3718	3707	3653	3020,87	3978,91	4064,64	4150,96	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	8042	10102	9747	9770	2382,96	3295,37	3641,62	3753,17	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	5420	6707	6205	6123	2448,00	3150,30	3533,58	3636,51	gminas and cities with powiat status
powiaty	2227	2483	2525	2644	2146,07	3252,52	3525,63	3645,91	status powiats
województwo	395	912	1017	1003	2826,12	4478,97	4588,85	4748,10	voivodship

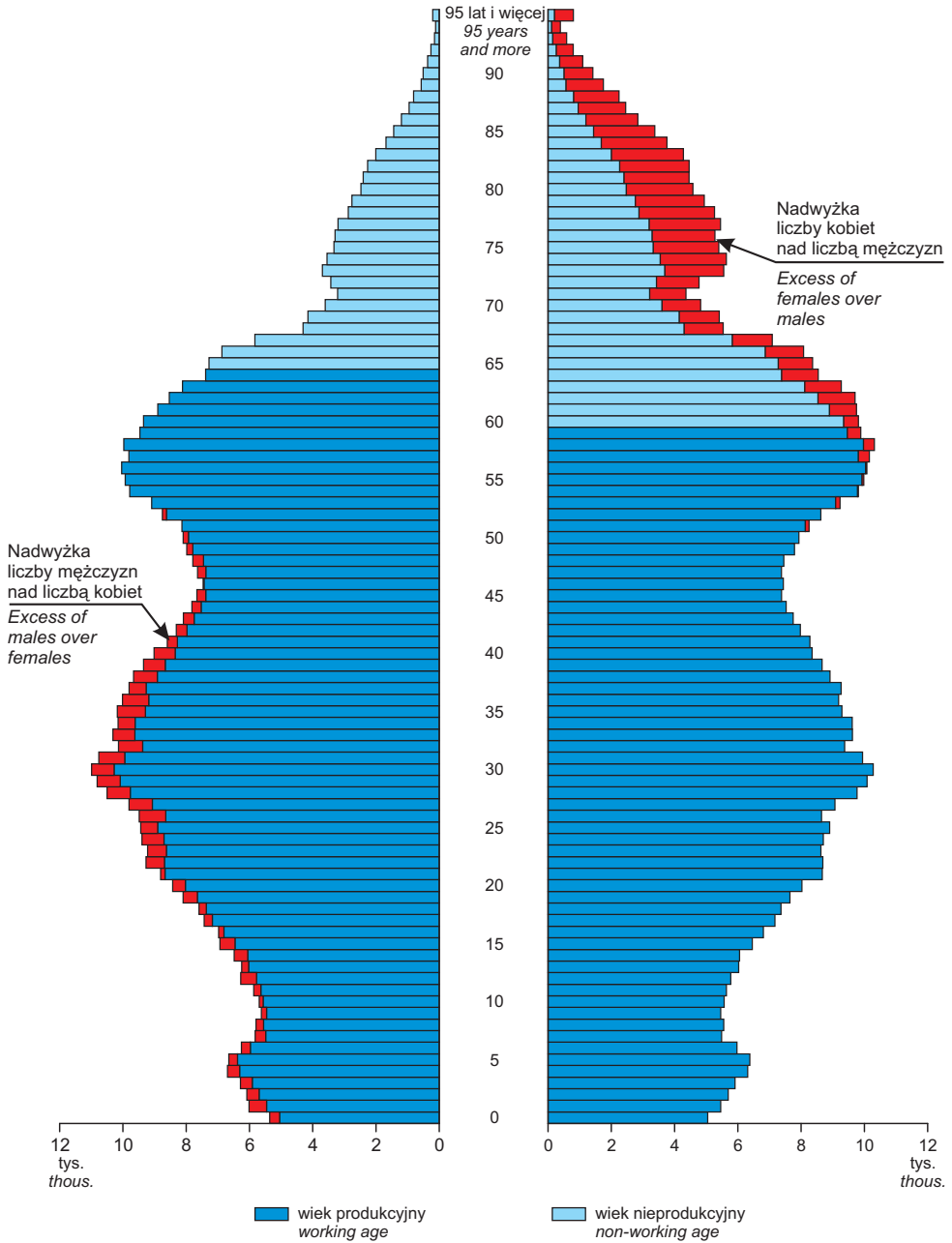
^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 2 na str. 186.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 2 on page 186.

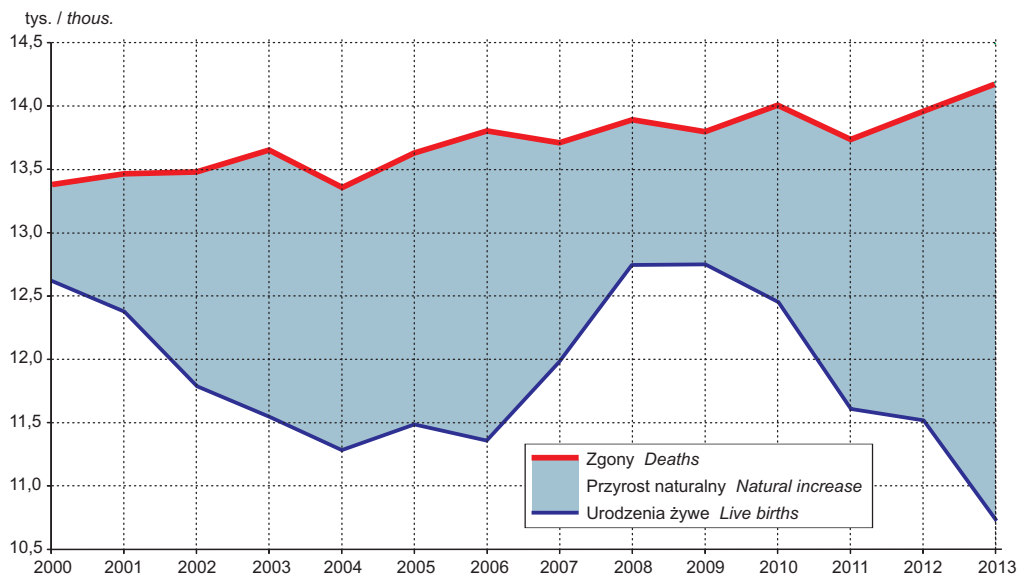
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2013 R. Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2013. As of 31 XII

Mężczyźni
Males

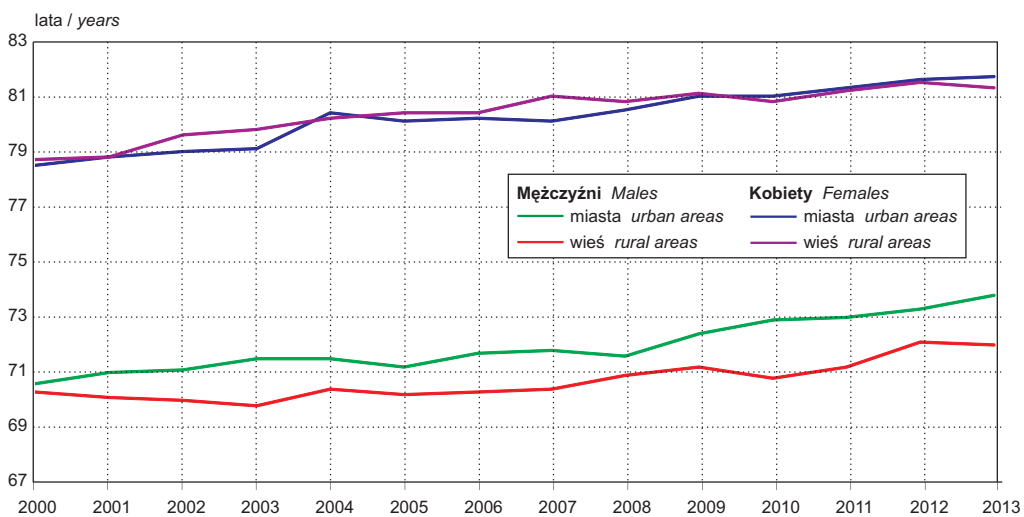
Kobiety
Females

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTIC

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane
 - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
 - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *The chapter presents data concerning*
 - *ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,*
 - *concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.*

2. *Data concerning ascertained crimes and adults convicted according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930) or other specific laws.*

3. *An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) – is a fiscal offence.*

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. *The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r.), z późniejszymi zmianami, sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie: z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;

- 1) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach leczenia psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

8. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2012 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2012.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (35). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH ^a
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	39944	33380	31691	29202	T O T A L
w tym w miastach	27095	22986	20578	18579	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – – art. 148–162 kk	1051	794	832	742	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	24	21	14	13	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	481	354	426	443	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	495	380	346	238	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszech- nemu i bezpieczeństwu w komunikacji– art. 163–180 kk	6966	6223	6168	4835	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	6237	5726	5191	4436	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1223	795	724	682	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	102	114	160	88	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	60	57	59	37	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1329	1314	1167	1363	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	788	623	708	701	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	44	99	116	126	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^b	598	862	1196	2039	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code ^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	64	86	122	122	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	91	135	96	97	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self- government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section "Against election and referendum" and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section "Against economic activity". b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code. S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (35). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	151	244	325	297	<i>Insulting a public official or belittling a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	285	388	538	1640	<i>Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	992	1502	1134	834	<i>Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	163	174	137	443	<i>Against public order – Art. 252–264 Criminal Code</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów^c – art. 270–277 kk	3018	2942	1795	1444	<i>Against the reliability of documents^c – Art. 270–277 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu^d – art. 278–295 kk w tym:	21687	13395	12305	13407	<i>Against property^d – Art. 278–295 Criminal Code</i> <i>of which:</i>
Kradzież rzeczy – 275 § 1, 278 i 279 ^e kk w tym kradzież samochodu	8157 36	5307 24	4146 11	3924 24	<i>Criminal Code</i> <i>of which automobile theft</i> <i>Wilful short-term theft of automobile</i> <i>– Art. 279 Criminal Code</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	210	68	85	72	<i>– Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem ^f – art. 279 kk	5332	2231	2257	2210	<i>Burglary^f – Art. 279 Criminal Code</i>
Rozbój – art. 280 kk	973	385	579	273	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	45	24	14	28	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	119	193	142	89	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2928	1967	2135	2863	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g	199	430	170	194	<i>Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g</i>
Przeciwko obrotowi pieniędźmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	393	276	300	353	<i>Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	86	74	26	28	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	731	1068	2254	57	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	1938	3656	2741	2062	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks W tym akcyza	45	37	59	28	<i>Fiscal offences – Penal Fiscal Code</i> <i>Of which excise</i>

a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). d łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f Z wyłączeniem kradzieży samochodu. g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (36). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^aRATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	68,5	78,4	77,4	75,1	TOTAL
w tym przestępstw ^a :					of which of crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	85,8	84,5	87,2	83,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,6	98,9	98,9	98,8	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	93,7	93,6	87,5	88,6	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	88,2	75,4	90,7	91,5	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	99,8	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	93,2	69,7	56,0	54,8	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	48,5	53,5	53,0	56,4	Against property

a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuratą. b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 102.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 102.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (37). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji						
DISTRICT COURTS — courts of first instance						
OGÓŁEM	214557	273020	274597	278274	TOTAL	
w tym sprawy:					of which cases:	
Karne z aktami oskarżenia o ukaranie	}	57195	15733	14789	13777	Criminal with bills of indictment for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		56094	40009	46192		Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne		103765	144848	145694	150358	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b		60190	79192	89691	86504	registry ^b
Rodzinne		28608	36145	35091	34335	Family
Z zakresu prawa pracy		10396	2669	2693	3129	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych		1197	920	1022	1406	Related to social security law
Gospodarcze ^c		7549	8006	9795	11091	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze						
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal						
OGÓŁEM	25223	21349	22635	23972	TOTAL	
w tym sprawy:					of which cases:	
Karne z aktami oskarżenia	}	8187	202	201	203	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		9092	9399	9941		petty offences ^a
Cywilne ^{cd}		8187	7381	7847	8067	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy		1674	350	362	391	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych		5978	3525	3561	4145	Related to social security law
Gospodarcze		1084	739	1207	1225	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych.

d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents.

c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
BY PUBLIC ACCUSATION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	14934	14082	14104	12886	T O T A L
w tym mężczyźni	13925	13171	13246	12008	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	1206	1248	1153	1243	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	9	9	8	15	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	811	652	582	587	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6076	5334	6271	5302	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5616	4977	5999	4461	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	427	351	267	234	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	36	38	23	18	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1089	1118	1003	794	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	555	494	441	436	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	4007	3121	2778	2929	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	1245	915	824	1032	Property theft
Kradzież z włamaniem	521	425	398	443	Burglary
Rozbój	330	211	145	134	Robbery

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 102. a See Criminal Code articles table 1 on page 102.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (39). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G O Ł E M	10432	11354	10706	9810	T O T A L
O rozwód	2134	2553	2438	2360	By divorce
O separację	712	240	179	168	By separation
O alimenty	2997	4032	3967	3607	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	1008	1234	1061	1051	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	1998	1586	1678	1271	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	533	813	646	648	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	1050	896	737	705	involving punishable acts

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym. a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (40). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	4	2	2	State owned enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	5	6	6	6	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	267	264	272	293	Cooperatives
Spółki jawne	672	795	797	815	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1656	2235	2648	3010	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicz- nych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organi- zations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	1542	2056	2317	2426	Associations ^d
Związki zawodowe	196	224	230	231	Trade unions
Izby gospodarcze	5	7	8	8	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1983	10225	13759	14656	Total debtors

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Kielcach. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Register court conducting National Judicial Register on the area of the voivodship is District Court in Kielce.

b Conducting economic activity. c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do roku 2005 na ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

 - dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat - każdorazowy podział administracyjny),
 - od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31.XII.2011 r.).

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

 - for 2000-2009 - the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
 - since 2010 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18 - 64 lata, dla kobiet 18 - 59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18 - 44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45 - 64 lata, kobiety — 45 - 59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siórnego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyzna-

3. *The working age population refers to males, aged 18—64, and females, aged 18 - 59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18 - 44) and **non-mobility** (i.e. 45 - 64 for males and 45 - 59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

5. *Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:*

- *marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);*
- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siórnego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyzna-

Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siótego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15 - 49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15 - 19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45 - 49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15 - 49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

6. Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według wieku

niowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15 - 49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15 - 19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45 - 49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15 - 49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

6. Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by working and post-working age are given in two approaches;

1) variant 1 – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the

produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach :

1) wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego - 60/65; patrz. ust. 3

2) wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:

- dla mężczyzn – 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
- dla kobiet – 60,75 roku w 2015 r., 62,0 w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

9. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

10. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI):

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

post-working age - 60/65; see item 3

2) variant II - considering the changes in the limit retirement age on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws (dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age)were used:

- *for males - 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020-2050,*
- *for females - 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040-2050.*

9. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

10. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI)

- *to 2009 - registered for permanent residence,*
- *since 2010 - de facto population (population actually residing).*

TABL. 1 (41). **LUDNOŚĆ**^a
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

STAN W DNIU 30 VI
AS OF 30 VI

OGÓŁEM w liczbach					TOTAL in absolute
bezwzględnych	1286384	1284803	1275511	1270263	numbers
mężczyźni	627757	627507	623037	620374	males
kobiety	658627	657296	652474	649889	females
Miasta	585029	580854	573654	569664	Urban areas
Wieś	701355	703949	701857	700599	Rural areas

STAN W DNIU 31 XII
AS OF 31 XII

OGÓŁEM w liczbach					TOTAL in absolute
bezwzględnych	1285007	1282546	1273995	1268239	numbers
na 1 km ²	110	110	109	108	per 1 km ²
mężczyźni w liczbach					males in absolute
bezwzględnych	626859	626481	622370	619232	numbers
kobiety: w liczbach					females: in absolute
bezwzględnych	658148	656065	651625	649007	numbers
na 100 mężczyzn	105	105	105	105	per 100 males
Miasta: w liczbach					Urban areas: in absolute
bezwzględnych	583488	578955	572136	567794	numbers
w % ogółu ludności	45,4	45,1	44,9	44,8	in % of total population
Wieś: w liczbach					Rural areas: in absolute
bezwzględnych	701519	703591	701859	700445	numbers
w % ogółu ludności	54,6	54,9	55,1	55,2	in % of total population

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. - NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (42). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1285007	1282546	1273995	1268239	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	264275	234159	223983	219250	Pre-working age
mężczyźni	135009	119822	114861	112479	males
kobiety	129266	114337	109122	106771	females
Miasta	106336	94158	90475	88845	Urban areas
mężczyźni	54386	48327	46550	45682	males
kobiety	51950	45831	43925	43163	females
Wieś	157939	140001	133508	130405	Rural areas
mężczyźni	80623	71495	68311	66797	males
kobiety	77316	68506	65197	63608	females
W wieku produkcyjnym	802420	815854	805238	797885	Working age
w tym w wieku mobilnym	492372	497226	494857	492278	of which of mobility age
mężczyźni	418962	434662	431271	427956	males
w tym w wieku mobilnym	253614	256411	255482	254058	of which of mobility age
kobiety	383458	381192	373967	369929	females
w tym w wieku mobilnym	238758	240815	239375	238220	of which of mobility age
Miasta	385382	377859	365798	358750	Urban areas
mężczyźni	193794	195370	190499	187425	males
kobiety	191588	182489	175299	171325	females
Wieś	417038	437995	439440	439135	Rural areas
mężczyźni	225168	239292	240772	240531	males
kobiety	191870	198703	198668	198604	females
W wieku poprodukcyjnym	218312	232533	244774	251104	Post-working age
mężczyźni	72888	71997	76238	78797	males
kobiety	145424	160536	168536	172307	females
Miasta	91770	106938	115863	120199	Urban areas
mężczyźni	29853	32299	35338	36915	males
kobiety	61917	74639	80525	83284	females
Wieś	126542	125595	128911	130905	Rural areas
mężczyźni	43035	39698	40900	41882	males
kobiety	83507	85897	88011	89023	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIE- KU PRODUKCYJNYM	60	57	58	59	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	50	44	44	45	Males
Kobiety	72	72	74	75	Females

TABL. 4 (44). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM TOTAL				
	2005	30	583488	45,4
	2010	31	578955	45,1
	2012	31	572136	44,9
	2013	31	567794	44,8
Poniżej 2000 Below		3	4157	0,3
2000– 4999		11	35902	2,8
5000– 9999		6	42279	3,3
10000– 19999		5	69780	5,5
20000– 49999		3	92371	7,3
50000– 99999		2	123435	9,7
100000 i więcej and more		1	199870	15,8

TABL. 5 (45). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM TOTAL				
	2005	97	701519	54,6
	2010	97	703591	54,9
	2012	97	701859	55,1
	2013	97	700445	55,2
Poniżej 2000 Below		1	1867	0,1
2000– 4999		33	134797	10,6
5000– 6999		21	123836	9,8
7000– 9999		21	175899	13,9
10000 i więcej and more		21	264046	20,8

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (46). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37,9	39,2	39,9	40,2	TOTAL
mężczyźni	35,7	37,3	38,0	38,4	males
kobiety	40,2	41,4	42,0	42,3	females
Miasta	39,4	40,9	41,6	42,0	Urban areas
mężczyźni	36,4	38,1	38,9	39,3	males
kobiety	42,1	43,9	44,6	45,0	females
Wieś	36,7	38,0	38,6	38,9	Rural areas
mężczyźni	35,2	36,6	37,3	37,0	males
kobiety	38,4	39,4	40,1	40,4	females

TABL. 7 (47). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyznani- owe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	7154	5577	248	893	11477	13620	68	-2143
TOTAL	2010	7833	5806	85	1536	12445	14006	78	-1561
	2012	6820	4843	57	1991	11510	13957	41	-2447
	2013	5844	4027	41	1383	10720	14193	52	-3473
Miasta	2005	3285	2391	130	623	4700	5427	32	-727
Urban areas	2010	3668	2537	52	1017	5323	5607	25	-284
	2012	2941	1922	38	1372	4848	5850	13	-1002
	2013	2561	1638	29	868	4339	5903	19	-1564
Wieś	2005	3869	3186	118	270	6777	8193	36	-1416
Rural areas	2010	4165	3269	33	519	7122	8399	53	-1277
	2012	3879	2921	19	619	6662	8107	28	-1445
	2013	3283	2389	12	515	6381	8290	33	-1909

NA 1000 LUDNOŚCI^bPER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,6	4,3	19,3	0,7	8,9	10,6	5,9	-1,7
TOTAL	2010	6,1	4,5	6,6	1,2	9,7	10,9	6,3	-1,2
	2012	5,4	3,8	4,5	1,6	9,0	10,9	3,6	-1,9
	2013	4,6	3,2	3,2	1,1	8,4	11,2	4,9	-2,7
Miasta	2005	5,6	4,1	22,2	1,1	8,0	9,3	6,8	-1,2
Urban areas	2010	6,3	4,4	9,0	1,8	9,2	9,7	4,7	-0,5
	2012	5,1	3,4	6,6	2,4	8,5	10,2	2,7	-1,7
	2013	4,5	2,9	5,1	1,5	7,6	10,4	4,4	-2,7
Wieś	2005	5,5	4,5	16,8	0,4	9,7	11,7	5,3	-2,0
Rural areas	2010	5,9	4,6	4,7	0,7	10,1	11,9	7,4	-1,8
	2012	5,5	4,2	2,7	0,9	9,5	11,6	4,2	-2,1
	2013	4,7	3,4	1,7	0,7	9,1	11,8	5,2	-2,7

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji - na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt - na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations - data are presented per 100 thous. population; infant deaths - per 1000 live births.

TABL. 8 (48). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE

Stan w dniu 31 XII

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>					na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
			ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death of</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>		
				męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>					
OGÓŁEM	2005	7154	6906	4628	1385	893	22,0	2,8	-316	
TOTAL	2010	7833	7423	4416	1471	1536	23,5	4,9	-402	
	2012	6820	7831	4388	1452	1991	25,2	6,4	-1654	
	2013	5844	7223	4382	1458	1383	23,4	4,5	-2167	
Miasta	2005	3285	3129	1926	580	623	21,5	4,3	-587	
<i>Urban areas</i>	2010	3668	3511	1829	665	1017	24,4	7,1	-732	
	2012	2941	3956	1939	645	1372	28,2	9,8	-1773	
	2013	2561	3439	1872	699	868	24,8	6,3	-1685	
Wieś	2005	3869	3777	2702	805	270	22,4	1,6	271	
<i>Rural areas</i>	2010	4165	3912	2587	806	519	22,8	3,0	330	
	2012	3879	3875	2449	807	619	22,7	3,6	119	
	2013	3283	3784	2510	759	515	22,3	3,0	-483	

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (49). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2013 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2013

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	5844	225	2048	2317	703	248	156	97	50
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	21	16	5	-	-	-	-	-	-
20–24	1009	156	707	132	12	2	-	-	-
25–29	2781	47	1126	1456	134	15	3	-	-
30–34	1183	6	174	598	355	43	7	-	-
35–39	410	-	30	109	141	100	25	5	-
40–49	240	-	6	21	56	76	76	5	-
50–59	97	-	-	1	2	10	36	45	3
60 lat i więcej <i>and more</i>	103	-	-	-	3	2	9	42	47
W TYM WYZNANIOWE ^a <i>of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a</i>									
OGÓŁEM TOTAL	4027	118	1543	1791	413	99	30	16	17
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	15	11	4	-	-	-	-	-	-
20–24	706	85	516	98	6	1	-	-	-
25–29	2206	22	880	1206	91	7	-	-	-
30–34	803	-	125	424	229	21	4	-	-
35–39	193	-	17	55	69	43	9	-	-
40–49	57	-	1	7	15	22	12	-	-
50–59	18	-	-	1	1	4	5	7	-
60 lat i więcej	29	-	-	-	2	1	-	9	17
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	2561	54	649	1146	402	144	81	57	28
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	3	2	1	-	-	-	-	-	-
20–24	286	35	196	49	6	-	-	-	-
25–29	1175	15	358	718	76	6	2	-	-
30–34	631	2	81	302	215	26	5	-	-
35–39	230	-	11	65	75	66	11	2	-
40–49	126	-	2	11	29	42	41	1	-
50–59	55	-	-	1	1	4	18	29	2
60 lat i więcej <i>and more</i>	55	-	-	-	-	-	4	25	26

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 9 (49). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2013 R. (dok.)

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2013 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)									
W TYM WYZNANIOWE ^a of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM TOTAL	1638	24	452	851	230	53	12	10	6
19 lat i mniej Under 20 years	1	1	-	-	-	-	-	-	-
20–24	175	17	124	33	1	-	-	-	-
25–29	906	6	267	580	50	3	-	-	-
30–34	416	-	57	203	142	11	3	-	-
35–39	99	-	4	31	33	28	3	-	-
40–49	20	-	-	3	4	10	3	-	-
50–59	11	-	-	1	-	1	3	6	-
60 lat i więcej and more	10	-	-	-	-	-	-	4	6
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	3283	171	1399	1171	301	104	75	40	22
19 lat i mniej Under 20 years	18	14	4	-	-	-	-	-	-
20–24	723	121	511	83	6	2	-	-	-
25–29	1606	32	768	738	58	9	1	-	-
30–34	552	4	93	296	140	17	2	-	-
35–39	180	-	19	44	66	34	14	3	-
40–49	114	-	4	10	27	34	35	4	-
50–59	42	-	-	-	1	6	18	16	1
60 lat i więcej and more	48	-	-	-	3	2	5	17	21
W TYM WYZNANIOWE ^a of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM TOTAL	2389	94	1091	940	183	46	18	6	11
19 lat i mniej Under 20 years	14	10	4	-	-	-	-	-	-
20–24	531	68	392	65	5	1	-	-	-
25–29	1300	16	613	626	41	4	-	-	-
30–34	387	-	68	221	87	10	1	-	-
35–39	94	-	13	24	36	15	6	-	-
40–49	37	-	1	4	11	12	9	-	-
50–59	7	-	-	-	1	3	2	1	-
60 lat i więcej and more	19	-	-	-	2	1	-	5	11

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 10 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW W 2013 R.

MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2013

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	5844	5312	91	441
Kawalerowie Single	5331	5093	21	217
Wdowcy Widowers	72	8	35	29
Rozwidzeni Divorced	441	211	35	195
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	2561	2268	43	250
Kawalerowie Single	2267	2140	10	117
Wdowcy Widowers	37	3	19	15
Rozwidzeni Divorced	257	125	14	118
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	3283	3044	48	191
Kawalerowie Single	3064	2953	11	100
Wdowcy Widowers	35	5	16	14
Rozwidzeni Divorced	184	86	21	77

TABL. 11 (51). MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM TOTAL			
	2005	5577	2391
	2010	5806	2537
	2012	4843	1922
	2013	4027	1638
w tym: of which:			
Kościół Katolicki	4017	1634	2383
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	6	2	4
Kościół Ewangelicko-Reformowany	1	-	1
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	1	1	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	1	-	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	1	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (52). ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA
W 2013 R.
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR
DIVORCE IN 2013

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	1383	3	110	262	276	217	311	158	46
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	31	2	26	3	-	-	-	-	-
25-29	199	1	62	118	16	2	-	-	-
30-34	267	-	18	106	117	24	2	-	-
35-39	255	-	3	27	114	100	11	-	-
40-49	355	-	1	6	25	85	223	15	-
50-59	206	-	-	2	3	6	71	120	4
60 lat i więcej and more	70	-	-	-	1	-	4	23	42
MIASTA									
URBAN AREAS									
RAZEM	868	3	65	151	181	136	194	106	32
TOTAL									
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	16	2	12	2	-	-	-	-	-
25-29	125	1	39	74	9	2	-	-	-
30-34	169	-	11	55	83	18	2	-	-
35-39	154	-	2	16	69	61	6	-	-
40-49	223	-	1	3	17	51	138	13	-
50-59	135	-	-	1	3	4	46	79	2
60 lat i więcej	46	-	-	-	-	-	2	14	30
WIEŚ									
RURAL AREAS									
RAZEM	515	-	45	111	95	81	117	52	14
TOTAL									
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	15	-	14	1	-	-	-	-	-
25-29	74	-	23	44	7	-	-	-	-
30-34	98	-	7	51	34	6	-	-	-
35-39	101	-	1	11	45	39	5	-	-
40-49	132	-	-	3	8	34	85	2	-
50-59	71	-	-	1	-	2	25	41	2
60 lat i więcej and more	24	-	-	-	1	-	2	9	12

TABL. 13 (53). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	893	1536	1991	1383	TOTAL
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	245	663	845	570	Marriages without children
Z dziećmi	648	873	1146	813	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	368	588	814	547	1
2	207	245	289	224	2
3	44	29	37	35	3
4 i więcej	29	11	6	7	4 and more
Miasta	623	1017	1372	868	Urban areas
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	189	475	598	380	Marriages without children
Z dziećmi	434	542	774	488	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	264	374	563	339	1
2	131	151	192	123	2
3	24	14	19	22	3
4 i więcej	15	3	-	4	4 and more
Wieś	270	519	619	515	Rural areas
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	56	188	247	190	Marriages without children
Z dziećmi	214	331	372	325	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	104	214	251	208	1
2	76	94	97	101	2
3	20	15	18	13	3
4 i więcej	14	8	6	3	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

 TABL. 14 (54). URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	11477	12445	11510	10720	4339	6381	Live births
chłopcy	5887	6462	6059	5529	2235	3294	males
dziewczęta	5590	5983	5451	5191	2104	3087	females
Małżeńskie	10279	10713	9719	8873	3391	5482	Legitimate
chłopcy	5299	5534	5113	4605	1769	2836	males
dziewczęta	4980	5179	4606	4268	1622	2646	females
Pozamałżeńskie	1198	1732	1791	1847	948	899	Illegitimate
chłopcy	588	928	946	924	466	458	males
dziewczęta	610	804	845	923	482	441	females
Urodzenia martwe	61	63	52	24	5	19	Live still births
chłopcy	31	30	26	12	3	9	males
dziewczęta	30	33	26	12	2	10	females

TABL. 15 (55). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	11477	5837	3793	1148	383	152	164
TOTAL	2010	12445	6375	4363	1149	333	120	104
	2012	11510	5798	4106	1150	256	111	89
	2013	10720	5357	3852	1078	280	81	72
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>		399	367	30	1	1	-	-
20–24		1921	1437	410	64	10	-	-
25–29		4029	2319	1402	248	43	14	3
30–34		2986	990	1458	415	89	15	19
35–39		1165	212	508	283	104	28	30
40–44		214	31	42	67	32	23	19
45 lat i więcej <i>and more</i>		6	1	2	-	1	1	1
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	50,9	33,0	10,0	3,3	1,3	1,4
TOTAL	2010	100,0	51,2	35,1	9,2	2,7	1,0	0,8
	2012	100,0	50,4	35,7	10,0	2,2	1,0	0,8
	2013	100,0	50,0	35,9	10,1	2,6	0,8	0,7
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>		3,7	3,4	0,3	0,0	0,0	-	-
20–24		17,9	13,4	3,8	0,6	0,1	-	-
25–29		37,6	21,6	13,1	2,3	0,4	0,1	0,0
30–34		27,9	9,2	13,6	3,9	0,8	0,1	0,2
35–39		10,9	2,0	4,7	2,6	1,0	0,3	0,3
40–44		2,0	0,3	0,4	0,6	0,3	0,2	0,2
45 lat i więcej <i>and more</i>		0,1	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (56). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	35,5	40,6	38,4	36,1	32,8	38,6
15–19 ^a	11,2	13,6	11,8	11,0	9,2	12,1
20–24	60,6	56,1	50,3	44,8	32,3	53,4
25–29	91,6	93,2	89,8	85,0	76,5	92,0
30–34	55,0	67,5	64,5	61,6	60,5	62,6
35–39	19,8	27,3	25,2	26,0	24,9	26,9
40–44	3,9	5,2	6,1	5,4	4,8	5,9
45–49 ^b	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej <i>Total fertility</i>	1,209	1,306	1,232	1,161	1,032	1,259
Reprodukcji brutto <i>Gross reproduction</i>	0,589	0,628	0,584	0,562	0,500	0,609
Dynamiki demograficznej <i>Demographic dynamics</i>	0,843	0,889	0,825	0,755	0,735	0,770

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (57). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED								
		Ogółem Grand total	Mężczy- żni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	13620	7449	6171	5427	3009	2418	8193	4440	3753
TOTAL	2010	14006	7384	6622	5607	2955	2652	8399	4429	3970
	2012	13957	7387	6570	5850	3130	2720	8107	4257	3850
	2013	14193	7523	6670	5903	3122	2781	8290	4401	3889
0 lat		52	28	24	19	10	9	33	18	15
1- 4 lata		12	3	9	3	-	3	9	3	6
5- 9		2	2	-	-	-	-	2	2	-
10-14		2	-	2	-	-	-	2	-	2
15-19		31	25	6	6	6	-	25	19	6
20-24		50	41	9	12	10	2	38	31	7
25-29		69	58	11	29	24	5	40	34	6
30-34		98	73	25	49	36	13	49	37	12
35-39		146	113	33	64	48	16	82	65	17
40-44		184	145	39	73	51	22	111	94	17
45-49		277	222	55	114	93	21	163	129	34
50-54		529	382	147	210	148	62	319	234	85
55-59		920	690	230	420	302	118	500	388	112
60-64		1295	911	384	629	417	212	666	494	172
65-69		1141	782	359	549	362	187	592	420	172
70-74		1268	761	507	571	324	247	697	437	260
75-79		1810	1005	805	790	421	369	1020	584	436
80-84		2488	1085	1403	989	437	552	1499	648	851
85 lat i więcej and more		3819	1197	2622	1376	433	943	2443	764	1679
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM	2005	1059	1187	937	928	1079	790	1168	1273	1065
	2010	1090	1177	1007	965	1067	872	1193	1263	1124
	2012	1094	1186	1007	1020	1145	906	1155	1217	1093
	2013	1117	1213	1026	1036	1152	931	1183	1260	1107
0 lat ^a		485	506	462	438	447	428	517	546	486
1- 4 lata		24	12	38	14	-	30	32	21	44
5- 9		3	7	-	-	-	-	6	11	-
10-14		3	-	7	-	-	-	5	-	11
15-19		42	66	17	21	41	-	55	81	27
20-24		57	90	21	34	55	11	72	113	28
25-29		70	114	23	66	106	23	74	120	23
30-34		97	140	52	104	149	56	92	132	47
35-39		156	233	74	149	220	76	162	244	71
40-44		228	351	99	209	292	126	242	395	77
45-49		362	571	146	340	579	120	379	566	168
50-54		588	850	327	504	764	278	661	915	375
55-59		923	1400	456	840	1317	435	1007	1472	480
60-64		1468	2185	825	1394	2077	847	1545	2286	800
65-69		1907	2902	1091	1789	2689	1085	2031	3114	1098
70-74		2923	4297	1976	2761	3921	1989	3072	4626	1963
75-79		4324	6473	3057	4103	5898	3046	4512	6961	3066
80-84		7683	10045	6500	7358	9223	6343	7913	10688	6607
85 lat i więcej and more		16228	18791	15277	15499	17101	14860	16670	19906	15522

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (58). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU

INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓLEM TOTAL	2005	68	41	27	32	20	12	36	21	15
	2010	78	45	33	25	14	11	53	31	22
	2012	41	23	18	13	9	4	28	14	14
	2013	52	28	24	19	10	9	33	18	15
0–27 dni <i>0–27 days</i>		40	23	17	16	9	7	24	14	10
0–6		28	18	10	7	5	2	21	13	8
w tym 0 <i>of wick 0</i>		19	12	7	4	3	1	15	9	6
7–13		6	3	3	5	3	2	1	-	1
14–20		5	2	3	3	1	2	2	1	1
21–29 dni <i>21–29 days</i>		1	-	1	1	-	1	-	-	-
1 miesiąc <i>1 month</i>		2	1	1	1	-	1	1	1	-
2		5	-	5	1	-	1	4	-	4
3		1	1	-	-	-	-	1	1	-
4		1	-	1	-	-	-	1	-	1
5–11 miesięcy <i>5–11 months</i>		3	3	-	1	1	-	2	2	-

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH

PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

	2005	592	696	483	681	827	526	531	606	453
	2010	627	696	552	470	500	436	744	847	635
	2012	356	380	330	268	351	175	420	401	442
	2013	485	506	462	438	447	428	517	546	486
0–27 dni <i>0–27 days</i>		373	416	327	369	403	333	376	425	324
0–6		261	326	193	161	224	95	329	395	259
w tym 0 <i>of wick 0</i>		177	217	135	92	134	48	235	273	194
7–13		56	54	58	115	134	95	16	-	32
14–20		47	36	58	69	45	95	31	30	32
21–29 dni <i>21–29 days</i>		9	-	19	23	-	48	-	-	-
1 miesiąc <i>1 month</i>		19	18	19	23	-	48	16	30	-
2		47	-	96	23	-	48	63	-	130
3		9	18	-	-	-	-	16	30	-
4		9	-	19	-	-	-	16	-	32
5–11 miesięcy <i>5–11 months</i>		28	54	-	23	45	-	31	61	-

TABL. 19 (59). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ

		DEATHS BY SELECTED CAUSES		
L.p.	PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem	Mężczyźni	
		Total	Males	
		na 100 tys. per 10 thous.		
1	OGÓŁEM	2005	1059	1187
2		2010	1090	1177
3		2011	1072	1177
4		2012	1094	1186
	w tym:			
5	Choroby zakaźne i pasożytnicze	5	5	8
6	w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	2	3
7	Nowotwory	267	267	315
8	w tym nowotwory złośliwe	254	254	299
	w tym:			
9	nowotwór złośliwy żołądka	14	14	18
10	nowotwór złośliwy jelita grubego	18	18	19
11	nowotwór złośliwy trzustki	14	14	14
12	nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	59	59	94
13	nowotwór złośliwy sutka u kobiet	13	13	x
14	nowotwór złośliwy szyjki macicy	4	4	x
15	nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	11	11	23
16	białaczka	7	7	7
17	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	1	1	0
	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania			
18	i przemiany metabolicznej	12	12	11
19	w tym cukrzyca	11	11	10
20	Zaburzenia psychiczne	4	4	7
21	Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13	13	13
22	Choroby układu krążenia	556	556	517
	w tym:			
23	choroba nadciśnieniowa	14	14	13
24	choroba niedokrwienności serca	112	112	116
25	w tym ostry zawał serca	42	42	54
26	choroby naczyń mózgowych	101	101	89
27	miażdżyca	144	144	107
28	Choroby układu oddechowego	48	48	62
29	Choroby układu trawiennego	39	39	48
30	w tym zwłóknienie i marskość wątroby	6	6	8
31	Choroby skóry i tkanki podskórnej	0	0	0
32	Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej	1	1	1
33	Choroby układu moczowo-płciowego	9	9	12
34	Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2	2	3
35	Wady rozwojowe wrodzone	2	2	1
	Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych			
36	i laboratoryjnych	71	71	85
37	Zewnętrzne przyczyny zgonu	63	63	103
	w tym:			
38	wypadki komunikacyjne	13	13	23
39	samobójstwa	16	16	29

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10)

Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS	No.
ludności population				
937	928	1168	TOTAL	1
1007	965	1193		2
972	967	1159		3
1007	1020	1155		4
			<i>of which:</i>	
4	7	4	<i>Infectious and parasitic diseases of which</i>	5
1	2	2	<i>tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>	6
220	283	254	<i>Neoplasms</i>	7
210	268	241	<i>of which malignant neoplasms</i>	8
			<i>of which:</i>	
11	16	13	<i>malignant neoplasm of stomach</i>	9
17	21	16	<i>malignant neoplasm of colon</i>	10
14	16	12	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>	11
			<i>malignant neoplasm of trachea, bronchu</i>	
25	58	60	<i>and lung</i>	12
26	16	11	<i>malignant neoplasm of female breast</i>	13
8	4	4	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>	14
x	13	10	<i>malignant neoplasm of prostate</i>	15
6	6	7	<i>leukemia</i>	16
1	1	1	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs</i>	17
			<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	
13	12	12	<i>of which diabetes mellitus</i>	18
12	11	12	<i>Mental and behavioural disorders</i>	19
1	4	4	<i>Diseases of the nervous system and sense</i>	20
			<i>organs</i>	
14	13	13	<i>Diseases of the circulatory system</i>	21
593	488	611	<i>of which:</i>	22
			<i>hypertensive diseases</i>	
15	10	17	<i>ischemic heart disease</i>	23
108	101	121	<i>of which acute myocardial infarction</i>	24
31	41	44	<i>diseases of cerebrovascular</i>	25
113	91	109		26
179	119	165		27
35	41	54	<i>Diseases of the respiratory system</i>	28
30	44	34	<i>Diseases of the digestive system</i>	29
4	7	5	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>	30
0	0	0	<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	31
			<i>Diseases of the musculoskeletal system</i>	
			<i>and connective tissue</i>	
2	1	1	<i>Diseases of the genitourinary system</i>	32
6	8	10	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>	33
1	2	2	<i>Congenital malformations</i>	34
2	1	2		35
			<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	
57	60	80	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>	36
25	53	71	<i>of which:</i>	37
			<i>transport accidents</i>	
4	10	16	<i>intentional self-harm</i>	38
4	12	19		39

Revision).

TABL. 20 (60). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN

INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS		Ogółem <i>Total</i>	Chłopcy <i>Males</i>	Dziew- częta <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	
		w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>				
OGÓŁEM	2005	68	592	696	483	681	531
TOTAL	2010	78	627	696	552	470	744
w tym:	2011	70	608	660	550	578	630
	2012	41	356	380	330	268	420
<i>of which:</i>							
Choroby zakaźne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>		1	9	17	-	-	15
w tym posocznica <i>of which septicaemia</i>		-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>		14	122	99	147	62	165
w tym: <i>of which:</i>							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego <i>congenital malformations of the nervous system</i>		1	9	-	18	-	15
wrodzone wady serca <i>congenital malformation of heart</i>		2	17	17	18	-	30
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>		25	217	264	165	206	225
w tym: <i>of which:</i>							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>		16	139	132	147	124	150
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego <i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>		6	52	99	-	21	75

TABL. 21 (61). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	174	208	576	727	TOTAL
w tym dokonane	157	184	311	256	of which committed
Miasta	88	90	294	361	Urban areas
Wieś	86	118	282	366	Rural areas
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	-	-	3	5	14 and less
15–19	4	8	24	36	15–19
20–29	21	43	130	164	20–29
30–49	73	70	186	283	30–49
50–69	64	72	193	198	50–69
70 lat i więcej	12	15	38	41	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 – data by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters and the Metropolitan Police Headquarters.

TABL. 22 (62). **PRZECIETNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**

LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MEŃCZYŹNI						
MALES						
OGÓŁEM	2005	70,6	56,3	42,2	28,8	17,6
TOTAL	2010	71,8	57,4	43,2	29,7	18,2
	2012	72,7	58,1	43,8	30,1	18,5
	2013	72,8	58,2	43,9	30,2	18,4
Miasta Urban areas		73,8	59,2	44,7	30,9	19,0
Wieś Rural areas		72,0	57,5	43,3	29,6	17,9
KOBIETY						
FEMALES						
OGÓŁEM	2005	80,2	65,8	51,0	36,5	23,1
TOTAL	2010	80,9	66,5	51,8	37,3	23,8
	2012	81,5	67,0	52,1	37,5	24,0
	2013	81,5	67,0	52,2	37,7	24,0
Miasta Urban areas		81,7	67,1	52,2	37,8	24,0
Wieś Rural areas		81,3	66,9	52,1	37,6	24,0

TABL. 23 (63). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a

As of 31 XII

I wariant* / I variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	1257	1226	1194	1157	1117	1072	1024	977	T O T A L in thous.
W wieku przedprodukcyjnym	211	198	187	167	154	141	131	124	Pre-working age
mężczyźni	108	102	96	86	79	73	68	64	males
kobiety	103	96	91	81	75	69	64	60	females
Miasta	85	79	72	62	56	50	46	43	Urban areas
mężczyźni	44	41	37	32	29	26	24	22	males
kobiety	41	38	35	30	27	24	22	21	females
Wieś	126	120	115	105	98	91	85	81	Rural areas
mężczyźni	65	61	59	54	50	47	44	41	males
kobiety	62	58	56	51	48	44	41	39	females
W wieku produkcyjnym	781	730	687	661	623	574	517	463	Working age
mężczyźni	421	395	370	357	341	319	291	261	males
kobiety	360	334	317	304	282	255	226	202	females
Miasta	345	309	282	266	245	218	188	162	Urban areas
mężczyźni	182	165	150	142	133	120	105	90	males
kobiety	164	145	133	125	112	98	83	71	females
Wieś	436	420	404	394	378	356	329	301	Rural areas
mężczyźni	239	231	220	215	209	199	186	170	males
kobiety	197	189	184	179	170	158	143	131	females
W wieku poprodukcyjnym	265	298	320	330	340	356	376	390	Post-working age
mężczyźni	84	101	116	122	124	131	142	155	males
kobiety	180	197	204	208	216	225	233	235	females
Miasta	129	148	157	157	156	159	163	164	Urban areas
mężczyźni	40	49	55	55	54	55	59	64	males
kobiety	89	99	102	102	102	103	104	100	females
Wieś	136	150	164	173	184	197	213	226	Rural areas
mężczyźni	44	53	62	67	70	76	83	92	males
kobiety	91	98	102	106	113	121	130	135	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	61	68	74	75	79	87	98	111	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	46	51	57	58	60	64	72	84	Males
Kobiety	78	88	93	95	103	115	131	146	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 109.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 109.

TABL. 23 (63). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a

As of 31 XII

II wariant*/ II variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W wieku produkcyjnym	795	765	727	706	682	651	598	537	Working age
mężczyźni	426	412	386	370	354	335	309	278	males
kobiety	368	353	341	336	328	316	289	258	females
Miasta	352	327	300	285	269	251	222	190	Urban areas
mężczyźni	184	173	157	147	138	127	113	97	males
kobiety	168	154	144	138	132	124	109	93	females
Wieś	442	439	426	421	413	400	376	346	Rural areas
mężczyźni	242	240	229	223	217	208	196	181	males
kobiety	200	199	197	198	196	192	180	165	females
W wieku poprodukcyjnym	251	263	280	285	281	279	295	317	Post-working age
mężczyźni	79	84	100	109	111	115	125	138	males
kobiety	172	178	180	176	170	164	170	179	females
Miasta	122	131	139	138	132	126	129	135	Urban areas
mężczyźni	37	41	48	50	49	49	52	57	males
kobiety	85	90	91	88	83	77	77	78	females
Wieś	129	132	141	147	149	153	166	182	Rural areas
mężczyźni	41	44	53	59	62	66	73	81	males
kobiety	88	88	89	88	87	87	93	100	females
LUDNOŚĆ W WIEKU									NON-WORKING AGE
NIEPRODUKCYJNYM									POPULATION
NA 100 OSÓB W WIEKU									PER 100 PERSONS
PRODUKCYJNYM	58	60	64	64	64	65	71	82	OF WORKING AGE
Mężczyźni	44	45	51	53	54	56	62	72	Males
Kobiety	75	78	79	76	75	74	81	92	Females

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 109.

a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 109.

TABL. 24 (64). KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a

As of 31 XII

L.p.	KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2005	2010	2012	2013
		jednostki kościelne ^b church units ^b			
	Kościół Katolicki Catholic Church				
1	Kościół Rzymskokatolicki ^c	303	544	544	546
	Starokatolickie Old Catholic				
2	Kościół Polskokatolicki ^e	7	6	7	6
	Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
3	Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{ef}	-	1 ^g	21	21
4	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	5	5	5	5
5	Kościół Zielonoświątkowy	3	3	3	3
6	Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	1	1	1 ^h	1 ^h
7	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	3	3	3
8	Kościół Chrystusowy w RP	3	2	1	1 ⁱ
9	Kościół Chrześcijański "Wieczernik"	1	1	1 ^h	1
10	Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^e	1	1	1	1
11	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1
12	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1
13	Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	2	1	1 ^h	1
14	Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1
15	Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	-	-	-	-
	Islamski Muslim				
16	Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	-	-	-
	Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
17	Buddyjskie Związki Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	.	-	1 ^h	1 ^h
18	Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang w Polsce	-	-	-	-
19	Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	-	-	-	-
20	Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	-	1	1
	Inne Other				
21	Związek Wyznania Świadków Jehowy	47	47	47 ^l	35
22	Rodzimy Kościół Polski	.	1	1 ^h	1 ^h
23	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	-	1	1 ^h	1 ^h
24	Kościół Armia Zbawienia w RP ^k	x	1	1	1

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2013 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy i sandomierskiej d Ochrzczeni. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane dotyczą diecezji k Kościół zarejestrowany w 2006 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, dioceses of Kielce and Sandomierz. d Baptised. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern k Church registered in 2006.

2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	L.p.
duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
695	1416	1463	1507	774142 ^d	1455346 ^d	1468862 ^d	1414102 ^d	1
6	6	7	6	1350	1411	1806	1890	2
-	-	19	22	.	40 ^g	3951	3851	3
7	9	9	9	205	203	197	220	4
5	4	4	4	114	158	174	181	5
1	1	1 ^h	1 ^h	150	150	150 ^h	150 ^h	6
2	1	1	-	142	136	127	128	7
4	4	4	4 ⁱ	120	92	125	125	8
4	4	4 ^h	4	105	125	110 ^h	110	9
1	1	1	1	55	55	55	65	10
2	2	3	2	47	35	52	52	11
1	1	1	3	41	32	35	42	12
1	1	1 ^h	1	18	19	21 ^h	19	13
-	-	-	-	15	14	18	18	14
-	-	-	-	8	8	8	8	15
-	-	-	-	6	6	6 ^h	6 ^h	16
.	-	-	-	.	-	129 ^h	129 ^h	17
-	-	-	-	52	60	60 ^h	60	18
-	-	-	-	10	30 ^g	30 ^g	30 ^g	19
.	-	1	1	.	-	19	19	20
.	-	-	.	.	2988	2988 ^j	2986	21
.	.	2 ^h	2 ^h	.	.	200 ^h	200 ^h	22
-	1	5 ^h	5 ^h	3	10	19 ^h	19 ^h	23
x	1	1	1	.	20	35	10	24

wyznaniowe, ośrodki. c Dane dla 2005 r. dotyczą diecezji kieleckiej, a dla lat 2010-2012 diecezji kieleckiej warszawskiej. g Dane dotyczą 2008 r. h Dane dotyczą 2011 r. i Dane dotyczą 2012 r. j Dane dotyczą 2010 r.

congregations, religious communities, centres. c Data for 2005 concern dioceses of Kielce and for years 2010-2012 warszawska dioceses. g Data concern 2008. h Data concern 2011. i Data concern 2012. j Data concern 2010.

TABL. 25 (65). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

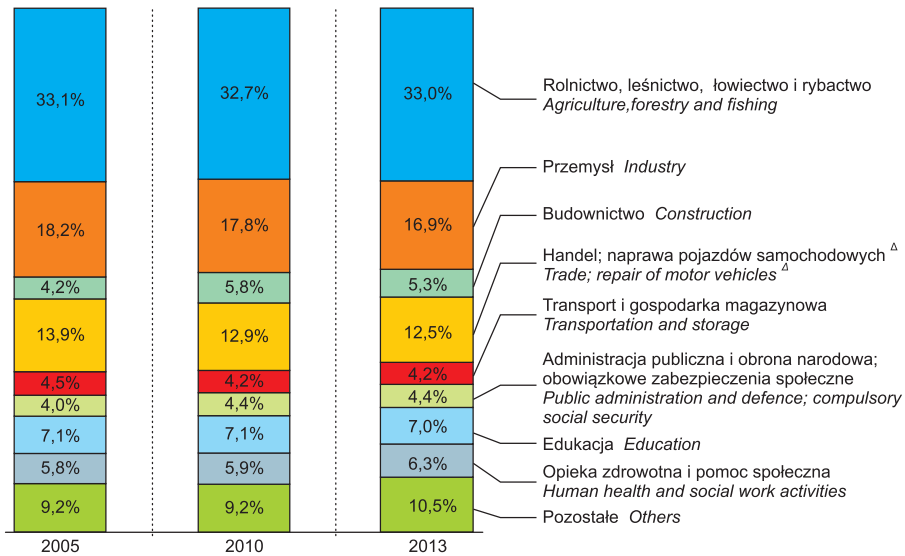
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migra- tion
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH										
IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	11785	6439	5233	113	14034	7398	6508	128	-2249
TOTAL	2010	11373	6099	4945	329	13918	7190	6421	307	-2545
	2012	10335	5467	4514	354	12463	6392	5769	302	-2128
	2013	10814	5498	5035	281	13623	6686	6465	472	-2809
Miasta	2005	4567	1934	2571	62	7360	3467	3786	107	-2796
Urban areas	2010	4381	1783	2433	165	7566	3485	3825	256	-3185
	2012	4036	1597	2212	227	6652	3041	3381	230	-2616
	2013	4104	1487	2447	170	7053	3030	3680	343	-2949
Wieś	2005	7218	4505	2662	51	6674	3931	2722	21	544
Rural areas	2010	6992	4316	2512	164	6352	3705	2596	51	640
	2012	6299	3870	2302	127	5811	3351	2388	72	488
	2013	6710	4011	2588	111	6570	3656	2785	129	140
NA 1000 LUDNOŚCI										
PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2005	9,2	5,0	4,1	0,1	10,9	5,8	5,1	0,1	-1,7
TOTAL	2010	8,9	4,7	3,8	0,3	10,8	5,6	5,0	0,2	-2,0
	2012	8,1	4,3	3,5	0,3	9,8	5,0	4,5	0,2	-1,7
	2013	8,5	4,3	4,0	0,2	10,7	5,3	5,1	0,4	-2,2
Miasta	2005	7,8	3,3	4,4	0,1	12,6	5,9	6,5	0,2	-4,8
Urban areas	2010	7,5	3,1	4,2	0,3	13,0	6,0	6,6	0,4	-5,5
	2012	7,0	2,8	3,9	0,4	11,6	5,3	5,9	0,4	-4,6
	2013	7,2	2,6	4,3	0,3	12,4	5,3	6,5	0,6	-5,2
Wieś	2005	10,3	6,4	3,8	0,1	9,5	5,6	3,9	0,0	0,8
Rural areas	2010	9,9	6,1	3,6	0,2	9,0	5,3	3,7	0,1	0,9
	2012	9,0	5,5	3,3	0,2	8,3	4,8	3,4	0,1	0,7
	2013	9,6	5,7	3,7	0,2	9,4	5,2	4,0	0,2	0,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.

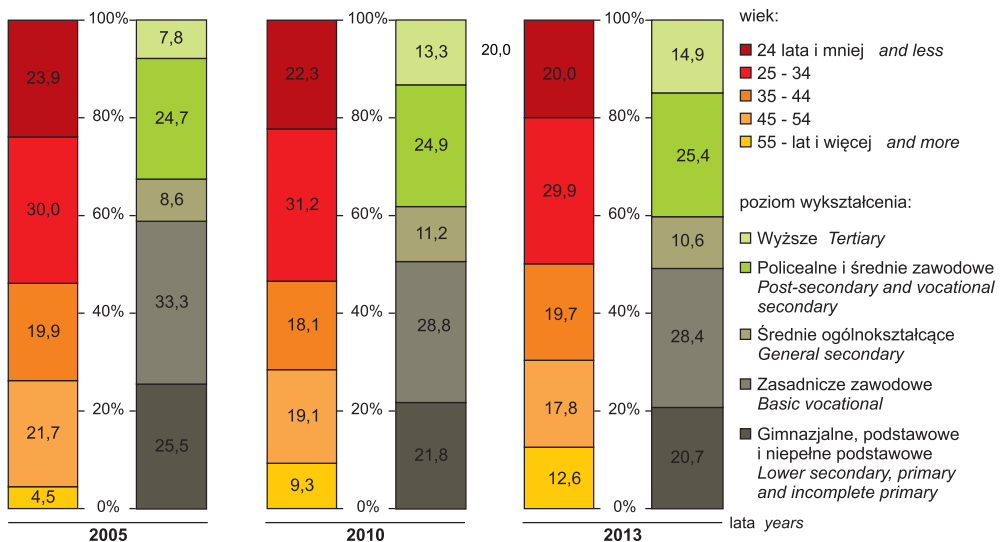
a Registrations. b Deregistrations.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTION
As of 31 XII

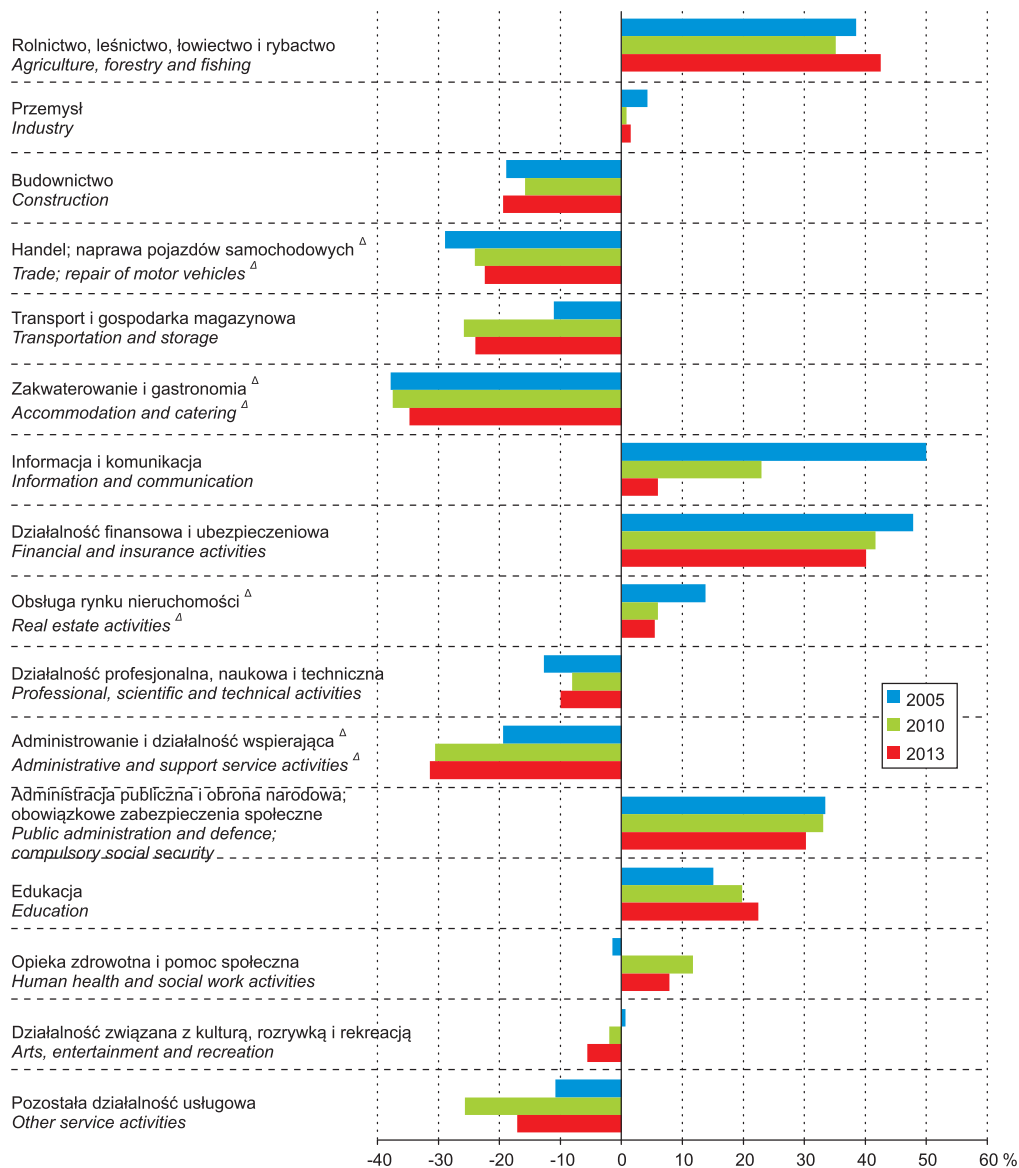

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ
W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO W WOJEWÓDZTWIE ^a**
*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES
IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP ^a*

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
a Concern monthly gross wages and salaries.

TABL. 26 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11672	8361	3311	13906	8361	5545
TOTAL	2010	11044	8199	2845	13611	8199	5412
	2012	9981	7294	2687	12161	7294	4867
	2013	10533	7902	2631	13151	7902	5249
Miasta	2005	4505	3008	1497	7253	4066	3187
<i>Urban areas</i>	2010	4216	2907	1309	7310	4107	3203
	2012	3809	2582	1227	6422	3574	2848
	2013	3934	2728	1206	6710	3693	3017
Wieś	2005	7167	5353	1814	6653	4295	2358
<i>Rural areas</i>	2010	6828	5292	1536	6301	4092	2209
	2012	6172	4712	1460	5739	3720	2019
	2013	6599	5174	1425	6441	4209	2232

NA 1000 LUDNOŚCI

PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,1	6,5	2,6	10,8	6,5	4,3
TOTAL	2010	8,6	6,4	2,2	10,6	6,4	4,2
	2012	7,8	5,7	2,1	9,5	5,7	3,8
	2013	8,3	6,2	2,1	10,4	6,2	4,1
Miasta	2005	7,7	5,1	2,6	12,4	7,0	5,4
<i>Urban areas</i>	2010	7,3	5,0	2,3	12,6	7,1	5,5
	2012	6,6	4,5	2,1	11,2	6,2	5,0
	2013	6,9	4,8	2,1	11,8	6,5	5,3
Wieś	2005	10,2	7,6	2,6	9,5	6,1	3,4
<i>Rural areas</i>	2010	9,7	7,5	2,2	9,0	5,8	3,1
	2012	8,8	6,7	2,1	8,2	5,3	2,9
	2013	9,4	7,4	2,0	9,2	6,0	3,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE
OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow</i> ^a			Odpływ ^b <i>Outflow</i> ^b			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	11672	5525	6147	13906	6415	7491	-2234	-890	-1344
TOTAL 2010	11044	5151	5893	13611	6184	7427	-2567	-1033	-1534
2012	9981	4575	5406	12161	5493	6668	-2180	-918	-1262
2013	10533	4928	5605	13151	6058	7093	-2618	-1130	-1488
0– 4 lata	1095	545	550	1262	645	617	-167	-100	-67
5– 9	744	370	374	835	421	414	-91	-51	-40
10–14	451	235	216	500	253	247	-49	-18	-31
15–19	445	178	267	483	197	286	-38	-19	-19
20–24	964	300	664	1239	360	879	-275	-60	-215
25–29	1835	729	1106	2840	1145	1695	-1005	-416	-589
30–34	1482	724	758	2177	1077	1100	-695	-353	-342
35–39	905	499	406	1160	631	529	-255	-132	-123
40–44	523	288	235	596	334	262	-73	-46	-27
45–49	371	204	167	370	204	166	1	-	1
50–54	410	226	184	409	222	187	1	4	-3
55–59	387	194	193	366	187	179	21	7	14
60–64	362	194	168	324	153	171	38	41	-3
65 lat i więcej <i>and more</i>	559	242	317	590	229	361	-31	13	-44

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 28 (68). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX
AND AGE OF MIGRANTS

		Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
		ogółem <i>total</i>	mężczyźn i <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźn i <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźn i <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM	2005	113	54	59	128	68	60	-15	-14	-1
TOTAL	2010	329	221	108	307	134	173	22	87	-65
	2012	354	190	164	302	149	153	52	41	11
	2013	281	152	129	472	219	253	-191	-67	-124
	0–4 lata	108	54	54	23	7	16	85	47	38
	5–9	9	3	6	35	20	15	-26	-17	-9
	10–14	6	5	1	35	17	18	-29	-12	-17
	15–19	13	8	5	28	20	8	-15	-12	-3
	20–24	9	4	5	25	12	13	-16	-8	-8
	25–29	25	18	7	58	27	31	-33	-9	-24
	30–34	30	21	9	81	34	47	-51	-13	-38
	35–39	19	11	8	59	24	35	-40	-13	-27
	40–44	15	8	7	24	12	12	-9	-4	-5
	45–49	5	5	-	17	10	7	-12	-5	-7
	50–54	9	3	6	33	17	16	-24	-14	-10
	55–59	7	3	4	26	11	15	-19	-8	-11
	60–64	10	3	7	15	5	10	-5	-2	-3
	65 lat i więcej <i>and more</i>	16	6	10	13	3	10	3	3	-

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1 Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacowanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za 2012 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2 Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2012 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week (this week in the Census 2011 is 25 III – 31 III):
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,

- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy, były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

- *formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.*

2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- *within the reference week were not employed,*
- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the I quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 4 na str. 141;
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące **pracujących według stanu** w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land with some exceptions in 2005-2009; see item 4 on page 141,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture.
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

3. Data concerning **employment on a given day** as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:

- a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

5. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji i działów opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

4. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:

- a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
- b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;

2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

5. Data concerning **average paid employment** include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

6. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Data grouped according to sections and divisions were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

9. Dane w tablicach 6 – 11 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

9. *Data in tables 6 – 11 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

10. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

11. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

13. *Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).*

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r., (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law on Promotion Employment and Labour Market Institutions, dated 20 IV 2004, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund** expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of laws No. 99, item 1001 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- *during a business trip,*
- *during the training within the scope of public self-defence,*
- *while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to contact-mode of injury which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wzniesieniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);*

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (69). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1221	1177	1153	1139	1168	1139	1165	POPULATION in thous.
Mężczyźni	604	582	563	555	569	557	571	Men
Kobiety	617	595	590	584	599	582	594	Women
								Economically active
Aktywni zawodowo	692	672	637	620	642	635	650	persons
mężczyźni	389	380	358	350	362	354	366	men
kobiety	303	292	279	270	280	281	284	women
Pracujący	609	584	554	525	550	564	577	Employed persons
mężczyźni	342	332	313	297	308	317	329	men
kobiety	267	252	241	228	242	246	248	women
Bezrobotni ^a	83	88	83	95	92	72	73	Unemployed persons ^a
mężczyźni	47	48	45	53	54	37	37	men
kobiety	36	40	38	42	37	35	36	women
								Economically inactive
Bierni zawodowo	529	505	516	519	526	503	515	persons
Mężczyźni	215	202	205	205	207	203	205	Men
Kobiety	314	303	311	314	319	300	310	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI								
ZAWODOWEJ w %	56,7	57,1	55,2	54,4	55,0	55,8	55,8	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	64,4	65,3	63,6	63,1	63,6	63,6	64,1	men
kobiety	49,1	49,1	47,3	46,2	46,7	48,3	47,8	women
Miasta	55	55,1	54,2	54,2	54,1	54,1	54,7	Urban areas
Wieś	57,9	58,8	56,3	54,7	55,8	57,6	56,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	49,9	49,6	48,0	46,1	47,1	49,5	49,5	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,6	57	55,6	53,5	54,1	56,9	57,6	men
kobiety	43,3	42,4	40,8	39,0	40,4	42,3	41,8	women
Miasta	47,2	46,5	46,5	45,5	45,7	46,5	47,8	Urban areas
Wieś	52	52,3	49,6	46,7	48,4	52,3	51,3	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA								UNEMPLOYMENT
w %	12	13,1	13,0	15,3	14,3	11,3	11,2	RATE in %
mężczyźni	12,1	12,6	12,6	15,1	14,9	10,5	10,1	men
kobiety	11,9	13,7	13,6	15,6	13,2	12,5	12,7	women
Miasta	14,3	15,9	14,3	16,0	15,3	13,7	12,5	Urban areas
Wieś	10,2	11,1	11,6	14,7	13,5	8,9	9,7	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (70). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2013 R. – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2013 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popu- lation	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Economi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ploy- ment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
	w tys in thous.					w % in %		
OGÓŁEM TOTAL	1165	650	577	73	515	55,8	49,5	11,2
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	851	628	556	72	223	73,8	65,3	11,5
15–24 lata	158	56	39	17	102	35,4	24,7	30,4
25–34	214	182	157	25	32	85,0	73,4	13,7
35–44	182	156	143	14	25	85,7	78,6	9,0
45–54	181	148	138	10	33	81,8	76,2	6,8
55 lat i więcej and more	431	108	101	7	323	25,1	23,4	6,5
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	238	194	179	14	44	81,5	75,2	7,2
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	272	177	154	23	95	65,1	56,6	13,0
Średnie ogólnokształcące General secondary	99	44	36	8	55	44,4	36,4	18,2
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	283	182	161	20	102	64,3	56,9	11,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	273	54	47	7	218	19,8	17,2	13,0

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (71). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	
				ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM TOTAL	434831	458414	455589	453970	219271
sektor publiczny <i>public sector</i>	.	97985	92617	90261	59644
sektor prywatny <i>private sector</i>	.	360429	362972	363709	159627
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	144057	149706	149626	149635	74850
Przemysł <i>Industry</i>	79037	81539	78298	76536	20923
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	67315	69839	67224	65833	18788
Budownictwo <i>Construction</i>	18184	26596	25877	24062	2491
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	60568	59099	57529	56635	30424
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	19724	19376	19492	18908	3924
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4485	4715	5249	5552	3666
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2854	2792	2795	2906	980
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6295	6173	5611	5605	4000
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	3244	3402	3442	3655	1745
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	9595	8376	9280	9164	4759
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	5569	7779	9148	9368	4101
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17304	20031	20110	20076	12520
Edukacja <i>Education</i>	30762	32698	31575	31745	24961
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	25263	27238	28438	28672	22842
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3241	3955	4099	3991	2482
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4649	4939	5020	7460	4603

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 141.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 141.

TABL. 4 (72). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM	2005	195004	192381	314	1995
TOTAL	2010	206808	204313	223	2090
	2012	202283	199540	254	2335
	2013	201723	198916	285	2378
sektor publiczny <i>public sector</i>		82725	82725	-	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		118998	116191	285	2378
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		2043	1875	-	31
Przemysł <i>Industry</i>		62286	61545	6	730
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		54319	53610	6	698
Budownictwo <i>Construction</i>		12187	11777	-	410
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		25495	24774	37	682
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6365	6225	-	140
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2636	2554	-	82
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		1029	1018	-	11
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2878	2627	242	9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		2534	2523	-	11
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2948	2889	-	59
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		3841	3789	-	52
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		19078	19078	-	-
Edukacja <i>Education</i>		30954	30890	-	64
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		23754	23665	-	89
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		3543	3538	-	5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		128	125	-	3

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (73). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM	223907	233027	230520	225038	192221	TOTAL
sektor publiczny	.	86705	83218	80349	80349	public sector
sektor prywatny	.	146322	147302	144689	111872	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3947	1513	1498	1529	1237	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł przetwórstwo przemysłowe	69370	66157	66066	64060	59759	Industry manufacturing
Budownictwo	13541	19631	18977	16679	11905	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	35360	38264	36920	35395	24074	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8933	9146	9024	8744	6188	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2521	3374	3456	3553	2404	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1534	1303	1232	1239	821	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3599	3061	3018	2914	2561	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3044	2943	2830	2853	2439	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5293	4659	4764	4645	2817	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2407	3556	3877	3958	3489	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	16715	19340	18913	18812	18812	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	30352	30405	30330	29627	29382	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23113	24634	24401	23967	22968	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2626	3322	3476	3322	3246	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1552	1720	1738	3740	118	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (74). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	178423	86041	13958	8227
TOTAL	2010	190296	91089	14017	8698
	2012	185283	89538	14257	9452
	2013	184855	90470	14061	9468
sektor publiczny <i>public sector</i>		75174	51119	7551	5523
sektor prywatny <i>private sector</i>		109681	39351	6510	3945
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1267	316	608	455
Przemysł <i>Industry</i>		59650	16260	1895	928
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		51876	14672	1734	863
Budownictwo <i>Construction</i>		11378	1162	399	129
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		23491	12285	1283	891
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6073	870	152	55
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		2256	1520	298	210
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		842	345	176	93
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2530	1985	97	70
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities ^Δ</i>		2310	1083	213	116
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2688	1537	201	125
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities ^Δ</i>		3220	1283	569	341
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		18432	11617	646	389
Edukacja <i>Education</i>		25125	20068	5765	4375
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		22526	18306	1139	825
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		2961	1785	577	444
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		106	48	19	10

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (75). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopow wychowaw- czych ^b persons returning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM	2005	38413	12745	5765	16723	607	21,6
TOTAL	2010	42143	15363	5061	23072	599	22,3
	2012	33629	12367	4317	25859	477	17,5
	2013	34934	13324	4525	27911	358	18,7
sektor publiczny <i>public sector</i>		7552	4751	1033	6108	118	9,8
sektor prywatny <i>private sector</i>		27382	8573	3492	21803	240	24,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		264	115	52	198	1	22,3
Przemysł <i>Industry</i>		12903	3533	1588	10435	103	21,7
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		12016	3345	1530	9660	95	23,3
Budownictwo <i>Construction</i>		4081	162	417	3437	10	33,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5586	2699	999	4223	76	23,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1468	175	145	1259	-	24,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		844	573	36	683	16	40,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		120	50	25	70	4	14,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		243	184	31	103	8	9,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		478	214	37	437	-	20,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		425	202	103	281	9	14,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1271	405	52	1074	3	39,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		3192	1904	422	2634	53	17,0
Edukacja <i>Education</i>		2041	1581	178	1695	25	8,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		1691	1341	383	1157	48	7,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		298	163	56	218	2	10,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		29	23	1	7	-	26,1

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopow bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (76). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termin- ation rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopow wych- waw- czych ^b taking child- care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee				
OGÓŁEM	2005	35622	11663	4559	2922	2293	1114	19,7
TOTAL	2010	38257	13522	5326	2515	1365	682	20,2
	2012	35995	12361	6074	2124	1866	500	18,7
	2013	33953	12190	5477	2307	1638	316	18,2
sektor publiczny public sector		7728	4426	1050	170	829	97	10,1
sektor prywatny private sector		26225	7764	4427	2137	809	219	23,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		174	54	30	7	11	-	14,8
Przemysł Industry		12098	3535	1865	764	628	78	20,4
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		11119	3353	1653	733	485	75	21,6
Budownictwo Construction		4715	223	673	189	79	21	39,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5514	2406	1412	723	91	86	23,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1447	139	225	150	97	2	23,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		676	478	137	78	5	10	32,3

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (76). ZWOLNIENIA Z PRACY ^a (dok.)
 TERMINATIONS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- waw- czych ^b taking child- care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee			
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	105	32	16	25	-	1	12,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	220	153	36	23	12	11	8,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ	442	200	45	13	26	1	19,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	505	188	64	78	9	5	17,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ	1211	356	92	74	25	2	37,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i> ^Δ	3146	1799	79	25	167	38	16,8
Edukacja <i>Education</i>	1902	1312	485	36	291	21	7,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1529	1177	292	106	176	38	6,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	235	113	22	15	20	2	8,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	34	25	4	1	1	-	30,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (77). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY**^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secon- dary and secon-dary voca-tional	liceów ogólno- kształcą- cych general secon- dary	zasadni- czych zawo- dowych basic voca- tional	
OGÓŁEM	2005	5111	2027	1792	1634	609	1076
TOTAL	2010	4106	1817	1535	1130	556	885
	2012	3330	1392	1456	834	419	621
	2013	3249	1486	1319	776	464	690
sektor publiczny <i>public sector</i>		865	616	574	124	101	66
sektor prywatny <i>private sector</i>		2384	870	745	652	363	624
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		32	10	23	9	-	-
Przemysł <i>Industry</i>		1154	323	273	368	135	378
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		1113	308	256	361	131	365
Budownictwo <i>Construction</i>		175	12	41	37	12	85
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		710	344	218	183	172	137
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		115	31	44	36	21	14
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ		18	14	6	4	3	5
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		14	6	10	-	4	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		27	22	17	-	10	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ		30	17	10	8	3	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		74	37	54	12	4	4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		40	11	13	15	4	8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		355	254	200	60	65	30
Edukacja <i>Education</i>		128	103	105	12	7	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		338	277	277	30	16	15
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		39	25	28	2	8	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		-	-	-	-	-	-

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (78). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2013 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	416	54	364	14515	7519	9692	6261
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	17	-	2	120	24	78	32
Przemysł <i>Industry</i>	86	4	85	3203	2326	2097	1661
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	-	-	-	52	30	60	46
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	69	3	69	2925	2152	1881	1499
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	-	-	-	24	15	16	13
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	17	1	16	202	129	140	103
Budownictwo <i>Construction</i>	2	-	2	2905	1762	2720	1617
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	62	23	62	3710	755	1647	763
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	35	-	19	448	192	427	265

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (78). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2013 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	2	-	2	764	114	447	103
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	14	-	2	91	25	154	44
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	4	-	4	93	33	68	41
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ	3	1	3	110	68	79	72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	19	-	19	240	110	156	123
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ	33	2	33	374	287	209	169
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	81	16	80	627	622	419	419
Edukacja <i>Education</i>	6	-	6	697	564	582	558
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	47	7	40	579	465	372	341
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	5	1	5	285	167	82	41
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	-	-	-	269	5	155	12

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	117754	82141	86708	90124	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	60387	41199	42568	43838	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	34307	20450	19363	19895	Previously not employed
w tym					of which
absolwenci ^a	7350	5582	5604	5825	school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1847	1653	1448	1481	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	20838	16733	21014	23208	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących					
zakładu pracy	2748	1608	2818	4304	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	81341	41464	46053	49684	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	13416	13693	15187	12015	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej					
jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	2253 ^d	4819	5551	6094	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	2496	3977	4350	4727	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^e w %	20,6	15,2	16,0	16,6	Registered unemployment rate ^e in %
Oferty pracy	110	432	398	606	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 143.

Z r ó ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 143.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (80). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**

NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM

UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	104700	125030	101896	107471	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	47502	60238	46318	49496	women
dotychczas niepracujący	23970	22348	19113	18723	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących					
zakładu pracy	1170	431	715	500	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	113268	126708	98405	104055	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	49954	60927	46651	48226	women
z tytułu podjęcia pracy	49704	49598	42163	47001	received jobs

^a W ciągu roku. ^a During the year.

Z r ó ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (81). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2012		2013	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	24422	10340	25329	11030	24413	10128	22034	9169
3– 6	15193	7867	15426	8053	14514	7237	16079	8294
6–12	15468	7481	16159	8324	15882	7465	17598	8257
12–24	19366	9835	13861	7181	16667	8883	16903	8247
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	43305	24864	11366	6611	15232	8855	17510	9871
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	34307	19210	20450	11561	19363	10672	19895	10770
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	14938	8270	12435	6932	13465	7266	14631	7882
1– 5	22430	11073	17965	8660	19951	9695	20130	9742
5–10	15522	7921	10565	5226	11843	5737	12216	5871
10–20	17600	9265	11137	5461	11809	5580	12296	5818
20–30	11418	4406	7526	2815	7740	2850	8259	3027
powyżej 30 lat more than 30 years	1539	242	2063	544	2537	768	2697	728

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych były 20104 osoby (w tym 7594 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 20104 persons (of which 7594 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY**^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4183	2768	1850	1896	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1982	1741	1175	1179	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1633	3674	1363	1253	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	925	1859	635	587	of which women
Rozpoczęły szkolenie lub staż u pracodawcy	14745	24649	13211	13712	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	8235	15228	8157	8353	of which women
Rozpoczęły prace społecznie użyteczne	x	1331	1329	1108	Started a social useful works
w tym kobiety	x	850	882	732	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	24318	39413	26190	27428	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (83). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**^a
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	208,5	427,3	286,5	312,6	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	118,8	132,4	141,3	147,0	47,0	Unemployment benefits
Szkolenia	5,3	9,5	3,6	3,2	1,0	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	15,6	103,1	52,8	54,8	17,5	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	8,3	19,5	6,2	6,4	2,0	Public works
Prace interwencyjne	10,3	11,0	6,4	7,1	2,3	Interventional works
Stypendia za okres stażu	39,2	124,6	46,6	64,9	20,8	Scholarships for intership period

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 143.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 143.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (84). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	2005	1899	15	22	1862	13	475	1301	TOTAL
	2010	2231	15	12	2204	24	579	1478	
	2012	2021	12	20	1989	22	628	1305	
	2013	1892	12	17	1863	26	545	1172	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		21	1	-	20	-	5	15	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		763	3	5	755	16	238	485	Industry
górnictwo i wydobywanie		25	-	-	25	-	5	17	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		674	3	4	667	15	215	429	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		25	-	1	24	1	8	12	electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		39	-	-	39	-	10	27	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		169	3	5	161	-	42	110	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		229	3	4	222	3	77	129	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		88	-	1	87	-	24	61	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19	-	-	19	-	8	11	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		12	-	-	12	-	5	5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	-	-	10	-	2	8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		20	-	-	20	-	6	13	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		14	-	-	14	-	6	8	Professional, scientific and technical activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (84). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)**

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>serious</i>	lżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	

O G Ó Ł E M (dok.)

TOTAL (cont.)

Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42	1	-	41	2	14	23	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	80	-	1	79	2	20	47	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	115	-	1	114	-	19	70	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	281	1	-	280	3	70	170	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	-	-	18	-	3	12	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	11	-	-	11	-	6	5	Other service activities

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)

PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

O G Ó Ł E M	2005	6,5	0,1	0,1	6,4	0,0	1,6	4,5	TOTAL
	2010	7,5	0,1	0,0	7,4	0,1	1,9	5,0	
	2012	6,5	0,0	0,1	6,4	0,1	2,0	4,2	
	2013	6,1	0,0	0,1	6,1	0,1	1,8	3,8	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		7,7	0,4	-	7,3	-	1,8	5,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		9,9	0,0	0,1	9,8	0,2	3,1	6,3	Industry
górnictwo i wydobywanie		10,0	-	-	10,0	-	2,0	6,8	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		10,1	0,0	0,1	10,0	0,2	3,2	6,4	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		6,0	-	0,2	5,7	0,2	1,9	2,9	electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		9,3	-	-	9,3	-	2,4	6,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 16 (84). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.)								
PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)								
Budownictwo	6,8	0,1	0,2	6,4	-	1,7	4,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4,0	0,1	0,1	3,9	0,1	1,3	2,3	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4,6	-	0,1	4,5	-	1,3	3,2	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,5	-	-	3,5	-	1,5	2,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4,2	-	-	4,2	-	1,8	1,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,8	-	-	1,8	-	0,4	1,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5,6	-	-	5,6	-	1,7	3,7	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,5	-	-	1,5	-	0,7	0,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4,5	0,1	-	4,4	0,2	1,5	2,5	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4,0	-	0,0	3,9	0,1	1,0	2,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3,6	-	0,0	3,6	-	0,6	2,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9,8	0,0	-	9,8	0,1	2,5	6,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4,4	-	-	4,4	-	0,7	3,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1,8	-	-	1,8	-	1,0	0,8	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 17 (85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY**^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport- ation and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	1899	12	889	817	160	144	119	219
TOTAL	2010	2231	10	1021	919	201	286	97	249
	2012	2021	17	851	765	212	245	111	249
	2013	1892	21	763	674	169	229	88	281
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		65	-	29	26	7	7	4	9
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals		11	-	5	4	2	-	1	1
<i>of which chemicals</i>									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		3	-	-	-	-	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt <i>a stationary object</i>		534	4	174	142	45	52	40	98
obiekt w ruchu <i>object in motion</i>		350	3	174	162	51	49	13	18
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt <i>falling object</i>		129	1	68	65	22	15	5	6
poruszający się lub transportowany obiekt <i>moving or transported object</i>		38	-	12	9	5	11	1	1

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY**^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	343	4	187	176	26	49	8	35
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>	192	2	102	98	15	32	3	20
Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Trapped, crushed</i>	113	-	68	64	11	9	3	10
Obciążenie psychiczne lub fizyczne <i>Physical or mental stress</i>	219	5	53	51	11	46	10	47
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	190	5	46	44	9	43	9	38
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Agresion of human or animal</i>	40	1	6	-	-	3	5	18
Pozostałe <i>Others</i>	210	4	64	46	18	11	5	43

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a** (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM TOTAL	2005	3482	25	1658	1533	335	305	203	404
	2010	4334	22	2128	1867	413	563	181	419
	2012	3985	27	1777	1593	524	458	216	369
	2013	3582	53	1581	1406	312	424	143	431
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>		292	3	132	116	34	26	13	37
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy work		156	3	80	69	17	15	10	11
stanowiska pracy work post		174	2	87	75	21	27	3	11
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>		234	2	121	113	30	27	7	21
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		46	-	29	25	5	3	1	4
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>		243	3	161	140	19	18	6	13
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>		63	1	17	17	9	9	1	13
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>		2024	33	838	757	152	264	85	250
Inne <i>Others</i>		350	6	116	94	25	35	17	71

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1087	897	866	790	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	10	14	7	7	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	557	471	457	455	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie					<i>persons hit or crushed</i>
przez spadające przedmioty	52	56	60	44	<i>by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie,					<i>persons run over, hit or caught</i>
pochwycenie przez środki					<i>by moving means</i>
transportu w ruchu	25	28	17	19	<i>of transport</i>
pochwycenie, uderzenie					<i>persons caught or hit</i>
przez części ruchome					<i>by moving parts of machi-</i>
maszyn i urządzeń	133	118	139	98	<i>nery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie,					<i>persons hit, crushed or bitten</i>
pogryzienie przez zwierzęta	134	90	88	76	<i>by animals</i>
					<i>influence of extreme</i>
działanie skrajnych temperatur	10	6	4	3	<i>temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	-	-	-	-	<i>influence of hazardous</i>
inne wydarzenia	176	128	101	95	<i>materials other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (87). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
OGÓŁEM	2005	110,1	79,7	68,4	43,4	29,8	26,9	11,9	9,4
TOTAL	2010	109,9	86,8	73,7	55,4	22,7	21,2	13,5	10,2
	2012	106,7	87,4	71,3	57,1	22,7	21,4	12,7	8,9
	2013	102,8	84,0	69,3	55,7	21,9	21,0	11,6	7,2
sektor publiczny public sector		84,5	73,6	27,0	19,4	50,3	47,5	7,2	6,7
sektor prywatny private sector		108,2	87,1	81,8	66,5	13,5	13,2	12,9	7,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		104,6	83,5	85,9	73,4	1,6	1,6	17,2	8,6
Przemysł Industry		158,3	126,8	119,5	96,4	18,5	17,7	20,2	12,6
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		81,0	70,0	45,2	39,9	30,1	30,1	5,8	-
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		168,1	132,3	133,4	106,8	18,6	17,8	16,1	7,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ		136,4	131,9	29,2	29,2	11,4	9,4	95,8	93,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		86,7	76,6	60,3	52,2	17,9	17,7	8,4	6,8

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 144.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 144.

TABL. 19 (87). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	83,3	68,0	49,9	38,1	25,8	25,0	7,6	5,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14,8	12,9	9,5	7,6	4,1	4,1	1,3	1,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	163,4	157,1	8,5	8,5	150,4	144,1	4,5	4,5
Informacja i komunikacja Information and communication	38,9	38,9	38,9	38,9	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	68,6	6,1	50,3	-	-	-	18,3	6,1
Edukacja Education	1,3	1,3	1,3	1,3	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	23,4	18,3	18,4	14,6	3,6	3,6	1,4	-
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	-	-	-	-	-	-	-

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 144.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 144.

TABL. 20 (88). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2013 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2013

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Prze- prowadzenie oceny ryzyka zawodo- wego <i>Evaluation of occupa- tional risk</i>	Wyelimin- owanie lub ogranicze- nie ryzyka zawodo- wego <i>Elimination or limitation of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza- cyjne organiza- tional	ochrony indywidual- nej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM TOTAL	331,4	174,1	50,5	63,7	100,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	228,8	128,9	68,5	61,3	94,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	361,8	187,4	45,1	64,4	102,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	308,4	308,4	42,9	31,2	196,7
Przemysł <i>Industry</i>	362,1	198,1	54,0	64,7	110,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	203,7	123,6	7,1	63,8	38,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	357,5	206,5	55,1	66,8	109,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	386,4	82,6	67,3	42,4	77,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i> ^Δ	500,1	245,3	52,4	59,2	194,2
Budownictwo <i>Construction</i>	350,9	223,6	55,1	70,7	182,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ	321,1	145,5	26,8	67,9	47,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	347,9	173,4	40,5	73,8	87,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	243,3	12,0	12,0	0,0	0,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	611,1	250,0	0,0	111,1	250,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ	356,7	64,0	0,0	0,0	64,0
Edukacja <i>Education</i>	6,2	3,2	0,0	2,3	1,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	278,9	129,6	81,5	64,9	103,7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	-	-	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 144.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 144.

TABL. 21 (89). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	92	39,7	TOTAL
	2010	80	32,4	
	2012	93	37,9	
	2013	88	36,9	
Pylice płuc		29	12,2	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		1	0,4	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa		8	3,4	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		6	2,5	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		4	1,7	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		2	0,8	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		13	5,4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		1	0,4	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		5	2,1	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		6	2,5	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny		-	-	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		-	-	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biolo- gical agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		10	4,2	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (90). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH

DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions ^b</i>
OGÓŁEM	2005	18515	41600	3228	17840	1637	4171	14957
TOTAL	2010	17516	35679	2115	14331	1165	4085	554
	2012	16452	30893	1613	12811	839	2568	503
	2013	16773	26439	1672	12054	1069	2096	330
sektor publiczny <i>public sector</i>		3997	4315	371	4783	607	1895	179
sektor prywatny <i>private sector</i>		12776	22124	1301	7271	462	201	151
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		511	535	-	17	-	47	-
Przemysł <i>Industry</i>		13104	19230	1545	9923	421	178	136
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		946	149	180	1014	-	-	4
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		10911	17557	1152	6983	415	171	130
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ</i>		295	503	111	1423	-	4	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ</i>		952	1021	102	503	6	3	2
Budownictwo <i>Construction</i>		1370	2847	95	161	12	56	2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		292	739	-	38	19	29	18
Transport i gospodarka magazynowa ^Δ <i>Transportation and storage ^Δ</i>		1263	1420	32	1615	9	1584	13
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		4	-	-	61	1	1	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities ^Δ</i>		163	192	-	116	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>		4	7	-	123	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		62	1468	-	-	607	201	161

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 144. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 144. ^b Or particular character.

TABL. 23 (91). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH ^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM	2005	511	488	2504,31	2334,02
TOTAL	2010	632	607	3252,37	3232,13
	2012	625	599	3547,68	3400,50
	2013	756	723	3905,82	3628,91
sektor publiczny <i>public sector</i>		203	198	4069,95	3942,42
sektor prywatny <i>private sector</i>		553	525	3845,57	3510,67
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		9	9	3988,89	3988,89
Przemysł <i>Industry</i>		398	379	3751,51	3281,79
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		9	9	3011,11	3011,11
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		369	352	3575,61	3244,60
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i> ^Δ		6	5	14733,33	3960,00
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i> ^Δ		14	13	4157,14	4215,38
Budownictwo <i>Construction</i>		80	78	4582,50	4483,33
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		78	70	3712,82	3788,57
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		32	32	4134,38	4134,38
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		4	4	2475,00	2475,00
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		6	6	3733,33	3733,33
Edukacja <i>Education</i>		12	11	9550,00	9463,64
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		137	134	3564,96	3435,82

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 144.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 144.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy niezależnie od źródeł ich finansowania (ze środków własnych lub refundowanych) oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca lub pełniona służba.

Częściowe spełnienie wynagrodzenia w innej formie (w postaci papierów wartościowych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy przewidują to ustawowe przepisy prawa pracy lub układ zbiorowy pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Wynagrodzenia osobowe obejmują w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia dodatkowe za prace wykonywane w ramach obowiązującego wymiaru czasu pracy, lecz nie wynikające z zakresu czynności, wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, wyrównanie do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wyna-

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments paid to employees or other natural persons accounting for expenses incurred by employers for paying for the work performed regardless of the sources of its financing (own or refunded sources) as well as the basis of the employment contract or other legal contract or law transaction on the basis of which the work is performed or the service is rendered.

Partly payment of wages and salaries in different form (securities or benefits in kind as well as their equivalents) could be permitted only by Labour Law or collective labour contracts.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include: basic wages and salaries, bonuses for seniority and other bonuses for special work properties, special qualifications or work conditions, premiums and statutory as well as in recognition bonuses, bonuses for working overtime, extra wages and salaries for work done within the compulsory working time, not resulting from the scope of duties, wages and salaries for duties which should be made outside normal working hours in the facility or other place appointed by the employer, compensation to minimum wage and salary fixed by the regulations on minimum wages and salaries, wages and salaries for time off paid by employers, jubilee bonuses, retirement and pension payments, monetary

grodzeniu za pracę, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy wypłacane ze środków pracodawców, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, uposażenia posłów i senatorów wraz z uposażeniem dodatkowym, odprawy emerytalne, rentowe i parlamentarne posłów i senatorów, odprawy pracowników biur, klubów, kół poselskich i senatorskich oraz zespołów parlamentarnych w związku z zakończeniem kadencji Sejmu i Senatu, a także odprawy dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w związku z upływem kadencji, świadczenia o charakterze deputatowym lub ich ekwiwalenty pieniężne, a także ekwiwalenty za umundurowanie, jeśli obowiązek ich noszenia wynika z obowiązujących ustaw, świadczenia odszkodowawcze, dodatek wyrównawczy wypłacany pracownikom, których wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

equivalents for recreational vacation, pays of Deputies and Senators including extra pays, retirement and pension payments of Deputies and Senators, redundancy payments of employees of deputy clubs, senate factions and deputy and senator groups, bureaus, parliamentary teams due to completion of Sejm and Senate term as well as redundancy payments of local Self-government employees employed on the basis of elections with who the employment contract was terminated because of the end of the term, allowances and their monetary equivalents as well as equivalents for uniforms if the obligation of its wearing results from the binding Laws, claim benefits, compensatory benefit paid to employees whose wages and salaries were decreased due to accident at work or occupational disease.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).*

4. Dane dotyczące struktury wynagrodzeń pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w październiku 2012 r. opracowano na podstawie badania reprezentacyjnego. Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc.

4. Data concerning structure of wages and salaries of full-time and part-time employees in October 2012 was compiled on basis of sample survey. Data concern full-time and part-time paid employees, who received wages and salaries for the whole month.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 9).

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 9).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenie m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

3. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

4. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), since 2007 taking into account the decrease i. a. due to achieving income from work.

3. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

4. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

WYNAGRODZENIA WAGES AND SALARIES

TABL. 1 (92). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pracuja- cych powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2042,43	2793,23	3070,29	3165,93	3349,81	T O T A L
sektor publiczny	2328,67	3358,19	3701,59	3845,03	3845,03	public sector
sektor prywatny	1834,91	2458,46	2713,63	2788,81	2994,13	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2828,03	3773,86	4748,70	4511,23	5166,34	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł w tym przetwórstwo przemysłowe	2126,97	2813,80	3150,44	3210,70	3298,30	Industry of which manufacturing
Budownictwo	1655,24	2348,52	2568,43	2546,93	2818,32	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1448,61	2117,95	2306,00	2453,68	2669,06	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1814,85	2067,72	2243,23	2405,13	2608,49	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1266,17	1742,11	1925,31	2063,05	2223,04	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3061,65	3432,46	3340,34	3351,94	3464,24	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3017,69	3954,09	4392,39	4434,61	4750,91	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2323,14	2958,27	3261,29	3336,46	3411,69	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1780,61	2564,24	2791,95	2847,31	3191,18	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1643,42	1937,77	2088,02	2168,79	2163,09	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2724,04	3715,39	3986,14	4120,19	4120,16	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2349,38	3344,16	3735,62	3873,26	3885,71	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2010,00	3117,80	3324,61	3412,84	3461,81	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2054,57	2733,94	2906,96	2986,73	3007,69	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1819,89	2072,23	2197,99	2621,47	2504,80	Other service activities

TABL. 2 (93). ZATRUDNIENI^a WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^b
 PAID EMPLOYMENT^a BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012^b

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total		
	a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
1	OGÓŁEM a			187,2	97,1	90,1
	TOTAL b			100,0	100,0	100,0
	z tego według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku: out of by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3895,72 zł) for national economy in October 2012:					
2	Do 1500,00 złotych zł and less	Do 1500,00 zł zł and less	a	17,4	10,2	7,2
			b	9,3	10,5	8,0
3	1500,01– 1947,86	1500,01 zł – 50% PW	a	23,2	10,5	12,7
			b	12,4	10,8	14,2
4	1947,87– 2610,13	50– 67% PW	a	36,5	16,9	19,6
			b	19,5	17,5	21,7
5	2610,14– 2921,79	67–75% PW	a	17,3	9,5	7,8
			b	9,2	9,7	8,7
6	2921,80– 3895,72	75–100% PW	a	42,6	22,5	20,1
			b	22,8	23,3	22,2
7	3895,73– 4869,65	100–125% PW	a	25,7	12,3	13,4
			b	13,7	12,7	14,8
8	4869,66– 5843,58	125–150% PW	a	11,2	6,3	4,9
			b	6,0	6,4	5,5
9	5843,59– 6817,51	150–175% PW	a	4,5	2,5	2,0
			b	2,4	2,6	2,2
10	6817,52– 7791,44	175–200% PW	a	2,7	1,7	1,0
			b	1,4	1,8	1,1
11	7791,45– 8765,37	200–225% PW	a	1,6	1,1	0,5
			b	0,8	1,1	0,5
12	8765,38– 9739,30	225–250% PW	a	1,1	1,0	0,1
			b	0,6	1,0	0,2
13	9739,31–10713,23	250–275% PW	a	0,8	0,6	0,2
			b	0,4	0,6	0,2
14	10713,24–11687,16	275–300% PW	a	0,5	0,3	0,2
			b	0,3	0,3	0,2
15	11687,17–20000,00	300% PW –	a	1,8	1,4	0,4
		– 20000,00zł	b	1,0	1,4	0,5
16	Od 20000,01 złotych zł and more	Od 20000,00 zł zł and more	a	0,3	0,3	0,0
			b	0,2	0,3	0,0

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include

Sektor publiczny <i>Public sector</i>			Sektor prywatny <i>Private sector</i>			L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
74,3	24,5	49,8	112,9	72,6	40,3	1
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
0,3	0,0	0,3	17,1	10,2	6,9	2
0,4	0,1	0,5	15,1	14,0	17,1	
6,0	1,5	4,5	17,2	9,0	8,2	3
8,0	6,2	8,9	15,3	12,3	20,7	
14,3	4,7	9,6	22,2	12,2	10,0	4
19,2	18,9	19,4	19,7	17,0	24,6	
7,0	2,2	4,8	10,3	7,3	3,0	5
9,4	9,1	9,6	9,1	10,0	7,5	
20,8	7,1	13,7	21,8	15,4	6,4	6
28,2	28,8	27,9	19,2	21,4	15,1	
14,5	4,3	10,2	11,2	8,0	3,2	7
19,5	17,4	20,6	9,9	11,2	7,7	
5,4	1,7	3,7	5,8	4,6	1,2	8
7,2	7,1	7,3	5,2	6,2	3,3	
2,2	0,9	1,3	2,3	1,6	0,7	9
3,0	3,6	2,6	2,1	2,2	1,7	
1,2	0,6	0,6	1,5	1,1	0,4	10
1,6	2,5	1,1	1,4	1,5	1,1	
0,8	0,4	0,4	0,8	0,7	0,1	11
1,1	1,7	0,7	0,7	0,9	0,3	
0,4	0,3	0,1	0,7	0,7	0,0	12
0,5	1,0	0,3	0,7	1,0	0,1	
0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,0	13
0,5	0,9	0,3	0,3	0,5	0,0	
0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0	14
0,4	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2	
0,7	0,5	0,2	1,1	0,9	0,2	15
1,0	2,0	0,5	0,9	1,2	0,5	
0,0	0,0	-	0,3	0,3	0,0	16
0,0	0,1	-	0,2	0,4	0,1	

podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Patrz uwagi ogólne do Rocznika.
entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook.

TABL. 3 (94). ZATRUDNIENI^a WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
PAID EMPLOYMENT^a BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			
			ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
1	OGÓŁEM		a	187,2	97,1	90,1
	TOTAL		b	100,0	100,0	100,0
	przedziały wynagrodzeń ^b : ranges of wages and salaries ^b :					
2	1691,25 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less)	a	26,6	14,3	12,3
			b	14,2	14,8	13,6
3	1691,26– 2536,88	(50– 75)	a	45,5	20,7	24,8
			b	24,3	21,4	27,6
4	2536,89– 3382,50	(75–100)	a	45,1	24,8	20,3
			b	24,0	25,4	22,5
5	3382,51– 4228,13	(100–125)	a	29,7	14,6	15,1
			b	15,9	15,1	16,7
6	4228,14– 5073,75	(125–150)	a	19,2	9,6	9,6
			b	10,3	9,9	10,6
7	5073,76– 5919,38	(150–175)	a	8,3	4,6	3,7
			b	4,4	4,7	4,2
8	5919,39– 6765,00	(175–200)	a	3,9	2,2	1,7
			b	2,1	2,2	1,9
9	6765,01–7610,63	(200–225)	a	2,4	1,5	0,9
			b	1,3	1,5	1,0
10	7610,64–8456,25	(225–250)	a	1,5	1,1	0,4
			b	0,8	1,1	0,5
11	8456,26–9301,88	(250–275)	a	1,4	1,0	0,4
			b	0,7	1,1	0,4
12	9301,89–10147,50	(275–300)	a	0,5	0,4	0,1
			b	0,3	0,4	0,1
13	10147,51 zł i więcej zł and more	(300% i więcej) and more)	a	3,1	2,3	0,8
			b	1,7	2,4	0,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionego wynagrodzenia brutto (3382,50 zł) w województwie świętokrzyskim za październik 2012 r.; w nawiasach 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid wages and salaries (3382,50 zł) in the Świętokrzyskie voivodship for October 2012; the percentage distribution of 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range

Sektor publiczny <i>Public sector</i>			Sektor prywatny <i>Private sector</i>			L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
74,3	24,5	49,8	112,9	72,6	40,3	1
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
1,7	0,4	1,3	24,9	13,9	11,0	2
2,3	1,5	2,7	22,0	19,2	27,0	
16,9	5,2	11,7	28,6	15,5	13,1	3
22,6	21,2	23,4	25,4	21,4	32,8	
19,2	6,4	12,8	25,9	18,4	7,5	4
26,0	25,7	26,0	23,0	25,5	18,2	
16,2	5,3	10,9	13,5	9,3	4,2	5
21,7	21,7	21,8	12,0	12,8	10,5	
10,7	3,0	7,7	8,5	6,6	1,9	6
14,3	12,3	15,3	7,6	9,1	4,9	
3,9	1,3	2,6	4,4	3,3	1,1	7
5,3	5,5	5,2	3,9	4,4	2,9	
1,8	0,7	1,1	2,1	1,5	0,6	8
2,5	3,0	2,2	1,8	2,0	1,4	
1,1	0,6	0,5	1,3	0,9	0,4	9
1,5	2,4	1,1	1,1	1,2	0,9	
0,7	0,4	0,3	0,8	0,7	0,1	10
0,9	1,7	0,5	0,7	0,9	0,4	
0,6	0,3	0,3	0,8	0,7	0,1	11
0,8	1,2	0,6	0,7	1,0	0,2	
0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0	12
0,3	0,5	0,2	0,3	0,4	0,1	
1,3	0,8	0,5	1,8	1,5	0,3	13
1,8	3,3	1,0	1,5	2,1	0,7	

nionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Ustalane na podstawie krotności podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1691,26–2536,88 zł stanowi 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia). employees and include entities employing more than 9 persons. b Established on the basis of product of gross wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1691,26–2536,88 zł range accounts for includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 4 (95). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED

L.p.	GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>		
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
1	OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
2	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,9	7,3	6,5
3	Specjaliści	26,7	14,1	40,1
4	specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,7	3,8	1,5
5	specjaliści do spraw zdrowia	7,9	1,9	14,4
6	specjaliści nauczania i wychowania	9,5	4,1	15,2
7	specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,9	2,5	7,4
8	specjaliści do spraw technologii informacyjno- -komunikacyjnych	0,8	1,3	0,3
9	specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,9	0,5	1,3
10	Technicy i inny średni personel	11,5	8,6	14,6
11	średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,8	4,1	1,2
12	średni personel do spraw zdrowia	2,0	1,2	3,0
13	średni personel do spraw biznesu i administracji	5,7	2,6	9,0
14	średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,8	0,3	1,4
15	technicy informatycy	0,2	0,4	0,0
16	Pracownicy biurowi	6,9	5,3	8,7
17	sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	0,8	3,8
18	pracownicy obsługi klienta	0,8	0,2	1,4
19	pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,1	4,0	2,5
20	pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,0

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnoza-
ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid
on page 26.

WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b	L.p.
ogółem total	mężczyźni men	kobiety women		
3382,50	3563,78	3187,43	TOTAL	1
6432,64	7347,21	5326,16	Managers	2
4051,95	4545,62	3864,73	Professionals	3
4054,28	4272,42	3467,72	science and engineering professionals	4
4048,44	6568,61	3694,52	health professionals	5
4037,84	4038,20	4037,73	teaching professionals	6
3813,36	4323,86	3628,45	business and administration professionals	7
3775,33	3791,17	3691,08	information and communications technology professionals	8
5803,97	6260,14	5607,79	legal, social and cultural professionals	9
3223,13	3696,25	2921,98	Technicians and associate professionals	10
3989,47	4208,87	3192,88	science and engineering associate professionals	11
2817,83	3144,44	2681,41	health associate professionals	12
3085,40	3285,70	3022,38	business and administration associate professionals	13
2591,47	2731,17	2561,76	legal, social, cultural and related associate professionals	14
3270,73	3302,30	2441,56	information and communications technicians	15
2764,23	2806,29	2736,93	Clerks	16
2890,25	3218,81	2816,40	general and keyboard clerks	17
2741,03	3345,46	2624,85	customer services clerks	18
2650,27	2674,46	2609,49	numerical and material recording clerks	19
2911,36	2940,98	2900,78	other clerical support workers	20

trudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika,
 employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1)

TABL. 4 (95). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
 PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED

L.p.	GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>		
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
21	Pracownicy usług i sprzedawcy	8,3	5,3	11,6
22	pracownicy usług osobistych	1,6	1,0	2,2
23	sprzedawcy i pokrewni	5,4	2,7	8,4
24	pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,2	0,7
25	pracownicy usług ochrony	0,9	1,4	0,3
26	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0
27	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	18,7	31,4	5,1
28	robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	4,4	8,4	0,1
29	robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,1	14,9	0,8
30	rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,7	1,0	0,4
31	elektrycy i elektronicy	2,1	4,0	0,1
32	robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,4	3,1	3,7
33	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	21,0	3,7
34	operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,2	8,4	1,7
35	monterzy	1,8	2,2	1,3
36	kierowcy i operatorzy pojazdów	5,7	10,4	0,7
37	Pracownicy przy pracach prostych	8,2	6,9	9,7
	w tym:			
38	robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,1	0,0
39	robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysłe, budownictwie i transporcie	3,0	4,7	1,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnoza-
 ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid
 on page 26.

WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b	L.p.
ogółem total	mężczyźni men	kobiety women		
2118,15	2363,11	1997,44	Service and sales workers	21
2102,46	2233,86	2040,17	personal service workers	22
2122,08	2512,12	1983,40	sales workers	23
2119,12	2236,31	2088,03	personal care workers	24
2121,35	2169,73	1875,78	protective services workers	25
3637,44	3563,98	3864,11	Skilled agricultural, forestry and fishery workers	26
3111,40	3268,10	2083,26	Craft and related trades workers	27
2445,01	2450,41	1750,45	building and related trades workers, excluding electricians	28
3817,98	3870,49	2857,75	metal, machinery and related trades workers	29
2924,49	3112,71	2372,47	handicraft and printing workers	30
3652,45	3659,64	3207,89	electrical and electronic trades workers	31
1981,78	2118,79	1860,18	food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers	32
2798,87	2847,45	2497,81	Plant and machine operators and assemblers	33
2977,52	3080,71	2404,08	stationary plant and machine operators	34
2518,13	2612,75	2347,59	assemblers	35
2724,84	2707,90	2993,14	drivers and mobile plant operators	36
2209,29	2438,11	2034,59	Elementary occupations	37
1998,99	2072,11	1789,72	of which:	
			agricultural, forestry and fishery labourers	38
			labourers in mining, construction, manufacturing and transport	39
2476,50	2525,86	2270,60		

trudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika,
employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1)

TABL. 5 (96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ^a
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w zł in zł										
b – ogółem = 100 total = 100,0										
O G Ó Ł E M T O T A L										
OGÓŁEM	a	3382,50	3563,78	3187,43	3712,05	4013,03	3564,23	3165,47	3412,18	2721,56
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	4340,70	5174,65	3930,14	4395,68	5147,90	4138,23	4253,67	5198,72	3485,16
	b	128,3	145,2	123,3	118,4	128,3	116,1	134,4	152,4	128,1
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	3575,93	4119,51	3115,68	3567,56	4146,73	3308,02	3583,70	4106,41	2809,90
	b	105,7	115,6	97,7	96,1	103,3	92,8	113,2	120,3	103,2
Policealne <i>Post-secondary</i>	a	2995,63	3191,27	2920,37	3226,85	3387,46	3188,61	2782,44	3093,74	2609,86
	b	88,6	89,5	91,6	86,9	84,4	89,5	87,9	90,7	95,9
Średnie zawodowe <i>Vocational secondary</i>	a	2962,84	3105,04	2724,31	3248,61	3464,38	3100,14	2849,56	3023,64	2416,47
	b	87,6	87,1	85,5	87,5	86,3	87,0	90,0	88,6	88,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	2831,57	3206,17	2559,30	2824,84	3101,60	2734,06	2833,74	3223,68	2477,87
	b	83,7	90,0	80,3	76,1	77,3	76,7	89,5	94,5	91,0
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	2830,33	3075,72	2086,78	2674,33	3046,73	2150,54	2872,30	3081,44	2051,68
	b	83,7	86,3	65,5	72,0	75,9	60,3	90,7	90,3	75,4
Gimnazjalne <i>Lower secondary</i>	a	2111,96	2147,74	1974,95	-	-	-	2111,96	2147,74	1974,95
	b	62,4	60,3	62,0	-	-	-	66,7	62,9	72,6
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a	2552,07	2849,84	2038,34	2475,96	2899,90	2077,88	2595,23	2830,68	1997,42
	b	75,4	80,0	63,9	66,7	72,3	58,3	82,0	83,0	73,4

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^a (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100,0										
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej and less	a	2244,49	2376,46	1909,32	2198,85	2264,49	2151,80	2250,15	2384,13	1837,96
	b	66,4	66,7	59,9	59,2	56,4	60,4	71,1	69,9	67,5
25-34	a	2966,16	3207,37	2651,64	2990,86	3113,13	2932,17	2957,09	3224,52	2450,00
	b	87,7	90,0	83,2	80,6	77,6	82,3	93,4	94,5	90,0
35-44	a	3407,52	3620,41	3216,78	3729,88	4026,12	3616,17	3188,04	3493,86	2718,79
	b	100,7	101,6	100,9	100,5	100,3	101,5	100,7	102,4	99,9
45-54	a	3570,75	3699,88	3465,37	3829,15	4031,11	3742,84	3304,27	3530,57	2959,07
	b	105,6	103,8	108,7	103,2	100,5	105,0	104,4	103,5	108,7
55-59	a	3814,97	4029,40	3573,88	4076,02	4525,93	3765,39	3557,70	3721,14	3256,39
	b	112,8	113,1	112,1	109,8	112,8	105,6	112,4	109,1	119,7
60-64	a	5067,49	5048,82	5185,63	4998,41	4999,98	4993,14	5124,59	5081,92	5794,33
	b	149,8	141,7	162,7	134,7	124,6	140,1	161,9	148,9	212,9
65 lat i więcej and more	a	7877,43	7736,17	8788,15	7526,67	6836,48	10526,38	8216,00	8506,36	5022,00
	b	232,9	217,1	275,7	202,8	170,4	295,3	259,6	249,3	184,5
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY										
Do 1,9 roku and less	a	2319,85	2440,54	2125,57	2382,32	2519,37	2296,92	2306,20	2430,63	2056,14
	b	68,6	68,5	66,7	64,2	62,8	64,4	72,9	71,2	75,6
2,0- 4,9	a	2629,87	2917,78	2252,81	2657,45	2785,85	2604,40	2622,95	2933,02	2081,05
	b	77,7	81,9	70,7	71,6	69,4	73,1	82,9	86,0	76,5
5,0- 9,9	a	3041,70	3239,07	2791,73	3185,91	3493,54	3036,26	2984,04	3187,95	2603,07
	b	89,9	90,9	87,6	85,8	87,1	85,2	94,3	93,4	95,6
10,0-14,9	a	3367,57	3628,47	3083,59	3562,26	3843,22	3439,57	3264,53	3574,16	2723,13
	b	99,6	101,8	96,7	96,0	95,8	96,5	103,1	104,7	100,1
15,0-19,9	a	3565,54	3739,68	3398,93	4007,95	4371,85	3883,59	3293,62	3583,32	2794,09
	b	105,4	104,9	106,6	108,0	108,9	109,0	104,0	105,0	102,7
20 lat i więcej and more	a	3824,53	4054,35	3610,54	3958,92	4271,19	3791,27	3664,72	3913,63	3221,96
	b	113,1	113,8	113,3	106,7	106,4	106,4	115,8	114,7	118,4

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (97). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment ^a)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women	Najwyższe Decile earnings (the upper			
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	
					w zł
1	OGÓŁEM	a	1518,16	1883,60	2247,64
	TOTAL	b	1499,06	1888,82	2325,45
		c	1589,15	1879,44	2185,86
2	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives senior officials and managers</i>	a	2395,94	3459,93	3983,19
		b	2193,19	3412,51	4022,65
		c	2551,68	3469,92	3955,06
3	Specjaliści <i>Professionals</i>	a	2345,76	2751,15	3066,34
		b	2377,03	2829,21	3190,79
		c	2335,30	2725,46	3019,57
4	Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate professionals</i>	a	1693,02	2180,47	2450,77
		b	1696,19	2372,41	2650,58
		c	1691,95	2084,12	2347,94
5	Pracownicy biurowi <i>Clerks</i>	a	1587,75	1898,68	2078,89
		b	1498,70	1888,95	2083,12
		c	1627,66	1912,47	2077,25
6	Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Service and sales workers</i>	a	1488,71	1497,55	1530,18
		b	1494,25	1507,94	1561,44
		c	1487,28	1494,73	1527,95
7	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a	1994,87	3118,01	3418,82
		b	1990,01	3075,72	3137,01
		c	3408,34	3416,68	3425,01
8	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a	1492,84	1692,15	2064,87
		b	1495,26	1777,66	2249,99
		c	1486,36	1492,70	1499,05
9	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	a	1496,77	1782,24	2078,65
		b	1495,94	1779,25	2095,58
		c	1582,88	1827,19	2016,30
10	Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	a	1496,51	1622,68	1763,62
		b	1490,98	1509,88	1760,04
		c	1541,76	1661,55	1765,20

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują
a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities

PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH ^a WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW ^b WYKONYWANYCH

BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS ^b FOR OCTOBER 2012

wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>limits of gross wages and salaries received by decile</i>						L.p.
czwartej <i>fourth</i>	piątej (mediana) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eight</i>	dziewiątej <i>ninth</i>	
<i>in zł</i>						
2576,32	2905,79	3280,48	3715,11	4327,95	5273,80	1
2649,01	2967,02	3322,62	3788,98	4485,96	5668,17	
2500,32	2826,82	3228,54	3634,46	4206,77	4934,89	
4510,16	5044,79	5654,98	6517,33	7905,14	11022,20	2
4625,94	5350,01	6119,62	7530,89	9268,32	12967,75	
4397,64	4830,43	5321,73	5815,58	6685,54	8391,83	
3410,36	3713,93	4072,02	4414,24	4844,55	5843,69	3
3611,56	3896,76	4295,79	4823,38	5583,83	7467,94	
3352,92	3628,26	3997,38	4325,19	4665,09	5358,58	
2691,58	2962,02	3216,52	3558,16	4011,85	4945,34	4
2980,27	3242,84	3698,14	4152,79	4923,34	6054,63	
2568,78	2792,04	3024,70	3304,98	3599,72	4131,75	
2305,30	2603,46	2881,04	3188,82	3518,45	4027,05	5
2413,20	2702,13	2955,53	3214,38	3524,37	4048,16	
2254,75	2534,64	2782,04	3174,62	3507,61	3935,01	
1639,40	1751,52	1991,63	2302,28	2600,39	3152,89	6
1754,65	1994,23	2319,40	2634,05	3040,01	3978,34	
1618,11	1712,69	1870,89	2149,31	2397,57	2753,89	
3570,01	4023,22	4084,01	4117,91	4140,98	4445,01	7
3693,34	4035,72	4084,01	4112,27	4129,69	4147,11	
3433,34	3441,68	4400,01	4504,56	4536,37	4568,19	
2409,17	2705,30	3021,85	3410,69	4007,27	4895,54	8
2578,96	2862,23	3196,51	3606,55	4256,06	5110,80	
1699,21	1953,11	2153,14	2302,57	2483,73	2897,88	
2391,83	2651,66	2891,21	3147,46	3552,91	4304,29	9
2455,53	2720,20	2928,41	3209,71	3643,74	4379,10	
2228,40	2357,51	2497,33	2777,12	3074,75	3433,42	
1874,41	2011,04	2147,48	2376,49	2649,39	3243,16	10
1995,31	2248,91	2524,35	2884,47	3255,16	3537,04	
1853,54	1929,66	2044,81	2149,84	2337,82	2613,69	

podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str.26.
employing more than 9 persons. b See general notes, item 7, point 1) on page 26.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 7 (98). EMERYCI I RENCIŚCI^aRETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	318397	310885	305979	302540	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez					Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
Zakład Ubezpieczeń Społecznych emerytury	227275 125405	235763 156557	235620 159459	234407 160081	Institution retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	59090	36213	32983	31465	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	42780	42993	43178	42861	family pensions
Rolnicy indywidualni	91122	75122	70359	68133	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (99). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO

GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					
G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	3561,8	4846,6	5345,3	5606,8	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	2757,0	4007,8	4475,8	4711,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1010,88	1416,62	1583,00	1675,09	Average monthly retirement and other pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1686,3	2860,2	3239,5	3426,802	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1120,59	1522,47	1692,98	1783,89	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	584,0	481,6	492,8	499,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	823,6	1108,14	1245,17	1322,30	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	486,6	666,1	743,5	785,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	947,95	1291,03	1434,89	1527,73	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	804,8	838,7	869,5	895,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	736,04	930,42	1029,82	1094,621	Average monthly retirement and other pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 177.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 177.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych za 2012 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey for 2012 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee-farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 176) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 175), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.).*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
- 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 176) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 175), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than*

pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);

- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu budynków i budowli oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej (w tym alimenty wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego);
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania

company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);

- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing buildings and structures and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from title of property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social assistance (within the scope of alimony, paid from the Alimony Fund);*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical

(np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zregulowano zgodnie z odpowiednią nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych

(products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the respective nomenclature on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies

TABL. 1 (100). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1155	1285	1230	1234	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,27	3,15	2,93	2,91	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,16	1,20	1,13	1,13	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,92	0,93	0,90	0,88	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,75	0,79	0,77	0,74	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,14	0,96	0,84	0,87	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (101). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Dochód rozporządzalny	621,01	1026,36	1119,76	1153,36	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	597,40	996,56	1090,28	1119,26	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	237,34	486,00	514,35	567,58	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	54,71	81,71	116,50	89,51 ^a	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	39,33	95,91	89,67 ^b	87,31 ^c	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^d	237,88	322,46	357,60	329,61	<i>from social benefits ^d</i>

a-c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,24%, b – 37,31%, c – 18,59%. d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a-c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 10,24%, b – 37,31%, c – 18,59%. d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	581,01 ^a	838,21 ^a	877,01 ^a	922,48	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	557,41 ^a	807,99 ^a	847,53 ^a	888,38	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	189,54	240,58	261,67	262,25	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	13,29	19,38	21,38	20,31	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	31,14	46,43	46,64	52,44	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	115,23	194,54	196,99	203,30	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,32	45,48	41,32	43,82	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	32,46	39,51	45,61	49,71	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	26,11	30,28	33,53	of which pharmaceutical products
transport	36,00	70,15	73,32	84,59	transport
łączość ^c	28,35	36,38	35,83	43,75	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	30,07	46,68	49,01	47,26	recreation and culture ^d
edukacja ^e	7,22	7,72	6,53	8,39 ^f	education ^e
restauracje i hotele	13,05 ^g	10,86	19,23	23,84 ^h	restaurants and hotels
inne towary i usługi	29,22 ^a	45,52 ^a	45,53 ^a	46,00	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	23,82	23,32	23,65	of which personal care

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika, uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie, tj. podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2013 r. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c W 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d W 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. f-h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: f - 12,77%, g - 22,10%, h - 10,56%.

a Data have been changed with respect to the previous edition of the Yearbook by including expenditures on life insurance, i.e. by expressing them in terms comparable with the data for 2013. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c In 2013 including expenditures for internet services. d In 2013 excluding expenditures for internet services. e Including pre-school education. f-h Relative error of estimates exceeds 10% and equals: f - 12,77%, g - 22,10%, h - 10,56%.

TABL. 4 (103). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	9,82	8,92	8,29	7,75	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,74	5,99	5,52	4,94	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	6,26	6,31	6,28	5,98	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,51	2,47	2,08	of which processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,30	0,38	0,37	0,29	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	5,26	3,53	3,60	3,58	Milk ^f in l
Jogurty w kg	x	0,43	0,45	0,43	Yoghurt in kg
Sery ^g w kg	0,82	0,78	0,77	0,72	Cheese ^g in kg
Jaja w szt.	17,73	14,69	14,65	14,53	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,46	1,38	1,34	1,27	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,28	0,26	0,26	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,83	3,33	3,56	3,48	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	13,89	12,15	11,34	10,58	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	6,14	5,38	4,85	of which potatoes
Cukier w kg	1,80	1,67	1,56	1,49	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,32	0,31	0,28	Coffee, tea, cocoain kg
Wody mineralne i źródlane w l	x	2,72	3,30	3,08	Mineral of spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	1,00	0,75	0,83	Fruit and vegetable juices in l

a W 2013 bez mąki ziemniaczanej. b W 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c W 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji "Oleje i tłuszcze"). d W 2013 r. bez przetworów podrobowych. e Do 2012 r. określane jako "Ryby"; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz w 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g W 2013 r. bez serków słodkich. h W 2013 r. bez boczku surowego. i Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a In 2013 excluding potato flour. b In 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c In 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d In 2013 excluding offal preparations. e Until 2012 defined as "Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and ready-to-serve food products as well as in 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g In 2013 excluding sweet cottage cheese. h In 2013 excluding raw bacon. i Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**^a
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	93,9	97,8	95,2	97,1	Refrigerator
Zamrażarka	29,4	41,0	27,2	30,4	Freezer
Automat pralniczy	67,1	82,5	85,4	88,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	1,5	7,7	8,4	10,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	23,1	43,6	43,3	50,2	Microwave oven
Samochód osobowy	48,4	61,8	60,3	62,4	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	18,2	8,6	x	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	31,8	30,5	25,9	29,4	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	98,7	99,7	99,5	98,9	Television set
Odtwarzacz DVD	x	49,7	40,1	41,5	DVD player
Telefon komórkowy	59,9	89,3	90,4	92,5	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	41,6	29,3	x	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	11,5	12,3	12,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	34,9	61,4	68,2	62,4	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	39,8	40,1	42,9	Digital camera
Komputer osobisty	30,2	60,7	62,7	68,7	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	13,5	52,2	56,7	64,3	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko-pasmowym	x	x	33,7	35,2	of which broadband access
Drukarka	x	39,1	34,5	35,9	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	17,0	18,0	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (105). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**^a
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	23,4	26,6	24,3	19,7	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	24,0	11,9	12,2	13,6	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	16,2	9,5	10,5	8,5	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 196.
a See general notes, item 7 on page 196.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw. Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25. Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o **sieci gazowej** uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej) oraz sieci rozdzielczej. Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method. The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25. Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information connected those networks includes data on the transmission (main) and the distribution network. Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collec-

w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorowych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach

tytułowych.

5. **Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity** do not include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the number of consumers using gas from gas supply include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the consumption of gas from gas supply, concern all the households.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. **Information within the range of heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. **Information regarding urban ground transport concerns bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. **Data on municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of

domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie-przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przed-pokoju, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

3. Pod względem rodzaju podmiotów

Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. **Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.**

Dwellings

1. **Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).**

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. **Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII 2012.**

3. **As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:**

1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential

władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwu: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
 Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 6) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinny budownictwem spółdzielczym.

premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);

- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.
 The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
- 6) **public building society**;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single- family cooperative construction.

Infrastruktura komunalna Municipal infrastructure

TABL. 1 (106). WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	12425,6	12987,0	13151,9	Water supply
miasta	1858,7	1911,5	1916,7	urban areas
wieś	10566,9	11075,5	11235,2	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3383,6	4803,7	5165,2	Sewerage ^a
miasta	1419,5	1579,9	1615,3	urban areas
wieś	1964,3	3223,8	3549,9	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	227134	235548	239761	Water supply system
miasta	58956	60301	60983	urban areas
wieś	168178	175247	178778	rural areas
Kanalizacyjne	75026	92197	98082	Sewerage system
miasta	43942	46199	47604	urban areas
wieś	31084	45998	50478	rural areas
Zdroje uliczne	409	294	288	Street outlets
Miasta	183	178	164	Urban areas
Wieś	226	116	124	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³				Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	18,0	19,8	19,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	31,1	34,6	33,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	13,4	14,3	14,5	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³				Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	32,9	32,5	34,3	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2 (107). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	449,4	456,3	460,0	460,6	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	224,1	231,1	233,4	233,9	Urban areas
Wieś	225,3	225,2	226,6	226,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	695,4	772,3	768,1	774,3	In GWh
miasta	332,7	362,5	355,1	355,3	urban areas
wieś	362,7	409,8	413,0	419,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca ^a	568,6	624,1	619,1	623,7	urban areas: per capita ^a
na 1 odbiorcę ^b	1484,3	1569,0	1521,4	1519,1	per consumer ^b
wieś - na 1 odbiorcę ^b	1610,1	1819,6	1822,3	1848,3	rural areas - per consumer ^b

a Patrz Uwagi ogólne do Rocznika, ust 12 na str. 28. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców w roku

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28.b The number of consumers during the year was used in calculations

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (108). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS
SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3624,4	3935,4	4003,0	4038,3	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	480,4	552,7	553,3	551,9	of which transmission
miasta	86,4	87,2	91,1	90,8	urban areas
wieś	394,0	465,4	462,2	461,2	rural areas
Miasta	1138,5	1247,4	1276,6	1293,2	Urban areas
Wieś	2485,9	2688,0	2726,4	2745,1	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	59272	66199	67634	68614	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	33991	36123	37031	37505	Urban areas
Wieś	25281	30076	30603	31109	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	161,6	161,2	163,6	174,0	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	143,4	141,0	142,3	152,0	Urban areas
Wieś	18,2	20,2	21,4	22,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	80,3	82,8	78,2	80,8	In hm ³
miasta	68,2	69,5	64,8	66,7	urban areas
wieś	12,1	13,3	13,4	14,2	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	62,4	64,5	61,3	63,6	Per capita in m ³
miasta	116,5	119,7	113,0	117,0	urban areas
wieś	17,3	18,9	19,1	20,2	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (109). OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 XII

HOUSE-HEATING

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	628,8	616,2	643,7	656,9	607,7	49,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	387,4	385,6	399,8	401,8	368,0	33,8	of which transmission
Kotłownie	398	388	362	304	225	79	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	4491,9	4433,9	4371,5	4261,0	4228,4	32,5	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	39985	23863	35901	35950	35531	419	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	26312	16253	27029	27359	27141	218	of which residential buildings

TABL. 5 (110). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ

USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	1050,8	1076,6	1077,2	1075,6	water supply system
miasta	552,5	549,7	543,8	540,0	urban areas
wieś	498,3	526,8	533,4	535,6	rural areas
kanalizacji	571,3	608,3	655,7	665,6	sewerage system
miasta	483,1	485,7	483,9	482,6	urban areas
wieś	88,2	122,5	171,9	183,0	rural areas
gazu	457,3	467,5	465,2	464,6	gas supply system
miasta	401,3	398,9	393,5	391,8	urban areas
wieś	56,0	68,6	71,7	72,9	rural areas
Ludność - w % ogółu ludności ^b					Population - in % of total population ^b
– korzystająca ^a z:					– using ^a :
wodociągu	81,8	83,9	84,6	84,8	water supply system
miasta	94,7	95,0	95,0	95,1	urban areas
wieś	71,0	74,9	76,0	76,5	rural areas
kanalizacji	44,5	47,4	51,5	52,5	sewerage system
miasta	82,8	83,9	84,6	85,0	urban areas
wieś	12,6	17,4	24,6	26,1	rural areas
gazu	35,6	36,5	36,5	36,6	gas supply system
miasta	68,8	68,9	68,8	69,0	urban areas
wieś	8,0	9,7	10,2	10,4	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (111). **ODPADY KOMUNALNE** ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from households</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b						<i>Municipal waste collected ^b</i>
w tys. t	185,4	199,5	181,4	169,7	125,7	<i>in thous. t</i>
zmieszane	181,2	185,6	167,3	141,8	102,4	<i>mixed</i>
miasta	143,4	137,4	123,7	106,2	72,3	<i>urban areas</i>
wieś	37,8	48,2	43,6	35,6	30,1	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	4,2	13,9	14,1	27,9	23,3	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	1,5	3,7	3,7	7,1	4,8	<i>paper and cardboard</i>
szkło	1,1	3,4	5,2	6,9	6,5	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	0,4	2,3	2,5	9,5	8,3	<i>plastic</i>
metale	0,1	0,7	0,1	0,2	0,2	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	0,8	0,5	1,0	0,9	<i>largesize</i>
biodegradowalne	.	2,2	0,9	1,1	0,7	<i>biodegradable</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 202 i ust. 9 na str. 202. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 202 and item 9 on page 202. b Estimated data.

TABL. 7 (112). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**
LIQUID WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^a					<i>Liquid waste ^a</i>
wywiezione w dam ³	539,3	812,1	749,3	746,1	<i>removed in dam ³</i>
miasta	249,0	229,3	223,4	227,4	<i>urban areas</i>
wieś	290,3	582,8	525,9	518,7	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	327,7	525,7	455,6	463,7	<i>of which from households</i>
miasta	143,3	146,7	148,8	159,7	<i>urban areas</i>
wieś	184,4	379,0	306,8	304,0	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys.					<i>Septic tanks in thous.</i>
(stan w dniu 31 XII)	114,0	107,9	101,4	97,4	<i>(as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie					<i>Household waste water treatment systems</i>
ścieków w tys.					<i>in thous.</i>
(stan w dniu 31 XII)	0,4	1,7	4,5	6,2	<i>(as of 31 XII)</i>

a Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (113). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	28	17	14	15	3	12	<i>number</i>
powierzchnia w ha	80,9	53,8	50,1	52,7	20,0	32,7	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	-	-	-	-	-	-	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	-	0,5	-	-	-	-	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (114). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	1866	2298	1910	2370	<i>Transport network - lines in km</i>
autobusowe	1866	2298	1910	2370	<i>bus</i>
Tabor:					<i>Fleet of:</i>
autobusy: w sztukach	338	370	333	427	<i>buses: in units</i>
liczba miejsc w tys.	35,7	93,8	34,3	41,9	<i>number of seats in thous.</i>
Przewozy pasażerów ^b	51,7	46,1	47,9	47,7	<i>Transport of passengers^b</i>
(w ciągu roku) w mln:					<i>(during the year) in mln:</i>
komunikacja naziemna	51,7	46,1	47,9	47,7	<i>ground transport</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10 (115). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2012		2013		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1238,4	1056,8	973,7	1151,2	1038,2	1138,5	1032,5	TOTAL in ha
na 1 mieszkańca ^a w m ²	21,2	18,3	16,8	20,1	18,1	20,1	18,2	per capita ^a in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: parki spacerowo- wypoczynkowe	269,9	343,3	286,0	352,5	290,9	359,7	298,1	Generally accessible ur- ban area green belts: strolling-recreational parks
zieleńce	102,1	115,4	102,5	119,4	102,5	116,9	98,9	lawns
Tereny zieleni osiedlowej	866,4	598,1	585,2	679,3	644,8	661,9	635,5	Estate green belts
W % POWIERZCHNI OGÓLNEJ WOJEWÓDZTWA^b	0,1	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	IN % OF TOTAL AREA SPACE OF THE VOIVODSHIP^b

a – na 1 mieszkańca miast. b W przypadku miast obliczono w % powierzchni miast.

a – Per capita in urban areas. b For urban areas, calculated in % urban areas space.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11 (116). ZASOBY MIESZKANIOWE^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2012	2013			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	414,5	424,0	425,4	430,6	433,0	219,1	213,9	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	1504,2	1553,0	1590,2	1614,8	1626,6	774,6	852,0	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29271,0	30383,4	31050,7	31611,0	31891,0	13655,7	18235,3	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach: liczba izb w mieszkaniu powierzchnia użytkowa w m ² :	3,63	3,66	3,74	3,75	3,76	3,54	3,98	Dwelling stocks, average: number of rooms in a dwelling useful floor area in m ² :
1 mieszkania	70,6	71,7	73,0	73,4	73,7	62,3	85,3	per dwelling
na 1 osobę	22,8	24,0	24,2	24,8	25,1	24,1	26,0	per person
liczba osób ^b na: 1 mieszkanie	3,10	2,99	3,01	2,96	2,93	2,59	3,27	number of persons ^b : per dwelling
1 izbę	0,85	0,82	0,81	0,79	0,78	0,73	0,82	per room

a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 28.

a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B).

b See general notes, item 12 on page 28.

TABL. 12 (117). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM TOTAL	2005	88,2	76,3	76,8	39,2	74,4
	2010	91,9	85,7	83,0	40,2	77,9
	2012	92,0	85,9	83,3	40,2	78,2
	2013	92,1	86,0	83,4	40,1	78,3
Miasta Urban areas	2005	96,5	92,6	91,4	69,6	88,8
	2010	97,5	95,7	94,0	69,6	90,5
	2012	97,5	95,7	94,0	69,7	90,6
	2013	97,6	95,8	94,1	69,6	90,7
Wieś Rural areas	2005	79,6	59,5	61,8	8,1	59,6
	2010	86,1	75,5	71,9	9,9	65,0
	2012	86,3	75,8	72,2	9,9	65,4
	2013	86,4	76,0	72,4	9,9	65,7

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (118). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2013 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to						
		Ogółem Total	gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towarzystw budownic- twa społecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM TOTAL	a	95120	29497	38521	20240	3729	425	2708
	b	16569,0	5191,5	6617,4	3693,0	542,0	107,2	417,9
	c	174,2	176,0	171,8	182,5	145,3	252,3	154,3
Miasta Urban areas	a	88986	27286	37818	18843	2188	425	2426
	b	15723,2	4845,2	6499,4	3510,3	382,9	107,2	378,2
	c	176,7	177,6	171,9	186,3	175,0	252,3	155,9
Wieś Rural areas	a	6134	2211	703	1397	1541	-	282
	b	845,9	346,3	118,0	182,8	159,0	-	39,7
	c	137,9	156,6	167,9	130,8	103,2	-	140,8
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	a	100,0	31,0	40,5	21,3	3,9	0,4	2,8
	b	100,0	31,3	39,9	22,3	3,3	0,6	2,5
Miasta Urban areas	a	100,0	30,7	42,5	21,2	2,5	0,5	2,7
	b	100,0	30,8	41,3	22,3	2,4	0,7	2,4
Wieś Rural areas	a	100,0	36,0	11,5	22,8	25,1	-	4,6
	b	100,0	40,9	14,0	21,6	18,8	-	4,7

TABL. 14 (119). GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdzielcze co-operatives	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
		w ha in ha						
OGÓLEM	2005	45,7	29,8	14,9	94,2	69,2	334,0	204,1
TOTAL	2010	22,3	1,3	18,4	51,7	28,7	295,9	190,1
	2012	15,2	1,2	13,3	57,0	26,4	298,4	175,5
	2013	8,2	-	7,7	59,3	28,4	313,2	189,4
Miasta	2005	35,3	29,8	4,6	56,4	45,6	157,3	115,8
<i>Urban areas</i>	2010	12,7	1,3	8,8	27,7	19,0	141,7	102,2
	2012	4,2	0,7	3,2	33,2	16,9	139,8	107,4
	2013	4,8	-	4,3	35,6	19,0	139,3	103,7
Wieś	2005	10,4	-	10,3	37,8	23,6	176,7	88,3
<i>Rural areas</i>	2010	9,6	0,0	9,6	24,0	9,7	154,2	87,9
	2012	11,0	0,5	10,1	23,8	9,5	158,6	68,1
	2013	3,4	-	3,4	23,7	9,4	173,9	85,7

TABL. 15 (120). MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO

DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Ogółem	2157	3821	3981	3608	Total
Spółdzielcze	58	75	188	153	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	14	91	30	44	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	1	-	-	-	<i>Company</i>
Indywidualne	1926	3040	3012	2757	<i>Private</i>
Spółeczne czynszowe	-	-	-	-	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem	158	615	751	654	<i>For sale or rent</i>

TABL. 16 (121). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

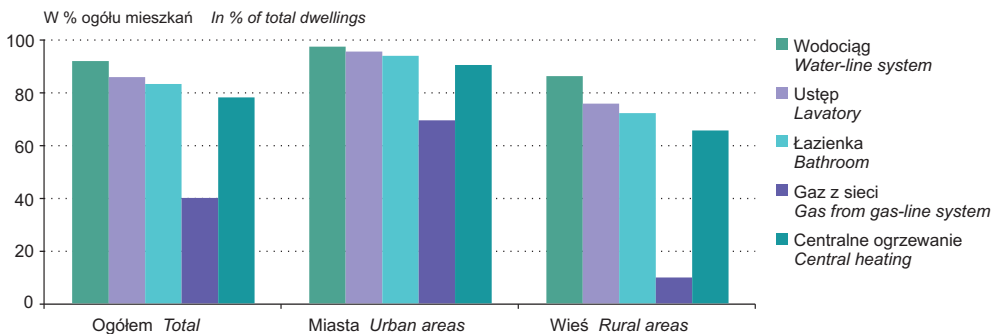
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Mieszkania	2121	2277	3097	2868	Dwellings
miasta	1269	1242	1561	1224	urban areas
wieś	852	1035	1536	1644	rural areas
Spółdzielcze	224	98	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	99	52	51	52	Municipal (gmina)
Zakładowe	4	1	-	2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	331	685	590	445	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	65	-	-	-	Public building society
Indywidualne	1398	1441	2456	2369	Private
miasta	568	425	921	740	urban areas
wieś	830	1016	1535	1629	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	296	291	454	491	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	386	339	531	478	Urban areas
Wieś	220	248	396	501	Rural areas
Izby	9854	10696	14782	14522	Rooms
miasta	5070	4766	6088	5095	urban areas
wieś	4784	5930	8694	9427	rural areas
Spółdzielcze	707	250	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	169	115	123	90	Municipal (gmina)
Zakładowe	12	6	-	11	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	993	2020	1667	1242	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	95	-	-	-	Public building society
Indywidualne	7878	8305	12992	13179	Private
miasta	3136	2441	4304	3814	urban areas
wieś	4742	5864	8688	9365	rural areas
Powierzchnia użytkowa					Useful floor area
mieszkań w m²	221533	243867	342286	342469	of dwellings in m²
miasta	116438	112068	139186	125094	urban areas
wieś	105095	131799	203100	217375	rural areas
Spółdzielcze	14455	5429	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	3230	2013	1527	1838	Municipal (gmina)
Zakładowe	161	134	-	245	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	17679	43313	34265	29420	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	1879	-	-	-	Public building society
Indywidualne	184129	192978	306494	310966	Private
miasta	79864	62310	103530	94933	urban areas
wieś	104265	130668	202964	216033	rural areas
Przeciętna powierzchnia					Average useful floor area
użytkowa 1 mieszkania w m²	104,4	107,1	110,5	119,4	per dwelling in m²
miasta	91,8	90,2	89,2	102,2	urban areas
wieś	123,4	127,3	132,2	132,2	rural areas
Spółdzielcze	64,5	55,4	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	32,6	38,7	29,9	35,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	40,3	134,0	-	122,5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,4	63,2	58,1	66,1	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	28,9	-	-	-	Public building society
Indywidualne	131,7	133,9	124,8	131,3	Private
miasta	140,6	146,6	112,4	128,3	urban areas
wieś	125,6	128,6	132,2	132,6	rural areas

TABL. 17 (122). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB

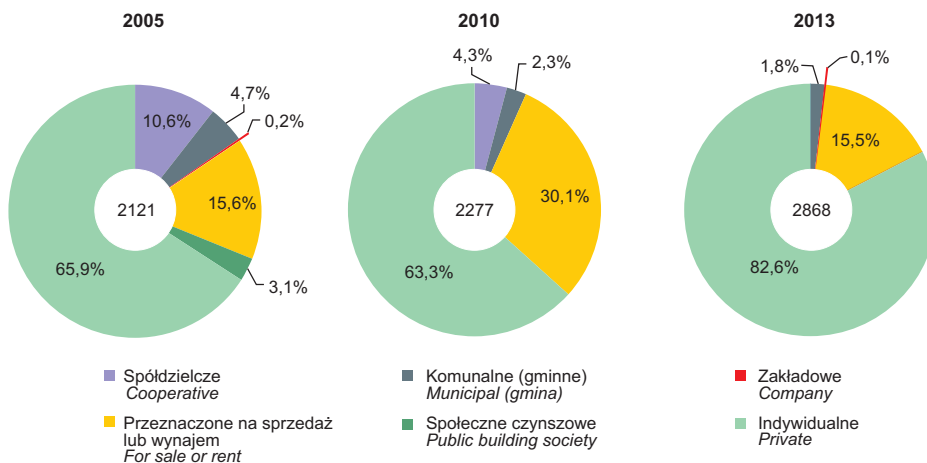
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>				W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>		1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	2005	2121	1398	-	3,1	5,2	91,6	723	14,8	30,8	31,8	22,5
TOTAL	2010	2277	1441	0,1	0,5	2,5	96,9	836	8,8	29,9	38,2	23,1
	2012	3097	2456	0,7	6,0	6,7	86,6	641	5,5	35,3	39,8	19,5
	2013	2868	2369	0,5	2,8	5,0	91,7	499	12,0	30,9	37,1	20,0
Miasta	2005	1269	568	-	6,0	5,3	88,7	701	14,4	30,1	32,2	23,3
<i>Urban areas</i>	2010	1242	425	0,2	0,7	3,8	95,3	817	9,1	30,3	38,1	22,5
	2012	1561	921	1,6	14,6	12,7	71,1	640	5,5	35,3	39,8	19,4
	2013	1224	740	1,5	7,8	11,0	79,7	484	12,4	31,8	36,4	19,4
Wieś	2005	852	830	-	1,2	5,2	93,6	22	27,3	54,5	18,2	-
<i>Rural areas</i>	2010	1035	1016	0,1	0,4	2,0	97,5	19	-	10,5	42,1	47,4
	2012	1536	1535	0,1	0,9	3,1	95,9	1	-	-	-	100,0
	2013	1644	1629	0,1	0,5	2,3	97,1	15	-	-	60,0	40,0

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2013
As of 31 XII

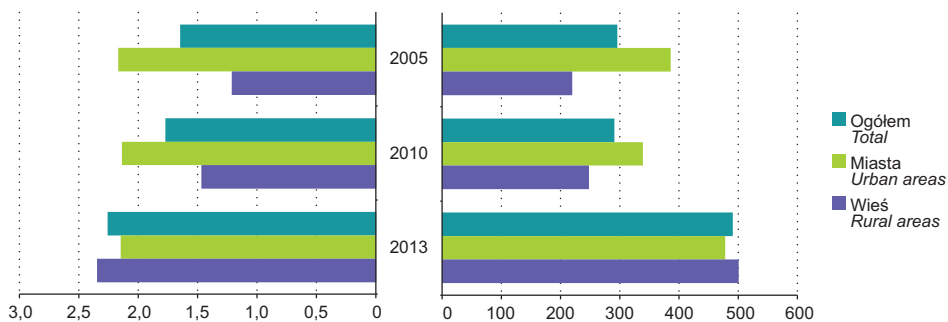

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

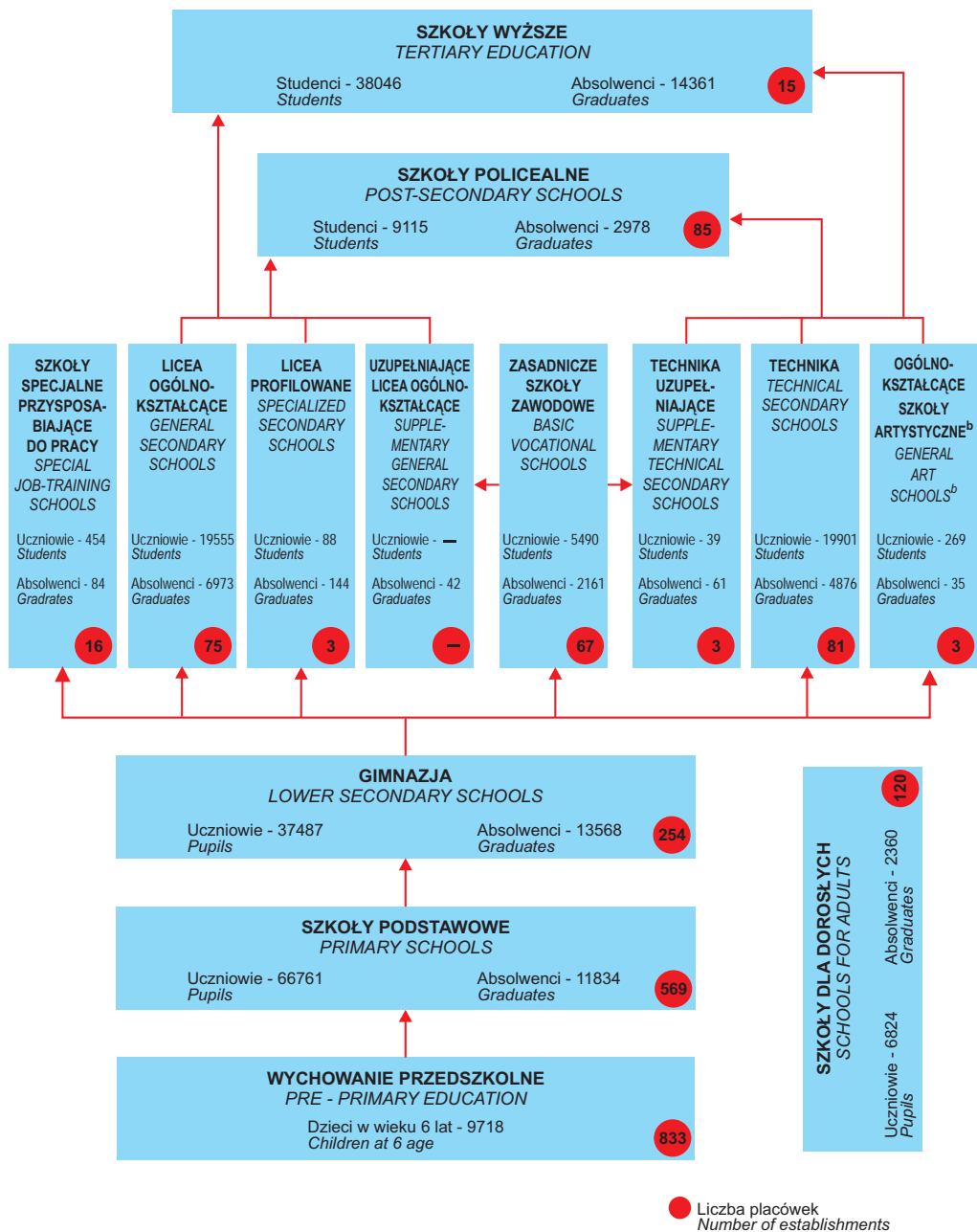

na 1000 ludności
 per 1000 population

na 1000 zawartych małżeństw
 per 1000 marriages contracted

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2013/14^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2013/14 SCHOOL YEAR^a

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2012/2013. b Dające uprawnienia zawodowe.
a As of beginning of the year; including special schools. Graduates from the school year 2012/13. b Leading to professional certification.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004, Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych;
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458) z późniejszymi zmianami, dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają obowiązek odbyć roczne przygotowanie przedszkolne”.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych).

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools where education is compulsory and which replaced 8-year primary schools;
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i. e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

According to the Law of 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458). upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school and children at the age of 5 have obligatory 1 year pre-primary preparation.

4. Data, presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 – państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I—III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej.

Z dniem 1 IX 2004 r. dzieci w wieku 6 lat zobowiązane są do rocznego przygotowania w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi);

- 2) **gimnazja** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) — tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podstawie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy);

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exceptions of higher education institutions) and establishments may be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be administrated either as public schools, or non-public schools with the competence of a public school. Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year – state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** include:

- 1) **primary schools** (including special schools), of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools) organized since 2001/02 school year, comprising grades I—III for children who have limited access (primarily due to distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme.

As of 1 IX 2004 children at the age of 6 are obliged to receive one year pre-primary education (preparing them for school) which is carried out either in nursery schools or in pre-primary sections of primary schools (including special schools);

- 2) **lower secondary schools** (including special schools), of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) — only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school (until 2003/04 school year schools with job-training sections);

- 3) **szkoły ponadgimnazjalne** (łącznie ze specjalnymi), obejmujące:
- zasadnicze szkoły zawodowe,
 - licea ogólnokształcące,
 - uzupełniające licea ogólnokształcące,
 - licea profilowane,
 - technika,
 - technika uzupełniająca,
 - szkoły artystyczne – w obecnej edycji Rocznika dane dotyczące ogólnokształcących szkół artystycznych podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów od roku 2006/07 z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Dane za lata poprzednie są porównywalne z danymi z roku szkolnego 2007/08,
 - specjalne szkoły przysposabiające do pracy (na podbudowie programowej gimnazjum od roku szkolnego 2004/05, do roku szkolnego 2004/05 funkcjonowały szkoły (klasy) przysposabiające do pracy specjalne na podbudowie programowej klasy VIII).

W roku szkolnym 2012/13 zlikwidowano klasy I liceów profilowanych i uzupełniających liceów ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, techników uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych. Szkoły te są stopniowo likwidowane.

8. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej - obejmują:

- policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. Od roku szkolnego 2006/07 dotychczasowe systemy studiów zostały zatopione formami studiów: stacjonarnymi (dienne) i niestacjonarnymi (wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

3) **upper secondary schools** (including special schools) include:

- basic vocational schools,
- general secondary schools,
- supplementary general secondary schools,
- specialized secondary schools,
- technical secondary schools,
- supplementary technical secondary schools,
- art schools – in this edition of the Yearbook data concerning art schools are given (since 2007/08 school year and in case of graduates since 2006/07 school year) excluding art schools giving only artistic education. Data for previous years are comparable with 2007/08 school year,
- special job-training schools (since 2004/05 school year based on the programme of lower secondary school, until 2004/05 school year operated schools (classes) based on the programme of 8th grade.

In the 2012/13 school year 1st grades were cancelled in specialized secondary schools, supplementary general school for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults. These schools will be gradually abolished.

8. Post-secondary schools — educating in day, evening or weekend form include:

- post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes day, evening, weekend and extramural studies. Since 2006/07 school year the up to now study systems have been replaced by full-time programmes (day) and part-time programmes (evening, weekend and extramural).

Data regarding tertiary education:

- include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- include foreigners studying in Poland;
- do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej obejmują:

- 1) szkoły podstawowe oraz do roku szkolnego 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja oraz w roku szkolnym 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 3) szkoły ponadpodstawowe:
 - a) zasadnicze (zawodowe),
 - b) średnie:
 - licea ogólnokształcące,
 - zawodowe: licea i technika, licea zawodowe oraz do roku szkolnego 2000/01 — średnie studium zawodowe;
- 4) szkoły ponadgimnazjalne:
 - a) zasadnicze szkoły zawodowe,
 - b) licea ogólnokształcące,
 - c) uzupełniające licea ogólnokształcące,
 - d) licea profilowane,
 - e) technika,
 - f) technika uzupełniająca.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

10. Schools for adults educating in day and evening as well as weekend form include:

- 1) primary schools as well as until 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools as well as in 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 3) upper secondary (post-primary) schools:
 - a) basic vocational schools,
 - b) secondary schools:
 - general secondary schools,
 - vocational secondary schools: specialized secondary and technical schools, vocational secondary schools as well as until 2000/01 school year — secondary vocational extramural studies;
- 4) upper secondary schools:
 - a) basic vocational schools,
 - b) general secondary schools,
 - c) supplementary general secondary schools,
 - d) specialized secondary schools,
 - e) technical secondary schools,
 - f) supplementary technical secondary schools.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular schools or nursery schools.

14. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2002/03 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2001—30 IX 2002); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni do roku szkolnego 2000/01 występują wyłącznie w szkołach policealnych, wyższych oraz w szkołach dla dorosłych (podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych), od roku szkolnego 2001/02 również w szkołach ponadpodstawowych (zasadniczych i średnich zawodowych) dla młodzieży. W szkołach wyższych ostatni absolwenci eksterni zostali wykazani w roku szkolnym 2004/05.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2002/03 school year, graduates from 1 X 2001—30 IX 2002 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.

19. Extramural graduates until 2000/01 occur only in post-secondary school, tertiary education as well as schools for adults (primary, lower secondary and upper secondary — post-primary), since 2001/02 upper secondary (post-primary) schools (basic vocational and secondary vocational) for youth also. In tertiary schools the last extramural students occurred in 2004/05 school year.

20. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

20. Enrolment rate:

1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;

2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (123). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	680	600	571	569	primary
gimnazja	238	243	249	254	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	10	16	17	16	special job-training
zasadnicze zawodowe	52	66	70	67	basic vocational
licea ogólnokształcące	80	77	76	75	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	2	5	5	-	supplementary general secondary
licea profilowane	43	5	5	3	specialized secondary
technika	114	86	83	81	technical secondary
technika uzupełniająca	7	4	5	3	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	2	2	3	3 ^b	general art ^a
policealne	113	91	87	85	post-secondary
wyższe	14	15	15	15	tertiary
dla dorosłych	194	126	137	120	for adults
gimnazja	2	1	2	3	lower secondary
zasadnicze zawodowe	3	-	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	60	40	51	61	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	25	44	42	20	supplementary general secondary
licea profilowane	12	4	4	4	specialized secondary
technika	52	5	2	2	technical secondary
technika uzupełniająca	40	32	36	30	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE^c CLASSROOMS^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5849	6484	6383	6370	primary
gimnazja	2368	2559	2536	2557	lower secondary
zasadnicze zawodowe	168	253	330	373	basic vocational
licea ogólnokształcące	1104	1333	1280	1261	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	273	23	15	15	specialized secondary
technika	1062	1459	1427	1403	technical secondary
technika uzupełniająca	3	-	1	1	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	70	32	33	33	general art ^a
policealne	116	181	233	254	post-secondary

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 5 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

a Leading to professional certification. b Moreover, 5 art schools giving only artistic education. c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (123). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE^a					
<i>TEACHERS^a</i>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	7021	6233	5801	5730	primary ^b
gimnazja ^b	4062	3779	3509	3415	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	324	643	595	542	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	1531	1695	1534	1425	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	378	49	24	8	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1214	1910	1805	1785	technical secondary ^{bde}
policealne	196	231	327	294	post-secondary
wyższe ^f	2038	2040	1897	1837	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI					
<i>PUPILS AND STUDENTS</i>					
Wychowanie przedszkolne ^g	12225	9195	8723	9718	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	88970	71637	68367	66761	primary
gimnazja	55601	43266	39241	37487	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	183	406	455	454	special job-training
zasadnicze zawodowe	6710	7223	6128	5490	basic vocational
licea ogólnokształcące	25607	22641	20588	19555	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	94	102	53	-	supplementary general secondary
licea profilowane	6493	657	275	88	specialized secondary
technika	21939	22508	20379	19901	technical secondary
technika uzupełniająca	230	162	111	39	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	351	235	266	269 ⁱ	general art ^h
policealne	6657	8848	10728	9115	post-secondary
wyższe	64042	50915	42342	38046	tertiary

a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 219.

b–e Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych, c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, e – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Nauczyciele akademicy. g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 255. h Dające uprawnienia zawodowe.

i Ponadto 177 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 219. b–e Including: b – schools for adults, c – special job-training schools, d – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, e – general art schools leading to professional certification. f Academic teachers. g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 255. h Leading to professional certification. i Moreover, 177 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (123). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) <i>PUPILS AND STUDENTS (cont.)</i>					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych	9981	8202	8304	6824	for adults
gimnazja	64	67	88	47	lower secondary
zasadnicze zawodowe	57	-	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	3421	2852	4086	5060	general secondary
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	1045	2553	1700	365	supplementary general secondary
licea profilowane	720	394	246	136	specialized secondary
technika	3248	301	114	44	technical secondary
technika uzupełniająca	1426	2035	2070	1172	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	16684	12886	11834	.	primary
gimnazja	18476	14479	13568	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	-	57	84	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	2175	2516	2161	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	8180	7434	6973	.	general secondary
uzupełniające licea				.	
ogólnokształcące	26	34	42	.	supplementary general secondary
licea profilowane	2353	218	144	.	specialized secondary
technika	4843	5607	4876	.	technical secondary
technika uzupełniająca	-	18	61	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	71	52	35 ^b	.	general art ^a
policealne	2020	2330	2978	.	post-secondary
wyższe	15537	15507	14361	.	tertiary
dla dorosłych	4260	2177	2360	.	for adults
gimnazja	16	19	41	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	30	-	-	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1552	716	845	.	general secondary
uzupełniające licea				.	supplementary general secondary
ogólnokształcące	213	842	775	.	
licea profilowane	176	139	93	.	specialized secondary
technika	2273	82	52	.	technical secondary
technika uzupełniająca	-	379	554	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 13 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 13 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (124) **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
		szkoły schools			
1	Szkoły podstawowe Primary schools	680	600	571	569
2	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	2
3	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	644	556	481	461
4	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	28	34	68	78
5	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	2	3	4	4
6	Pozostałe <i>Others</i>	5	6	17	24
7	Gimnazja Lower secondary schools	238	243	249	254
8	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	2
9	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	218	221	221	221
10	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	11	12	16	18
11	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	5	6	6
12	Pozostałe <i>Others</i>	3	3	4	7
13	Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	62	82	87	83
14	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	2	2	2
15	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	54	67	69	65
16	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	6	6	7	7
17	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	-	1	1	1
18	Pozostałe <i>Others</i>	1	6	8	8
19	Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	82	82	81	75
20	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	75	74	73	66
21	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	-	-	1	1
22	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	4	4	4
23	Pozostałe <i>Others</i>	3	4	3	4

a-c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools,

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	L.p.
uczniowie i studenci <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
88970	71637	68367	66761	16684	12886	11834	1
4	4	3	129	-	-	3	2
87769	69755	64466	62215	16491	12544	11125	3
922	1343	2828	3150	151	240	523	4
183	255	291	331	38	33	41	5
92	280	779	936	4	69	142	6
55601	43266	39241	37487	18476	14479	13568	7
56	51	58	42	23	8	12	8
54270	41736	37690	35897	18062	13967	13071	9
689	730	676	693	203	244	257	10
437	505	582	613	130	170	164	11
149	244	235	242	58	90	64	12
6893	7629	6583	5944	2175	2573	2245	13
21	90	42	31	5	24	21	14
6441	6753	5751	5160	2086	2318	1974	15
418	490	439	363	79	142	135	16
-	25	39	46	-	1	1	17
13	271	312	344	5	88	114	18
25701	22743	20641	19555	8206	7468	6973	19
25137	22224	20072	18977	8097	7306	6809	20
-	-	43	76	-	-	-	21
479	440	456	433	81	140	148	22
85	79	70	69	28	22	16	23

cymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (124) **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
		szkoły schools			
1	Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	43	5	5	3
2	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	40	4	4	3
3	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	3	1	1	-
4	Technika^c <i>Technical secondary schools^c</i>	123	92	91	87
5	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	6	6	7
6	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	107	68	68	62
7	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	11	11	11	11
8	Pozostałe <i>Others</i>	3	7	6	7
9	Szkoły policealne <i>Post-secondary schools</i>	113	91	87	85
10	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	2	2	1
11	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	31	16	18	15
12	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	21	17	17	18
13	Pozostałe <i>Others</i>	61	56	50	51
14	Szkoły wyższe <i>Tertiary education</i>	14	15	15	15
15	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	3	3	3
16	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	1	1
17	Pozostałe <i>Others</i>	11	11	11	11
18	Szkoły dla dorosłych <i>Schools for adults</i>	194	126	137	120
19	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	1	1	2
20	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	47	20	31	30
21	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	50	34	27	24
22	Pozostałe <i>Others</i>	97	71	78	64

a-c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools,

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	L.p.
uczniowie i studenci <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
6493	657	275	88	2353	218	144	1
6227	537	232	88	2297	180	144	2
266	120	43	-	56	38	-	3
22520	22905	20756	20209	4914	5677	4972	4
351	902	800	858	71	238	160	5
20854	19329	17612	17117	4700	4832	4193	6
1054	1659	1686	1622	124	355	420	7
261	1015	658	612	19	252	199	8
6657	8848	10728	9115	1587	2330	2978	9
-	134	104	39	-	50	60	10
1801	1116	979	795	396	360	353	11
1257	951	1018	982	337	392	422	12
3599	6647	8627	7299	854	1528	2143	13
64042	50915	42342	38046	15537	15507	14361	14
35484	29094	26684	25418	8275	8432	8266	15
87	33	29	22	40	9	12	16
28471	21788	15629	12606	7222	7066	6083	17
9981	8202	8304	6824	4260	2177	2360	18
-	24	48	46	-	-	36	19
2163	946	1366	1374	1248	237	270	20
2328	2090	1589	1254	968	608	545	21
5490	5142	5301	4150	2044	1332	1509	22

cymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 (125). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI

ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2012/13			2013/14		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		w % in %											
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe primary	7–12	99,8	100,1	99,6	97,9	98,1	97,7	98,2	98,2	98,2	97,4	97,3	97,5
gimnazja lower secondary	13–15	101,2	102,8	99,5	99,6	101,4	97,7	98,9	100,9	96,9	98,2	100,1	96,3
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	11,9	17,6	6,0	15,1	21,4	8,6	14,4	20,4	8,1	13,7	19,9	7,4
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16–18	64,2	52,7	76,2	57,9	45,1	71,2	59,0	46,9	71,7	58,1	46,9	69,7
technika ^c technical secondary ^c	16–18	39,7	50,0	28,9	50,0	61,4	38,1	50,2	61,8	38,1	49,4	60,0	38,5
policealne post-secondary	19–21	10,3	10,5	10,1	16,5	12,0	21,2	20,7	14,2	27,5	18,3	11,6	25,4
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne ^d Pre-primary education ^d	6	98,3	98,9	97,6	82,7	84,8	80,7	76,7	80,4	73,4	79,5	82,2	76,7
Szkoły: Schools:													
podstawowe primary	7–12	98,7	98,6	98,7	95,3	95,4	95,2	94,4	94,7	94,1	94,0	94,1	93,8
gimnazja lower secondary	13–15	97,2	97,3	97,1	94,6	94,4	94,9	94,0	93,9	94,2	93,3	93,3	93,3
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	10,2	15,0	5,1	12,9	18,2	7,3	12,0	17,1	6,6	11,4	16,6	6,1
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16–18	54,9	41,9	68,7	46,7	33,2	60,7	46,2	32,7	60,2	46,0	33,1	59,3
technika ^c technical secondary ^c	16–18	28,9	36,2	21,3	32,9	39,7	25,8	33,6	40,4	26,5	34,9	41,5	28,1
policealne post-secondary	19–21	5,6	5,9	5,3	6,0	4,1	8,0	6,9	4,3	9,6	6,1	3,5	8,7

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (126). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN
POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S S Z K O Ł Y S C H O O L S	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools				
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth			
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access		
					razem total	w tym szerokopas- mowy of which broadband connection	
Podstawowe <i>Primary</i>	2005/06	85,7	515	5803	4842	2831	1072
	2010/11	95,5	595	10275	8171	7379	5984
	2012/13	96,7	577	11414	8746	8241	6547
	2013/14	95,6	571	11950	9102	8713	7969
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	2005/06	85,0	226	3129	2565	2297	1050
	2010/11	84,4	253	4677	3638	3458	2990
	2012/13	82,3	253	5153	3907	3771	3050
	2013/14	80,7	262	5397	4019	3895	3595
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	2005/06	25,0	16	256	196	154	94
	2010/11	33,3	28	562	484	460	392
	2012/13	44,3	40	989	836	709	633
	2013/14	52,2	48	1225	1026	860	795
Licea ogólnokształcące ^b <i>General secondary^b</i>	2005/06	61,0	86	1687	1350	1227	935
	2010/11	73,2	110	3180	2485	2431	2193
	2012/13	77,8	105	3192	2354	2297	2135
	2013/14	81,3	102	3153	2250	2192	2076
Licea profilowane <i>Specialized secondary</i>	2005/06	27,9	30	548	419	390	269
	2010/11	20,0	2	30	30	30	30
	2012/13	20,0	2	30	30	30	30
	2013/14	33,3	2	30	30	30	30
Technika ^c <i>Technical secondary^c</i>	2005/06	43,9	101	1893	1496	1351	1027
	2010/11	78,3	179	4667	3899	3760	3350
	2012/13	73,6	178	4992	3900	3814	3401
	2013/14	73,6	176	5188	3901	3855	3381
Policealne <i>Post-secondary</i>	2005/06	18,6	16	250	194	183	161
	2010/11	36,3	26	555	473	447	366
	2012/13	35,6	33	738	629	601	459
	2013/14	32,9	35	798	676	646	473

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie ze szkołami:
b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi
artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary
general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading
to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (127). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych		gimnaz- jach lower second- ary	zasad- niczych zawodo- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general second- ary ^c	liceach profi- lowa- nych Specia- lized second- ary	techni- kach ^d techni- cal second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e		
		razem total	miasta urban areas							wieś rural areas	
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE											
OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2005/06	146149	52,6	55,0	50,7	79,4	41,5	97,1	97,8	92,3	40,4
English	2010/11	158889	95,5	96,2	94,8	93,2	67,8	97,4	100,0	97,5	14,3
	2012/13	150106	97,7	98,6	96,9	97,0	62,4	97,6	100,0	96,3	47,0
	2013/14	145964	97,7	98,6	97,0	98,0	67,0	98,2	100,0	97,2	73,3
Francuski	2005/06	4800	0,4	0,9	0,1	0,8	-	11,1	2,1	4,4	-
French	2010/11	3183	0,0	0,1	-	1,0	-	10,4	2,1	1,6	-
	2012/13	3145	0,1	0,3	-	1,4	-	10,1	-	1,9	-
	2013/14	2837	0,1	0,1	-	1,6	-	9,5	-	1,7	-
Niemiecki	2005/06	55590	8,0	6,7	9,0	18,8	26,4	64,0	75,4	66,7	7,8
German	2010/11	55027	3,5	1,6	5,0	45,6	17,2	57,0	97,9	78,4	-
	2012/13	51911	2,1	0,6	3,4	57,3	15,6	53,7	100,0	75,2	0,4
	2013/14	51359	2,3	0,9	3,5	60,0	15,2	54,9	100,0	76,9	2,6
Rosyjski	2005/06	18593	3,2	0,8	5,0	5,4	26,0	16,4	23,1	23,9	-
Russian	2010/11	13234	0,6	0,1	0,9	12,5	13,9	14,6	-	13,6	-
	2012/13	13298	0,3	0,1	0,5	18,4	9,2	14,3	-	11,2	-
	2013/14	12142	0,2	0,1	0,3	17,5	7,3	13,9	-	11,3	-
Hiszpański	2005/06	244	-	-	-	-	-	1,0	-	-	-
Spanish	2010/11	933	-	-	-	0,3	-	2,9	-	0,7	-
	2012/13	1278	0,0	0,1	-	0,6	-	3,9	-	1,1	-
	2013/14	1333	0,0	0,1	-	0,7	-	3,8	-	1,5	-

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (127). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
 PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools					gimnaz- jach lower sec- ondary	zasad- niczych zawodo- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształca- jących ^c general sec- ondary ^c	liceach profi- lowa- nych specia- lized sec- ondary ^d	techni- kach ^d techni- cal sec- ondary ^d	policeal- nych ^e post- sec- ondary ^e	
		podstawowych primary			razem total	miasta urban areas							wieś rural areas
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas									
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)													
Włoski <i>Italian</i>	2005/06	335	-	-	-	-	-	0,9	0,7	0,2	-		
	2010/11	460	-	-	-	0,0	-	1,3	-	0,6	-		
	2012/13	354	-	-	-	0,0	-	1,4	-	0,2	-		
	2013/14	377	-	-	-	-	-	1,7	-	0,2	-		
Inne <i>Others</i>	2005/06	1307	-	-	-	-	-	4,5	-	-	18,0		
	2010/11	878	-	-	-	-	-	3,3	-	-	11,1		
	2012/13	516	-	-	-	-	-	2,3	-	-	2,1		
	2013/14	462	-	-	-	-	-	2,2	-	-	2,4		
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f													
Angielski <i>English</i>	2005/06	30788	26,7	24,0	28,7	12,0	-	0,7	-	0,6	7,4		
	2010/11	3506	1,8	1,3	2,2	4,0	0,3	0,6	-	1,4	-		
	2012/13	1616	1,0	0,1	1,6	1,5	-	0,4	-	1,3	-		
	2013/14	1073	0,8	-	1,5	0,9	-	0,1	-	0,9	-		
Francuski <i>French</i>	2005/06	1078	0,2	0,3	0,2	1,3	-	0,6	0,0	-	-		
	2010/11	445	0,2	0,4	-	0,3	-	0,9	-	-	-		
	2012/13	344	0,1	0,2	-	0,5	-	0,4	-	-	-		
	2013/14	267	0,1	0,2	-	0,4	-	0,4	-	-	-		
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	23120	5,7	5,3	6,1	31,4	-	1,1	-	1,0	5,0		
	2010/11	14295	7,8	6,6	8,7	17,1	-	4,0	-	1,8	-		
	2012/13	11219	6,7	5,0	8,0	12,7	-	3,0	-	5,1	-		
	2013/14	9320	5,6	2,4	8,3	12,0	-	2,2	-	3,2	-		
Inne <i>Others</i>	2005/06	11456	3,5	2,3	4,4	12,4	-	4,3	0,1	1,7	-		
	2010/11	6519	3,3	2,0	4,4	5,3	-	6,5	-	1,8	3,5		
	2012/13	4442	2,2	1,3	2,9	3,8	-	4,7	-	2,4	-		
	2013/14	4271	1,2	1,1	1,3	4,4	-	7,3	-	2,0	-		

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (128) **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total students at school			
		gimnazjach lower secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic voca- tional	liceach ogólno- kształcą- cych ^b general secondary ^b	liceach profi- lowanych specialized secondary	technikach ^c technical second- ary ^c	policeal- nych post- second- ary	
Angielski <i>English</i>	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	8286 9942 12241 10762	100,0 100,0 100,0 100,0	- - - -	62,9 82,3 90,6 91,1	86,2 99,7 100,0 94,1	53,9 83,3 83,1 85,9	49,1 40,0 53,0 60,9
Niemiecki <i>German</i>	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	1939 566 440 409	- - - -	51,7 - - -	13,4 5,2 3,9 4,8	10,4 - - -	19,2 6,7 6,0 5,6	4,9 1,6 0,9 1,0
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	3295 862 477 302	- - - -	48,3 - - -	28,6 11,3 4,2 3,4	3,4 - - 2,2	29,0 9,9 10,6 8,6	1,0 0,3 - 0,1
Inne <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	23 41 32 18	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	0,4 0,5 0,3 0,2

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (129). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat	98,8	97,4	94,5	94,1
13–15	99,1	97,5	96,1	95,3
16–18	97,9	97,7	95,7	96,1
19–21 lat years	24,0	28,3	28,0	25,6

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (130). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	2228	1668	1639	1714	330	338	345	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	907	651	580	607	150	136	114	<i>of which special</i>
Gimnazja	1897	1835	1585	1530	498	570	515	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne	1024	950	850	802	289	308	248	<i>of which special</i>
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	183	406	455	454	-	57	84	<i>Special job-training schools</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe	742	518	535	492	216	151	123	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	721	443	461	428	210	135	102	<i>of which special</i>
Licea ogólnokształcące ^b	83	242	186	141	19	77	88	<i>General secondary schools^b</i>
w tym specjalne	11	148	77	27	-	48	50	<i>of which special</i>
Licea profilowane	75	4	2	-	21	3	3	<i>Specialized secondary schools</i>
w tym specjalne	57	-	-	-	18	-	-	<i>of which special</i>
Technika ^c	78	71	96	125	29	17	11	<i>Technical secondary schools^c</i>
w tym specjalne	68	45	51	56	28	16	8	<i>of which special</i>
Szkoły policealne	1	-	32	37	-	-	16	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	-	-	25	30	-	-	16	<i>of which special</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 218. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 218. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical sec-ondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (131) **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	21	20	20	20	Centres
Miejsca	1418	1171	1225	1169	Places
Wychowankowie	1243	954	876	847	Residents
w tym:					<i>of which:</i>
niesłyszący i słabo słyszący	110	44	35	38	<i>deaf and hearing impaired</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c	151	66	71	73	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	833	756	613	583	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	30	1	4	2	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	1	5	5	6	Centres
Miejsca	72	253	244	296	Places
Wychowankowie	78	209	214	239	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	2	2	2	Centres
Miejsca	70	170	179	168	Places
Wychowankowie	60	170	186	158	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	7	7	7	Centres
Miejsca	-	271	251	241	Places
Wychowankowie	68	254	189	194	Residents
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	21	47	67	72	<i>mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	47	111	122	122	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2013 r. 2 ośrodki z 49 wychowankami).
^c W latach 2012 i 2013 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2013 were 2 centres with 49 residents). ^c In 2012 and 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (132). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS		Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
			ogółem total	informa- tycznych informa- tional	technic- znych techni- cal	przedmio- towych subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	turys- tyczno- -kraj- -znaw- -czych tourism	innych others
OGÓŁEM	2005 ^b	9	8225	.	303	718	3986	2093	.	.
TOTAL	2010	8	12776	89	42	368	4157	6106	135	1879
	2012	14	13206	93	42	1432	3569	6232	-	1838
	2013	12	8853	63	42	1470	3934	1651	12	1681
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>		2	2309	38	42	381	1621	39	12	176
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>		1	102	-	-	-	102	-	-	-
Międzyszkolne ośrodki sportowe <i>Inter-school sports centres</i>		2	1163	-	-	-	-	1163	-	-
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>		7	5279	25	-	1089	2211	449	-	1505

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (133) **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2013/14		2005/06 ^a	2010/11	2012/13	2013/14	
	placówki establish- ments	miejsca beds	korzystający boarders				
			ogółem total				
OGÓŁEM	28	2796	3088	2146	2089	1964	70,2
TOTAL							
Internaty	22	2047	2461	1618	1568	1487	72,6
<i>Boarding schools</i>							
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	16	1454	2153	1155	1113	1051	72,3
<i>basic vocational and technical secondary^b</i>							
licea ogólnokształcące ^c	6	593	308	463	455	436	73,5
<i>general secondary^c</i>							
Bursy	6	749	627	528	521	477	63,7
<i>Dormitories</i>							

a Stan w dniu 31 X. b, c Łącznie ze szkołami: b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b, c Including: b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, c – supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (134). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE					
STUDENT DORMITORIES					
Domy	16	15	13	12	Dormitories
Miejsca	3845	3076	2422	2682	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	3219	2006	1987	1920	students
w % ogółu studentów	5,0	3,9	4,7	5,0	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	9	4	10	6	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	19,6	3,3	3,6	1,8	of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	3	3	Canteens
Miejsca	554	210	280	280	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (135). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS ^a

SZKOŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM TOTAL	11218	14476	11198	10878	7230	1861	12,1
w tym: of which:							
Uniwersytety Universities	-	-	4362	4267	2887	703	7,1
Wyższe szkoły techniczne Technical universities	2571	2621	2934	3132	2307	434	7,4
Wyższe szkoły ekonomiczne Academies of economics	1542	3157	2099	1532	863	347	18,0
Wyższe szkoły pedagogiczne Teacher education schools	6579	6725	631	535	327	112	2,2

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships may include one person more than once.

TABL. 14 (136). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11	
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas
1	Szkoły Schools	652	102	550	575	105
	w tym: of which:					
2	filialne branch	63	1	62	32	1
3	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
4	Pomieszczenia szkolne Classrooms	5849	1659	4190	6484	2016
5	Oddziały Sections	4676	1570	3106	4227	1440
6	Uczniowie Pupils	88063	37980	50083	70986	31738
7	w tym kobiety of which females	43170	18604	24566	34558	15396
8	w tym I klasa of which 1st grade	13103	5622	7481	11404	5168
	w tym szkoły: of which schools:					
9	filialne branch	1328	16	1312	616	12
10	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
11	Absolwenci Graduates	16534	7154	9380	12750	5659
12	w tym kobiety of which females	8096	3522	4574	6184	2771
	w tym szkoły: of which schools:					
13	filialne branch	71	-	71	147	-
14	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
	Liczba uczniów na: Number of pupils per:					
15	1 szkołę school	135,1	372,4	91,1	123,5	302,3
16	1 pomieszczenie szkolne classroom	15,1	22,9	12,0	10,9	15,7
17	1 oddział section	18,8	24,2	16,1	16,8	22,0

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

	2012/13			2013/14			L.p.
	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	
470	544	106	438	541	106	435	1
31	35	-	35	36	-	36	2
-	1	1	-	1	1	-	3
4468	6383	2075	4308	6370	2085	4285	4
2786	4008	1395	2613	3958	1367	2591	5
39248	67787	30778	37009	66154	30257	35897	6
19162	33280	15000	18280	32424	14692	17732	7
6236	10593	4769	5824	10399	4928	5471	8
604	961	-	961	923	-	923	9
-	87	87	-	124	124	-	10
7091	11720	5313	6407	.	.	.	11
3413	5710	2556	3154	.	.	.	12
147	111	-	111	.	.	.	13
-	-	-	-	.	.	.	14
83,5	124,6	290,4	84,5	122,3	285,4	82,5	15
8,8	10,6	14,8	8,6	10,4	14,5	8,4	16
14,1	16,9	22,1	14,2	16,7	22,1	13,9	17

TABL. 15 (137). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11	
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas
1	Gimnazja <i>Lower secondary</i>	208	82	126	214	82
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
2	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
3	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	6	6	-	5	5
4	Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	2368	1249	1119	2559	1292
5	Oddziały <i>Sections</i>	2155	1093	1062	1850	908
6	Uczniowie <i>Students</i>	54577	28666	25911	42316	22175
7	w tym kobiety <i>of which females</i>	26504	13975	12529	20677	10818
8	w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	17650	9067	8583	13607	7054
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
9	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
10	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	472	472	-	435	435
11	Absolwenci <i>Graduates</i>	18187	9680	8507	14171	7410
12	w tym kobiety <i>of which females</i>	8878	4698	4180	7004	3682
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
13	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
14	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	135	135	-	157	157
	Liczba uczniów na: <i>Number of students per:</i>					
14	1 szkołę <i>school</i>	262,4	349,6	205,6	197,7	270,4
16	1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	23,0	23,0	23,2	16,5	17,2
17	1 oddział <i>section</i>	25,3	26,2	24,4	22,9	24,4

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

wieś <i>rural</i> <i>areas</i>	2012/13			2013/14			L.p.
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural</i> <i>areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural</i> <i>areas</i>	
132	218	84	134	222	87	135	1
-	1	1	-	-	-	-	2
-	5	5	-	7	7	-	3
1267	2536	1291	1245	2557	1283	1274	4
942	1695	842	853	1627	814	813	5
20141	38391	20204	18187	36685	19555	17130	6
9859	18520	9709	8811	17618	9352	8266	7
6553	12141	6419	5722	11849	6379	5470	8
-	332	332	-	-	-	-	9
-	332	332	-	413	413	-	10
6761	13320	6774	6546	.	.	.	11
3322	6615	3345	3270	.	.	.	12
-	-	-	-	.	.	.	13
-	208	208	-	.	.	.	14
152,6	176,1	240,5	135,7	165,2	224,8	126,9	15
15,9	15,1	15,6	14,6	14,3	15,2	13,4	16
21,4	22,6	24,0	21,3	22,5	24,0	21,1	17

TABL. 16 (138). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	41	55	56	52	Schools
Oddziały	228	322	286	264	Sections
Uczniowie	5989	6780	5667	5062	Students
w tym kobiety	1358	1766	1473	1270	of which females
w tym I klasa	2296	2564	1992	1860	of which 1st grade
Absolwenci	1965	2381	2059	.	Graduates
w tym kobiety	501	615	580	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	5989	6780	5667	5062	1965	2381	2059
w tym: of which:							
Artystyczne Arts	60	-	-	-	23	-	-
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	252	264	213	164	104	125	121
Inżynieryjno-techniczne Engineering and engineering trades	2468	2609	2178	2127	743	918	678
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	1231	573	465	410	408	187	129
Architektury i budownictwa Architecture and building	754	1594	1335	1089	212	553	535
Rolnicze, leśne i rybactwa Agriculture, forestry and fishery	4	9	12	6	-	2	6
Usług dla ludności Personal services	1220	1731	1464	1266	475	596	590

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

Od roku szkolnego 2012/13 nie ma naboru do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 216.

Note to tables 18–20

Since the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade hasn't been held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 216.

TABL. 18 (140). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	82	74	73	72	Schools
Oddziały	834	775	723	688	Sections
Uczniowie	25701	22595	20564	19528	Students
w tym kobiety	16031	14440	13121	12456	of which females
w tym I klasa	8756	7402	6552	6219	of which 1st grade
Absolwenci	8206	7420	6965	.	Graduates
w tym kobiety	5167	4846	4441	.	of which females

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 3) na str. 217.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7, point 3) on page 217.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (141). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	41	5	5	3	Schools
Oddziały	222	24	12	4	Sections
Uczniowie	6436	657	275	88	Students
w tym kobiety	3590	459	201	69	of which females
w tym I klasa	1798	180	-	-	of which 1st grade
Absolwenci	2335	218	144	.	Graduates
w tym kobiety	1278	157	118	.	of which females

a Patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 3) na str. 217.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 7, point 3) on page 217.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (142). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	98	90	88	84	Schools
Oddziały	794	953	875	851	Sections
Uczniowie	21651	22860	20705	20153	Students
w tym kobiety	7856	8886	7981	7950	of which females
w tym I klasa	6862	5825	5695	5466	of which 1st grade
Absolwenci	4059	5661	4964	.	Graduates
w tym kobiety	1475	2319	1926	.	of which females

a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 3) na str. 217. b Dające uprawnienia zawodowe. Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 3) on page 217.

b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (143). UCZNIOWIE I ABSLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS
GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS
OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c FIELDS OF EDUCATION ^c	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	21651	22860	20705	20153	4059	5661	4964
w tym: of which:							
Artystyczne Arts	851	311	279	274	140	110	41
Społeczne Social and behavioural science	3238	2145	1662	1506	852	607	462
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	1864	1682	2251	2431	251	301	390
Fizyczne ^d Physical sciences ^d	16	104	107	114	-	25	17
Informatyczne Computing	709	3730	3379	3269	-	859	833
Inżynierjno-techniczne Engineering and engineering trades	6191	4295	3961	3994	1249	994	936
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	614	409	298	256	106	139	78
Architektury i budownictwa Architecture and building	1952	2973	2692	2561	445	629	625
Rolnicze, leśne i rybactwa Agriculture, forestry and fishery	902	764	524	450	197	256	148
Weterynaryjne Veterinary	95	27	105	15	-	24	13
Usług dla ludności Personal services	4540	5755	4932	4894	703	1497	1276
Usług transportowych Transport services	212	226	241	186	21	46	68
Ochrony środowiska Environmental protection	467	439	274	203	95	174	77

a Łącznie z technikami uzupełniającymi. b Dające uprawnienia zawodowe. c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools. b Leading to professional certification. c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). d Among others: physics, chemistry, geology.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (144). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH <i>LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	7	12	14	13	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	7	12	13	11	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	793	812	969	912	Pupils
w tym kobiety	473	493	576	553	of which females
Absolwenci	116	99	95	.	Graduates
w tym kobiety	66	65	60	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	4	5	8	8	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	2	3	5	5	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	475	382	427	446	Students
w tym kobiety	329	272	308	316	of which females
Absolwenci	82	62	48	.	Graduates
w tym kobiety	51	48	33	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (145). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	113	91	86	84	Schools
Oddziały	316	404	501	429	Sections
Uczniowie	6657	8848	10703	9085	Students
w tym kobiety	3172	5501	6955	6159	of which females
Absolwenci	1587	2330	2962	.	Graduates
w tym kobiety	914	1576	2184	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	6657	8848	10703	9085	2020	2330	2962
w tym: <i>of which:</i>							
Pedagogiczne <i>Education science and teacher training</i>	245	304	121	44	85	99	61
Artystyczne <i>Arts</i>	86	31	266	311	48	7	110
Spoleczne <i>Social and behavioural science</i>	195	68	398	111	103	20	22
Ekonomiczne i administracyjne <i>Business and administration</i>	501	2173	2699	2216	203	278	476
Informatyczne <i>Computing</i>	1686	378	509	399	412	54	75
Inżynierjno-techniczne <i>Engineering and engineering trades</i>	-	23	53	21	12	11	7
Architektury i budownictwa <i>Architecture and building</i>	58	251	122	6	20	32	55
Rolnicze, leśne i rybactwa <i>Agriculture, forestry and fishery</i>	425	510	286	68	15	172	190
Weterynaryjne <i>Veterinary</i>	-	19	30	41	-	8	15
Medyczne <i>Health</i>	902	1474	1864	1815	361	630	771
Opieki społecznej <i>Social services</i>	192	141	348	295	65	33	102
Usług dla ludności <i>Personal services</i>	1145	1758	1638	1400	328	543	521
Usług transportowych <i>Transport services</i>	48	-	-	-	-	-	-
Ochrony środowiska <i>Environmental protection</i>	-	-	16	6	-	-	4
Ochrony i bezpieczeństwa <i>Security services</i>	1113	1634	2277	2193	356	376	453

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (147). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Nauczyciele akademiccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b
OGÓŁEM 2005/06	14	2038	64042	15537
TOTAL 2010/11	15	2040	50915	15507
2012/13	15	1897	42342	14361
2013/14	15	1837	38046	.
Uniwersytety <i>Universities</i>	1	896	15362	5744
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>	1	455	9836	2469
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>	2	166	5849	2375
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>	1	55	1924	1120
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>	1	20	22	12
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>	9	245	5053	2641

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 219. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 219. b According to type of school – from 2012/13 academic year.

TABL. 26 (148). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS		Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms			
				stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b	
				razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	2005/06	64042	37516	23314	14773	40728	22743
TOTAL	2010/11	50915	31367	20073	12592	30842	18775
	2012/13	42342	26091	20151	12849	22191	13242
	2013/14	38046	23254	19709	12415	18337	10839
Uniwersytety <i>Universities</i>		15362	11626	11516	8678	3846	2948
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>		9836	3492	6945	2881	2891	611
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>		5849	3421	832	581	5017	2840
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>		1924	976	40	18	1884	958
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>		22	9	-	-	22	9
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>		5053	3730	376	257	4677	3473

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (149) **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS		Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms			
				stacjonarnych ^a full-time pro-grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro-grammes ^b	
				razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	2005/06	15537	10254	4784	3364	10753	6890
TOTAL	2010/11	15507	10618	5689	3793	9818	6825
	2012/13	14361	9638	6062	4097	8299	5541
Uniwersytety <i>Universities</i>		5744	4640	3828	3080	1916	1560
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>		2469	893	1866	750	603	143
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>		2375	1408	197	125	2178	1283
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>		1120	672	12	7	1108	665
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>		12	7	-	-	12	7
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>		2641	2018	159	135	2482	1883

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (150). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECYFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	ogółem total				w tym kobiety ^b of which females			
OGÓŁEM TOTAL	2038	2040	1897	1837	813	895	842	850
Profesorowie <i>Professors</i>	541	546	514	499	104	130	125	129
w tym z tytułem naukowym profesora <i>of which titled only</i>	224 ^c	233	203	205	31 ^c	37	29	31
Docenci <i>Assistant professors</i>	13	91	48	43	4	26	14	15
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego <i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>	-	1	3	2	-	-	-	-
Adiunkci <i>Tutors</i>	709	746	733	737	320	377	391	408
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego <i>of which with scientific degree of habilitated doctord (HD)</i>	10	14	28	41	1	4	16	22
Asystenci <i>Assistant lecturers</i>	299	206	192	195	161	128	108	116
Pozostali <i>Others</i>	476	451	410	364	224	234	204	183

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 219. ^b W roku 2005/06 tylko pełnozatrudnione. ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 219. ^b In 2005/06 only employed full-time. ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland and is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29 (151). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOL

WYSZCZEGÓLNIENIE		Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2005/06	39	20	-	-	TOTAL
	2010/11	37	23	10	5	
	2012/13	73	32	7	4	
	2013/14	157	80	.	.	
studia: stacjonarne		34	24	4	3	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne		123	56	3	1	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		24	18	4	3	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		5	-	1	-	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		22	13			<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1	-	-	-	<i>Teacher education schools</i>
Pozostałe szkoły wyższe		105	49	2	1	<i>Others</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. *b* W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2012/13.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. *b* According to study forms and type of school – for 2012/13 academic year.

TABL. 30 (152) **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06
		słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies ^a</i>				wydane studiów certificates <i>postgraduate</i>
1	OGÓŁEM	3242	5039	4493	2476	2017
2	w tym kobiety	2497	3921	3670	2033	1537
3	Uniwersytety	.	-	666	389	.
4	Wyższe szkoły techniczne	.	137	121	65	.
5	Wyższe szkoły ekonomiczne	.	1991	844	414	.
6	Wyższe szkoły pedagogiczne	.	1958	234	216	.
7	Wyższe szkoły teologiczne	.	-	-	-	.
8	Pozostałe szkoły wyższe	.	953	2628	1392	.

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 31 (153): **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

L.p.	GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2012/13
		słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies ^b</i>		
1	OGÓŁEM	3242	5039	4493
2	Pedagogiczne	1521	2586	2371
3	Artystyczna	-	-	-
4	Humanistyczne ^c	366	113	207
5	Spoleczne	177	92	54
6	Ekonomiczne i administracyjne	572	784	1056
7	Dziennikarstwa i informacji	134	19	36
8	Prawne	-	-	29
9	Biologiczne ^d	-	-	15
10	Fizyczne ^e	94	21	41
11	Matematyczne i statystyczne	-	60	35
12	Informatyczne	279	97	61
13	Inżynierijno-techniczne	-	113	61
14	Architektury i budownictwa	27	191	51
15	Rolnicze, leśne i rybactwa	22	-	-
16	Medyczne	38	221	212
17	Opieki społecznej	-	19	43
18	Usług dla ludności	-	-	-
19	Usług transportowych	-	65	-
20	Ochrony środowiska	12	-	25
21	Ochrony i bezpieczeństwa	-	658	196

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Dla studiów trwających: do 1 roku – (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, e – astronomia,

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year – d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science,

2010/11	2012/13	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION	L.p.
świadectwa słuchaczom podyplomowych <i>issued to students of studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>					
3546	3996	46	123	279	341	TOTAL	1
2861	3295	15	65	154	197	<i>of which females</i>	2
1226	527	-	-	156	219	<i>Universities</i>	3
102	137	37	63	123	122	<i>Technical universities</i>	4
596	736	-	-	-	-	<i>Academies of economics</i>	5
151	125	9	60	-	-	<i>Teacher education schools</i>	6
-	-	-	-	-	-	<i>Theological academies</i>	7
1471	2471	-	-	-	-	<i>Others</i>	8

2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^a	L.p.
wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>					
2475	2017	3546	3996	TOTAL	1
1535	591	1483	2106	<i>Pedagogical</i>	2
-	24	-	-	<i>Arts</i>	3
61	244	62	173	<i>Humanities ^c</i>	4
54	153	22	54	<i>Social and behavioural science</i>	5
352	598	1065	982	<i>Business and administration</i>	6
-	-	45	35	<i>Journalism and information</i>	7
18	-	-	30	<i>Law</i>	8
-	66	-	13	<i>Life science ^d</i>	9
-	-	33	21	<i>Physical science ^e</i>	10
-	33	18	14	<i>Mathematics and statistics</i>	11
55	125	47	39	<i>Computing</i>	12
-	-	75	57	<i>Engineering and engineering trades</i>	13
24	-	124	48	<i>Architecture and building</i>	14
-	-	-	-	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>	15
139	152	122	169	<i>Health</i>	16
-	-	67	43	<i>Social services</i>	17
-	-	-	-	<i>Personal services</i>	18
20	-	22	-	<i>Transport services</i>	19
16	31	-	25	<i>Environmental protection</i>	20
201	-	361	187	<i>Security services</i>	21

stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. c Łącznie z teologią. d, e Między innymi: d – biologia fizyka, chemia, geologia, geografia.

as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. c Including theology. d, c Among others: e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 32 (154). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja	2005/06	2	2	64	17	16	6
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	1	2	67	20	19	7
	2012/13	2	4	88	19	41	11
	2013/14	3	5	47	16	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	3	5	57	4	30	3
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2012/13	-	-	-	-	-	-
	2013/14	-	-	-	-	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	85	217	4466	1737	1765	798
<i>General secondary schools</i> ^a	2010/11	84	226	5405	2460	1558	782
	2012/13	93	239	5786	2540	1620	783
	2013/14	81	215	5425	2289	.	.
Licea profilowane	2005/06	12	32	720	277	176	92
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	4	15	394	158	139	62
	2012/13	4	12	246	99	93	36
	2013/14	4	8	136	55	.	.
Technika ^b	2005/06	92	208	4674	1273	2273	670
<i>Technical secondary schools</i> ^b	2010/11	37	130	2336	529	461	117
	2012/13	38	110	2184	516	606	136
	2013/14	32	65	1216	252	.	.

a, b łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33 (155). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a

<i>PRE-PRIMARY EDUCATION ^a</i>					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Placówki	719	755	754	833	Establishments
miasta	156	195	218	228	urban areas
wieś	563	560	536	605	rural areas
Przedszkola	226	243	269	297	Nursery schools
w tym specjalne	4	6	6	8	of which special
miasta	116	127	140	146	urban areas
wieś	110	116	129	151	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	493	429	403	410	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	2	2	10	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	81	80	116	Pre-primary points
Miejsca					Places
Przedszkola	16253	19786	21972	23885	Nursery schools
w tym specjalne	89	82	78	116	of which special
miasta	12003	14111	15592	16316	urban areas
wieś	4250	5675	6380	7569	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	30	27	192	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2038	1727	2657	Pre-primary points
Dzieci	23072	29887	33986	37485	Children
miasta	13188	16403	18201	19354	urban areas
wieś	9884	13484	15785	18131	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	12225	9195	8723	9718	of which aged: 6
5 lat	5119	8837	11126	11993	aged 5
Przedszkola	15689	19809	21991	23673	Nursery schools
w tym specjalne	69	52	55	77	of which special
miasta	11808	14330	15552	16105	urban areas
wieś	3881	5479	6439	7568	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	5818	4551	4336	4920	of which aged: 6
5 lat	4406	5850	6687	6785	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7383	8127	10348	11209	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	6407	4644	4382	4765	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	30	24	184	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1921	1623	2419	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	475	635	672	731	3-6
3-5	296	575	643	710	3-5
6 lat	983	827	770	795	6
5 lat	422	777	908	920	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	322	421	435	461	3-6
3-5	271	425	450	480	3-5
1 przedszkole	69	82	82	80	Nursery school
100 miejsc	97	100	100	99	100 places

a W roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In 2013/14 school year including children attending for all school year in the units performing health care activities.

N o t e. In 2010/11 and 2012/13 school years – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz do 2011 r. - Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. 1997 Nr 28, poz. 152) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również – na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and until 2011 the Internal Security Agency.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602) with later amendments, on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (Journal of Laws 1997 No. 28, item 152) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No.210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replace the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

According to regulations in power the patient has the right to choose the basic health care doctor, nurse and midwife, as well as – on the basis of a referral from the basic health care doctor – provider of out-patient specialized health care services and hospital.

3. Dane o pracownikach medycznych ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy w głównym miejscu pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami.

5. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane za środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsca na oddziałach dziennego pobytu, a do 2008 r. także miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków. Do 2003 r. dane obejmowały również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach.

3. Data regarding medical personnel of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists including interns.

Data regarding medical personnel include persons working directly with the patient, i. e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments

5. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations within the scope of out-patient health care provide also **medical and dental practices** realizing health services financed from public sources (contracts with National Health Fund). Since 2009 out-patient consultations do not include expertise activity of doctors of occupational medical service. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include places in day wards and until 2008 places (beds and incubators) for new-borns. Until 2003 data also included beds in hospital wards located near emergency stations and in other independent wards.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im

środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; za 2005 r. — ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 365); Wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

Dane obejmują jednostki ratownictwa medycznego podległe resortowi obrony narodowej oraz resortowi spraw wewnętrznych.

12. Działalność **aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2004, Nr 53 poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

8. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

9. **Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

10. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

11. Data concerning **emergency medical services and first-aid** (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; data for 2005 — law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health-care services rendered by emergency medical services and medical air health in the place of occurrence.

Hospital emergency wards since 29 III 2007 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 15 III 2007 (Journal of Laws No. 55, item 365); earlier operated on the basis of regulation of the health care facilities.

Data include units of the rescue system subordinated to the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

12. **The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004, No. 53, item 533).

Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

13. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

15. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

16. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**.

17. **Rodzina piecza zastępcza** jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodzina zastępcza**:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
 - c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:

13. *Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).*

14. *According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children’s clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.*

15. *Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments.*

16. **Day-support centre** – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** - organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** - carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms**

17. **Family foster care** shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child’s adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children’s emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster family**:
 - a) related,
 - b) non-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
 - c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
- zawodowa specjalistyczna - umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
- zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

2) **rodzinny dom dziecka** - w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo

- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,

- professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children.

- professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) **foster home** - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:

- a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
- b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
- c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate

orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** - umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** - umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593).

20. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004.

Permanent benefit is paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (156). PRACOWNICY MEDYCZNI ^a

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Lekarze	2800	2790	Doctors
w tym kobiety	1558	1585	of which women
Lekarze dentyści	449	449	Dentists
w tym kobiety	350	353	of which women
Farmaceuci	771	753	Pharmacists
w tym kobiety	658	642	of which women
Pielęgniarki	7274	7400 ^b	Nurses
Położne	742	756 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1046	1169 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	478	474	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 257; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b–d* W tym magistry: *b* – pielęgniarstwa – 1020, *c* – położnictwa – 121, *d* – fizjoterapii i rehabilitacji – 770.

^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 257; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. *b–d* Of which masters: *b* – of nursing – 1020, *c* – of midwifery – 121 *d* – of physiotherapy and rehabilitation – 770.

^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (157). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	2037	1979	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	89	96	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	292	262	Surgery ^b
Chorób płuc	46	51	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	252	250	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	29	28	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	81	85	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	237	221	General practitioners
Neurologii ^{cd}	80	78	Neurology ^{cd}
Okulistyki	58	57	Ophthalmology
Onkologii ^e	8	11	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	34	32	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	100	93	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	128	127	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	88	84	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	78	75	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	72,8	70,9	DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	50	54	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	12	14	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowa	2	3	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	10	10	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	3	3	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	15	16	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	4	3	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	4	5	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ			DENTAL SPECIALISTS
(w % ogółu lekarzy dentyistów)	11,1	12,0	(in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 257 oraz notka a do tabl. 1 na str. 262. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d-g Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 4 on page 257 and footnote a to the table 1 on page 262. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d-g Also: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (158). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA** ^a
OUT-PATIENT HEALTH CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	540	557	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	339	361	<i>urban areas</i>
wieś	201	196	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	261	248	<i>Medical practices ^b (as of 31 XII)</i>
miasta	193	185	<i>urban areas</i>
wieś	68	63	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	9313,1	9440,0	<i>Consultations provided ^c in thous.</i>
miasta	6847,4	6930,1	<i>urban areas</i>
wieś	2465,6	2509,9	<i>rural areas</i>
lekarskie	8249,0	8451,5	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	2889,8	3050,3	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	1064,0	988,4	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 256. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.
^a See general notes, item 1 on page 256. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 4 (159). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			
<i>FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	25	25	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	1	1	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	3	3	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	13	13	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	2	Nursing homes ^c
Hospicja	3	3	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	13	12	sanatoria
szpitale	3	4	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			
<i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^d	6581	6202	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	690	772	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	68	68	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	600	655	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	33	33	Nursing homes ^c
Hospicja	56	41	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	2000	1875	sanatoria
szpitale	810	956	hospitals
LECZENI			
<i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^e	286822	285753	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	7989	8339	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	202	309	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1500	1500	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	59	51	Nursing homes ^c
Hospicja	712	560	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	37062	36182	in sanatoria
w szpitalach	15251	17291	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 256. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 257. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto 9727 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 1 on page 256. b See general notes, item 6 on page 257. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfers. f Moreover 9727 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (160). **SZPITALE OGÓLNE** ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	25	25	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6581	6202	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	51,7	50,3	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1338	1262	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	322	318	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1470	1409	Surgical
Pediatrycznych	432	400	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	622	602	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	156	170	Oncological
Intensywnej terapii	100	108	Intensive therapy
Zakaźnych	150	125	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	240	240	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	30	33	Dermatological
Neurologicznych	320	345	Neurological
Psychiatrycznych	186	60	Psychiatric
Leczeni w tys.	300,4	309,4	In-patients in thous.
w tym na oddziałach :			of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	61,0	61,1	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	19,5	20,5	of which cardiological ^b
chirurgicznych	78,5	81,8	surgical
pediatrycznych	20,5	21,5	paediatric
ginekologiczno-położniczych	34,6	34,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	8,6	10,2	oncological
intensywnej terapii	2,2	2,5	intensive therapy
zakaźnych	5,5	5,1	communicable
gruźlicy i chorób płuc	8,0	8,3	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1,5	1,7	dermatological
neurologicznych	13,9	14,9	neurological
psychiatrycznych	2,4	2,2	psychiatric
Wypisani w tys.	276,6	276,1	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	6,9	6,6	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2355,3	2435,7	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	45,5	48,4	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,4	5,2	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	248	253	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 257 oraz ust. 7 na str. 257. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 6 on page 257 and item 7 on page 257. ^b Including intensive cardiological care wards including. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (161). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego					Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	28	28	28	basic
specjalistyczne	x	17	18	18	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	9	9	9	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	-	2	1	-	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	x	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	49,1	98,6	105,6	111,4	in thousands
na 1000 ludności	38,2	76,7	82,8	87,7	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	50,1	101,9	106,2	111,6	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	5,8	7,5	6,2	7,1	children and youth at the age of 0–18
w wieku 65 lat i więcej	-	44,7	45,4	48,0	aged 65 and more
na 1000 ludności	38,9	79,3	83,2	87,9	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 258. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 11 on page 258. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (162). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**^a

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Apteki	331	403	417	410	Pharmacies
w tym prywatne	329	403	417	410	of which private
w tym na wsi	77	97	94	92	of which in rural areas
Punkty apteczne	55	60	56	59	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	49	60	56	59	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3329	2770	2693	2704	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5568	4481	4679	4639	of which in rural areas
1 aptekę	3882	3182	3055	3093	pharmacy
w tym na wsi	9111	7254	7467	7614	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	583	705	724	704	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 258.

a See general notes, item 12 on page 258.

TABL. 8 (163). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	6	5	5	4	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	18,5	16,7	17,1	17,3	Blood donors in thous.
w tym honorowi	18,5	16,7	17,1	17,3	of which honorary blood donors
					Number of collected donations ^b
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	25,9	28,3	29,0	29,7	of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo					Number of prepared units of fresh
mrożonego osocza (FFP) ^{cd} w tys.	25,7	29,8	29,2	29,8	frozen plasma (FFP) ^{cd} in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP). d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP). d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (164). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAZNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	464	284	374	309	36,1	22,1	29,3	24,3	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	-	1	-	-	-	0,1	-	-	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	45	37	92	32	3,5	2,9	7,2	2,5	<i>Whooping cough</i>
Odra	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:	308	126	168		23,9	9,8	13,2	0,0	<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	1	1	-	1	0,1	0,1	-	0,1	<i>type A</i>
typ B	102	48	78	44	7,9	3,7	6,1	3,5	<i>type B</i>
typ C	202	77	90	74	15,7	6,0	7,1	5,8	<i>type C</i>
Różyczka	340	107	56	814	26,4	8,3	4,4	64,1	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	1	1	1	2	0,1	0,1	0,1	0,2	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy	526	268	288	173	40,9	20,9	22,6	13,6	<i>Other salmonella infections</i>
Inne bakteryjne zatrucia									<i>Other bacterial footborne</i>
pokarmowe	63	17	91	95	4,9	1,3	7,1	7,5	<i>intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1136	1073	1115	1136	336,0	279,3	315,9	330,4	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	230	471	452	393	17,9	36,7	35,4	30,9	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	50	34	25	28	3,9	2,6	2,0	2,2	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	30	44	26	18	2,3	3,4	2,0	1,4	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	7	12	4	3	0,5	0,9	0,3	0,2	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	5664	99	94	63	440,3	7,7	7,4	5,0	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	4683	485	6410	45362	364,0	37,7	502,5	3571,1	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne	15	21	14	11	1,2	1,6	1,1	0,9	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliźnie	203	174	171	215	15,8	13,5	13,4	16,9	<i>Rabies vaccinations</i>

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (165). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Żłobki	5	5	14	22	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	4	4	9	11	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy					
przedszkolach	2	2	2	2	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	4	3	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	3	3	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.					<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	340	487	756	1007	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	79	68	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu					<i>Children staying (during the year)</i>
roku) w tys.					<i>in thous.</i>
w żłobkach	635	966	1514	1780	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	67	69	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach					<i>Places in nurseries and children's</i>
dziecięcych na 1000 dzieci					<i>clubs per 1000 children up to</i>
w wieku do lat 3 w miastach	18,4	29,4	55,0	75,6	<i>the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach					<i>Children staying in nurseries and</i>
i klubach dziecięcych :					<i>children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	9,1	13,5	25,7	33,9	<i>per 1000 children up to</i>
na 100 miejsc	90,9	106,4	108,6	106,0	<i>the age of 3</i>
					<i>per 100 places</i>

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2013 r. (stan w dniu 31 XII) działały także 2 placówki prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 25 miejsc i przebywało w ciągu roku 32 dzieci.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 2 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 25 places and 32 children were staying during the year.

TABL. 11 (166). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
OGÓŁEM	65	46	54	73	9,3	2,6	3,6	4,6	TOTAL
Opiekuńcze	60	40	47	65	8,6	2,0	2,8	3,6	General care
Specjalistyczne	5	6	7	8	0,7	0,6	0,7	1,0	Specialized

TABL. 12 (167). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	977	975	1061	1058	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	883	840	731	732	Related foster families
dzieci ^b	1322	1258	1005	1001	children ^b
Niezawodowe	84	98	294	285	Non-professional foster families
dzieci ^b	126	162	376	369	children ^b
Zawodowe ^c	10	37	36	41	Professional foster families ^c
dzieci ^b	56	174	141	143	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	x	11	15	Foster homes
dzieci ^d	x	x	62	86	children ^d

^a Niektóre dane za lata 2012 i 2013 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data for the years 2012 and 2013 are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (168). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo- -wychowawcze	30	35	34	33	525	493	544	527 ^b	29	29	5	2	Care and education centres
interwencyjne	1	-	-	1	8	-	-	13	-	-	-	-	intervention
rodzinne	19	21	19	18	129	130	125	120	1	1	2	-	family
socjalizacyjne	6	7	7	9	208	202	197	236	22	19	3	2	socialization combining tasks of the centres ^c
łącznie zadania placówek ^c	4	7	8	5	180	161	222	158	6	9	-	-	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 270. b W tym 15 wychowanków w wieku 0–3 lata i 37 w wieku 4–6 lat oraz 174 sierot i niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 18 on page 270. b Of which 15 residents at age 0–3 and 37 at age 4–6, 174 orphans and disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

 TABL. 14 (169). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**^a

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	54	52	62	61	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	3999	3997	4150	4155	total
na 10 tys. ludności	31,1	31,2	32,6	32,8	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	3691	3883	3977	3933	total
w tym kobiety	1701	1730	1758	1702	of which women
w tym do 18 lat	103	82	53	71	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1575	896	878	945	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	28,7	30,3	31,2	31,0	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	21	340	262	252	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.
 a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (170). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES ^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b	54	52	62	61	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	7	7	13	14	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	9	9	10	10	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	6	5	5	8	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	2	3	3	3	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy niepełnosprawni fizycznie	12	14	16	14	chronically mentally ill physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	3	3	3	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	6	4	2	3	homeless
inne osoby	11	13	16	16	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla ^c	3999	3883	3977	3933	Residents in homes and facilities for ^c
osób w podeszłym wieku	351	354	459	598	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1193	997	931	780	chronically ill with somatic disorders
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	682	452	428	675	mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych niepełnosprawnych fizycznie	232	354	347	108	chronically mentally ill physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	1020	1156	1261	1152	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	45	73	66	63	homeless
innych osób	363	431	458	506	other persons
	-	-	9	10	

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (171). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005	111734	80204,2	T O T A L
	2010	101946	99731,6	
	2012	103795	126932,5	
	2013	109606	141232,8	
Pomoc pieniężna				Monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Zasilek stały		9099	38665,5	<i>Permanent benefit</i>
Zasilek okresowy		17218	26403,1	<i>Temporary benefit</i>
Zasilek celowy		35171	26225,7	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc niepieniężna				Non-monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Schronienie		440	1193,5	<i>Shelter</i>
Posiłek		43121	28837,3	<i>Meals</i>
Ubranie		984	88,9	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu		144	286,8	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne				<i>Attendance services and specialized</i>
usługi opiekuńcze		3375	19356,3	<i>attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		54	175,7	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 261. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 20 on page 261. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Świętokrzyskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** — o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

6. Information concerning the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) i zakłady uzdrowiskowe.

7. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.*

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

The remaining facilities of collective accommodation establishments include hotel facilities which do not correspond to conditions expected in hotels, motels, boarding houses, excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, other facilities used by the tourism industry (e.g., student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and health establishments.

3. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub **pokoju** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych

3. W stosunku do poprzedniej edycji Rocznika prezentowane dane zmieniono, gdyż:

- informacje o uczniowskich i wyznaniowych klubach sportowych zostały ujęte w grupie „Kluby sportowe”,
- w tabl. „Kluby sportowe” osoby ćwiczące, trenerzy i instruktorzy wykazani są jeden raz, zamiast jak dotychczas wielokrotnie, nawet jeśli bądź prowadzili zajęcia, w kilku rodzajach sportu.

3. *Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.*

4. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

5. *Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. *Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. *Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for persons with disabilities.*

3. *In comparison to the previous editions of the Yearbook presented data was changed because:*

- *information about student and religious sports clubs are included in the "Sports clubs" group,*
- *in the "Sports clubs" persons practising sports, coaches and sports instructors are recognized once instead of multiple times, as it was presented before, even if practised or run classes in several kinds of sports.*

Kultura Culture

TABL. 1 (172). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE** ^a
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>
Tytuły <i>Titles</i>	2005	506	104	37	60	26	153	126	67
	2010	749	167	32	73	23	254	200	67
	2012	730	214	18	52	11	250	185	65
	2013	719	171	19	78	54	246	83	68
Nakład w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	1524,9	35,0	16,1	154,0	835,4	254,6	229,8	157,5
	2010	1285,9	65,8	12,3	96,4	395,0	452,3	264,1	206,7
	2012	1012,5	71,0	5,7	84,7	74,0	405,9	371,2	241,5

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (173). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE** ^a
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								nieregularnie <i>irregularly</i>
			w tygodniu		w miesiącu		1 raz <i>once</i>				
			6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w pół- roczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>	
Tytuły <i>Titles</i>	2005	124	2	8	1	34	14	27	9	8	21
	2010	147	1	12	1	40	17	37	4	13	22
	2012	161	1	13	4	34	9	56	9	15	20
	2013	149	1	11	3	36	7	57	7	14	13
Nakład w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	30038,5	19850,8	3394,7	45,0	5983,4	127,2	269,6	86,5	13,1	268,2
	2010	21506,7	13529,6	4774,1	240,0	2122,6	236,7	326,0	5,4	14,9	257,4
	2012	20592,0	10938,3	6379,0	793,0	1701,7	51,3	461,1	9,3	6,3	252,0
	2013	17733,9	9812,6	4329,4	950,0	2089,6	28,4	374,4	10,1	5,2	134,2

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 3 (174). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	300	291	275	274	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	230	221	205	204	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	20	14	11	10	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	19	13	10	7	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	4413,4	4443,9	4345,7	4335,3	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2382,1	2326,8	2207,0	2198,5	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	211,9	176,5	179,4	177,5	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	75,2	64,9	64,8	64,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	3813,4	3371,2	3902,2	3483,8	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	1536,2	1306,6	1264,1	1260,0	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,0	19,1	21,8	19,6	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,4	20,1	19,5	19,5	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; in 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (175). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	22	24	24	28	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	146,2	134,8	142,3	144,7	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe					<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	53	91	84	87	<i>own^b</i>
obce ^c	34	43	24	62	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	539,6	400,4	579,2	639,7	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	235,4	169,3	178,1	154,4	<i>of which primary and secondary school students</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *c* Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (176). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	4	7	7	5	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	-	-	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	1	1	1	1	<i>Reserves</i>
Inne	3	6	6	4	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	253,0	297,0	367,4	377,2	<i>Visitors in thous. of which in organized</i>
w tym w zorganizowanych grupach	124,3	170,1	211,1	176,4	<i>groups</i>
w tym młodzież szkolna	86,5	121,6	127,7	110,7	<i>of which school youth</i>
Ogród Zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	-	-	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	96,4	97,4	95,5	95,8	<i>Reserves</i>
Inne	156,7	199,5	271,9	281,4	<i>Others</i>

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 6 (177). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	11	10	11	10	1	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	90	112	125	109	108	1	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	4	1	2	2	2	-	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	103	114	130	117	116	1	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	92,6	53,3	55,0	49,3	49,2	0,0	<i>Visitors in thous.</i>

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 7 (178). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytu- cje ^a <i>Institu- tions^a</i>	Miejsca	Przedst-	Widzo-	SPECIFICATION
			widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	awienia i kon- certy ^b <i>Perform- ances and con- certs^b</i>	wie i słucha- cze ^b w tys. <i>Audien- ce^b in thous</i>	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	3	1241	1290	268,9	Theatres and music institutions
	2010	4	1968	1419	313,2	
	2012	4	1777	1378	245,6	
	2013	4	1769	1442	260,7	
Teatry		2	529	652	99,0	<i>Theatres</i>
dramatyczne		1	397	245	46,6	<i>dramatic</i>
lalkowe		1	132	407	52,4	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne		1	726	54	22,5	<i>Music theatres</i>
Filharmonie		1	522	672	124,1	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		-	-	-	-	<i>Symphonic and chamber orchestras choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca		-	-	-	-	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	3	-	244	40,7	Entertainment enterprises
	2010	1	-	1	0,1	
	2012	-	-	-	-	
	2013	-	-	-	-	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (179). **DOMY I OSRODKI KULTURY, KLUBY, SWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	119	130	122	127	52	75	<i>Institutions</i>
domy kultury	24	22	17	17	14	3	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	45	51	55	61	27	34	<i>cultural centres</i>
kluby	10	9	10	9	9	-	<i>clubs</i>
świetlice	40	48	40	40	2	38	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	132	144	206	212	149	63	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	5119	6326	8278	8823	4725	4098	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	851,5	1201,5	1012,2	1211,2	721,6	489,6	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	103	221	250	276	103	173	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	1995	2152	5143	5301	2109	3192	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1156	924	3625	3926	1656	2270	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	520	563	518	521	364	157	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	6947	7769	7705	7422	5234	2188	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	3704	3808	3551	3895	3026	869	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	220	228	440	453	290	163	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	5167	5503	7807	8829	6044	2785	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1717	1888	3196	3163	1976	1187	<i>of which children and youth^a</i>

a W wieku poniżej 15 lat. a Below the age of 15.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (180). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	14	10	12 ^a	13	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	14	10	12	13	of which urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	21	17	27	28	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	21	17	27	28	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	5,8	5,2	6,5	6,7	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta	5,8	5,2	6,5	6,7	of which urban areas
Seanse	17,1	18,4	28,7	34,6	Screenings
w tym miasta	17,1	18,4	28,7	34,6	of which urban areas
na 1 kino	1221,7	1674,7	2391,8	2659,9	per cinema
Widzowie	451,1	549,0	712,6	679,1	Audience
w tym miasta	451,1	549,0	712,6	679,1	of which urban areas
na 1 kino	32218,9	49911,7	59379,7	52238,2	per cinema
na 1 seans	26,4	29,8	24,8	19,6	per screening

a W tym 1 minipleks.

a Of which 1 miniplex.

TABL. 10 (181). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	77204	108903	125604	105153	TOTAL
Na 1000 ludności	60	85	99	83	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (182). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. <i>In thous.</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	276,9	189,8	189,6	191,2	216	148	149	151	Radio subscribers
miasta	154,4	113,6	113,6	114,4	265	196	199	201	urban areas
wieś	122,5	76,2	76,0	76,8	175	108	108	110	rural areas
Abonenci telewizyjni	266,6	183,2	182,5	183,9	207	143	143	145	Television subscribers
miasta	149,2	109,5	109,0	109,5	256	189	190	193	urban areas
wieś	117,4	73,7	73,5	74	167	105	99	106	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (183). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	119^b	162^b	206	215	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	92	137	175	181	of which open all year
Obiekty hotelowe	56	98	107	114	Hotels and similar facilities
hotele	31	66	73	82	hotels
motele	13	8	12	11	motels
pensjonaty	5	7	7	8	boarding houses
inne obiekty hotelowe	7	17	15	13	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	63 ^b	64 ^b	99	101	Other facilities
domy wycieczkowe	4	2	2	2	excursion hostels
schroniska	-	-	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	12	12	12	12	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	10	10	11	11	hostels
kempingi	3	5	4	4	camping sites
pola biwakowe	-	1	1	1	tent camp sites
ośrodki wczasowe	13	10	8	8	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypo-					
czynkowe	9	11	10	9	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	7	8	8	health establishments
zespoły domków turystycznych	9	10	10	9	complexes of tourist cottages
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	11	12	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	28	30	agrotourism lodgings
inne obiekty	13	6	4	5	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe					
(stan w dniu 31 VII)	8338^b	12252^b	13157	14188	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	5569	9664	10843	11668	of which open all year
Obiekty hotelowe	3582	6299	6560	7173	Hotels and similar facilities
hotele	2782	5153	5438	6075	hotels
motele	435	286	355	337	motels
pensjonaty	255	325	289	340	boarding houses
inne obiekty hotelowe	110	535	478	421	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4756 ^b	5953 ^b	6597	7015	Other facilities
domy wycieczkowe	224	90	90	92	excursion hostels
schroniska	-	-	32	30	shelters
schroniska młodzieżowe	797	730	765	765	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	688	625	711	711	hostels
kempingi	559	958	565	740	camping sites
pola biwakowe	-	100	500	500	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1120	824	746	894	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	762	1075	899	856	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	1232	1519	1510	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	496	510	562	469	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (183). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
pokoje gościnne	.	.	184	208	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	377	408	agrotourism lodgings
inne obiekty	798	434	358	543	miscellaneous facilities
Korzystający z noclegów	295590^b	406570^b	440403	448675	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	25091	26546	29128	27429	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	197877	297404	335649	347871	Hotels and similar facilities
hotele	149560	249145	292967	301934	hotels
motele	31214	20794	19978	18749	motels
pensjonaty	11753	7819	10851	14022	boarding houses
inne obiekty hotelowe	5350	19646	11853	13166	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	97713 ^b	109166 ^b	104754	100804	Other facilities
domy wycieczkowe	7907	4702	3398	2613	excursion hostels
schroniska	-	91	45	7	shelters
schroniska młodzieżowe	20725	21833	20265	17697	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	16718	18093	17687	15229	hostels
kempingi	1669	5267	4642	4423	camping sites
pola biwakowe	-	250	190	220	tent camp sites
ośrodki wczasowe	15440	12997	11760	13861	holiday centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	34485	22857	20589	19829	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	25777	29015	32542	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	3828	4207	6253	3035	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	2394	2120	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	2209	2627	agrotourism lodgings
inne obiekty	13659	11185	3994	1830	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	586624^b	1206889^b	1347481	1342186	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	56651	66861	64 036	62 808	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	342653	596060	661996	681644	Hotels and similar facilities
hotele	271839	508097	571927	595565	hotels
motele	34261	36686	35195	30727	motels
pensjonaty	24544	19796	28500	28842	boarding houses
inne obiekty hotelowe	12009	31481	26 374	26 510	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	243971 ^b	610829 ^b	685485	660542	Other facilities
domy wycieczkowe	20486	11624	8207	5305	excursion hostels
schroniska	-	1047	581	7	shelters
schroniska młodzieżowe	47633	53049	54845	45254	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	40726	45794	49543	40232	hostels
kempingi	3973	13826	9365	8977	camping sites
pola biwakowe	-	510	362	240	tent camp sites
ośrodki wczasowe	58225	55504	49067	60401	holiday centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	69244	50826	52437	38310	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	386164	464524	468587	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	14628	20498	22783	10941	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	7789	8292	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	8805	10641	agrotourism lodgings
inne obiekty	29782	17781	6720	3587	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (184). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	25091^b	26546^b	29128	27429	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	22649	23552	25876	24576	Hotels and similar facilities
hotele	21337	22407	24529	23593	hotels
motele	789	979	1022	725	motels
pensjonaty	344	83	48	42	boarding houses
inne obiekty hotelowe	179	83	277	216	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	2442 ^b	2994 ^b	3252	2853	Other facilities
domy wycieczkowe	83	55	36	12	excursion hostels
schroniska	-	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	321	558	386	343	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	229	460	229	265	of which school youth hostels
kempingi	734	1221	1334	1324	camping sites
pola biwakowe	-	-	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	13	-	-	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	760	614	661	540	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	466	530	613	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	86	13	54	21	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	10	-	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	2	-	agrotourism lodgings
inne obiekty	445	67	239	-	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	56651^b	66861^b	64036	62808	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe ^a	51738	53801	51710	50481	Hotels and similar facilities ^a
hotele	49326	52181	49606	49039	hotels
motele	1074	1328	1326	890	motels
pensjonaty	915	164	187	75	boarding houses
inne obiekty hotelowe	423	128	591	477	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4913 ^b	13060 ^b	12326	12327	Other facilities
domy wycieczkowe	243	72	107	22	excursion hostels
schroniska	-	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	750	3129	2130	1630	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	541	2335	1336	1079	of which school youth hostels
kempingi	868	2196	2294	2293	camping sites
pola biwakowe	-	-	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	90	-	-	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2139	1221	1221	1179	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	6005	5919	7172	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	154	34	208	31	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	10	-	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	20	-	agrotourism lodgings
inne obiekty	669	403	417	-	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (185). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	27,4	27,2	28,2	26,5	29,7	33,1	34,1	32,8	Hotels and similar facilities
hotele	27,9	28,3	29,3	27,7	29,3	34,1	35,4	33,8	hotels
motele	26,6	32,9	26,9	24,4	32,9	43,5	30,9	28,4	motels
pensjonaty	26,8	17,6	27,4	23,0	34,8	19,0	29,2	27,9	boarding houses
inne obiekty hotelowe	21,9	18,1	15,8	15,9	23,2	24,2	21,8	23,2	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	26,8	41,2	38,7	37,0	x	x	x	x	Other facilities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 277.

a See general notes, item 4 on page 277.

TABL. 15 (186). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stolówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	51	38	18	6	TOTAL
	2010	82	67	25	9	
	2012	89	55	30	6	
	2013	95	53	21	2	
Obiekty hotelowe	88	45	4	1	1	Hotels and similar facilities
hotele	72	36	1	1	1	hotels
motele	5	6	2	2	-	motels
pensjonaty	3	1	1	1	-	boarding houses
inne obiekty hotelowe	8	2	-	-	-	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	7	8	17	1	1	Other facilities
domy wycieczkowe	1	-	-	-	-	excursion hostels
schroniska	-	-	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	-	-	2	-	-	youth hostels
w tym szkolne schroniska	-	-	-	-	-	of which school
młodzieżowe	-	-	2	-	-	youth hostels
kempingi	-	-	1	-	-	camping sites
pola biwakowe	-	-	-	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1	-	4	-	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	3	3	1	-	-	training-recreatio- nal centres
zakłady uzdrowiskowe	-	2	7	-	1	health establishments
zespoły domków	-	-	-	-	-	complexes of
turystycznych ^a	2	1	-	-	-	tourist cottages ^a
hostele	-	-	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	-	1	-	3	-	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	-	-	-	-	-	agrotourism
lodgejngs	-	-	-	-	-	lodgings
inne obiekty	-	-	-	-	-	miscellaneous facilities

a Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 16 (187). HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>					w trakcie kategory- zacji <i>in the process of the categori- sation</i>
			*****	****	***	**	*	
OGÓLEM ^a	2005	31	-	-	11	12	6	2
TOTAL ^a	2010	66	-	3	24	26	10	3
	2012	73	1	4	27	30	7	4
	2013	82	1	7	31	32	7	4
Pokoje ^a	2005	1425	-	-	712	379	300	34
Rooms ^a	2010	2703	-	263	1268	773	337	62
	2012	2808	42	371	1334	801	196	64
	2013	3141	42	693	1272	856	210	68
Miejsca noclegowe ^a	2005	2782	-	-	1168	748	798	68
Bed places ^a	2010	5153	-	497	2235	1549	731	141
	2012	5438	84	713	2502	1592	391	156
	2013	6075	78	1271	2455	1690	416	165
Korzystający z noclegów w tys.	2005	149,6	-	-	60,8	45,9	39,2	3,6
Tourists accommodated <i>in thous.</i>	2010	249,1	-	20,9	107,1	80,1	35,9	5,0
	2012	293,0	35,5		140,8	83,1	24,6	9,0
	2013	301,9	58,9		136,7	77,8	23,6	4,8
w tym turyści zagraniczni <i>of which foreign tourists</i>	2005	21,3	-	-	17,3	3,5	0,4	0,2
	2010	22,4	-	4,0	13,9	4,0	0,3	0,2
	2012	24,5	5,2		13,1	5,8	0,3	0,1
	2013	23,6	7,7		10,4	5,0	0,4	0,1
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsc noclegowych <i>bed places</i>	2005	27,9	-	-	26,5	36,0	23,0	16,4
	2010	28,3	-	36,4	28,5	27,8	27,7	13,0
	2012	29,3	#	36,5	29,6	25,2	31,3	20,7
	2013	27,7	#	29,2	30,9	21,5	28,6	15,9
pokoje <i>rooms</i>	2005	29,3	-	-	29,3	36,4	20,8	25,6
	2010	34,1	-	48,4	33,2	34,7	29,5	18,6
	2012	35,4	#	48,2	33,9	31,8	33,4	27,8
	2013	33,8	#	36,1	35,9	28,4	30,4	26,7

a Stan w dniu 31 VII.
a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (188). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE^a

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	483	531	517	Organizational entities
Członkowie	24144	24698	23019	Members
Ćwiczący ^b	21145	22572	19735	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	303	375	365	Organizational entities
Członkowie	21253	21017	19749	Members
Ćwiczący	20397	23272	21228	Persons practising sports
mężczyźni	14691	17114	15979	males
kobiety	5706	6158	5249	females
w wieku do 18 lat	15988	17815	16130	aged up to 18
Sekcje sportowe	702	800	683	Sports sections
Trenerzy	201	288	354	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	9	11	12	M class (champion)
klasy I	23	52	71	I class
klasy II	169	225	271	II class
Instruktorzy sportowi	472	633	530	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia				Other persons conducting sports
sportowe	303	338	308	activities

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 277. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook, see general notes, item 1 on page 277. ^b Estimated data.

Note. Data on the basis of the periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (189). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012
As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Exercisers			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Alpinizm ^b	1	26	5	-	-	2	Mountaineering ^b
Badminton	20	415	200	369	5	13	Badminton
Bilard ^d	9	162	45	162	-	12	Biliards ^d
Boks	6	144	24	89	1	8	Boxing
Bowling	2	45	21	-	-	2	Bowling
Brydż sportowy	4	76	2	1	-	2	Bridge
Jeździectwo ^d	5	29	22	17	-	9	Equestrian sport ^d
Karate ^d	16	494	171	350	4	24	Karate ^d
Kick-boxing	3	182	17	66	3	4	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe	6	63	8	12	1	4	Road cycling
Kolarstwo górskie	5	138	18	80	2	3	Mountain biking
Koszykówka	26	577	242	564	10	13	Basketball
Kręglarstwo	1	12	5	-	-	1	Bowling
Kulturystyka	5	201	54	156	3	7	Body-building
Lekkoatletyka	43	1007	458	897	15	36	Athletics
Łucznictwo	6	170	71	152	4	6	Archery
Piłka nożna	198	9297	525	6658	196	170	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	22	520	109	329	11	9	Indoor football
Piłka ręczna	30	1535	393	1419	23	40	Handball
Piłka siatkowa	109	2995	1531	2669	35	74	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa	6	45	22	28	1	1	Beach volleyball
Piłka wodna	1	29	-	29	1	1	Water polo
Pływanie	21	917	462	905	17	37	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	40	5	22	-	2	Weight lifting
Rugby	1	37	-	-	-	4	Rugby
Sport motorowy ^d	4	88	1	23	-	1	Motorsport ^d
Strzelectwo sportowe ^d	10	206	69	118	7	11	Sport shooting ^d
Szachy	10	441	136	301	4	11	Chess
Taekwon-do WTF	1	2	2	2	-	1	Taekwon-do WTF
Taniec sportowy	3	321	265	277	1	3	Sport dancing
Tenis	6	197	73	192	4	4	Tennis
Tenis stołowy	54	990	378	823	6	24	Table tennis
Triathlon	1	19	4	10	1	1	Triathlon
Trójbój siłowy	3	94	13	27	6	1	Powerlifting
Warcaby	2	12	5	2	-	1	Draughts
Wędkarstwo	4	180	5	22	-	6	Angling
Wu-Shu	1	25	5	19	-	1	Wu-Shu
Zapasy w stylu wolnym	4	207	93	188	4	5	Free style wrestling

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 277. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 277. b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (190). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych <i>Of which adapted for the disabled</i>	SPECIFICATION
Stadiony	75	23	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	51	13	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich	84	37	<i>Fields for big games</i>
w tym piłkarskie	84	37	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych	33	13	<i>Fields for small games</i>
koszykówki	8	4	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	3	-	<i>handball</i>
piłki siatkowej	22	9	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	55	23	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	25	14	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	18	13	<i>Sports halls</i>
Salę gimnastyczne ^b	16	8	<i>Gyms^b</i>
Pływalnie	24	18	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	5	3	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne	2	-	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km	250,5	46,8	<i>Bicycle paths - length in km</i>

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge. Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2012 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;

- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m. in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe (w EPC);
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osobok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

3) *economic entities (not classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;*

4) **higher education institutions;**

5) **other units** — *state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, inter alia, hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions.*

2. Employment in R&D includes:

1) **researchers (RSE):**

- a) *researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,*
- b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
- c) *researchers and academics employed in higher education institutions,*
- d) *PhD students conducting R&D(FTE)*

2) **technicians and equivalent staff** are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;

3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;

— **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje cało-

4. **Expenditures on research and development** include:

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

— **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Since 2003 **capital expenditures on fixed assets** comprise expenditures on purchasing or manufacturing of research equipment, necessary for performing particular R&D activities, meeting the criteria for being classified as fixed assets, but not included in an inventory of fixed assets until the completion of activities; until 2002 expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

5. **Data regarding expenditures on research and development by source of funds** (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities,
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

kształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

7. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

10. Dane prezentowane w tabl. 12 dotyczą wynalazków zgłoszonych przez podmioty krajowe (rezydentów) i zagraniczne (nierezydentów), które mogą uzyskać ochronę (patent) przez zgłoszenie w trybie krajowym, tzn. bezpośrednio w Urzędzie Patentowym RP.

6. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

7. Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D (intra-mural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

9. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

10. Data presented in table 12 refer to inventions filed by domestic entities (residents) and foreign entities (non-residents), which may be granted protection (patent) by submitting an invention application in accordance with the national procedure, i.e. directly to the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Urządzenia mobilne – pod tym pojęciem rozumie się komputery przenośne (np. notebooki, netbooki, laptopy, ultra mobile PC-UMPC, tablet PC itp.) oraz inne urządzenia przenośne (np. smartfony, telefony komórkowe z PDA).

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. *Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities – repair of computers and communication equipment.*

3. *Portable devices – term refers to portable computers (e.g. notebooks, netbooks, laptops, ultra mobile PCs-UMPCs, tablets PC etc.) and other portable devices (e.g. smartphones, PDA phones).*

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (191). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	16	33	50	47	T O T A L
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	9	11	6	Scientific and research-development units
inne	.	9	11	6	others
Podmioty gospodarcze	.	19	31	32	Economic entities
Szkoły wyższe	.	#	5	5	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	#	3	4	Other units

B. ZATRUDNIENI^aEMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff		
O G Ó Ł E M	789	1199	550	966	806	96	64	T O T A L
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	38	28	11	6	#	#	Scientific and research-development units
inne	.	38	28	11	6	#	#	others
Podmioty gospodarcze	.	267	303	279	174	55	50	Economic entities
Szkoły wyższe	.	#	216	673	624	38	12	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	#	4	4	3	#	#	Other units

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (192). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozostałym others
			wyższym higher			z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	1349	86	202	595	396	70
TOTAL	2010	1507	100	209	#	536	#
	2012	789	39	61	168	420	101
	2013	1552	105	198	521	598	130
Jednostki naukowe i bada- wczo-rozwojowe	2005
Scientific and research- others	2010	45	-	-	#	34	#
	2012	#	-	-	2	#	#
Podmioty gospodarcze	2005
Economic entities	2010	319	-	-	7	257	55
	2012	404	-	-	8	308	88
	2013	482	-	-	7	362	113
Szkoły wyższe	2005
Higher education institutions	2010	#	#	#	#	#	9
	2012	332	39	#	158	71	#
	2013	1025	105	198	512	#	#
Pozostałe jednostki	2005
Other units	2010	#	#	#	#	#	#
	2012	#	-	#	-	#	#
	2013	12	#	#	#	10	2

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (193). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment				
				w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	19,5	167,9	121,5	140,3	106,2	68,2	34,1	27,1
TOTAL								
Jednostki naukowe								
i badawczo-rozwojowe	.	2,4	3,1	#	#	#	#	#
<i>Scientific and research- development units</i>								
inne	.	2,4	3,1	#	#	#	#	#
<i>others</i>								
Podmioty gospodarcze	.	56,4	#	57,3	42,3	14,9	15,1	#
<i>Higher education institutions</i>								
Pozostałe jednostki	.	#	#	#	#	#	#	-
<i>Other units</i>								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (194). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem total			
	w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	167,9	121,5	140,3	TOTAL
Przyrodniczych	42,5	#	#	Natural sciences
Inżynierskich i technicznych	80,1	113,3	75,2	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	7,0	#	#	Medical and health sciences
Rolniczych	-	#	#	Agricultural sciences
Spółecznych	22,0	#	16,0	Social sciences
Humanistycznych	16,3	-	#	Humanities

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (195). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	167,9	121,5	140,3	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy	100,1	#	104,9	#	74,8	Government
Przedsiębiorstw	30,1	20,7	16,7	17,0	11,9	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	2,0	#	1,6	#	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	0,0	#	0,0	Private non-profit
Zagranica	36,8	21,1	#	17,3	#	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (196). **NAKLĄDY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental develop- ment</i>	SPECIFICATION	
		podstawo- we <i>basic</i>	stosowa- ne ^b <i>applied^b</i>			
		w mln zł <i>in mln zł</i>				
OGÓŁEM	2005	16,3	4,5	2,0	9,8	TOTAL
	2010	123,7	#	#	52,7	
	2012	90,6	#	9,1	#	
	2013	106,2	54,1	10,1	42,0	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	#	0,2	#	#	#	Scientific and research- development units
inne	#	0,2	#	#	#	<i>scientific institutes of others</i>
Podmioty gospodarcze	42,3	0,1	7,3	34,9	Economic entities	
Szkoły wyższe	61,1	53,8	2,7	4,6	Higher education institutions	

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a *Internal, depreciation of fixed assets.* b *Including expenditures on industrial research included in 2011.*

TABL. 7 (197). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	40,6	#	43,7	23,1	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	#	57,3	-	Scientific and research- development units
inne	.	#	57,3	-	<i>scientific institutes of others</i>
Podmioty gospodarcze	25,9	14,0	66,3	4,0	Economic entities
Szkoły wyższe			36,0	37,9	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	-	-	#	Other units

TABL. 8 (198). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2013 R.
 SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2011-2013 Products – in % – introduced into the market during 2011-2013			
		ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>
			dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsiębiorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM	TOTAL	7,1	3,7	3,4	5,2
sektor publiczny	<i>public sector</i>	4,0	3,1	0,9	0,1
sektor prywatny	<i>private sector</i>	7,3	3,7	3,6	5,6
W tym przetwórstwo przemysłowe		8,9	4,6	4,3	6,5
Of which manufacturing					
w tym:	<i>of which:</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		0,1	#	#	0,0
<i>Manufacture of rubber and plastic</i>					
mineralnych surowców niemetalicznych		11,1	10,4	0,7	9,2
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		3,5	2,5	1,0	0,1
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		60,5	#	#	50,8
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i> ^Δ					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		3,6	#	#	-
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i> ^Δ					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2011–2013.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2011–2013.

TABL. 9 (199). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2011–2013**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2011–2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2011–2013 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2011–2013</i>			
		ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
			razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	TOTAL	33,2	19,9	19,9	3,5
sektor publiczny	<i>public sector</i>	39,3	21,4	21,4	3,6
sektor prywatny	<i>private sector</i>	31,8	19,2	19,2	3,5
w tym:	<i>of which:</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe		33,7	22,1	22,1	4,2
Of which manufacturing					
w tym:	<i>of which:</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		100,0	#	#	-
<i>Manufacture of paper and paper products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		42,9	#	#	#
surowców niemetalicznych		29,0	22,6	22,6	-
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		37,5	20,0	20,0	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja urządzeń elektrycznych		100,0	75,0	75,0	-
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		35,3	29,4	29,4	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		27,3	#	#	-
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>					

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (200). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Z tego środki Of which funds				
		Ogółem Total	własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
		tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	2005	422480	265613	2186	95644	59037
	2010	279057	189785	49881	57306	35731
	2012	795578	626512	101221	#	#
	2013	307481	211286	#	#	78668
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe		170370	74312	#	379	78668
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja metali		8774	6014	#	#	1039
<i>Manufacture of basics metals</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		1112	#	-	#	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources

TABL. 11 (201). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a** (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>
1	OGÓŁEM TOTAL	2005	422480	12222
		2010	279057	62122
		2012	795578	#
		2013	307481	86365
		w tym: <i>of which:</i>		
2	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		170370	#
	w tym: <i>of which:</i>			
3	Produkcja metali <i>Manufacture of basics metals</i>		8774	2299
4	Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>		1112	794

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczące podmiotów, w których liczba pracujących ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and

W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>						
na zakup <i>on the acquisition</i>		oprogramowania <i>of the software</i>	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and tech- nical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	L.p.
wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>						
tys. zł in thous. zł						
7861	6728		300402	413	1332	1
1603	3493		132827	422	5105	
#	3404		568087	967	#	
#	2287		195197	416	643	
#	#		68646	383	643	2
173	186		5887	165	#	3
-	246		#	-	-	4

przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. C Dane łącznie z przyrządami

external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 12 (202). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
	Wynalazki:		
1	zgłoszone	44	49
2	udzielone patenty	12	25
	Wzory użytkowe:		
3	zgłoszone	7	30
4	udzielone prawa ochronne	28	15

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (203). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO –**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
		w % ogółu przedsiębiorstw	
1	Komputery^b	90,6	92,9
2	Dostęp do Internetu	84,3	92,9
3	Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	37,4	56,8
4	w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	17,4
5	Własna strona internetowa	40,0	54,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przeziintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological connection via 3G technology.

Tabl. 14 (204). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
		w % ogółu przedsiębiorstw	
1	Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	61,3	87,7
2	Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,8	9,0
3	Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,7	15,2

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed

2012	2013	SPECIFICATION	No.
		<i>Inventions:</i>	
70	83	<i>patent applications</i>	1
39	38	<i>patents granted</i>	2
		<i>Utility models:</i>	
21	25	<i>utility model applications</i>	3
17	15	<i>rights of protection granted</i>	4

TELEKOMUNIKACYJNE

2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>in percent of total enterprises</i>			
91,4	92,4	Computers ^b	1
90,3	90,6	<i>Internet access</i>	2
72,7	71,3	<i>Internet access via broadband connection</i> ^c	3
22,1	29,3	<i>of which mobile broadband</i>	4
65,7	58,3	<i>Own Website</i>	5

nośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów logicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze

(notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile

2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>in percent of total enterprises</i>			
84,1	84,8	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>	1
7,5	6,8	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>	2
13,7	14,7	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>	3

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** jest miesięczna sprawozdawczość ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

3. Monthly reporting of interviewers of the Central Statistical Office constitutes the source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers on market-places**. Average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (205). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,4	102,6	104,0	100,8	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,8	104,4	101,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	106,3	104,4	103,7	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,5	95,4	97,0	95,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	104,1	103,2	105,5	101,6	Dwelling
Zdrowie	102,8	103,2	103,1	101,4	Health
Transport	106,0	105,0	107,8	98,0	Transport
Rekreacja i kultura	101,6	100,0	100,5	103,1	Recreation and culture
Edukacja	101,1	101,7	102,9	100,2	Education

TABL. 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,91	4,30	4,09	4,05	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,21	1,60	1,81	1,88	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	4,13	3,20	3,81	4,02	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,80	2,18	2,33	2,45	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	14,25	19,44	23,39	24,29	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,57	14,18	15,97	15,94	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,72	6,58	7,96	7,95	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,25	22,13	22,62	23,37	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,70	14,47	14,46	14,50	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,86	18,93	23,89	24,45	Fillets of hake, frozen – per kg

TABL. 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Karp świeży – za 1 kg	12,40	13,73	15,10	14,71	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,52	9,29	12,51	12,90	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,52	2,76	2,88	2,89	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,70	12,37	12,41	12,88	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	17,05	17,21	19,27	20,32	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,37	0,50	0,64	0,55	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,16	4,09	4,48	4,64	Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,89	6,22	7,18	7,00	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	5,17	6,08	5,55	5,56	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	1,92	2,35	2,49	2,69	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,24	1,75	1,44	1,70	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,54	2,00	1,91	2,10	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,78	1,38	0,82	1,42	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,08	2,78	3,96	3,55	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,91	6,25	7,31	6,68	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,27	3,40	3,40	3,53	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,38	19,51	19,62	20,27	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,21	9,45	11,11	12,02	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	460,34	510,92	575,70	469,98	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	139,13	177,39	181,28	200,25	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	130,04	160,54	165,36	172,11	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,09	29,86	36,93	40,16	Resoling men's shoes – per pair

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,34	2,95	3,42	3,62	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^b – za 1 kWh	0,42	0,57	0,65	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^b – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy, z sieci, dla gospodarstw domowych ^c – za 1 m ³	1,53	2,48	2,88	2,65	Natural net-gas, high-methanated for households ^c – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	450,06	716,13	830,91	836,85	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,55	18,99	20,68	21,65	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	2,80	3,88	4,03	4,18	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1404 ^d	1308	1024	1017	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1217	1283	1217	1074	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	239,92	346,79	373,92	363,48	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	139,51	176,26	172,32	183,66	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 400 g	.	4,24	4,44	4,50	Washing powder – per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,03	4,60	5,73	5,50	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,72	2,00	2,21	2,47	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	13,03	14,63	17,58	17,13	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,03	13,20	14,88	16,57	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	55,66	69,56	71,60	72,50	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	62352	76860	151442	150941	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9371	11712	12891	13223	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,92	30,10	43,24	43,58	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	14,12	15,00	18,01	18,00	Grinding of wheat – per dt

b, c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: b – 100 kWh energii elektrycznej, c – 18,25 m³ gazu. d Pojemność ok. 320 l.

b, c Including standing and variable charges with the monthly use: b - of 100 kWh of electricity, c - of 18,25 m³ of gas. d Capacity about 320 l.

TABL. 3 (207). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	34,59	55,88	85,61	82,40	<i>wheat</i>
żyta	28,20	35,39	69,56	63,01	<i>rye</i>
jęczmienia	33,46	45,21	77,53	75,24	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	38,63	31,32	62,80	58,51	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	30,57	40,47	77,63	72,85	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	41,86	58,86	25,68	47,30	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,83	60,28	23,95	46,06	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	18,30	10,75	11,96	14,09	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	70,66	126,28	199,53	141,75	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	228,62	662,39	605,73	575,92	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	881	416	-	-	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,32	4,47	6,58	6,57	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	8,26	8,42	7,97	8,96	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,87	3,87	5,35	5,22	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,83	0,95	1,13	1,28	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,18	0,17	0,17	0,20	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (208). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	40,35	60,99	85,94	92,22	<i>wheat</i>
żyta	31,39	45,98	74,91	70,82	<i>rye</i>
jęczmienia	38,73	53,27	80,73	82,11	<i>barley</i>
owsa	32,60	46,49	68,85	69,38	<i>oats</i>
pszenżyta	37,03	51,26	73,92	78,83	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	42,97	84,15	49,67	82,53	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	1920	2667	2562	2479	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	1277	1774	1945	2116	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	128,78	128,16	172,77	169,56	<i>piglet</i>
koń roboczy	3718	3651	3626	3789	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
cielęta	7,73	9,07	10,31	9,96	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,80	3,75	5,44	5,33	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,39	0,53	0,68	0,69	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO. ŁOWIECTWO. LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemniaków (bez warzyw gruntowych), pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników rolniczych oraz zużycia nawozów za 2010 r. zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

4. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

5. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

CHAPTER XV

AGRICULTURE. HUNTING. FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 1 in which they are included.

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds); therefore the data on land use, sown area, yields (excluding ground vegetables), livestock, agricultural tractors and consumption of fertilizers for 2010 have been revised in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

4. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

5. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniele) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

6. Zgodnie z definicjami w ust. 4, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

7. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Private farms include:

- 1) *holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,*
- 2) *holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.*

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

6. According to the definitions in item 4, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

7. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami).

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspatrienie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

8. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

9. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

8. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

9. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

10. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

11. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu, w 2002 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2002/03 oznacza okres od 1 VII 2002 r. do 30 VI 2003 r.).

16. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
 - 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wiczyście przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratubaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

10. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

11. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

12. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

13. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimations and evaluations made by field experts for data not included in reports.

14. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June, in 2002 on the basis of the results of the Agricultural Census as of 20 V.

15. **Farming years** cover the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2002/03 farming year covers the period since 1 VII 2002 until 30 VI 2003).

16. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:
 - 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,

- jednostki organizacyjne innych ministerstw, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
 - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

- *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*
 - b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*
- 2) **private forests** owned by:
- a) *natural persons,*
 - b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
 - c) *agricultural production co-operatives,*
 - d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing;
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

The **afforestation** indicator (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (209). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	162,5	96,7	92,6	90,2	Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	162,4	96,6	92,6	90,2	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	574,8	516,3	498,6	499,4	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	559,0	510,0	493,9	495,1	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	60,3	62,4	64,0	63,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	60,3	62,4	64,1	62,9	of which private farms
ziemniaków	8,0	6,2	6,3	5,1	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	8,1	6,3	6,3	5,2	of which private farms
roślin przemysłowych	3,9	4,9	4,4	4,6	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	3,8	4,8	4,2	4,5	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	27,3	25,9	29,0	28,8	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	27,2	25,8	28,9	28,7	of which private farms
ziemniaków	170	164	199	169	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	170	164	199	169	of which private farms
rzepaku i rzepiku	19,7	24,0	24,2	24,3	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	18,7	23,6	23,9	24,0	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie					Cattle, pigs, sheep and horses
w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc}	241387	215154	181879	176972	in terms of large heads (as of June) ^{bc}
w tym gospodarstwa indywidualne	238534	212740	179733	172419	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str 313. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 329; trzoda chlewna w latach: 2005, 2012, i 2013 - stan w końcu lipca.

a See general notes, item 3 on page 313. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 329, pigs in 2005, 2012 and 2013 - as of the end of July.

TABL. 1 (209). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	54,0	43,6	44,0	39,1	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	54,0	43,6	43,9	39,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	11,8	11,3	12,5	12,2	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	11,9	11,4	12,7	12,3	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i prodrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	172,2	196,7	239,9	191,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l: na 1 ha użytków rolnych	667,4	709,1	628,8	535,5	Production of cows' milk in l: per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	668,1	710,9	628,1	530,9	of which private farms
na 1 krowę	3575	4412	4287	4009	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3559	4396	4268	3983	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytych rolnych w szt.	14,2	16,1	.	16,3	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	14,3	16,2	.	16,5	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{be} na 1 ha użytków rolnych w kg	84,2	86,4	94,8	126,2	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{be} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	83,7	86,1	94,4	126,2	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 313. W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 329; trzoda chlewna w latach: 2005, 2012 i 2013 - stan w końcu lipca. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13.

a See general notes, item 3 on page 313. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 329; pigs in 2005, 2012 and 2013 — as of the end of July. d Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13 farming years.

TABL. 2 (210). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**

Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa	SPECIFICATION
		Total	indywidualne	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^b	516304	509999	TOTAL
	2012	498641	493916	
	2013	499402	495126	
W dobrej kulturze rolnej		488118	483980	In good agricultural condition
Pod zasiewami		328683	325131	Sown area
Grunty ugorowane		13937	13860	Fallow land
Uprawy trwałe		39459	39439	Permanent crops
w tym sady		38372	38355	of which orchards
Ogrody przydomowe		1545	1545	Kitchen gardens
Łąki trwałe		96278	95934	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		8216	8072	Permanent pastures
Pozostałe		11284	11146	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust 6 na str. 314. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes, item 6 on page 314. b Data of the Agricultural Census.

 TABL. 3 (211). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu
 FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. in thous.	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010 ^b	96,7	1,5	20,0	41,3	24,2	5,8	1,9	1,7	0,3	6,3	5,3
2012	92,7	1,4	17,5	39,6	25,7	4,4	2,6	1,2	0,2	6,3	5,4
2013	90,2	1,8	18,1	38,5	21,8	5,5	2,0	2,1	0,3	6,4	5,5

a Patrz uwagi ogólne, ust 5 na str. 313. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes, item 5 on page 313. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (212). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012	2005	2009	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100 previous year=100								
Produkcja globalna	89,3	92,5	110,1	94,9	89,7	92,8	110,0	95,6	Gross output
roślinna	87,4	85,9	115,3	95,8	87,7	85,7	115,4	95,8	crop
zwierzęca	92,2	105,3	102,6	93,7	92,7	107,5	102,2	95,4	animal
Produkcja końcowa	87,7	90,5	113,3	94,3	88,2	91,0	113,2	95,3	Final output
roślinna	83,3	79,8	124,0	94,2	83,9	79,6	124,1	94,3	crop
zwierzęca	92,6	105,9	102,5	94,5	93,1	108,3	102,0	96,4	animal
Produkcja towarowa	89,2	91,7	110,8	98,4	89,4	91,8	111,2	99,1	Market output
roślinna	87,5	83,5	114,6	100,7	87,4	82,7	114,8	100,9	crop
zwierzęca	90,9	102,8	106,9	96,4	91,6	104,8	107,6	97,4	animal

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 315.

a See general notes, item 8 on page 315.

TABL. 5 (213). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	58,6	61,7	61,3	59,5	Crop output
Zboża	10,6	16,6	11,0	16,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	8,9	14,2	7,4	11,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,5	5,7	4,1	5,8	of which: wheat
żyto	1,0	1,4	0,6	1,0	rye
jęczmień	2,5	3,7	2,3	3,8	barley
Ziemniaki	5,0	5,4	6,1	5,6	Potatoes
Przemysłowe	4,1	2,5	2,5	3,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,0	1,0	1,1	0,8	of which sugar beets
Warzywa	14,8	15,4	17,2	13,5	Vegetables
Owoce	16,4	13,4	10,3	13,3	Fruit
Siano łąkowe	2,7	3,0	2,6	2,6	Meadow hay
Pozostałe	5,0	5,4	11,6	5,4	Others
Produkcja zwierzęca	41,4	38,3	38,7	40,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	21,6	19,9	20,4	25,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,6	4,2	5,6	7,0	cattle (excluding calves)
cielęta	0,9	0,6	0,8	0,8	calves
trzoda chlewna	12,1	8,6	6,4	8,5	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	4,5	5,8	6,8	8,2	poultry

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 315. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes, item 8 on page 315. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (213). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a) (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,0	-0,8	-1,3	-1,9	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	15,8	14,3	15,7	13,3	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,4	3,3	2,4	2,5	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,2	1,2	1,1	1,0	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,4	0,3	0,3	0,3	<i>Others</i>
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,4	52,3	52,0	48,0	Crop output
Zboża	4,6	9,3	5,6	9,3	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	4,4	8,7	3,9	6,7	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,3	4,3	2,6	4,3	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,2	0,4	0,1	0,2	<i>rye</i>
jęczmień	0,9	1,8	1,0	2,0	<i>barley</i>
Ziemniaki	0,8	2,7	3,4	2,8	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	6,3	3,6	2,7	3,7	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	4,5	1,5	3,0	1,2	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	15,4	17,4	17,6	12,8	<i>Vegetables</i>
Owoce	21,8	17,3	20,6	16,1	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,5	2,0	2,1	3,3	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	49,6	47,7	48,0	52,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,2	27,6	27,0	33,8	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,1	6,0	7,6	9,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,0	0,7	0,8	0,9	<i>calves</i>
trzoda chlewna	16,0	11,6	8,6	11,2	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	6,2	8,2	8,9	10,9	<i>poultry</i>
Mleko krowie	17,7	16,2	18,3	15,1	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,6	3,9	2,9	3,0	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,1	0,2	-0,2	0,1	<i>Others</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 315. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
 a See general notes, item 8 on page 315. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (214). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**^a

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha						
OGÓŁEM	377086	326276	304912	328683	325131	TOTAL
Zboża	275530	243948	229685	248508	246076	Cereals
zboża podstawowe	227431	203459	195289	206949	204638	basic cereals
pszenica	72974	68973	71206	76751	75914	wheat
żyto	39367	23062	19816	22590	22389	rye
jęczmień	60452	50775	54056	50801	50095	barley
owies	17522	16970	13267	13731	13498	oats
pszenżyto	37116	43678	36943	43076	42742	triticale
mieszanki zbożowe	41881	32082	27610	28835	28820	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe						buckwheat, millet and
zbożowe	3369	4850	3494	5165	5076	other cereals
kukurydza na ziarno	2848	3558	3293	7558	7542	maize for grain
Strączkowe	7922	10861	10759	8720	8638	Pulses
konsumpcyjne	4497	4346	2806	3139	3101	edible
pastewne ^b	3425	6515	7953	5581	5537	feed ^b
Ziemniaki	30315	20715	20580	16863	16856	Potatoes
Przemysłowe	14702	15878	13309	15198	14617	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	9195	5111	2913	4407	4365	sugar beets
oleiste	4015	8181	9158	10176	9635	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	3431	5969	8330	9359	8820	of which rape and turnip rape
Pastewne	23503	17723	15826	18066	17688	Feed
w tym:						of which:
okopowe	2746	1596	1169	1106	1106	root plants
kukurydza na pasze	4352	5735	5091	6689	6512	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	25113	17151	14753	23025	21257	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (215). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	742012	632435	668915	722478	713079	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	612966	526520	565626	595992	586859	basic cereals
pszenica	218312	193178	223380	239821	235670	wheat
żyto	73521	50465	45404	50791	50375	rye
jęczmień	166159	125667	161264	150680	148131	barley
owies	39398	36223	30721	32330	31450	oats
pszenżyto	115575	120987	104858	122370	121232	triticale
mieszanki zbożowe	108737	79384	77390	74701	74677	cereal mixed
Ziemniaki	460467	339660	410152	284452	284361	Potatoes
Buraki cukrowe	300404	263691	170178	232383	230472	Sugar beets
Rzepak i rzepik	15379	14339	20180	22707	21137	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	466941	469345	497901	468243	467703	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	26,8	25,9	29,1	29,1	29,0	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	26,9	25,9	29,0	28,8	28,7	basic cereals
pszenica	30,1	28,0	31,4	31,2	31,0	wheat
żyto	21,8	21,9	22,9	22,5	22,5	rye
jęczmień	27,1	24,7	29,8	29,7	29,6	barley
owies	21,7	21,3	23,2	23,5	23,3	oats
pszenżyto	27,5	27,7	28,4	28,4	28,4	triticale
mieszanki zbożowe	25,2	24,7	28,0	25,9	25,9	cereal mixed
Ziemniaki	169	164	199	169	169	Potatoes
Buraki cukrowe	465	516	584	527	528	Sugar beets
Rzepak i rzepik	23,4	24,0	24,2	24,3	24,0	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	44,8	44,4	52,2	48,6	48,8	Meadow hay

^a Przeciętne roczne.
^a Annual averages.

TABL. 8 (216). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu

AREA^c in ha – as of June

OGÓŁEM	14918	11531	10882	13016	13016	TOTAL
Kapusta	1835	900	1063	1233	1233	Cabbages
Kalafior	543	303	415	513	513	Cauliflowers
Cebula	2094	1677	1444	1516	1516	Onions
Marchew jadalna	2218	1447	1584	2024	2024	Carrots
Buraki ćwikłowe	1233	580	1071	1283	1283	Beetroots
Ogórki	2339	1911	1669	1941	1941	Cucumbers
Pomidory	1081	360	730	981	981	Tomatoes
Pozostałe ^d	3575	4353	2906	3525	3525	Others ^d

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	331983	284766	277134	319308	309306	TOTAL
Kapusta	81618	51193	46324	50032	50032	Cabbages
Kalafior	9686	6304	7686	9005	9005	Cauliflowers
Cebula	37550	32296	28168	28868	28868	Onions
Marchew jadalna	65472	58543	61295	77474	77474	Carrots
Buraki ćwikłowe	31724	27618	39625	45626	45625	Beetroots
Ogórki	38459	36258	31519	31689	31689	Cucumbers
Pomidory	19823	15435	19347	25073	25073	Tomatoes
Pozostałe ^d	47651	57119	43171	51541	51540	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	461	569	436	406	406	Cabbages
Kalafior	182	208	185	176	176	Cauliflowers
Cebula	181	193	195	190	190	Onions
Marchew jadalna	291	405	387	383	383	Carrots
Buraki ćwikłowe	285	476	370	356	356	Beetroots
Ogórki	166	190	189	163	163	Cucumbers
Pomidory	219	429	265	255	255	Tomatoes
Pozostałe ^d	135	131	149	146	146	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks,
celerics, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (217). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha - stan w czerwcu
 AREA^c in ha - as of June

OGÓŁEM	29144	28884	36993	34770	34755	TOTAL
Jabłonie	17883	16761	23538	22825	22813	Apples
Grusze	825	578	825	781	781	Pears
Śliwy	2988	3367	3545	3048	3048	Plums
Wiśnie	5050	5331	5498	5262	5261	Cherries
Czereśnie	981	957	1294	1174	1173	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1418	1890	2293	1680	1680	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	277746	245271	342513	419946	419872	TOTAL
Jabłka	238156	209998	303323	369410	369346	Apples
Gruszki	3766	1851	2594	3638	3638	Pears
Śliwki	10864	11161	8454	13580	13579	Plums
Wiśnie	18425	16576	20186	22984	22974	Cherries
Czereśnie	3342	1911	3710	5079	5079	Sweet cherries
Pozostałe ^d	3193	3774	4246	5256	5256	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	132,9	125,3	128,9	161,8	161,9	Apples
Gruszki	44,0	32,0	31,4	46,6	46,6	Pears
Śliwki	36,0	33,1	23,8	44,6	44,6	Plums
Wiśnie	36,7	31,1	36,7	43,7	43,7	Cherries
Czereśnie	33,4	20,0	28,7	43,3	43,3	Sweet cherries
Pozostałe ^d	22,0	20,0	18,5	31,3	31,3	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots,
 walnuts etc.

TABL. 10 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

O W O C E	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		F R U I T
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha - stan w czerwcu
 AREA^c in ha - as of June

OGÓŁEM	7644	7697	7587	8156	8154	TOTAL
Truskawki ^d	4111	3137	3703	4202	4202	Strawberries ^d
Maliny ^e	469	694	422	413	413	Raspberries ^e
Porzeczki	2197	2611	2423	2341	2341	Currants
Agrest	193	147	161	131	131	Gooseberries
Pozostałe ^f	674	1109	878	1069	1067	Others ^f

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	20741	18994	14525	20332	20331	TOTAL
Truskawki ^d	11284	9941	7200	10085	10085	Strawberries ^d
Maliny ^e	665	1019	696	713	713	Raspberries ^e
Porzeczki	7053	6115	4349	6661	6660	Currants
Agrest	546	387	466	461	461	Gooseberries
Pozostałe ^f	1194	1532	1814	2412	2412	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	27,7	31,7	19,4	24,0	24,0	Strawberries ^d
Maliny ^e	14,1	14,7	16,5	17,3	17,3	Raspberries ^e
Porzeczki	32,7	13,8	18,0	28,5	28,5	Currants
Agrest	28,1	26,4	28,8	35,1	35,1	Gooseberries
Pozostałe ^f	18,4	13,8	20,7	22,6	22,6	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (219). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2012	2013	2005	2010 ^a	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				

 W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło	193346	181971	170100	165336	192400	181016	169259	164461	Cattle
w tym krowy	104481	79368	74842	64712	103981	78870	74383	64247	of which cows
Trzoda chlewna ^b	454216	383082	239727	227094	443836	375530	233327	204605	Pigs ^b
w tym lochy ^b	53546	43423	29938	27623	52627	42997	29518	25195	of which sows
Owce	4047	4250	3141	3517	4047	4240	3116	3488	Sheep
w tym maciorki	3047	2510	1484	1434	3047	2510	1473	1416	of which ewes
Konie ^c	18254	11775	9589	10358	17715	11258	9077	9880	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlew- na, owce i konie)	241387	215154	181879	176972	238534	212740	179733	172419	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

 NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in heads

Bydło	.	35,2	34,1	33,1	.	35,5	34,3	33,2	Cattle
w tym krowy	.	15,4	15,0	13,0	.	15,5	15,1	13,0	of which cows
Trzoda chlewna ^b	.	74,2	48,1	45,5	.	73,6	47,2	41,3	Pigs ^b
w tym lochy ^b	.	8,4	6,0	5,5	.	8,4	6,0	5,1	of which sows
Owce	.	0,8	0,6	0,7	.	0,8	0,6	0,7	Sheep
w tym maciorki	.	0,5	0,3	0,3	.	0,5	0,3	0,3	of which ewes
Konie ^c	.	2,3	1,9	2,1	.	2,2	1,8	2,0	Horses ^c
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	.	41,7	36,5	35,4	.	41,7	36,4	34,8	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b, c W latach 2005, 2011 i 2012: b – stan w końcu lipca, c – dane szacunkowe. U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. d Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a Data of the Agricultural Census. b, c In years 2005, 2011 and 2012: b – as of the end of July, c – estimated data. N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. d See general notes, item 5 on page 324.

TABL. 12 (220). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	5421,6	5488,0	3871,0	4538,6	3956,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1330,6	1273,2	1009,4	1222,2	1193,2	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	77,9	31,0	81,5	80,7	80,7	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	67,2	53,5	39,0	38,0	38,0	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	470,1	433,4	357,3	233,3	233,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	.	1062,9	776,3	908,8	799,1	<i>Hens per 100 ha of ds agricultural land^c in ha</i>
w tym nioski	.	246,6	202,4	244,7	241	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 314.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 6 on page 314.

TABL. 13 (221). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a**PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS						
Bydło (bez cieląt)	41,1	52,4	72,8	39,7	39,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	24,0	11,8	29,7	4,2	4,0	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	622,1	459,1	427,9	374,9	364,1	<i>Pigs</i>
Owce	0,2	0,5	1,0	2,9	2,9	<i>Sheep</i>
Konie	4,2	7,2	7,4	3,6	3,6	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT						
Bydło (bez cieląt)	21,0	29,2	39,5	21,1	21,1	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,4	1,1	2,8	0,5	0,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	71,9	57,8	58,4	50,8	49,7	<i>Pigs</i>
Owce	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	<i>Sheep</i>
Konie	2,2	4,1	3,9	1,9	1,9	<i>Horses</i>
Drób	29,8	46,0	60,3	54,1	48,3	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (222). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	95,8	101,5	119,6	95,4	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) meat and fats</i>
mięso i tłuszcze	90,8	95,8	112,4	90,2	
wołowe	11,0	15,3	20,5	10,9	<i>beef</i>
cielęce	1,5	0,7	1,7	0,3	<i>veal</i>
wieprzowe	56,1	45,1	45,5	39,7	<i>pork</i>
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>mutton</i>
końskie	1,2	2,1	2,1	1,0	<i>horseflesh</i>
drobiowe	20,9	32,2	42,2	37,8	<i>poultry</i>
kozy i królicze ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	5,0	5,8	7,3	5,2	<i>pluck</i>
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	.	196,7	239,9	191,0	TOTAL

a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 314.

a *In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 6 on page 314.*

 TABL. 15 (223). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka: w milionach litrów	353,2	366,1	313,5	266,4	262,9	<i>Milk production: in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	70,9	62,9	53,4	53,1	<i>per 100 ha agricultural land^a in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3620	4412	4287	4009	3983	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt.	327,2	256,1	219,9	212,0	209,5	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	199	221	202	199	198	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 314.
a *See general notes, item 6 on page 314.*

TABL. 16 (224). **CIĄGNIKI ROLNICZE**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION	
W sztukach	2010 ^a 2013	83042 81596	82864 81479	In units
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2010 ^a 2013	6,2 6,1	6,2 6,1	Agricultural land area ^b per tractor in ha

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 314

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census; for farms conducting agricultural activity. b See general notes, item 6 on page 314.
 Note. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (225). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
 W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
 CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS
 OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2011/12	2012/13		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	46865	44587	47249	63005	62479	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	24795	25526	28281	33191	32848	nitrogenous
fosforowe	12091	9326	9077	19534	19458	phosphatic
potasowe	9979	9735	9890	10280	10173	potassic
Nawozy wapniowe ^c	45686	5214	3982	11433	11283	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	86,4	94,8	126,2	126,2	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	.	49,4	56,7	66,5	66,3	nitrogenous
fosforowe	.	18,1	18,2	39,1	39,3	phosphatic
potasowe	.	18,9	19,8	20,6	20,5	potassic
Nawozy wapniowe ^c	.	10,1	8,0	22,9	22,8	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust 6 na str. 314.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 6 on page 314.

TABL. 18 (226). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące ^a)
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices ^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2012	2013		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	679434,4	860975,1	1179928,3	1236121,1	1284498,0	TOTAL
Produkty roślinne	214407,0	255505,9	418354,2	451475,0	447539,2	Crop products
w tym:						<i>of which:</i>
Zboża	12582,2	32459,7	77999,8	55994,6	54576,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	10806,3	29161,2	62240,7	42079,1	40668,2	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	8044,0	20808,7	43498,3	29393,9	28103,1	wheat
żyto	523,9	255,1	432,6	1119,6	1042,5	rye
jęczmień	1794,9	5597,5	14570,1	8128,5	8128,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	226,9	277,8	761,2	184,3	157,1	oats and cereal mixed
pszenżyto	216,6	2222,0	2978,5	3252,8	3237,0	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	12090,1	31101,0	74954,5	55927,0	54550,1	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	10314,1	27847,7	59221,6	42012,9	40642,9	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	7806,1	19936,2	41665,3	29359,4	28093,9	wheat
żyto	523,9	236,8	432,6	1119,6	1042,5	rye
jęczmień	1663,1	5431,4	13612,6	8121,3	8121,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	156,7	219,2	532,6	184,3	157,1	oats and cereal mixed
pszenżyto	165,4	2024,1	2978,5	3228,2	3228,2	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	3598,7	6106,7	4777,7	5646,2	5646,2	Edible pulses ^b
Ziemniaki	639,6	2121,3	1520,2	3733,2	3733,2	Potatoes
Buraki cukrowe	70181,1	28349,6	20241,5	37604,3	37327,3	Sugar beets
Rzepak i rzepik	7021,4	18817,5	27031,8	24731,4	22584,9	Rape and turnip rape
Warzywa	13614,5	28527,9	25853,8	56233,9	56233,9	Vegetables
Owoce	89835,8	111639,7	229817,6	245289,8	245239,3	Fruit
Produkty zwierzęce	465027,5	605469,2	761574,1	784646,1	760032,7	Animal products
w tym:						<i>of which:</i>
Żywiec rzeźny ^c	310074,4	436925,2	564601,4	567204,5	546793,8	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	72301,6	109142,6	120548,5	118494,5	118380,1	cattle (excluding calves)
cielęta	5607,5	1524,1	1131,1	1227,3	1226,1	calves
trzoda chlewna	158548,5	181349,5	240197,3	233785,5	227177,4	pigs
owce	14,7	27,7	-	180,6	180,6	sheep
konie	9031,3	12036,7	15940,7	12190,2	12171,7	horses
drób	64570,8	132844,6	186783,8	201326,5	187657,8	poultry
Mleko krowie	152103,4	152493,7	187566,2	208221,6	204018,9	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	316,4	10,4	72,4	21,5	21,5	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	.	1667,6	2366,3	2633,3	2594,3	TOTAL
Produkty: roślinne	.	494,9	839,0	904,0	903,9	Products: crop
zwierzęce	.	1172,7	1527,3	1571,2	1535,0	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 314.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 6 on page 314.

TABL. 19 (227). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2012	2013		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	36424	62025	94135	71239	69469	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	31654	56103	74803	53004	51241	of which basic cereals
pszenica	23216	36855	50552	35658	34059	wheat
żyto	1858	701	622	1777	1667	rye
jęczmień	5273	12331	18630	10802	10802	barley
owies i mieszanki						
zbożowe	619	865	1162	315	269	oats and cereal mixed
pszenżyto	688	5351	3837	4452	4444	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	35108	59955	90853	71180	69434	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	30338	54062	71535	52946	51207	of which basic cereals
pszenica	22565	35678	48671	35629	34046	wheat
żyto	1858	669	622	1777	1667	rye
jęczmień	4971	12013	17557	10794	10794	barley
owies i mieszanki						
zbożowe	403	700	848	315	269	oats and cereal mixed
pszenżyto	541	5002	3837	4431	4431	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	1579	2195	2019	1352	1352	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	1528	3604	5919	7893	7893	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	383518	263691	169259	266818	264907	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	9937	14902	13548	17447	15878	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t	22976	30410	29466	47974	47974	Vegetables in t
Owoce w t	125985	127938	243755	228402	228336	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^d w t	79830	113203	112049	114165	109714	Animals for slaughter ^d in t
bydło (bez cieląt)	16749	24419	18326	18033	18015	cattle (excluding calves)
cielęta	679	181	142	137	137	calves
trzoda chlewna	40935	46887	44875	44818	43654	pigs
owce	3	3	-	25	25	sheep
konie	1302	1901	1969	1517	1514	horses
drób	20162	39812	46737	49635	46369	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	55947	78480	78451	79926	76721	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	182704	161086	166718	162614	159841	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	1791	63	438	108	108	Consumer hen eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (228). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	324	2592	463	4918
2010	928	9270	315	3852
2012	1077	11409	211	3142
2013	1081	12728	126	2394

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

 TABL. 21 (229). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
 Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2012	2013	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	87	117	188	242	Moose
Daniele	87	46	131	110	Fallow deer
Muflony	-	-	-	-	Mouflons
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	1,4	2,1	2,6	2,8	Deer
Sarny	11,2	15,3	18,3	20,4	Roe deer
Dziki	1,8	3,9	4,8	5,4	Wild boars
Lisy	6,6	6,2	6,6	6,5	Foxes
Zające	24,2	29,4	33,6	37,0	Hares
Bażanty	19,3	27,7	31,0	35,5	Pheasants
Kuropatwy	36,1	38,7	24,3	27,6	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
 Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (230). ODSTRZAŁ ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCHSHOOT ^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2012/13	2013/14	GAME SPECIES
Łosie	-	-	-	-	Moose
Jelenie	277	339	545	563	Deer
Daniele	7	13	14	1	Fallow deer
Sarny	1567	2091	3072	3488	Roe deer
Dziki	759	2418	2663	3085	Wild boars
Lisy	5044	4091	4252	3700	Foxes
Zające	3103	2847	3103	2562	Hares
Bazanty	5613	6520	9578	7686	Pheasants
Kuropatwy	6518	1079	425	301	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyzny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (231). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	85	92	94	95	number ^a
członkowie ^b	2569	6686	3465	3589	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	199	203	203	170	number
powierzchnia w tys. ha	1003,9	1031,8	1036,1	841,2	area in thous. ha
w tym na gruntach					of which on forest
leśnych	279,2	312,6	316,4	262,6	land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. *b* Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. *b* Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (232). POWIERZCHNIA GRUNTOW LEŚNYCH

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	329463	333622	334766	335968	TOTAL in ha
Lasy	323235	327113	328219	329452	Forests
Publiczne	236204	235393	235202	235448	Public
zalesione	234573	233274	233291	233673	wooded
niezalesione	1631	2119	1911	1775	non-wooded
własność Skarbu Państwa	235345	243521	234254	234488	owned by the State Treasury
zalesione	233758	232428	232376	232747	wooded
niezalesione	1587	2094	1878	1742	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów					managed by the State
Państwowych	223782	223794	223830	224119	Forests
zalesione	222360	221912	222124	222511	wooded
niezalesione	1423	1882	1706	1608	non-wooded
parki narodowe	7079	7089	7089	7089	national parks
zalesione	7079	7089	7089	7088	wooded
niezalesione	1	1	1	1	non-wooded
własność gmin ^a	859	872	948	960	gmina ^a owned
zalesione	815	847	915	927	wooded
niezalesione	44	25	33	33	non-wooded
Prywatne	87030	91720	93017	94004	Private
zalesione	83751	88585	89810	90803	wooded
niezalesione	3279	3135	3207	3201	non-wooded
Grunty związane z gospodarką					Land connected with
leśną	6229	6509	6547	6516	silviculture
LESISTOŚĆ w %	27,6	27,9	28,0	28,1	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	28,1	28,5	28,6	28,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2009–2013 edycjach rocznika.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2009–2013 by the Bureau for Forest of the Yearbook.

TABL. 25 (233). **POWIERZCHNIA LASÓW****FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha <i>Grand total in ha</i>	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona		
			razem <i>total</i>	drzewostany	
				w klasie wieku	
				I (1–20 lat years)	II (21–40)
1	OGÓŁEM TOTAL	328219	97,1	10,1	15
2	w tym <i>of which</i> w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	223830	98,2	10,9	11,7
3	las prywatne <i>private forests</i>	93017	94,3	9,3	24,3

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

L.p.	GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>	
		w ha <i>in ha</i>	w odsetkach
1	OGÓŁEM	328219	100,0
2	Drzewa iglaste	245232	74,6
	w tym:		
3	sosna	209274	63,6
4	świerk	3849	1,3
5	jodła	29767	9,1
6	Drzewa liściaste	82987	25,4
	w tym:		
7	buk	18274	5,6
8	dąb	22523	6,9
9	grab	4288	1,3
10	brzoza	17635	5,4
11	olsza	12987	4,0
12	osika	3050	0,9

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich

Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions

Of which wooded area in % of grand total area					L.p.
tree stands					
in age group				w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a troughfell construction	
III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
25,1	21,5	15,9	7,0	2,6	1
19,5	22,6	20,9	8,7	3,8	2
41,2	16,4	2,3	0,8	-	3

W tym Of which		SPECIES OF TREES	No.
w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	las prywatne private forests		
in percent			
	100,0	100,0 TOTAL	1
	78,1	70,9 Coniferous trees	2
		of which:	
	64,5	65,7 pine	3
	1,4	1,0 spruce	4
	11,5	3,8 fir	5
	21,9	29,1 Broadleaved trees	6
		of which:	
	4,8	0,7 beech	7
	7,3	6,6 oak	8
	1,5	1,1 hornbeam	9
	3,9	9,4 birch	10
	3,2	6,2 alder	11
	0,4	2,4 aspen	12

TABL. 26 (234). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej		
			razem total	drzewostany	
				w klasie wieku	
				I (1–20 lat years)	II (21–40)
1	OGÓŁEM TOTAL w tym of which	80891	99,9	0,8	9,2
2	w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	57086	100,0	0,6	6,6
3	las prywatne private forests	19871	99,6	1,6	18,0

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

L.p.	GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	
		w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach
1	OGÓŁEM	80891	100,0
2	Drzewa iglaste	63764	78,7
3	w tym: sosna	54238	66,9
4	świerk	935	1,2
5	jodła	8081	10,0
6	Drzewa liściaste	17126	21,3
7	w tym: buk	5151	6,4
8	dąb	4187	5,2
9	grab	732	0,9
10	brzoza	2501	3,1
11	olsza	2967	3,7
12	osika	718	0,9

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

<i>Of which wooded area in % of grand total area</i>							L.p.
<i>tree stands</i>					<i>przestoje^b hold-over trees^b</i>		
<i>in age group</i>				<i>w klasie odnowienia^c i o budowie przerębowej in renewal class^c with a troughfell construction</i>			
<i>III (41–60)</i>	<i>IV (61–80)</i>	<i>V (81–100)</i>	<i>VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)</i>				
25,7	26,8	23,1	10,2	3,4	0,6	1	
18,3	27,5	29,4	12,3	4,8	0,6	2	
51,7	22,6	3,1	1,6	-	1,0	3	

<i>W tym Of which</i>		<i>SPECIES OF TREES</i>	<i>No.</i>	
<i>w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests</i>	<i>lasy prywatne private forests</i>			
<i>in percent</i>				
	100,0	100,0	TOTAL	1
	83,4	74,4	<i>Coniferous trees</i>	2
	68,9	69,1	<i>of which:</i>	
	1,2	1,0	<i>pine</i>	3
	12,5	1,0	<i>spruce</i>	4
	16,6	3,9	<i>fir</i>	5
		25,6	<i>Broadleaved trees</i>	6
			<i>of which:</i>	
	4,6	0,5	<i>beech</i>	7
	5,1	6,3	<i>oak</i>	8
	1,0	0,7	<i>hornbeam</i>	9
	2,1	6,2	<i>birch</i>	10
	2,7	7,0	<i>alder</i>	11
	0,4	2,6	<i>aspen</i>	12

TABL. 27 (235): **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	100	88	82	84	84	84	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2095	2014	2045	1947	1506	1506	441	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	1630	1705	1741	1710	1504	1504	206	<i>tions renewals</i>
sztuczne	1260	1432	1419	1413	1327	1327	86	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1218	1353	1362	1363	1313	1313	50	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	42	79	58	50	14	14	36	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	370	273	322	296	177	177	119	<i>natural</i>
zalesienia ^c	465	308	305	237	2	2	236	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	168	184	244	228	105	105	123	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	9438	9761	10316	10389	9334	9334	1055	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	5969	6870	7282	7088	6534	6534	554	<i>crops</i>
młodników	3310	2883	3033	2800	2800	2800	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	123	8	1	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1589	1413	1428	1551	1551	1551	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. *b* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *c* Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *d* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *e* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *f* Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. *b* Including renewals protected by tree stands. *c* Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. *d* Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. *e* Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. *f* Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (236). POZYSKANIE DREWNA^a
 REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		las prywatne <i>private forests</i>
O G Ó Ł E M w dam³	933,6	1081,4	1213,8	1257,3	1188,4	1188,3	68,9	TOTAL in dam³
Grubizna	901,8	1049,9	1170,4	1211,7	1142,8	1142,7	68,9	Timber
Grubizna iglasta	673,3	825,9	899,0	947,6	893,5	893,4	54,1	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	385,0	478,1	499,7	518,8	482,8	482,8	36,0	large-size wood
średniowymiarowe								medium-size wood
do przerobu przemysłowego	203,9	256,9	301,9	338,4	327,7	327,7	10,7	for industrial uses
Grubizna liściasta	228,5	224,0	271,3	264,1	249,3	249,3	14,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	85,2	82,7	91,8	85,2	76,5	76,5	8,7	large-size wood
średniowymiarowe								medium-size wood
do przerobu przemysłowego	111,4	107,4	129,7	128,1	125,4	125,4	2,7	for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b	31,7	31,5	43,5	45,6	45,6	45,6	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	2,0	0,3	1,5	1,3	1,3	1,3	-	Slash for industrial uses
Opałowe	30,1	31,2	42,0	44,2	44,2	44,2	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	279,0	321,0	356,6	367,8	485,4	487,3	73,3	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (237). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	5	1	8	1	-	Production area of nurseries a in ha
Sadzenie w szt.: drzew	111700	22612	21515	13012	3856	Plantings in units of: trees
krzewów	36923	27654	42348	7308	2730	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	15001	30578	22266	20359	15356	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	1045	10886	3897	4416	4263	coniferous
w tym drewno wielko-wymiarowe ogólnego przeznaczenia	574	4978	2100	2345	2345	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	13956	19692	18369	15943	11835	non-coniferous
w tym drewno wielko-wymiarowe ogólnego przeznaczenia	3726	6720	5813	5233	4142	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (238). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pożary	849	257	914	408	Number of fires
w tym: podpalenia	706	213	626	268	
nieostrożność dorosłych	139	40	233	111	of which: arsons negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	673,74	125,52	825,26	168,86	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	553,43	106,24	569,17	107,48	
nieostrożność dorosłych	119,56	18,67	244,14	53,39	of which: arsons negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,79	0,49	0,90	0,41	Average forest areas burned by fire in ha

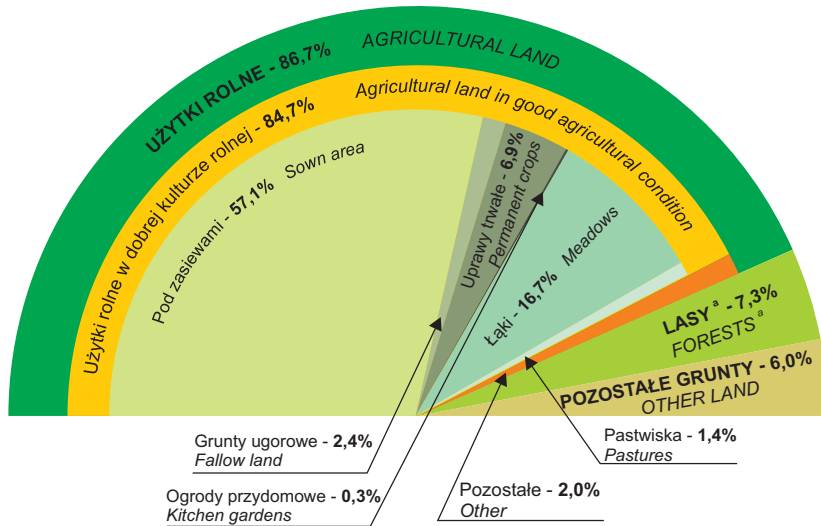
a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2013

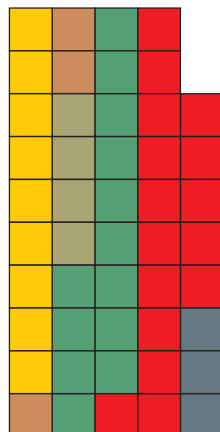
^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
^a Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2012 R. (ceny stałe 2011 r.)
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2012 (constant prices 2011)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 48%
 CROP OUTPUT

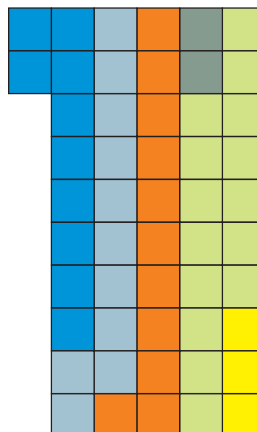
PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 52%
 ANIMAL OUTPUT

- Zboża (Cereals)
- Ziemniaki (Potatoes)
- Przemysłowe (Industrial)
- Warzywa (Vegetables)
- Owoce (Fruit)
- Pozostałe (Others)

Żywiec rzeźny:
 Animals for slaughter:

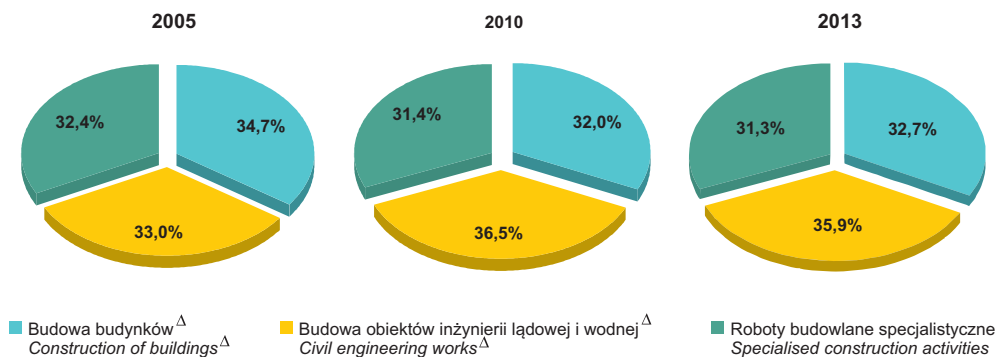
- bydło (bez cieląt) (cattle (excluding calves))
- trzoda chlewna (pigs)
- drób (poultry)
- pozostałe^a (others^a)
- Mleko krowie (Cows' milk)
- Jaja kurze (Hen eggs)

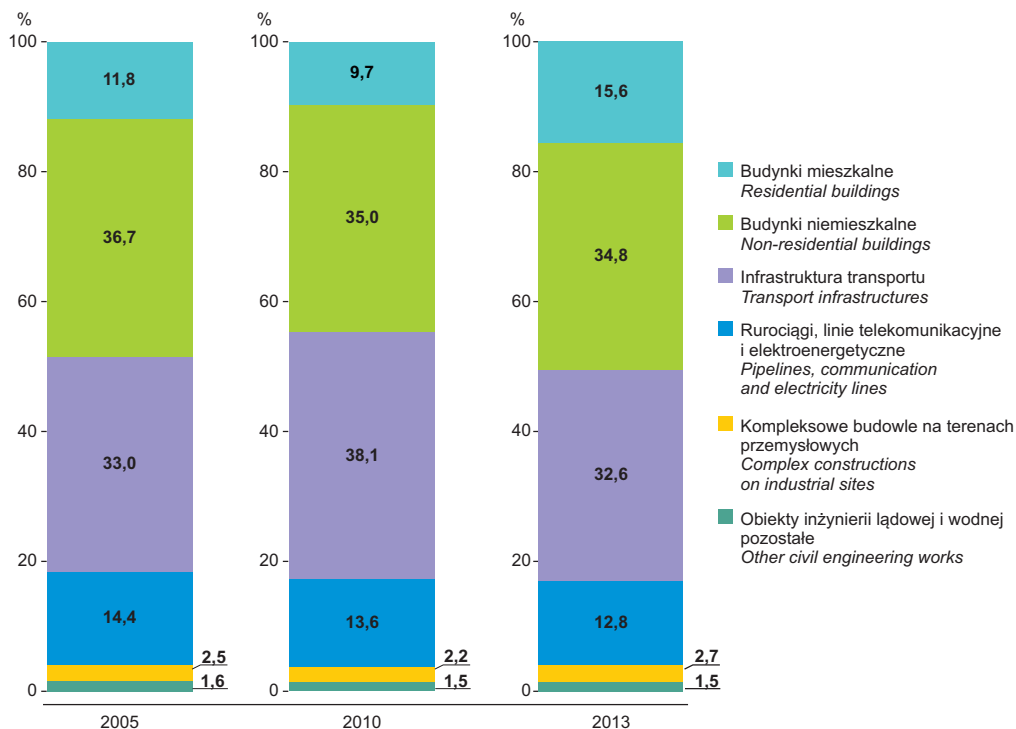
^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBL PRODUCTION ^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISION

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”.

Dane w tablicy 4 o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Data in table 4 regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*

4) *the value of products in the form of settlements in kind;*

5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.*

*As **constant prices** since 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.*

2. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńiodawców.

3. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

4. Dane o produkcji budowlano--montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytku** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

3. Data according to NACE rev. 1 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

4. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

TABL. 1 (239). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2012=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM TOTAL	14345,2	19217,7	22297,2	21810,5	100,0	100,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	1650,5	1386,1	1425,7	1208,5	5,5	x
sektor prywatny <i>private sector</i>	12694,8	17831,6	20871,4	20602,0	94,5	x
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	12053,5	15390,1	18232,7	18169,3	83,3	102,6
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	1953,8	1862,8	2614,1	2934,5	13,5	113,7
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	53,0	112,8	55,3	172,4	0,8	328,7
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	229,3	122,8	224,9	158,1	0,7	75,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	270,7	574,2	1044,4	1163,5	5,3	108,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	#	#	664,5	#	#	#
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	310,5	228,9	176,7	166,5	0,8	96,0
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	-	-	#	78,5	0,4	167,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	#	50,8	58,0	40,3	0,2	70,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	337,1	502,9	555,4	586,9	2,7	111,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3331,6	4335,8	4937,2	5018,1	23,0	103,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (239). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a** (cd.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2012=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1310,4	2063,6	2101,1	1935,8	8,9	97,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	45,2	21,8	16,2	17,6	0,1	113,0
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	227,7	397,4	459,9	484,8	2,2	104,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	977,4	1040,7	997,4	1029,5	4,7	101,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	306,8	557,9	787,1	645,1	3,0	101,0
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	56,1	68,9	65,4	77,2	0,4	140,7
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	#	#	51,8	41,9	0,2	75,4
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	211	250,9	323,1	244,9	1,1	71,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (239). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a** (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2012=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	288,0	837,7	1141,0	1040,9	4,8	90,6
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	118,0	187,9	209,8	229,6	1,1	103,4
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	151,4	576,4	824,3	708,1	3,2	88,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (240). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH
GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a** (ceny bieżące)
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC
ENTITIES IN INDUSTRY^a** (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	14345,2	19217,7	22297,2	21810,5	TOTAL
					entities with following number of paid employees:
podmioty o liczbie zatrudnionych:					
49 osób i mniej	1621,2	2526,5	3252,6	3505,8	49 persons and less
50–249	4078,1	5127,1	5994,5	5612,8	50–249
250–499	3240,4	3008,6	3924,5	5477,8	250–499
500–999	2174,9	4208,8	4174,2	2455,9	500–999
1000 osób i więcej	3230,6	4346,7	4951,3	4758,3	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (241). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW**^a
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2012	2013		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tłuczeń kamienny w rodzaju stosowanego jako kruszywo do betonu, tłuczeń drogowy lub do innych celów budowlanych (kruszywo mineralne łamane zwykle) ^b w tys. t	6907,5	14931,2	15223,5	13511,9	24,9	Crushed stone of a kind used for concrete aggregates, for roadstone and for other construction use ^b in thous. t
Mineralne środki dla rolnictwa wapniowe i wapniowo-magnezowe (tlenkowe i węglanowe) ^b w tys. t	524,9	692,8	726,7	873,4	40,7	Calcium fertilizers and calcium-magnesium fertilizers ^b in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	17,1	33,2	33,5	35,7	1,7	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t	17,7	31,7	34,8	30,7	4,0	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	.	128,2	431,6	536,0	6,7	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	588,4	421,1	386,1	435,5	1,4	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	3,2	3,2	3,3	3,4	2,0	Butter and dairy spreads in thous. t
Sukienki, spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce w tys. szt.	316	128	149	86	2,0	Women's or girls' dresses, skirts and culottes in thous. units
Tarcica w dam ³ w tym iglasta	94,6	246,9	364,8	375,0	8,7	Sawnwood in dam ³ of which coniferous
Szyby zespolone jednokomorowe ^b w tys. m ²	3074	231,9	354,5	364,5	9,4	Double glazed units ^b in thous. m ²
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. m ²	17609	3598	3875	3676	29,6	Ceramic tiles and flags in thous. m ²
Wapno w tys. t	695,7	1046,3	1012,7	1000,1	58,5	Lime in thous. t

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Opracowano metodą podmiotową. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. e Otrzymywane z mleka.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Compiled by subject method. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing.

TABL. 4 (242). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013
OGÓŁEM	62503	61137	61427	59759
TOTAL				
sektor publiczny <i>public sector</i>	12331	8624	7889	7019
sektor prywatny <i>private sector</i>	50172	52514	53538	52741
Górnictwo i wydobywanie	2019	2371	2466	2286
Mining and quarrying				
Przetwórstwo przemysłowe	52580	52912	53174	51830
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	.	7837	7750	8114
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	.	1013	350	388
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	.	2733	2679	2154
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	.	2549	2462	2409
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	.	#	1382	1558
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	.	1074	693	696
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	.	242	232	186
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	.	2062	2231	2088
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	.	8789	9705	9946

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (242). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE**^a (dok.)
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products</i> ^Δ	.	10193	10879	10044
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	.	66	59	66
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	.	2132	1634	1723
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	.	4299	3971	3942
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	.	2513	2690	2523
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	.	456	436	460
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	.	#	361	255
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	.	1742	2094	1794
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4296	1672	1581	1632
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	3608	4181	4206	4012
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	.	2237	2015	1929
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	.	1514	1410	1445

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (243). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013
	w zł in zł			
OGÓŁEM	2080,17	2902,35	3242,49	3298,30
TOTAL				
sektor publiczny <i>public sector</i>	2392,01	3220,82	3625,44	3785,55
sektor prywatny <i>private sector</i>	2009,20	2849,99	3186,06	3233,39
Górnictwo i wydobywanie	2200,75	4173,24	4684,20	4406,39
Mining and quarrying				
Przetwórstwo przemysłowe	1570,00	2758,75	3091,09	3161,01
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	.	2087,79	2336,66	2496,40
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	.	1844,64	1766,64	2145,90
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	.	1465,21	1869,95	1789,33
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	.	1895,13	2342,13	2461,87
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	.	#	3765,21	3587,54
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	.	2443,15	3068,22	3116,06
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	.	3597,87	4103,74	3674,51
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	.	2430,59	2703,78	2846,96

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (243). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE** ^a (dok.)
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013
	w zł in zł			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	.	3663,83	3860,44	3884,80
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products</i> ^Δ	.	2882,32	3244,75	3296,64
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	.	2503,54	3351,55	3237,75
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	.	2553,22	3123,34	3091,29
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	.	3144,78	3263,92	3363,75
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	.	2503,20	2692,88	2797,67
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	.	1791,90	1713,78	1850,00
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	.	#	2126,55	2164,28
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	.	3272,08	3799,69	3713,55
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3445,10	5231,52	5831,33	5627,07
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2290,36	3068,16	3338,11	3492,36
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	.	3298,16	3567,17	3721,87
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	.	2735,69	3086,26	3119,82

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (244). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	2481,4	4749,8	4728,7	3980,8	100,0	TOTAL
w tym:						of which
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1062,5	2393,9	2614,5	2189,0	55,0	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	368,2	766,6	721,3	716,3	18,0	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	350,2	874,5	921,6	786,6	19,8	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	344,1	752,9	971,5	686,1	17,2	Specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (245). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH**
(ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
			w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2005	1062,5	761,0	301,4	TOTAL
	2010	2393,9	1629,5	764,5	
	2012	2614,5	1994,1	620,4	
	2013	2189,0	1759,8	429,2	
Budynki					Buildings
Budynki mieszkalne		340,7	296,2	44,5	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		48,4	42,4	6,0	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		214,1	199,7	14,4	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		78,3	54,2	24,1	residences for communities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (245). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH**
(ceny bieżące) (dok.)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwesty- cyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze re- montow- wym <i>Works with a renovation (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
Budynki niemieszkalne	761,0	623,7	137,3	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	17,6	14,5	3,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	125,7	107,6	18,1	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	114,7	79,1	35,6	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	25,6	13,3	12,2	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	179,2	138,8	40,4	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	234,9	212,6	22,3	<i>public entertainment, education, ho- spital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	63,4	57,7	5,7	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1087,2	839,9	247,4	<i>Civil engineering works</i>
Infrastruktura transportu				<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	542,7	351,6	191,1	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	30,7	28,2	2,5	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	-	-	-	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	113,6	95,1	18,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	27,5	23,3	4,2	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	81,2	75,8	5,4	<i>Pipelines, communication and electricity lines long-distance pipelines, commu- nication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablo- we rozdzielcze	198,2	185,5	12,7	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	60,1	54,7	5,4	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	33,4	25,7	7,7	<i>Other civil engineering works</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (246). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^aBUILDINGS COMPLETED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Budynki ^b	1877	2078	2778	2938	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1328	1471	2085	2177	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	806	737	852	895	urban areas
wieś	1071	1341	1926	2043	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1754	1899	2623	2740	Of which private buildings ^d
miasta	721	604	747	764	urban areas
wieś	1033	1295	1876	1976	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszka- niach i wielomieszkaniowe ^c	1298	1412	2059	2142	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	456	486	564	598	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	166	157	252	218	of which farm buildings
Kubatura ^e w dam ³	2406,8	3282,8	3557,0	3744,5	Cubic volume ^e in dam ³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1090,3	1184,1	1643,7	1633,1	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
miasta	1286,5	1979,2	1603,9	1556,1	urban areas
wieś	1120,3	1303,6	1953,0	2188,4	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1492,2	2177,6	2460,7	2685,8	Of which private buildings ^d
miasta	645,4	1151,0	859,8	737,4	urban areas
wieś	846,9	1026,6	1600,9	1948,4	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszka- niach i wielomieszkaniowe ^c	933,3	945,4	1465,0	1480,6	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	533,0	1229,1	986,0	1205,2	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	144,7	140,0	367,4	433,5	of which farm buildings

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 347. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 347. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (247). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	1329	1472	2087	2178	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1328	1471	2085	2177	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	1301	1436	2030	2136	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	2	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	548	606	691	760	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwatero- wania turystycznego	4	15	13	20	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	5	9	17	13	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	125	136	135	128	Wholesale and retail trade buildings Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	3	1	2	
Budynki garaży	142	131	162	201	Garage buildings
Budynki przemysłowe	16	15	24	21	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	57	76	53	111	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	3	18	11	9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	11	6	2	5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	7	10	8	5	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1	21	6	9	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	170	158	252	226	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	3	1	4	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 347. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 347. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (247). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	1129,1	1191,2	1666,5	1656,9	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1090,3	1184,1	1643,7	1633,1	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	924,2	962,7	1342,5	1443,5	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	38,8	7,1	22,8	23,7	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1277,7	2091,6	1890,5	2087,6	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15,6	75,5	81,1	168,5	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	44,5	41,2	136,1	52,9	Office buildings
					Wholesale and retail trade buildings
Budynki handlowo-usługowe	177,1	444,1	521,0	490,3	
Budynki łączności, dworców i terminali	-	3,0	0,0	13,9	Communication buildings, stations terminals and associated buildings
Budynki garaży	22,2	27,3	36,8	38,1	Garage buildings
Budynki przemysłowe	364,6	509,0	137,9	253,9	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	210,2	225,5	349,7	363,4	Reservoirs, silos and ware- houses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8,2	105,6	59,1	31,0	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	214,7	63,4	35,9	52,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	46,0	161,0	58,0	45,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1,8	271,5	94,1	92,8	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	146,1	140,2	367,4	462,6	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych	21,1	5,8	7,8	13,4	Buildings used as places of wor- ship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 347. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 347. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (248). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE ^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	8836	14114	13826	11905	Average paid employment
Sektor publiczny	202	129	113	#	Public sector
Sektor prywatny	8634	13985	13713	#	Private sector
Budowa budynków ^Δ	.	5646	4778	4130	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	3488	3732	3397	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistyczne	.	4980	5316	4378	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1830,10	2635,88	2844,21	2818,32	Average monthly gross wages and salaries in zł
Sektor publiczny	1857,14	2874,87	3258,04	#	Public sector
Sektor prywatny	1829,47	2633,68	2840,80	#	Private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2655,68	2827,33	3001,23	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	2877,07	2982,38	3056,94	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2444,52	2762,37	2460,62	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów łącznie z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane w przekroju według rodzajów transportu opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem danych dotyczących przewozów ładunków transportem samochodowym w ujęciu rzeczowym, które od 2004 r. opracowuje się na podstawie wyników reprezentacyjnego badania pojazdów.

Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Data in profile according to types of transport are compiled using the enterprise method, except for data regarding carriage of goods by road in tangible terms which since 2004 are compiled on the basis of results from sample survey of vehicles.

The definition of enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunication services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (249). **LINE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM^b	707	722	721	696	TOTAL^b
Normalnotorowe	707	722	721	696	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	541	554	554	552	of which electrified
jednotorowe	334	349	348	324	single track
dwu- i więcej torowe	373	373	373	372	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	6,0	6,2	6,2	5,9	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network. b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (250). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	12084	13067	13603	13478	11721	TOTAL
miejskie	1475	1493	1616	1623	1569	urban
zamiejskie	10609	11574	11987	11855	10152	non-urban
Krajowe	766	756	754	754	754	National
miejskie	135	132	129	127	127	urban
zamiejskie	631	624	626	628	628	non-urban
Wojewódzkie	1068	1077	1077	1088	1088	Regional
miejskie	148	151	155	156	156	urban
zamiejskie	920	926	922	932	932	non-urban
Powiatowe	5600	5711	5750	5762	5487	District
miejskie	420	413	415	415	410	urban
zamiejskie	5180	5298	5336	5347	5077	non-urban
Gminne	4650	5523	6022	5874	4392	Communal
miejskie	772	797	917	925	876	urban
zamiejskie	3878	4726	5105	4948	3516	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (251). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE** ^a

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M ^b	566862	783698	834300	857229	T O T A L ^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	377745	539730	578703	594836	Passenger cars
Autobusy	3571	4249	4323	4368	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	85755	114742	120825	123127	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	67484	84293	86707	89140	Balast and agricultural tractors
Motocykle	29171	35907	38721	40120	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 362. b Bez trolejbusów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page 362. b Excluding trolleybuses. c Including vans.

TABL. 4 (252). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ** ^a

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1412	956	673	424	National: number
długość w km	61029	45221	35580	21406	length in km
dalekobieżne: liczba	54	44	40	23	long distance: number
długość w km	13881	12747	12162	7313	length in km
regionalne: liczba	182	127	82	52	regional: number
długość w km	15761	11073	7643	4428	length in km
podmiejskie: liczba	1172	781	551	349	suburban: number
długość w km	31367	21381	15775	9665	length in km
miejskie: liczba	4	4	-	-	urban: number
długość w km	20	20	-	-	length in km
Międzynarodowe: liczba	2	1	-	-	International: number
długość w km	4545	2681	-	-	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (253). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY**^a
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	3630	4161	5660	4716	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	151,0	200,6	146,3	161,3	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	33136	21210	13740	9401	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,6	27,4	27,7	24,5	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	678	1328	1669	1849	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	811,5	690,7	884,8	680,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	51	10	5	3	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2313,2	1933,1	1712,8	1987,1	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (254). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki	1906	1574	1393	1399	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	33,6	20,1	16,7	16,3	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	227	197	136	143	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,6	15,3	10,7	11,3	per 100 thous. population
Ranni	2580	2017	1712	1727	Injured
na 100 tys. ludności	200,6	157,0	134,2	136,0	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (255). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki	1393	1399	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1095	1115	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	389	356	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	303	313	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	72	61	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	118	125	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	84	85	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	153	106	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	103	72	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	145	178	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1095	1115	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	838	885	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	38	25	<i>Motorcycles</i>
Rowery	75	72	<i>Bicycles</i>
Motorowery	33	45	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	89	58	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	22	30	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	222	125	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	97	87	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	71	60	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	5	2	<i>of motorcycles</i>
rowerami	13	14	<i>of bicycles</i>
motorowery	3	6	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	1	1	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	67	38	<i>Pedestrians</i>

a Zarejestrowanych przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.
Z r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.
c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 8 (256). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE ŚWIADCZONE PRZEZ OPERATORA WYZNACZONEGO**^a
BASIC POSTAL SERVICES PROVIDED BY APPOINTED OPERATOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	312	308	307	273	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	125	123	126	120	urban areas
wieś	187	185	181	153	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc}					registered letters ^{bc} in thous.
w tys.	7102,4	9089,9	9807,8	10195,8	
paczki ^b w tys.	367,8	402,9	458,5	395,2	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b					
w tys.	3478,4	1768,5	2205,3	293,5 ^d	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	7206,9	6278,7	5311,5	4667,9	Payments to bank accounts in thous.

a Dane do 2012 r. dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W latach 2010-2013 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością. d Bez elektronicznych przekazów emerytalnych

a Up to 2012 data concern the public post office (public operator). b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c In 2010-2013 including insured letters. d Excluding electronic transfers of pension

TABL. 9 (257). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	316	225	158	145	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	251	173	113	105	of which private subscribers ^b
miasta	229	166	115	104	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	173	122	76	70	of which private subscribers ^b
wieś	87	59	44	41	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	78	51	37	35	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	296	203	139	130	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	212	146	97	91	urban areas
wieś	84	57	42	39	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne					
samoinkasujące	1990	1450	507	416	Public pay telephones
miasta	1418	778	369	263	urban areas
wieś	572	672	138	153	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielnice detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (plac, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based on reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (258). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)***RETAIL SALES (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł.	9877,3	12681,4	14030,6	14795,1	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	2045,0	3228,7	3664,1	4175,2	in million zlotys
w %	20,7	25,5	26,1	28,2	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.	7678	9870	11000	11647	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (259). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)***RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	4356,2	6538,8	7443,4	8022,8	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	66,9	70,4	77,5	79,4	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	19,7	19,6	22,3	20,1	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	3,1	3,8	3,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	43,1	47,7	51,4	56,0	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	33,1	29,6	22,5	20,6	Non-consumer goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (260). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)***WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	10152,8	14870,4	14594,4	15030,6	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	8,6	8,1	6,9	7,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	7,4	4,2	1,6	1,8	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,0	87,7	91,5	90,4	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (261). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW** ^{ab}
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS ^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sklepy	11968	11169	11675	12345	Shops
Domy towarowe	-	-	1	1	Department stores
Domy handlowe	13	10	8	7	Trade stores
Supermarkety	69	104	124	141	Supermarkets
Hipermarkety	6	11	15	15	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	165	175	198	207	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	373	634	823	893	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	11342	10235	10506	11081	Other shops ^c
Stacje paliw	342	365	406	318	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 370. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 370. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (262). **GASTRONOMIA** ^a
CATERING ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	204	283	341	309	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	65	93	113	115	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	80696	182826	222062	256051	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	60145	154971	190626	221999	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	13326	15883	16555	17123	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (263). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	604	590	532	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	318,8	412,8	414,5	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	80	78	99	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	26,7	35,9	51,4	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	116	133	121	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	294,7	232,2	222,7	storage area in thous. m ²
Silozy i zbiorniki:				Siloes and reservoirs:
liczba	365	111	76	number
pojemność w dam ³	22,8	20,7	88,4	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.
Note. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (264). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	81	77	81	82	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	74	70	78	79	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	755,1	776,0	792,0	793,1	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	618,5	647,6	657,3	657,1	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2951	3463	3724	3839	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	1723	1522	1212	1131	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	83	72	65	59	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12097,7	12176,7	13857,5	13436,6	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including allocations to products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) received free of charge, including donated assets, assets (cash), as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyróbów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych stanowi różnicę między zrealizowanymi zyskami nadzwyczajnymi a poniesionymi stratami nadzwyczajnymi. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

6. Balance of extraordinary profits and losses is the difference between extraordinary profits realized and extraordinary losses borne. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part in the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) wskaźnik płynności finansowej:

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

3) *financial liquidity ratio of:*

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

Note. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital — in joint stock companies,
- initial capital — in limited liability companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in co-operatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Note. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (265). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	31966,4	43697,5	48927,9	48697,5	Revenues from total activity
sektor publiczny	2857,3	1925,3	1998,9	1830,2	<i>public sector</i>
sektor prywatny	29109,1	41772,2	46929,0	46867,3	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	16950,8	24622,0	27489,2	26857,3	<i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	13961,6	17758,8	19782,7	20289,7	<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>
Przychody finansowe	439,4	533,5	729,6	701,0	<i>Financial revenues</i>
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	30726,5	41519,8	47218,9	47335,7	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	2836,6	1880,4	1869,9	1810,2	<i>public sector</i>
sektor prywatny	27889,9	39639,4	45349,1	45525,4	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17158,0	24362,8	27936,5	27858,8	<i>Cost of products sold (goods and services)</i>
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	12495,6	15720,0	17534,0	17986,7	<i>Value of goods and materials sold</i>
Koszty finansowe	554,5	876,3	943,7	863,3	<i>Financial costs</i>
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1239,8	2177,6	1708,9	1361,8	Financial result on economic activity
sektor publiczny	20,7	44,9	129,0	20,0	<i>Public sector</i>
sektor prywatny	1219,2	2132,7	1579,9	1341,8	<i>Private sector</i>
Zyski nadzwyczajne	66,4	11,1	8,6	1,2	Extraordinary profits
sektor publiczny	60,8	4,3	0,1	0,1	<i>Public sector</i>
sektor prywatny	5,6	6,8	8,5	1,1	<i>Private sector</i>
Straty nadzwyczajne	3,4	7,4	3,8	1,0	Extraordinary losses
sektor publiczny	0,2	3,0	0,1	0,0	<i>Public sector</i>
sektor prywatny	3,2	4,4	3,8	1,0	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy brutto	1302,8	2181,4	1713,7	1362,1	Gross financial result
sektor publiczny	81,2	46,2	129,1	20,1	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1221,6	2135,2	1584,6	1342,0	<i>private sector</i>
Zysk brutto	1503,0	2603,5	2316,3	2056,5	<i>Gross profit</i>
Strata brutto	200,1	422,1	602,6	694,4	<i>Gross loss</i>
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	215,7	291,4	225,0	162,8	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	19,3	19,4	26,6	14,7	<i>Public sector</i>
sektor prywatny	203,0	272,0	198,4	148,1	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy netto	1080,6	1889,9	1488,7	1199,3	Net financial result
sektor publiczny	62,0	26,7	102,5	5,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1018,6	1863,2	1386,3	1193,9	<i>private sector</i>
Zysk netto	1281,3	2271,5	2050,2	1817,3	<i>Net profit</i>
Strata netto	200,7	381,6	561,5	618,0	<i>Net loss</i>

TABL. 2 (266). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z cało- kształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z cało- kształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	31966,4	30726,5	1302,8	215,7	1080,6
TOTAL	2010	43697,5	41519,8	2181,4	291,4	1889,9
	2012	48927,9	47218,9	1713,7	225,0	1488,7
	2013	48697,5	47335,7	1362,1	162,8	1199,3
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		97,1	88,7	8,3	0,4	8,0
Przemysł <i>Industry</i>		23538,6	22751,0	787,2	121,7	665,5
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		19092,3	18218,4	873,4	120,1	753,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1313,4	1297,6	15,8	9,5	6,3
Budownictwo <i>Construction</i>		3233,5	3078,0	155,6	16,5	139,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		18354,0	18063,2	290,8	2,6	288,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1469,1	1448,0	21,6	4,2	17,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		214,4	220,5	-6,1	0,7	-6,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		299,3	283,7	15,6	2,3	13,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		84,7	79,1	5,6	1,1	4,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		573,9	544,0	29,9	3,4	26,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		221,6	201,7	19,8	2,1	17,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		253,4	231,6	21,8	4,8	17,0
Edukacja <i>Education</i>		19,0	18,9	0,2	0,1	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		319,4	295,3	24,1	3,3	20,8

TABL. 3 (267). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises			
OGÓŁEM	2005	1158	79,4	18,5	2,1	78,2	19,2	2,6
TOTAL	2010	1254	81,7	18,3	0,1	81,1	18,7	0,2
	2012	1280	80,8	18,8	0,4	80,2	19,1	0,6
	2013	1316	81,2	18,6	0,2	80,9	18,8	0,3
sektor publiczny <i>public sector</i>		71	67,6	32,4	-	67,6	32,4	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		1245	81,9	17,8	0,2	81,7	18,0	0,3
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		15	66,7	33,3	-	73,3	26,7	-
Przemysł <i>Industry</i>		449	79,1	20,9	-	78,6	21,4	-
w tym: <i>of which:</i>								
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		370	80,3	19,7	-	79,7	20,3	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		44	72,7	27,3	-	72,7	27,3	-
Budownictwo <i>Construction</i>		188	75,5	23,9	0,5	75,5	23,9	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		376	87,2	12,5	0,3	87,2	12,2	0,5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		70	77,1	22,9	-	75,7	24,3	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		29	58,6	41,4	-	58,6	41,4	-
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		13	92,3	7,7	-	92,3	7,7	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		6	83,3	16,7	-	83,3	16,7	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		43	95,3	2,3	2,3	95,3	2,3	2,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		40	77,5	22,5	-	77,5	22,5	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		33	84,8	15,2	-	81,8	18,2	-
Edukacja <i>Education</i>		8	87,5	12,5	-	87,5	12,5	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		39	89,7	10,3	-	89,7	10,3	-

TABL. 4 (268). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
			brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
OGÓŁEM	2005	96,1	4,1	3,4	29,5	87,2	128,2
TOTAL	2010	95,0	5,0	4,3	36,6	94,0	132,2
	2012	96,5	3,5	3,0	37,9	87,8	129,3
	2013	97,2	2,8	2,5	39,8	94,4	144,4
sektor publiczny <i>public sector</i>		98,9	1,1	0,3	121,1	183,1	245,1
sektor prywatny <i>private sector</i>		97,1	2,9	2,5	37,0	91,3	140,9
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		91,4	8,6	8,2	96,5	204,8	300,6
Przemysł <i>Industry</i>		96,7	3,3	2,8	42,6	100,4	164,5
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		95,4	4,6	3,9	49,1	112,6	182,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		98,8	1,2	0,5	90,8	182,4	197,8
Budownictwo <i>Construction</i>		95,2	4,8	4,3	60,1	122,3	176,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		98,4	1,6	1,6	27,7	74,1	110,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		98,6	1,5	1,2	11,8	75,5	90,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		102,8	-2,8	-3,2	38,0	88,0	110,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		94,8	5,2	4,5	217,4	356,3	445,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		93,4	6,6	5,2	202,5	316,8	324,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		94,8	5,2	4,6	125,5	183,3	201,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		91,0	9,0	8,0	116,5	217,5	250,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		91,4	8,6	6,7	66,9	146,5	169,4
Edukacja <i>Education</i>		99,1	0,9	0,6	495,0	1265,8	1326,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		92,5	7,6	6,5	59,4	130,9	148,7

TABL. 5 (269). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy		
				razem <i>total</i>	w tym	
					materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>
1	OGÓŁEM	2005	9833,8	2988,5	850,8	594,4
	TOTAL	2010	15718,7	4182,6	1196,0	822,3
		2012	18064,3	5425,8	1544,4	907,2
		2013	17612,0	5746,5	1503,2	778,0
2	sektor publiczny <i>public sector</i>		1014,0	243,0	99,7	66,5
3	sektor prywatny <i>private sector</i>		16598,0	5503,5	1403,5	711,5
	w tym: <i>of which:</i>					
4	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		50,6	15,5	4,1	1,0
5	Przemysł <i>Industry</i>		9328,8	3541,1	1368,8	530,7
	w tym: <i>of which:</i>					
6	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		7566,5	2815,8	1110,9	529,4
7	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		412,8	24,2	17,2	0,9
8	Budownictwo <i>Construction</i>		1911,6	421,8	48,4	234,9
9	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		5185,5	1680,2	55,8	4,4
10	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		311,2	35,9	5,3	0,2
11	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		39,1	7,0	5,3	0,1
12	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		102,1	18,0	2,9	1,5
13	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		106,5	0,9	0,0	-
14	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		304,5	7,8	7,2	-
15	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		110,0	6,3	1,2	3,3
16	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		84,4	5,3	0,5	1,9
17	Edukacja <i>Education</i>		9,7	0,0	0,0	-
18	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		64,7	6,1	3,7	0,0

Stocks		Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe Short-term invest-ments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term inter-period settlements	No.
of which		razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
produkty gotowe finished products	towary goods					
w mln zł		in mln zł				
503,3	1024,3	4421,9	3876,6	2266,0	157,5	1
674,3	1426,7	6823,3	1524,9	4349,5	363,2	
887,4	1989,5	6976,8	6022,6	5293,9	367,8	
1027,9	2337,7	6661,0	5384,7	4853,8	350,6	
53,4	10,5	256,4	217,9	500,9	13,6	2
974,5	2327,2	6404,6	5166,8	4352,9	337,0	3
8,7	1,4	18,2	10,1	16,2	0,7	4
975,3	603,3	3277,9	2721,5	2413,2	96,7	5
915,4	199,4	2632,1	2235,0	2037,9	80,7	6
0,1	4,1	191,1	139,8	189,6	8,0	7
27,6	102,7	674,8	573,8	652,7	162,3	8
8,9	1584,3	2173,1	1630,5	1296,1	36,0	9
-	30,0	220,2	196,7	40,6	14,5	10
-	1,7	17,7	10,3	13,4	1,0	11
6,8	6,4	31,8	26,3	49,9	2,4	12
-	0,9	37,5	35,9	66,5	1,6	13
0,2	0,4	87,6	80,0	190,1	19,1	14
0,0	1,5	44,4	37,9	51,2	8,1	15
0,1	2,8	39,7	27,1	33,3	6,1	16
0,0	-	5,7	3,2	3,6	0,4	17
0,1	2,0	31,1	30,5	25,8	1,6	18

TABL. 6 (270). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym		Of which	
			kapitał (fundusz) podsta- wowy <i>share capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supple- mentary capital (fund)</i>	niepodzie- lony (nieroz- liczony) wy- nik finanso- wy z lat ubiegłych <i>undistrib- uted (unsett- led) finan- cial result from previ- ous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turn-over year</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	12088,4	7168,9	4291,1	-1940,5	1067,0
TOTAL	2010	17488,1	7143,5	7862,7	-779,8	1857,1
	2012	18479,4	7393,5	9442,1	-883,3	1365,6
	2013	19050,4	7908,3	10033,3	-1097,3	1147,8
sektor publiczny <i>public sector</i>		1894,0	1045,9	797,0	-132,7	11,6
sektor prywatny <i>private sector</i>		17156,5	6862,5	9236,3	-964,6	1136,1
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		80,0	13,8	53,1	-3,5	8,0
Przemysł <i>Industry</i>		11001,4	4796,2	5920,8	-931,2	615,3
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		8443,9	3137,4	4838,0	-633,4	702,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		823,5	717,3	140,0	-77,0	6,9
Budownictwo <i>Construction</i>		1533,1	212,7	1055,4	18,2	137,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		3529,7	1005,1	2060,3	-3,9	293,0

TABL. 6 (270). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podsta- wowy <i>share capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supple- mentary capital (fund)</i>	niepodzie- lony (nieroz- liczony) wy- nik finanso- wy z lat ubiegłych <i>undistrib- uted (unsett- led) finan- cial result from previ- ous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turn-over year</i>
		w mln zł		<i>in mln zł</i>	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	174,3	152,3	49,5	-69,2	17,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	122,7	116,4	41,2	-43,5	-6,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	99,5	3,9	76,6	6,5	3,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	28,9	15,5	10,0	-2,0	4,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1383,8	828,1	470,9	-24,0	26,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	821,1	609,4	183,4	-1,9	17,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	159,2	69,4	62,1	-2,9	17,0
Edukacja <i>Education</i>	7,5	1,8	0,7	4,8	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	114,9	37,8	48,0	4,4	20,8

TABL. 7 (271). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK**^a
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2005	5569,2	651,8	282,4	555,7	2872,6
TOTAL	2010	5501,9	269,4	41,4	1192,5	2529,7
	2012	5645,2	190,7	92,1	1059,6	2527,4
	2013	6242,5	130,4	146,2	898,9	2659,7
sektor publiczny <i>public sector</i>		1045,9	126,8	141,8	3,7	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		5196,6	3,6	4,4	895,2	2659,7
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		13,1	4,6	-	3,5	-
Przemysł <i>Industry</i>		4269,4	94,6	140,5	390,4	2234,5
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		2613,4	73,8	33,3	375,9	1419,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		717,2	-	57,1	2,7	107,7
Budownictwo <i>Construction</i>		120,7	-	-	73,9	4,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		758,8	0,2	0,0	315,2	352,2

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 7 (271). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	103,0	5,7	5,2	32,0	10,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	99,9	-	-	42,8	47,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3,6	0,8	0,2	2,0	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	15,0	-	-	0,1	5,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	103,6	3,4	-	0,6	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	609,3	-	-	13,5	6,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	66,6	-	-	16,4	0,1
Edukacja <i>Education</i>	1,8	-	0,3	0,3	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	31,9	21,0	-	7,8	-

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (272). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		Ogółem Grand total	razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deliveries and services
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	10537,1	2723,8	2358,9	7813,3	2071,2	4065,7
TOTAL	2010	15886,8	3863,5	2509,4	12023,3	2909,9	5746,0
	2012	19355,8	5214,2	4318,8	14141,5	4508,9	6440,3
	2013	19743,6	7369,9	6280,8	12373,7	2876,0	6287,6
sektor publiczny <i>public sector</i>		898,4	424,9	359,6	473,4	102,4	138,0
sektor prywatny <i>private sector</i>		18845,2	6944,9	5921,3	11900,3	2773,6	6149,5
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		40,7	23,0	22,9	17,6	3,6	10,1
Przemysł <i>Industry</i>		11244,0	5497,3	5316,2	5746,7	1260,0	2923,3
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		8246,8	4059,4	3901,4	4187,3	969,0	2322,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		670,6	458,9	456,5	211,7	87,3	71,9
Budownictwo <i>Construction</i>		1659,6	564,9	37,4	1094,8	102,0	464,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		5505,8	812,9	578,3	4693,0	1328,6	2577,8
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		468,2	119,4	58,6	348,8	91,5	151,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		129,2	93,5	89,9	35,7	9,1	14,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		24,2	0,4	0,2	23,8	4,0	13,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		77,1	0,3	0,0	76,9	26,1	4,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		324,1	139,7	105,4	184,4	27,4	75,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		75,0	30,7	29,3	44,3	8,7	17,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		101,8	49,4	10,0	52,4	4,5	10,7
Edukacja <i>Education</i>		1,2	0,4	0,4	0,7	-	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		81,8	37,9	32,2	43,9	8,6	19,4

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142) poz. 1592, z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa)

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240). In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with subsequent amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with subsequent amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 3 February 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),
- the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207) with later amendments.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i. e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passes by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received jointly by gmina and powiat. Therefore in

wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenues of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing,
- d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,
- received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),
- other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;

3) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

5. Expenditures of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (273). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiaty	wództwo
		w tys. zł		in thous. zł		Voivodship
OGÓŁEM	2005	3130164,7	1837558,8	507603,2	612374,4	172628,3
TOTAL	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
	2012	5692347,6	3127377,1	981581,5	990305,0	593084,0
	2013	5883251,8	3209197,0	1025474,4	1009008,6	639571,8
Dochody własne		2167994,1	1294259,6	515885,6	243630,1	114218,8
<i>Own revenue</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Udziały w podatku dochodowym						
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		98726,7	21428,0	11072,0	4258,3	61968,3
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		774419,5	428043,1	203979,2	117248,6	25148,6
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		486607,4	390183,0	96424,4	-	-
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		58385,3	58060,6	324,6	-	-
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		31649,0	26043,5	5605,6	-	-
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		27911,1	18917,7	8993,4	-	-
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Opłata skarbowa		11157,8	6746,8	4411,0	-	-
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		148271,6	84835,5	54921,8	7412,0	1102,3
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych						
umów o podobnym charakterze		69952,3	30506,9	32624,0	5939,5	882,0
<i>of which income from renting and leasing as</i>						
<i>well as agreements with a similar character</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		22899,5	16131,6	1046,2	5640,2	81,5
<i>Funds for additional financing of own tasks from</i>						
<i>other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (273). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem	1721169,6	818213,8	246950,9	264885,5	391119,4
Total allocations					
Dotacje celowe	1030972,0	600655,7	135812,8	220076,6	74426,9
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	980770,8	583132,4	129028,4	195565,5	73044,6
<i>from the state budget</i>					
na zadania:					
<i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	683858,7	418130,9	74966,1	121234,2	69527,5
<i>for government administration tasks</i>					
własne	294858,4	163768,1	53871,5	73838,8	3380,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2053,8	1233,4	190,9	492,4	137,1
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	21387,1	6541,8	6159,5	8685,7	-
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	12578,2	8590,8	524,8	3462,6	-
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	16235,9	2390,7	100,0	12362,8	1382,4
<i>for financial assistance between local self-gover- ment entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	690197,6	217558,0	111138,2	44808,8	316692,5
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1994088,1	1096723,6	262637,9	500493,0	134233,6
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	1379458,0	737579,9	250800,1	377255,9	13822,2
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (274). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2013 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	5883251,8	3209197,0	1025474,4	1009008,6	639571,8
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	137848,4	92173,3	5,3	2732,6	42937,2
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	17885,5	21,5	2509,8	-	15354,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	16234,7	16234,7	-	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	409235,2	73235,1	136598,7	61874,7	137526,6
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	161255,6	85495,2	62470,6	13035,6	254,2
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	29414,0	3171,0	13252,8	12763,3	226,9
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	67497,2	22853,7	15466,5	6993,2	22183,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	81487,9	2765,2	18217,9	60504,8	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	1647965,4	1049764,1	364944,6	145829,4	87427,3
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	2202697,3	1115648,1	263675,5	503524,5	319849,2
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	67241,1	46601,1	5270,9	12990,4	2378,7
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	57868,0	464,9	7995,5	47314,4	2093,2
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	687522,6	482139,4	111503,5	92190,0	1689,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	103665,4	47985,7	16843,0	35319,9	3516,8
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	25350,5	17723,5	1690,0	5852,9	84,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	82734,6	76826,1	1848,1	2581,0	1479,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	19267,0	16891,7	2071,4	268,5	35,3
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	29394,6	26376,0	35,1	2972,4	11,1

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (275). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty	wództwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3172882,4	1825025,5	548107,0	628102,2	171647,7
TOTAL	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
	2012	5986754,7	3184582,5	1094018,2	1019836,7	688317,2
	2013	5976788,2	3154070,9	1062831,6	1025554,9	734330,8
Wydatki bieżące		4687412,0	2638577,4	848957,4	893503,7	306373,5
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		411291,7	165400,1	79685,3	47834,6	118371,7
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów						
budżetowych		25772,7	17138,6	8437,0	197,2	-
of which for self-government budgetary						
establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		671226,8	525490,6	108524,1	35561,7	1650,3
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3490258,4	1879114,0	639052,0	790841,9	181250,4
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		1927327,4	1046409,2	324265,8	471193,7	85458,7
wages and salaries						
w tym osobowe						
of which personal						
poходne od wynagrodzeń ^b		355005,4	201128,5	57325,5	80993,7	15557,8
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		947096,7	500396,6	216320,4	164810,3	65569,4
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		89808,3	56159,6	16318,9	13584,0	3745,8
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń						
payments related to guarantees and						
endorsements						
Wydatki majątkowe		1289376,2	515493,4	213874,2	132051,3	427957,3
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1255646,3	499877,0	196474,2	131337,8	427957,3
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (276). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2013 R.**

EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
	<i>w tys. zł in thous. zł</i>				
OGÓŁEM TOTAL	5976788,2	3154070,9	1062831,6	1025554,9	734330,8
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	184875,9	133469,8	15,0	2744,6	48646,6
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	62905,3	11,2	1417,8	-	61476,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	20629,7	19507,5	400,0	-	722,2
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	988101,2	218178,7	214378,4	138183,1	417361,1
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	113376,3	56244,7	49156,4	7445,5	529,7
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	46005,6	7677,6	26991,4	8386,3	2950,3
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	606250,0	340952,0	72463,2	128283,0	64551,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	118673,3	33267,2	24050,4	61255,6	100,0
Obsługa długu publicznego <i>Public debt servicing</i>	89869,3	56220,6	16318,9	13584,0	3745,8
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	1745459,8	1113309,2	292246,4	316349,9	23554,3
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	127388,4	18812,3	16304,8	54625,7	37645,6
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	909723,8	589634,5	184690,9	133261,3	2137,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	171096,4	52471,9	27877,5	62576,9	28170,1
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	160291,6	43184,7	35097,1	81420,9	588,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	293425,0	245099,2	44116,9	2498,7	1710,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	175072,9	109752,2	28732,3	4862,7	31725,7
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	99672,5	72336,0	22015,1	3114,1	2207,3

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

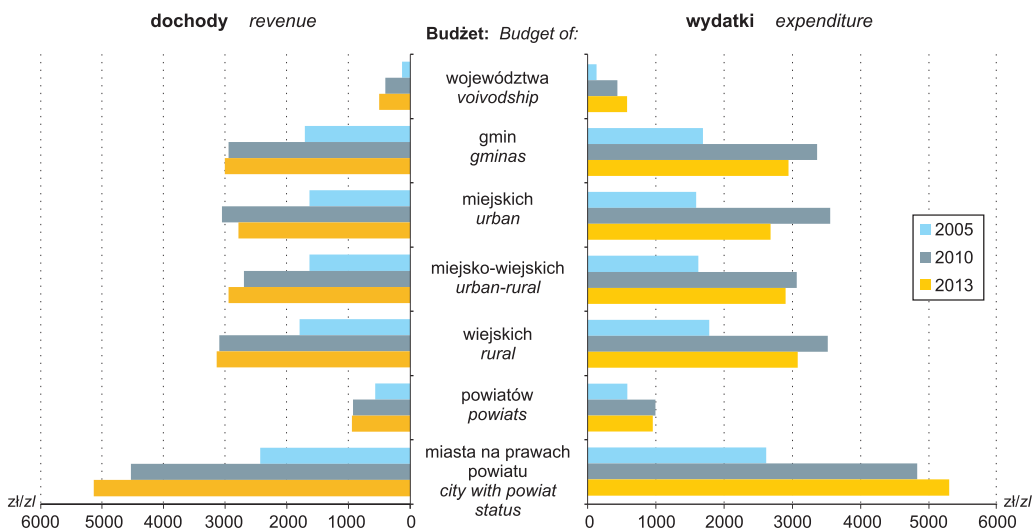
TABL. 5 (277). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2012	157748,0	138706,4	17200,6	1840,9	-
Revenue	2013	144241,7	126859,1	15401,6	1981,0	-
w tym:						
of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		81507,2	76278,3	5066,0	162,9	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		25224,8	16387,4	7253,3	1584,0	-
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>						
Koszty	2012	167953,8	141515,4	24648,9	1789,4	-
Costs	2013	155219,1	131908,3	21196,3	2114,6	-
w tym:						
of which:						
Materiały i usługi		53890,2	47075,9	6506,6	307,7	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		324,3	286,0	38,3	-	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		530,7	530,7	-	-	-
<i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>						

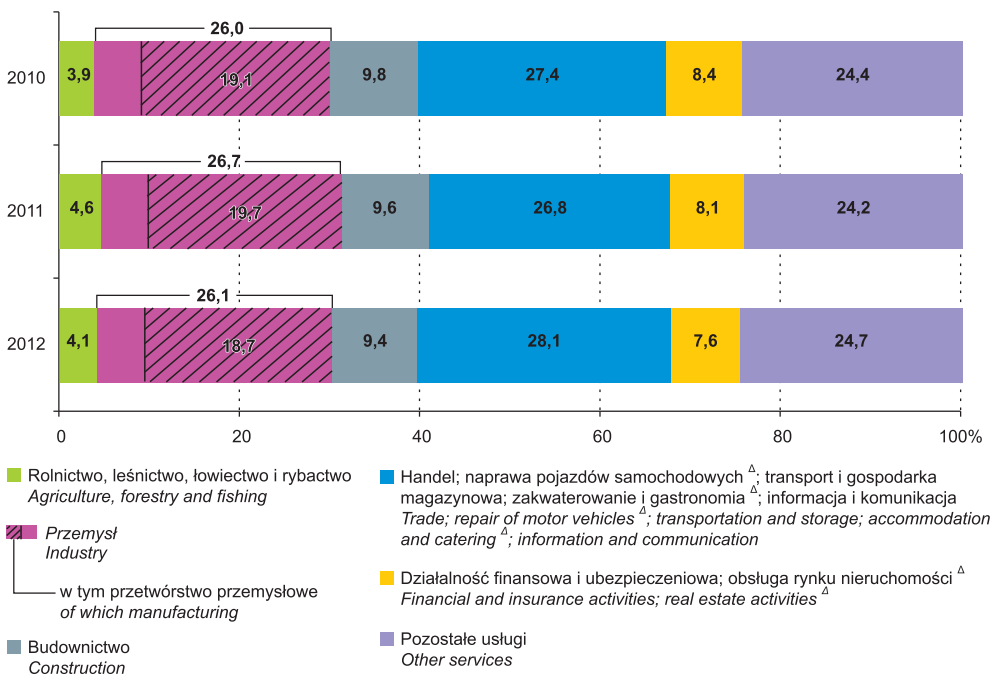
a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

**DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA**
*REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS PER CAPITA*

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (CENY BIEŻĄCE)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITY (CURRENT PRICES)

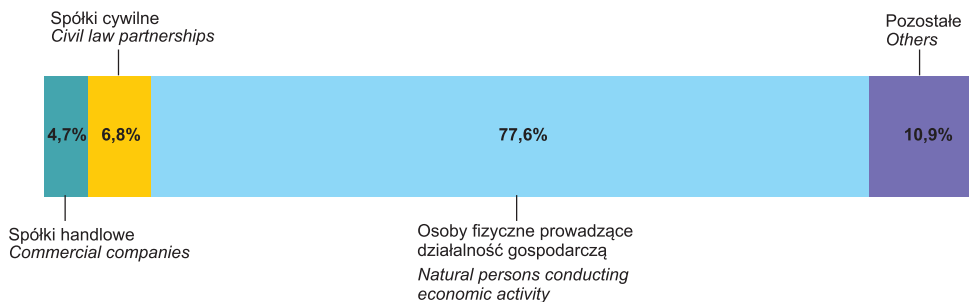
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

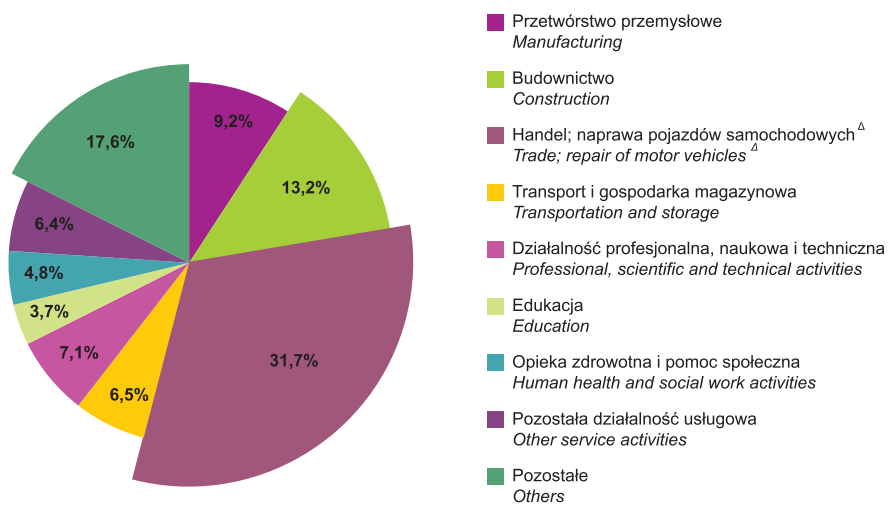
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN 2013

As of 31 XII

według form prawnych by legal status

według sekcji by sections

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabywaniu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that have used since 2005 International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

3. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws of 2002 No. 76, item 694 with later amendments).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2009 r. w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godziwej.

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców)”.
5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets as of 31 XII 2009 at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws of 2002 No. 76, item 694, with later amendments) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee)..

5. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,

- b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
 - 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
- b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
 - 2) machinery, technical equipment and tools:*
 - a) boilers and power industry machinery,*
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) technical equipment,*
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;*
 - 3) transport equipment;*
 - 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (278). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	6745,4	6492,5	4948,2
TOTAL			
sektor publiczny <i>public sector</i>	3151,4	2608,0	1865,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	3594,0	3884,5	3082,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	127,4	181,9	176,7
Przemysł <i>Industry</i>	2206,1	2715,8	1917,1
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	84,6	150,5	44,9
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	855,4	766,4	790,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	589,3	1317,5	752,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	676,9	481,5	329,3
Budownictwo <i>Construction</i>	247,3	183,2	96,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	375,3	441,7	389,2
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	1386,5	1248,6	768,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	46,9	55,2	53,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	18,0	43,1	54,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	22,2	35,2	24,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1129,5	660,2	639,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	28,9	71,3	69,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	57,9	70,2	77,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	226,6	160,9	199,9
Edukacja <i>Education</i>	247,1	204,7	160,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	260,8	198,9	178,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	350,1	181,0	129,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	15,1	40,5	14,1

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (279). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)***INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	2748,5	2864,9	2706,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	895,7	647,2	615,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	1582,8	2217,6	2090,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		54,4	39,2
Przemysł <i>Industry</i>	1692,6	1805,3	1727,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	83,8	149,0	44,4
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	792,2	734,7	764,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	449,5	715,5	746,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	367,2	206,3	172,4
Budownictwo <i>Construction</i>	156,8	52,2	65,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	241,5	327,6	285,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	213,1	174,4	162,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	35,1	30,8	39,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	8,2	40,4	38,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	19,7	34,7	22,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	47,2	54,3	60,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7,4	32,1	14,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	45,7	63,2	71,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	4,0	5,1	3,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	222,3	166,6	159,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	34,4	23,8	16,6
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	0,2	0,3	0,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (280). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
				w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	2010	2410,6	1062,9	1124,8	223,7
TOTAL	2012	2476,9	881,8	1364,2	188,0
	2013	2271,7	836,6	1275,3	139,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		36,6	29,7	3,5	2,6
Przemysł <i>Industry</i>		1470,5	367,4	1041,3	44,3
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		31,3	7,3	21,4	2,6
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		748,2	182,2	525,8	37,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		522,1	42,0	464,9	0,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		169,0	135,8	29,2	3,9
Budownictwo <i>Construction</i>		109,5	85,7	14,7	8,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		228,2	78,4	115,8	33,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		56,0	8,7	6,7	40,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		33,2	23,1	9,3	0,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		4,9	0,8	3,0	1,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		11,2	7,8	2,7	0,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		59,8	53,5	5,2	0,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		14,0	7,8	4,4	1,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		71,2	66,0	4,4	0,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja <i>Education</i>		3,6	0,2	1,7	1,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		156,8	95,7	58,5	2,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		16,1	11,8	4,1	0,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		0,1	0,0	0,0	0,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (281). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	65481,3	77766,4	81174,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	24512,6	28334,0	29546,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	40968,8	49432,3	51627,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5082,5	5301,0	5427,6
Przemysł <i>Industry</i>	22234,0	28502,4	28968,8
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	919,3	1293,4	1360,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	11924,2	15842,3	15115,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6738,9	7779,9	8499,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2651,6	3586,8	3993,1
Budownictwo <i>Construction</i>	1241,5	1450,4	1468,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3208,1	3905,0	4093,2
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	12215,2	13667,7	14719,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	415,4	614,2	635,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	569,3	1012,1	1035,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	281,0	308,3	324,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	12061,8	13117,8	13699,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	473,3	420,2	518,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	174,2	331,3	450,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2069,2	2473,9	2636,5
Edukacja <i>Education</i>	2289,3	2606,9	2835,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2169,9	2547,2	2746,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	906,9	1382,6	1480,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	89,3	125,5	133,8

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (282). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES ^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	28688,0	36145,9	36803,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	6056,2	7009,2	6494,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	22631,8	29136,7	30309,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	297,5	381,3	421,0
Przemysł <i>Industry</i>	19944,7	25711,3	25935,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	894,5	1252,3	1313,6
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	11387,7	15214,5	14447,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6598,0	7626,5	8340,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1064,5	1618,1	1833,4
Budownictwo <i>Construction</i>	836,8	911,4	850,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	1757,3	2200,9	2300,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	672,7	716,5	729,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	266,2	411,6	407,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	476,5	898,3	912,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	240,4	261,0	273,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1854,2	1808,0	1798,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	216,9	128,3	160,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	100,5	226,2	336,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	129,9	130,3	120,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1724,1	2004,5	2173,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	155,9	339,4	370,3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	14,3	17,1	13,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*

- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010-2011 prezentowane w niniejszej publikacji zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji z tytułu wdrożenia metodologii ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych i poszerzenia zakresu danych administracyjnych zastosowanych w obliczeniach.

Kluczowe zmiany wprowadzone przez ESA 2010 mające wpływ na kategorie obliczane w rachunkach regionalnych dotyczą:

- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which according to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. *The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from regional accounts for the years 2010-2011, presented in this publication, were changed in relation to data published in the previous edition of publication on account of implementing ESA 2010 methodology, applying the European Commission’s recommendations as well as updating source data and extending the range of administrative data applied in the calculations.*

Key changes introduced by ESA 2010, influencing categories compiled in the regional accounts concern:

1) rejestrowania w nakładach brutto na środki trwałe, a nie w zużyciu pośrednim, wydatków na prace badawczo-rozwojowe i wydatków na małe narzędzia we wszystkich sektorach instytucjonalnych oraz wydatków na systemy uzbrojenia w sektorze instytucji rządowych i samorządowych;

2) uwzględnienia w nadwyżce operacyjnej brutto wyceny produkcji na własne cele finalne dla producentów rynkowych;

3) alokacji części produkcji globalnej banku centralnego – Narodowego Banku Polskiego, tj. prowizji i opłat, z sektora instytucji finansowych do zużycia pośredniego pozostałych sektorów instytucjonalnych;

4) uszczegółowienia kryteriów klasyfikacji jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych;

5) uwzględnienia szacunku produkcji globalnej jednostek pomocniczych.

Kluczowe zmiany wynikające z zaleceń Komisji Europejskiej dotyczą:

1) doprecyzowania metody obliczania produkcji globalnej sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji finansowych (zakłady ubezpieczeń i otwarte fundusze emerytalne – OFE) oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych;

2) uwzględnienia działalności nielegalnej w zakresie prostytucji (działalność sutenerska), produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2010-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2012 r.”.

1) *registration in the gross fixed capital formation, not in the intermediate consumption, of research and development expenditure and small tools expenditure in all institutional sectors and weapon systems expenditure in the general government sector;*

2) *inclusion of the valuation of output for own final use for market producers in the gross operating surplus;*

3) *allocation of part of the output of the central bank – the National Bank of Poland, i.e., commission and fee, from the financial corporations sector to the intermediate consumption of other institutional sectors;*

4) *clarification of classification criteria of public units to the general government sector;*

5) *inclusion of estimate of the ancillary units' output.*

Key changes resulting from the European Commission's recommendations concern:

1) *clarification of methods of calculating output of general government sector, financial corporations sector (insurance companies, open pension funds) and non-profit institutions serving households sector;*

2) *including illegal activity in the scope of prostitution (pimp's activity), production and trafficking of drugs and smuggling of cigarettes.*

13. *Data per capita for the years 2010-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2012".*

TABL. 1 (283). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)***GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	37087	39355	40126	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	32664	34593	35556	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: <i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw <i>non-financial corporations</i>	14147	15109	15486	43,3	43,7	43,6
instytucji rządowych i samorządowych <i>general government</i>	5834	6030	6186	17,9	17,4	17,4
gospodarstw domowych <i>households</i>	11827	12562	13048	36,2	36,3	36,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1282	1595	1466	3,9	4,6	4,1
Przemysł <i>Industry</i>	8508	9230	9292	26,0	26,7	26,1
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	6253	6811	6666	19,1	19,7	18,7
Budownictwo <i>Construction</i>	3200	3319	3337	9,8	9,6	9,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodar- ka magazynowa; zakwaterowanie i gas- tronomia ^Δ ; informacja i komunikacja <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; trans- portation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	8951	9267	9976	27,4	26,8	28,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	2754	2819	2695	8,4	8,1	7,6
Pozostałe usługi <i>Other services</i>	7969	8363	8790	24,4	24,2	24,7
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	28866	30743	31459	x	x	x

a W złotych.

a In zlotys.

TABL. 2 (284). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	70709	77235	77017	Gross output
Zużycie pośrednie	38046	42642	41461	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	32664	34593	35556	Gross value added
w tym koszty związane				of which compensation
z zatrudnieniem	13369	13998	14283	of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	19302	20626	21262	Gross operating surplus

TABL. 3 (285). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	26001	27470	28586	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	20238	21459	22411	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	26514	27929	28813	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	20637	21817	22589	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tabl. 8 i 9 dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto w 2011 r. zaktualizowano rejestr REGON wykorzystując informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The data presented in tables 8 and 9 concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, in 2011 REGON register was updated with information on the deaths of natural persons, as registered in the Common Electronic System of Population Register (PESEL).

TABL. 1 (286) **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	104416	108715	108068	109882	TOTAL
sektor publiczny	3868	3317	3347	3274	public sector
sektor prywatny	100548	105398	104721	106608	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	15	5	3	3	State owned enterprises
Spółki	11028	11930	12640	13178	Companies
w tym:					of which:
handlowe	3970	4760	5206	5641	commercial
cywilne	7026	7128	7386	7487	civil
Spółdzielnie	539	491	481	498	Co-operatives
Fundacje	131	203	236	254	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje					Associations and social
społeczne	2393	3022	3294	3430	organizations
Osoby fizyczne prowadzące					Natural persons conducting
działalność gospodarczą	84352	86663	84198	85220	economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (287). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS
As of 31 XII

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Osoby prawne Legal persons	
				razem total	przedsię- biorstwa państwowe state owned enterprises
1	OGÓŁEM	2005	104416	20064	15
	TOTAL	2010	108715	22052	5
		2012	108068	23870	3
		2013	109882	24662	3
	w tym: of which:				
2	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1946	413	-
3	Przemysł <i>Industry</i>		10996	2384	-
4	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		10100	2058	-
5	Budownictwo <i>Construction</i>		14455	1561	2
6	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		34834	5267	1
7	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		7092	570	-
8	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2934	614	-
9	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		2040	399	-
10	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		3268	259	-
11	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>		3104	2502	-
12	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		7788	1004	-
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>		2124	291	-
14	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		1288	1288	-
15	Edukacja <i>Education</i>		4039	2584	-
16	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		5259	706	-
17	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		1713	995	-
18	Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		7000	3823	-

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I SEKCJI

AND SECTIONS

i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	No.
w tym of which							
spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partner- ships	spółdzielnie co-operatives			
razem total	w tym of which						
	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
3970	30	500	7026	539	84352	1	
4760	21	563	7128	491	86663		
5206	14	583	7386	481	84198		
5641	14	608	7487	498	85220		
79	-	7	86	108	1533	2	
1220	7	165	1045	62	8612	3	
996	5	153	998	58	8042	4	
796	-	84	698	58	12894	5	
1745	-	231	3410	107	29567	6	
211	5	28	350	4	6522	7	
126	-	12	453	11	2320	8	
241	1	11	156	-	1641	9	
80	-	5	77	29	3009	10	
246	-	13	104	85	602	11	
424	-	28	493	14	6784	12	
161	-	17	113	10	1833	13	
-	-	-	-	-	-	14	
-	-	4	81	2	1455	15	
66	1	-	191	4	4553	16	
173							
40	-	1	87	-	718	17	
33	-	2	143	4	3177	18	

TABL. 3 (288). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Spółki kapitałowe Companies				Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		Ogółem Grand total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością działalnością z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partner- ships	komandy- towe limited partner- ships
OGÓŁEM	2005	3970	3262	233	3029	708	670	14
TOTAL	2010	4760	3824	223	3601	936	822	64
	2012	5206	4206	222	3984	1000	790	112
	2013	5641	4582	222	4360	1059	805	139
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		79	73	-	73	6	6	-
Przemysł <i>Industry</i>		1220	1057	76	981	163	137	19
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		996	847	61	786	149	129	13
Budownictwo <i>Construction</i>		796	702	37	665	94	63	24
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		1745	1290	58	1232	455	411	35
Transport i gospodarka magazynowa ^Δ <i>Transportation and storage^Δ</i>		211	172	9	163	39	35	4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		126	92	5	87	34	29	5
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		241	223	11	212	18	11	7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		80	67	4	63	13	9	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>		246	163	3	160	83	24	16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		424	367	9	358	57	23	15
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>		161	142	3	139	19	13	6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		-	-	-	-	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>		66	65	-	65	1	1	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		173	103	3	100	70	39	5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		40	37	4	33	3	1	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		33	29	-	29	4	3	1

a W tym 35 spółki partnerskie i 80 spółek komandytowo-akcyjnych.

a Of which 35 professional partnerships and 80 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies						Spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		
			handlowe companies			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM	2005	6748	397	143	-	101	253	3	5955
TOTAL	2010	10548	481	263	3	226	213	3	9625
	2012	9428	527	329	5	278	195	6	7827
	2013	9558	666	465	1	408	199	21	8497
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		131	11	8	-	8	3	-	120
Przemysł <i>Industry</i>		1072	130	111	-	105	19	1	941
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		782	61	46	-	41	15	-	721
Budownictwo <i>Construction</i>		1482	52	44	-	37	8	1	1429
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2820	175	84	-	71	91	3	2641
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		465	21	17	-	15	4	-	444
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		290	32	15	-	14	17	7	250
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		281	51	45	1	41	6	-	230
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		338	17	12	-	10	5	-	321

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							
		Spółki Companies						Spółdzielnie co-operatives	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			handlowe companies				cywilne civil law partnerships		
			razem total	w tym of which					
akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	108	21	17	-	14	2	-	43	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	754	63	40	-	33	23	1	690	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	432	43	34	-	33	9	5	383	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	5	-	-	-	-	-	-	-	
Edukacja <i>Education</i>	337	16	12	-	12	4	-	187	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	309	19	16	-	7	3	1	286	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	156	6	5	-	4	1	-	111	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	578	9	5	-	4	4	2	421	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies						Spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		
			handlowe companies			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			razem total	w tym of which					
		akcyjne joint stock							
OGÓŁEM	2005	4999	228	31	3	22	197	6	4676
TOTAL	2010	7431	142	66	5	49	76	8	7195
	2012	7046	144	74	6	47	70	8	6811
	2013	7542	132	55	3	33	77	4	7264
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		84	1	-	-	-	1	-	83
Przemysł <i>Industry</i>		632	23	11	2	7	12	-	600
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		586	20	9	2	6	11	-	566
Budownictwo <i>Construction</i>		1301	12	9	1	7	3	-	1288
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2954	45	16	-	7	29	4	2905
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		452	15	5	-	2	10	-	437
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		234	6	1	-	1	5	-	226
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		126	7	4	-	3	3	-	119
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		273	3	3	-	2	-	-	270

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (290). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which						Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduc- ting econo- mic activity
		Spółki Companies					Spół- dzielnie co- opera- tives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe companies		cywilne civil law partner- ships			
			razem total	w tym of which				
	akcyjne joint stock	z ograni- czoną odpowie- dzialno- ścią with limited liability						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	38	3	2	-	1	1	-	35
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	445	9	2	-	1	7	-	432
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	179	1	-	-	-	1	-	178
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4	-	-	-	-	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	252	3	2	-	2	1	-	142
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	159	3	-	-	-	3	-	155
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	81	-	-	-	-	-	-	76
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	328	1	-	-	-	1	-	318

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.